

O carte pentru călugări și mireni!

De dragul lor

Și pentru folosul lor! S-a îngrijit cu drag

Și de această carte, Un om pribeag

Un biet moșneag... Ce-a îngropat în sine

Durerea ca-ntr-un mormânt

Că rânduie i-a fost și lui

Să poarte-un Suflet frânt! Numele de i-l doriți Printre rânduri îl găsiți! Cu frumoase gânduri Am scris aceste rânduri

Ca mic dar Din partea Editurii: „Lumină din Lumină” Ce dorește tuturor

O viață cât mai lină (1 Timotei cap. 2). Fără zile zbuciumate, Fără nopți întunecate Și lipsiți de-orice păcate! Cu un Suflețel curat Cum Dumnezeu ni l-a dat!

Editura vASILE MARCU- Boabe de mângâiere pentru cei trudiți!

POVESTEA CORBULUI Povestire adevărată din viața monahală Părintele Casian zis „Corbu” care a înțeles bine, că: „Prin multe necazuri ni se cade a intra în Împărăția lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 14 11).

Iubiți cititori! Dacă „Antonel” este pildă de adevărată răbdare dusă în mijlocul lumii, fratele Constantin zis părintele Corbu este pildă de adevărată răbdare dusă cu multă abnegație în mănăstire. Asemenea lui Antonel, a părintelui Casian zis Corbu și a Ancuței, sunt mulți prin mijlocul lumii și prin multele mănăstiri ale țării noastre și pe care îi știe numai Bunul Dumnezeu... Aici se potrivește o parte din rugăciunea Sfântului Ioan Iacob Românul, care încheie așa:

Dezleagă Maică Preacurată

Cătușele celor robiți,

Și dăruiește-le răbdare

Creștinilor năpăstuiți!

Editura Introducere în timp și spațiu Prin luna noiembrie a anului 1983 mă aflam la cură balneară pe Valea Oltului, la Căciulata. Într-una din acele zile eram în așteptarea autobuzului ce urma să-și facă apariția după cotul muntelui, venind dinspre Cozia, cu direcția spre Călimănești, unde, de altfel, voiam să merg. La un moment dat sosește-n stație un călugăr înalt și subțirel, cu barba lungă pe piept și spicată de încăruntire într-o mână își ținea toiagul și-n cealaltă o geantă mare. Eu nu stau mult pe gânduri și intru în vorbă cu el și, se înțelege, mai întâi îi fac salutul ce se cuvine și apoi îl întreb: -De la care mănăstire sunteți, Cuvioase Părinte, și cu ce treburi pe-aici prin lumea noastră? sunt de sus de la Nucet-Stânișoara, răspunse el, și am fost trimis să cumpăr pâine și iată că aici nu mai este. S-a terminat. Așa că, sunt nevoit să merg la Călimănești. Dar Dumneavoastră din ce parte a țării sunteți? mai zice el cu firească întrebare ca într-o stațiune balneară, unde de pretutindeni vine lume la tratament și odihnă. sunt de la Ploiești, Cuvioase Părinte, îi răspund. chiar din Ploiești? mă întreabă el, ca unul care ar fi fost din aceeași localitate și din curiozitate ar fi dorit să-mi cunoască adresa. nu chiar din Ploiești, ci dintr-o comună alăturată. care? păi, satul meu se numește B și cred că n-ați auzit de el. cum să nu? zice dânsul. Cunosc satul Dumneavoastră că acolo am fost cantonat o vreme în timpul războiului. Și 3 apoi, sunt de fel tot de prin părțile acelea; de pe Valea Teleajenului. aa! zic eu bucuros. Din care localitate? din comuna V. vai, știu meleagurile acelea și-mi place foarte mult așezarea satului Dumneavoastră; între munți mărunți și împăduriți și cu livezi de pomi fructiferi. da, așa este, Domnule dragă, dar, în primul rând, satul acela nu mai e al meu, iar pe de altă parte mai frumos ca aici nu poate fi nicăieri mai zise el, fiind convins de ceea ce spune. Și-n acest timp sosește autobuzul, urcăm și călătorim până la Călimănești în tăcere, că, de altfel, aceste localități sunt foarte apropiate una de alta și la stația din fața Pavilionului Central coborâm. Până să ne despărțim, dânsul mă mai întreabă: parcă ați spus că sunteți cazat la Pensiunea din Căciulata? da, la Pavilionul U.G.S.R. și aici la Călimănești cu ce rosturi? păi, mai întâi merg sus la izvorul numărul 8, că-mi este recomandat de medic, pentru că am o afecțiune la vezica biliară și după aceea mă voi abate pe la Schitul Ostrov, să văd ce-o mai fi pe-acolo. aha! Dar nu prea mai aveți ce vedea pe Ostrov, Domnule dragă, mai zise el cu vădită întristare. Din toată frumusețea de altădată, nimic n-a mai rămas. A distrus domnul Ceaușescu toată măreția și farmecul acestei insule. da, așa este, aveți perfectă dreptate, Părinte. Păcat, că acest Ostrov era de o frumusețe

edenică. Eu l-am cunoscut destul de bine, căci vin aici la tratament de aproape 15 ani. 4 Și pe bună dreptate a fost supranumit: „Perla Oltului”, atracția și farmecul Călimăneștilor. Dar, iertat să-mi fie, Părinte, că îndrăznesc, mai zic eu schimbând subiectul, care au fost împrejurările ce v-au determinat să intrați în viața monahală și să fiți pe aceste meleaguri? păi, de ce vreți să știți asta? fu răspunsul lui tot printr-o întrebare, fără să i se observe pe față vreo urmă de ipocrizie sentiment negativ ce nu trebuie să-l aibă călugărul, dar, care, s-ar fi putut ivi în urma iscodirii mele. Și eu, continui: cuvioase Părinte, știți,... fiecare își are slăbiciunea lui. Eu, cum să vă spun,... mi-a plăcut să scriu câte ceva,... așa... să las copiilor și nepoților ca model de urmare în viața lor. oo! N-ai nimerit-o, Domnule dragă. Viața mea nu poate fi model de urmat. Așa că, n-aveți decât să căutați la alte mănăstiri ceea ce vă interesează. lăsați asta, Părinte, dar, totuși v-aș ruga pentru partea de viață antemonahală, că de rest știe Dumnezeu. ehe, și aceea e o istorioară lungă, Domnule dragă, nu e posibil să comprim în câteva cuvinte povestea vieții mele. Dar, dacă vreți să cunoașteți, faceți-vă timp și veniți sus la Mănăstire și acolo vă voi povesti toate. Nu pot spune că viața mea a fost mai deosebită decât a altora, că fiecare își are necazurile și bucuriile lui, curenți și satisfacții, învingeri și înfrângeri. Așa e viața, și dacă veniți, puteți sta la noi cât doriți. Nu suntem chiar îndestulați, dar din puținul nostru, vă vom ospăta și pe Dumneavoastră. vă mulțumesc, Cuvioase Părinte. Să văd ce pot face, că, de altfel n-aș vrea să compromit procedurile de 5 tratament prin întreruperea timpului programat acestora. păi, veniți sâmbătă dimineața și duminică după amiază vă întoarceți, că, dacă nu mă-nșel, în aceste zile nu faceți tratament. da, cred că numai așa aș putea să vă fac o vizită, mai zic eu în încheiere și pentru că monahul nostru dădea să plece, că, ce să zici, se grăbea să-și facă cumpărăturile avea de mers, mai cu seamă la întoarcere, urma să aibă asupra-și povară. Așa fiind situația mai zic în grabă: dacă reușesc să vin la Dumneavoastră, de cine întreb, Părinte, că iată ne-am luat cu vorba și încă nu am făcut cunoștință. Să știți că eu mă numesc Marcu Vasile. sunt bucuros de cunoștință și de întâlnirea noastră Domnule dragă și dacă veniți la Mănăstire, întrebați de Părintele Casian, c-așa mi-e numele, sau de Părintele Corbu, că tot eu sunt. Și nu uitați; fiți atent pe cale, căci s-au semnalat apariția viperelor. Astfel, scurta noastră convorbire a luat sfârșit și ne-am despărțit. Ehe, Părinte Cassiane, Părinte Cassiane, bine-ai zis când ai zis, că mai frumos ca aici nu poate fi nicăieri, pentru că Defileul Oltului rivalizează în frumuseți naturale cu multe locuri din țara noastră, că, pe lângă frumusețile ce ni le oferă la tot pasul natura mamă: munți, păduri întinse, pajiști, râuri și izvoare cu ape curative, Valea Oltului s-a mai împodobit și cu alte minunății durate de mâna omului. Frumoasele așezări omenești, drumuri rutiere, fabrici de tot felul, hidrocentrale

electrice construite pe Olt și Lotru. Drumul Național ce leagă 6 Drăgășanii și Râmnicul-Vâlcea cu Sibiul trecând prin Orașul Călimănești, precum și calea ferată Piatra Olt podul Olt cu mulțimea tunelelor ce străpung muntele din loc în loc și multe alte minunății ce contribuie din plin la economia Patriei și întregesc ansamblul de frumuseți ce încântă nespus ochiul vizitatorului. Cu acest prilej suntem datori, iubiți cititori, să amintim că tot în această parte de țară întâlnim multe așezări militare Romane, ca de exemplu: Rusidava, Pens Aluti, Arutela, Buridava, Castra Traiana, Pens vetus. Însăși istoria atestă faptul că în anul 105 împăratul Traian a trecut cu oastea imperială spre Munții Apuseni, să cucerească capitala Daciei, Sarmisegetusa, urmând drumul construit pe aici pe Valea Oltului. Chiar între Mănăstirile Turnu și Cozia, pe malul stâng al acestui râu se află Castrul Roman „Arutela” lângă care se mai păstrează o porțiune de drum pavat cu dale de calcar. Și numai la aproximativ 300 metri mai sus în apropierea ruinilor Cozia Veche se poate vedea „Masa lui Traian” o stâncă mare biciuită de valurile înspumate ale Oltului. Astăzi, „Masa lui Traian” este aproape în întregime acoperită de apele lacului de acumulare zăgăzuite de barajul Hidrocentralei electrice „Turnu” construită după anul 1980. Iar Crucea de piatră ce străjuia pe vârful acestei stânci a fost transplantată pe frontonul muntelui Cozia. Și acum, se cuvine mai cu deosebire să arătăm aici că pe acest culuar al Oltului sunt presărate ca un șirag de perle multe lăcașuri de cult, care îmbogățesc nespus tezaurul de monumente istorice ce constituie proprietate sacră a Poporului Român, ca de exemplu Mănăstirile Turnu, Coraetu, Căineni, Cozia, Păușa (astăzi biserică de mir a satului cu același nume), Nucet-Stânișoara, Ostrov, Călimănești, Olănești, Frăsinei și altele care atestă din adânc de timpuri că aici s-a format o puternică vatră isihastă ce a fost locuită de călugări iubitori de Dumnezeu, dintre cei mai aleși. Îndeosebi Munții Cozia și „Sălbaticul” de pe partea stângă, ca și munții Călimănești din partea dreaptă a Oltului au fost încă din primele veacuri ale creștinismului și mai cu seamă la începutul mileniului doi, locuri de aspră nevoiță pentru sihăstria de prin părțile acestea. Unii dintre ei locuiau în crăpăturile munților sau în peșteri săpate de mâna lor, care se pot vedea și astăzi prin preajma vetrelor de cult, produs al ostanelilor pentru mântuire și dragoste de Hristos. Ehe, și iată că au trecut mai bine de opt ani de la întâlnirea aceea cu Părintele Cassian și la doi ani de la începutul acestei perioade m-am pensionat și de acum toată osteneala mea s-a concentrat mai mult în jurul gospodăriei. Mai înainte de acestea gândeam, că după pensionare voi dispune de mai mult timp liber și la drept vorbind cam așa gândesc cei mai mulți, dar nu e deloc așa și aproape că nu găsesc explicații; de ce sunt atât de ocupat, încât să nu-mi aflu clipe de răgaz? Din altă ordine de idei, după cum e vorba în popor, că bătrânețea nu vine niciodată singură, ci aduce cu sine multe neajunsuri. Așa a

fost și cu mine, că odată cu înaintarea în vârstă, am simțit și accentuarea reumatismului și am fost nevoit să fac ce-oi face și să merg iarăși la băi de preferință tot acolo la Căciulata. Și în luna februarie anul trecut iată-mă îmbarcat la ora 20 din Gara de Vest-Ploiești într-un tren accelerat ce m-a dus ca gândul prin Sinaia, Brașov, Făgăraș, Podul-Olt și de-acolo pe Defileul Oltului până la Gara Călimănești, unde ne aștepta autobuzul care ne-a dus la Biroul de Cazare Și nici mai devreme, nici mai târziu la ora șaptesprezece mă aflam sosit în camera ce mi-a fost repartizată. Cameră cu două paturi. Aici am mai găsit un om potrivit de statură, grasuț, cu vârsta ca la cincizeci de ani era din București și era tare cumsecade. M-am bucurat să am un coleg de cameră așa ca dumnealui. Ce a urmat după aceea, adică procedurile recomandate de medicul balneolog, cura de ape minerale, masa, odihna, etc. nu interesează pe noi ne preocupă îndeosebi acțiunea întreprinsă încă din noiembrie '83 cu călugărul acela și nimic alta. Despre aceasta am povestit și colegului meu de cameră, care și-a manifestat dorința de a mă însoți în călătoria mea spre Mănăstirea Stânișoara și asta m-a bucurat nespus, că a străbate acest drum de unul singur, numai călugării și cei din partea locului o pot face. Și mai înainte de a veni prima sâmbătă din perioada stagiului meu, ne-am interesat printre cei veniți în Stațiune despre incursiunea ce doream s-o facem și care cunoșteau cât de cât poziția obiectivului nostru, dar cei întrebați ne descurajau, zicând că urcușul e greu, în zonă s-ar putea să întâlnim vipere, că trebuie să fim mai mulți la drum, ba că mai sus e zăpadă și să lăsăm asta pentru la vară parcă Valea Oltului ar fi colea la doi pași și te poți duce acolo oricând dorești. Și așa fiind situația am mers vis-a-vis în satul Păușa, dincolo de Olt și am întrebat pe localnici. Aceștia n-au spus nimic din greutățile enumerate de ceilalți, numa: despre chestiunea cu viperele ne-au atenționat, în rest, să nu ne facem probleme și ne-au dat unele amănunte de orientare, pentru a nu rătăci adevărata potecă și atâta tot. De altfel este și drum de căruțe drum forestier, dar acela este mult prea ocolit. Și în sâmbăta de 15 februarie 1992 am luat cu noi o geantă în care ne-am pus un pachet cu hrană rece și cele necesare adnotărilor și pornim la drum. Trecem Oltul pe podul de la Căciulata, traversăm satul Păușa component al orașului Călimănești și de la Biserică fost Schitul Păușa, începem să o luăm pieptiș. După ce lăsăm satul în urmă, ne ia în primire pădurea. Aici ne-am ales câte un băț zdravăn, să ne ajute la mers și să le avem pentru orice eventualitate. În stânga pădurea se întinde până sub poala muntelui „Sălbaticul”, în borta căruia mai multe peșteri atestă că din cele mai vechi timpuri aici a fost loc de aspră nevoință al marilor sihaștri de pe valea Oltului. În tradiția locului unii dintre ei sunt cinstiți ca sfinți de către credincioși de exemplu, sihaștrii Neofit și Meletie. Lângă una din aceste peșteri este un izvor de apă ce se numește până-n ziua de astăzi „Izvorul lui Meletie”. În partea dreaptă, pădurea se

întinde și acoperă toată calota montană dintre Olt, Berislăvești și Jiblea. În afară de conifere, pădurile de pe aici sunt văduvite de frunziș, dar solul e verde ca brotacul. Pe-alocuri, prin unele unghiuri, unde soarele nu-și poate arunca privirea, zăpada mai persistă a exista, dar acolo sus pe creste abia către mijlocul verii va dispărea... Din loc în loc, în calea noastră, pe trunchiul copacilor sunt semne de orientare ce indică direcția de mers spre 10 Mănăstirea Stânișoara. O clipă ne oprim și privim în urmă: Vai ce splendid! Câtă frumusețe ne prezintă panorama Stațiunilor balneare Cozia, Căciulata și împrejurimile acestora! Ce fermecător este firul de argint al Oltului ce merge șerpuit până intră în bazinul lacului de acumulare Călimănești!!... Continuând drumul printr-o rariște de pădure și cu denivelări diferite de unde am putut vedea „Sălbaticul” în toată măreția lui și stâncăria din jur ce-ți desfată privirea prin frumusețea sălbăticiei naturii, prin varietatea și ineditul ei, ne-am putut da seama, că numai călcând pe potecile munților și meditănd asupra peisajului fascinant poți gusta din bogățiile naturale ale acestei zone, poți beneficia din plin de darurile ei fără egal care-ți umple sufletul de fericire. După aproape două ore de mers domol și-n pantă, ni se deschide în fața privirilor un peisaj de basm, încât nu mie cu puțință să-l descriu, cum pe drept s-ar cuveni. Dragii mei, care citiți sau ascultați aceste simple relatări, vă rog să încercați să vă introduceți cu toată ființa în timp și spațiu, să puteți înțelege ceea ce eu nu sunt în stare să vi le expun. Trebuie să ne vibreze inima și sufletul, să putem prinde unda tainică a șoaptelor de rugăciune ale sufletelor austere ce se amestecă cu freacățul pădurilor, cu murmurul apelor și trilurile păsărelelor. Trebuie să ne miște până-n adâncul ființei liniștea codrilor și tăcerea sihaștrilor cufundați în contemplarea lui Dumnezeu. Fără îndoială că toți călugării și pustnicii din această pitorească zonă au simțit din plin tainele firii înconjurătoare și prin credința în Dumnezeu și-au dat seama că 11 sunt călători și pribegi pe acest pământ și de aceea au căutat cu însetare cele de Sus. Primul profesor de credință și duhovnic le-a fost mediul înconjurător și nu s-au oprit aici, că numai credința nu mântuiește, ci s-au înjugat cu toate valențele sufletești să-și transforme viața în act sfânt sinergetic, colaborând cu Dumnezeu la mântuirea sufletului omenesc printr-o profundă schimbare umană cu neclintită credință Ei, și să vedeți dragii mei, în mijlocul acestui cadru natural ce l-am descris mai sus pe un platou edenic stă implantată în deplină și tainică tăcere, într-o armonie negrăită cu infinitul, Sfânta Mănăstire Stânișoara armonie pe care, n-o poate schimba cu toate comorile pământului. Aici domnește liniștea climatul cel mai prielnic pentru înfiriparea vieții monahale. Un corp de chilii în formă de unghi drept închide incinta în latura de Vest și de Nord, iar restul chiliilor solitare stau risipite pe pajiștea din jur. În mijlocul acestora stă de veghe Biserica lui Dumnezeu închinată Marelui Mucenic Gheorghe ce își ocrotește cu iubire de

mamă cele opt suflete care ostenesec aici în post și rugăciune și supraveghează pentru liniștea acestui Sfânt Așezământ. reîntâlnirea - Ajunși aici, eu și tovarășul meu de drum, pătrundem în incintă prin poarta de lemn de sub clopotniță și ne îndreptăm pașii spre Biserică. În interiorul Sfântului Locaș slujba era pe sfârșite și participanți foarte puțini:

12 Preotul și alți 5-6 călugări și tot pe atâția mireni ce ajunseseră ceva mai devreme ca noi în pelerinaj. Spre a identifica pe Părintele Cassian nu a fost nevoie să întreb pe altcineva, pentru că l-am recunoscut după statura sa înaltă. Cu toate că acum e albit de-a-binelea, m-am prezentat la sigur în fața Sfinției sale și îi spun cine sunt, ce aș dori și în câteva cuvinte îi povestesc de întâlnirea aceea din toamna anului 1983 la care, dânsul, mi-a răspuns așa: păi dacă zici că am promis așa ceva, înseamnă că am rămas dator la dumneata. Dar știi ce? mai zice el așteaptă-mă un pic, că trebuie să-l înștiințez pe Stareț și pe Părintele meu, că am un oaspete în chilie. Și degrab s-a dus la superiorii lui, să-i anunțe de prezența mea. După vreo cinci minute apare și-și începe vorbirea, zicând: gata, i-am anunțat. Dar să vedeți dumneavoastră că după cum vă spuneam, nu știu cum am să încep. Nu prea mai mi-aduc aminte, că, de, am de șapte ori câte zece pe muchie. Dar, hai în bordeiul meu, să ne mai hodinim oleacă oasele. În interiorul chiliei, câteva perechi de icoane atârnav pe pereți și sub care ardea o candelă, un pat îngust și lung, dintr-un perete în altul, pe măsura Sfinției sale. Tavanul, scândură afumată, iar pe jos, podeaua, cam de mult trebuia să fie înlocuită. Mai are aici să zic așa o improvizație de tetrapod, o măsuță pe care se odihneau câteva cărți vechi și tocite și un scaun taburet, toate făcute de mâini mai puțin pricepute, că doar aici la Mănăstire, luxul nu are ce căuta. Dar, iată că ne-am luat cu vorba și am uitat să vă spun că domnul Costin, cel ce m-a însoțit în călătorie, când a 13 văzut că grupul acela de mireni, ce veniseră aici înaintea noastră, se pregăteau de plecare, s-a hotărât să se alăture lor, iar pe mine să mă lase, zicându-mi: - „Domnule Marcu, de-acum cunoașteți drumul la întoarcere. Vă rog să nu vă supărați, că vă las singur. Eu nu pot să rămân peste noapte aici și plec cu ceilalți. dialog de început - Așa că, de-acum, dragii mei, am rămas numai eu și Părintele Cassian. Ne aflăm în chilia Sfinției sale și ne așezăm: el pe pat, eu pe scaun, apoi dânsul începe fără grabă: și zici că ai vrea, Domnule dragă, să scrii povestea vieții mele? cam așa, Părinte, îi răspund eu scurt și nerăbdător. hm! dar dacă la urmă ai să mă ucizi cu pietre? asta ar face-o unul fără metehne. păi, să vedeți, că nu știu cum să-ncep, că sunt neînvățat și nu sunt în stare să leg două vorbe. d-apăi, Părinte, a tunat și ne-a adunat. Și eu sunt buche. vrei să spui că s-a găsit tusea cu junghiul? o! Asta e prea de tot. Și dânsul îi da zor cu întrebările: păi dacă vă ocupați cu scrisul, aveți ceva tipărit? nu am, Cuvioase Părinte, pentru

că n-am fost chiar așa înzestrat cu darul acesta. și atunci de ce vă osteniți și întindeți coarda? încerc și eu, cum s-ar zice: „marea cu degetul”. 14 și vreți să mă aveți pe mine în debut? nu știu dacă se poate spune așa. înseamnă că ați mai încercat? -Asta, da, Și încă sunt cam procopsit în manuscrise. și asta e o meteahnă! s-ar putea să fie, dar n-am avut ce să fac, Cuvioase Părinte, că până mai ieri, alaltăieri nu se putea scrie decât numai ce dictau „indicațiile prețioase”. Iar acum, alte piedici; trebuie să dispui de bani, nu glumă, altfel, „Sesam” nu se deschide. Și uite așa, Părinte, sunt împins de împrejurări să îngrop ruginitul ăsta de bănuț. să nu faci păcatul ăsta, Domnule dragă. păi, eu n-aș vrea și de aceea vă rog să începeți istorisirea, că doar nu dați cu parul. Dar, Părinte, mi-amintesc, că atunci când am făcut cunoștință acolo la Călimănești, mi-ați spus că vi se zice și Corbu. Acesta vă e numele de familie? nu. Numele meu de familie e Șerban, dar, „Corbu” mi-e supranumele. cum, adică în Mănăstire vă porecliți?! o, nu, Domnule dragă. De o mie de ori nu, dar cu prilejul unui oarecare eveniment din viața mea, așa, din dragoste, mi s-a zis și Corbu. aa, da, înțeleg. Dar Cuvioase Părinte, călcați-vă pe bătătură și începeți istorisirea, că timpul e prețios. La acestea, el îmi răspunde: ei, fie și un lup mâncat de... de tigru completez eu, la care, dânsul surâde în mustăți și dădea de coala, coala și de început, nu începea. Și iar îl silesc, zicând: hai, vă rog, Părinte, povestiți-mi; două vorbe ale 15 Sfinției tale, încă vreo două de-ale mele și-apoi vine Dumnezeu cu dospeala și-om vedea ce-o ieși. aha! Dacă-i așa, hai să-i dăm drumul, că acuș bate toaca și n-o să mai avem timp decât mâine după amiază. Și parcă-l văd pe Părintele Cassian cum se așază mai temeinic pe scândurile patului de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l zboare vântul, își pleacă puțin capul, pune o mână la gură și tușește prefăcut. Și acum, dragi cititori, să nu mai cheltuim timp și hârtie cu amănunte spunând ce am mâncat, cum am dormit și ce rugăciuni am făcut, că nu vrem să umplem spațiul cu chestiuni care nu interesează. Iată de acum, eu mă retrag din „competiție” și vin alături de dumneavoastră, să ascultăm împreună, ce ne va spune Părintele nostru, care, după cum ați văzut, pornește greu vorba ceea: Ce mai dai până-l pornești, dar ce pățești până-l oprești. Așa că, ține-l Doamne și nu-l lăsa până nu termină de povestit. Deci, Cuvioase Părinte, precum vedeți, noi suntem gata... Dați-i drumul. Și el, bietul de el, mai întâi își trecu mâna peste frunte și apoi zise cu un vizibil efort de memorie: în vremea copilăriei - ei, Domnule dragă, Domnule dragă, dumneata mă bagi la încurcătură pe mine, că niciodată nu mi-a trecut prin gând să povestesc cuiva cele ce s-au petrecut cu mine. E drept că fiecare își are istoria lui. A unuia e mai bogată în evenimente, a altuia mai puțin bogată, dar a mea a fost și

16 a rămas mult prea săracă, încât nu am ce să spun. Dar, să nu vă fie drumul

făcut degeaba până aici, să încerc totuși să-mi aduc aminte câte ceva din trecutul meu. Bunăoară, să încep cu cele din perioada de școală și, ce să vă spun, Domnule dragă, că au fost numai boacănă. Aveam pe atunci un învățător aspru, Doamne, Doamne, purta ochelari în tot timpul și fie că era iarna, fie că era vara nu-și lepăda haina de pe dânsul. Și de cravată, ce să zic, că era așa de tocită, încât nu se știa ce culoare avusese. În picioare purta niște pantofi scâlțiați, care nu mai văzuseră crema de multă vreme și bietul de el, avea călcâiele goale, de parcă ar fi costat o mie de lei o pereche de ciorapi. Cu toate acestea, Domnule dragă, era un învățător bun, ce să zici, bun în sensul că era nemaipomenit de exigent cu copiii, dar de,... avea o patimă grea, îi cam plăcea să tragă la măsă și cum leaful lui era destul de mică în timpul acela, l-a lăsat și nevasta și s-a dus în toată lumea. Așa că vă dați seama și dumneavoastră, de ce ajunsese, bietul de el, în starea asta. E drept, că cine avea cap și învăța bine, ajungea om mare, dar cum cei mai mulți erau mai așa și așa, apăi, aveam de tras, că ne bătea la palmă cu nuiaua, până ne udam pe noi bine-nțeleș, asta numai atunci când cineva făcea câte-o trăsnaie, sau venea la școală cu temele nepregătite. Pe vremea aia nu se învăța decât cinci clase și pe atunci umblam toată vara desculți și nu era unul care să nu fi avut o poreclă. Mie, de exemplu, mi se zicea „Sfântulețu” și de unde asta, nu știu, că doar în năzdrăvăniile nu mă întrecea nimeni. Învățătorului nostru îi ziceam „Șarpele cu ochelari” din cauză că era tare rău din fire. Așa ni se părea nouă a fi. 17 într-una din zile, unul căruia i se zicea „Țopârlanu” din pricină că tot timpul țopăia ca o vrabie, a scos o pioneză din speteaza hărții, ce era atârnată pe perete în spatele catedrei, a pus-o pe scaunul învățătorului cu vârful în sus și când acesta a intrat în clasă, toți ne-am ridicat și am spus într-un glas, „bună ziua” la care, el, nu a răspuns, ci doar a făcut semn cu mâna să ne așezăm. Lasă el catalogul pe catedră și când s-a așezat pe scaun, a sărit în sus ca ars. Pioneza cu bucluc și-a făcut efectul și noi ne țineam pe cât puteam să nu pufnim în râs, dar când gândeam la ce ne așteaptă, ne lua cu friguri. Bietul învățător țipa cât îl lua gura: „Ce-i asta? cine a făcut asta?” și cu mâna stângă își căuta în spate obiectul delict. Apoi, arătând tuturor ghimpele metalic, striga amenințător: cine a făcut asta, că-l dau pe mâna jandarmilor”. Și văzând că nimeni nu are curajul să spună, se adresează lui Păpălea, (Păpălea era cel mai bun elev din clasă la învățătură) și-i zice: -, „Ia spune tu, Mușat (că așa îi era numele adevărat) cine a făcut asta?” Și-i arată pioneza cu bucluc. Și bietul Păpălea, tremurând, zice cu jumătate de glas: -, „Fabrica de pioneze, domnule învățător”. După asta, Țopârlanu, se ridică și adaugă: „Domnule învățător, ieri m-am înțepat în călcâi cu o pioneză și tot pe acolo pe lângă hartă”. În urma acestora, învățătorul, privind la speteaza hărții observă lipsa unei pioneze și zice oarecum mai liniștit: „Uite dom-le, d-aici e afurisita! Și ce ghinion, să pice

tocmai pe scaunul meu!” Altădată, un altul dintr-ai noștrii pe nume „Dilabă”, tot pe atât de inspirat și năzdrăvan, a făcut o trăsnăie mai mare ca el. Și să vedeți cum: în timpul uneia din recreații, 18 când învățătorul era pe la cancelarie, a scris cu creta pe speteaza scaunului de la catedră cuvântul UOB un cuvânt deșuchiat adică inversat. În fine, sună clopoțelul, intrăm în clasă și ne așezăm în bănci. Vine și domnul învățător, se așază-n scaunul său și începe predarea unei lecții și ca să fie mai pe înțelesul tuturor ca de obicei, merge la tablă și scrie cu creta noțiunile din temă, pentru ca să ne intre mai ușor în cap. Și în timp ce scria pe tablă și sta cu spatele către clasă, am văzut că pe haină i se transcrisese destul de clar, cuvântul „BOU”. Nimeni nu avea curajul să-l atenționeze sau să-i șteargă penalul imprimeu. Vă dați seama și dumneavoastră, că putea să iasă din asta un scandal ce nu s-a mai pomenit, dar a fost bine că la ieșirea din clasă, elevul de serviciu, pe nume „Tipilică” - (botezat tot așa de noi, pentru că era puținel din fire și bun la suflet și pe deasupra mai avea și un beteșug la piciorul stâng din cauza unei infecții ce-o avusese pe când era mai mic o adenită la încheietura piciorului. Acesta a văzut „opera” imprimată pe haină și i se adresează, zicând: „Stați un pic, domnule învățător, că v-ați murdărit de cretă pe spate”, și-i șterse cu mâneca hainei lui acel cuvânt atât de penibil la care, învățătorul, zise și el: -„Probabil că m-am atins de tablă, pe când predam...” Și cu asta s-a șters și teama de ceea ce ar fi urmat să pățim. Din altă ordine de idei e îndeobște cunoscut, Domnule dragă, că nu e îngăduit nimănui a strâmba ce este drept, sau a defăima ce e de onorat, dar noi, ca niște copii răutăcioși, nu știam prea multe și ne distram cu tot felul de năzdrăvănii și schimonosind numele bun de botez al fiecăruia. 19 D-apoi, să vedeți ce mi-a fost și mie dat să-ndur. Într-una din zile, nu știu cum s-a făcut, că mă pomenesc la școală fără caietul de compunere și, ținete neică, că m-a lovit învățătorul cu nuiua, unde-a nimerit. În situația asta fiind, am prins un moment prielnic și-am șters-o pe ușă afară și zbughe-o la fugă neică și nu m-am oprit până-n fundul pădurii. Și ce credeți c-a făcut învățătorul? mi-a luat ghiozdanul și s-a dus acasă la tata și m-a pârât la dânsul. Bietul tata, supărat la culme, că avea de ce să fie a încălecat calul și aleargă după mine. A bănuir el unde aș fi putut să mă pitesc. Dar eu, nu stau locului și urc dealul numai prin pădure, ferindu-mă să ies la drum și de-acolo, mai mult de-a rostogolul, mă pomenesc ajuns dincolo în șoseaua Slănicului, în fața Bisericii din satul P.V. Ce să fac? Intru în curtea Bisericii și ca unul ce mă știam cu musca pe căciulă, să nu mă vadă lumea de pe aici, mă furișez într-o căsuță de mormânt, sau cum îi mai zice „cavou” care, după cum se vede, fusese construit de unul cu dare de mână. Și cum ușa era descuiată, intru, cobor scările și odată ajuns în partea de jos, mă ia în primire spaima, că în dreapta erau două compartimente suprapuse. Cel de sus era liber, dar cel de jos era astupat cu zid,

că fusese ocupat de unul care n-a vrut să mai trăiască. Pe pardoseala de beton, un preș curat și în partea de răsărit o măsuță pe care era o candelă, o iconiță cu Maica Domnului, un mileu și pe mileu o vază cu flori. Lângă vază o cărticică de rugăciuni și lângă măsuță un scăunel, care mă îmbia să mă așez nepoftit. Stau eu ce stau ca un străin în casa altuia, că la drept vorbind, era adăpost chiar cald, nu ca afară, că, de, era, dacă nu mă-nșel, -20- cam prin martie și cugetam în sinea mea: „Doamne, trebuie neapărat să mă duc acasă, că n-am cum să dorm aici în compartimentul ăsta și cu mortul sub mine!” Și mam scuturat de frică la un astfel de gând. Apoi am început să plâng nemângâiat de o întâmplare ca asta și mai ales că palmele mi se umflaseră ca gogoșile oltenești și mă usturau cumplit de atâtea lovituri. Și pe când eram așa, văd că se deschide ușa de la intrare și pe cine văd? Pe tata,... înfuriat la culme și-mi zice scurt și apăsător: „Ieși afară, tâlharule!” Eu n-am avut încotro. Unde era să fug? Eram căzut în capcană ca un guzgan, și-atâta tot. A trebuit, vrei, nu vrei, să mă supun și plângând și tremurând zic cu umilință: „Iartă-mă taticule că nu mai fac. M-a bătut domnu-nvățător, rău de tot”. Și i-am arătat lui, palmele mele ce erau ca pâinea coaptă. Și el, zice: „Bine ți-a făcut, haimana ce-mi ești. Las că pân-aici ți-a fost, cum ți-a fost, dar de-acum o să ai de-aface cu mine, că trebuia să vii să-mi spui, ca să-ți ard și eu câteva pe cocoasă”. păi d-aia n-am venit acasă, că știam că ai să mă bați, îi zic eu. Și-apoi el: - „Hai ieși afară odată, sau aștepti să te scot cu lăutari?” Și eu îi dădeam zor cu „Iartă-mă taticule!” Apoi, ne-având încotro, urc scările pășind arar din treaptă-n treaptă și el, tata „m-a ajutat” să ies din cavou, trăgându-mă de urechi. Cum am mers până acasă și ce a urmat după aia, nu vă mai spun, că a trebuit să mă pocăiesc de-a-binelea și să mă pun cu burta pe carte, că nu era de glumit cu tata și cu învățătorul nostru. Despre cum a reușit tata să mă dibuiască acolo în cavou, tot el mi-a spus mai târziu, că, pe când era călare 21 pe cai în căutarea mea, pe drumul din pădure, a întâlnit un om, pe care întrebându-l dacă a văzut un copil fugind, acela i-a spus că ar fi observat printre arbori, la o distanță de drum, pe cineva care urca dealul. Iar acolo, în satul P.V. s-a găsit o bătrânică ce se afla cu găștele pe șanțul drumului și i-a spus că ar fi văzut un copil intrând în țințirim, dar de ieșit de-acolo, nu m-ar mai fi văzut ieșind. Și astea au fost indici siguri pentru a mă găsi. Și multe alte petrecanii s-au întâmplat care mai de care mai năstrușnice. Și, of, Doamne, câte bătaii am mâncat de la bietul tata dumnezeu să-l ierte. Era el un om dur, harnic și militaros nevoie mare. Nu prea își făcea timp să meargă la Biserică, așa cum făcea mama și aveam o frică de el, nu vă mai spun. Vai și ce sfârșit tragic a avut! Frate-miu Mitu, despre care nu v-am spus până acum, că n-am avut timp, era mai mare ca mine cu patru ani. El s-a născut în 1917. Așa că eu sunt leat cu regele Mihai. Și el, frate-miu, ce-i drept, era mai vrednic, dar avea un aer posac și nu știu ce-avea

de împărțit cu mine, că din te miri ce îmi trântea câte-un pumn în spinare, de-mi suna tărtăcuța. Ba mai avea urâtul obicei, că pentru orice nimicuri mă pâra la tata, și tata, care era din fire un om drept, să nu rămână dator la mine, pe loc îmi plătea cu o pereche de palme, de vedeam stele verzi și luceferi albaștri. Numai mama, sărmănuța de ea, dumnezeu s-o odihnească-n pace, era tare blândă, bună la suflet și credincioasă. Pe mine mă avea mai aproape de inima ei. Când mă vedea plângând, îmi ștergea lacrimile, mă lua în brațe și mă ducea în fața icoanei și-mi zicea: „Acum pup-o pe Maica Domnului, ca să-ți treacă”. Și după ce sărutam icoana, scotea din spatele acesteia un biscuit, sau o bomboană, sau un covrig și mi-l dădea, zicându-mi: „Costele mamă, să fii cuminte dragul meu, că uite ce-ți dă Maica Domnului”. Și, ce să zic, cât era el, tata, de aspru, niciodată n-a oprit-o pe mama de a merge la Biserică. Nu-i mai puțin adevărat, că și mama era o femeie descurcăreață făcea ce făcea și sâmbăta seara termina cu orice roboteală. Iar duminica, se știa; mă lua de mână și „Hai Costele mamă la Sfânta Biserică să te faci mare și cuminte”. D-apoi, mare m-am făcut, dar cuminte, ba. E drept că-mi și plăcea să merg la Biserică cu dânsa, că, de altfel de rămâneam acasă, apoi, eram toba de bătaie. tragicul sfârșit - alte întâmplări - Ei, și anii au trecut, noi am crescut, frate-miu și-a luat serviciu la Uzina Mărgineanca și într-o vară pe când aveam și eu vreo 16-17 ani, într-una din zile, tata îmi zice cu voce tăioasă: „Hai, înjugă boii, pune drugii, țepușile și două furci în car, să mergem repede, să încărcăm fânul, că, uite, a început să se înnoreze și dacă ni-l prinde ploaia în câmp, am pierdut totul”. Asta era în dimineața zilei de marți 20 iulie 1937. Miaduc aminte cu precizie. Și cum am urnit carul din loc, o văd pe mama care se pregătea să plece la Biserică, ieși din casă și-i zice lui tata muștrându-l: „Ce te-ai apucat să faci, măi creștine, că astăzi e sărbătoare mare. E Sfântul Ilie și-i păcat!” Și tata, aproape mânios, îi răspunde: Ia tacă-ți gura măi femeie. Tu știi pe-ale tale, eu știu pe-ale mele. Vezi-ți de Biserica ta și lasă-mă-n pace”. Dar eu n-am de lucru și zic: -„Are dreptate mama, că astăzi e sărbătoare și nu se cuvine să înjugăm boii la car”. Apoi, tata înfuriat: „Hm! Poate vrei să-ți îndrept țepușa asta pe bulevardul spinării”. Așa că n-am avut de ales și a trebuit să ascult de el. Am mers între dealuri la pajiște și acolo îi dam zor cu încărcatul fânului eu aruncam de jos și tata așeza în car. între timp cerul s-a acoperit de nori grei și a început să tune și să fulgere și când noi am terminat de încărcat fânul, primii picuri de ploaie au început să cadă. Eu, repede pun piciorul pe tânjală, apoi pe spinarea unuia dintre boi și ajutat de tata, care mi-a întins mâna, iată-mă sus în car și de cum am ieșit în șosea, dă-i bice. Ploaia sa întetit, tunetele bubuiau, fulgerile ne înspăimântau și, să zic, să mai fi fost cam 200 de metri până să intrăm în sat, când, deodată, un trăsnet puternic ca o fâșie de foc ne-a lovit și atâta a fost încât credeam că m-am dus și-mi simțeam limba în gură amară ca

fierea. Tata s-a culcat pe fân, fără să scoată o vorbă, fânul s-a aprins, boii s-au speriat și din fuga aia șerpuită carul s-a răsturnat în șanț, aruncându-ne cât colo. Când iau seama, tata, nu mai mișca, era vântat la față și cu ochii mari deschiși. Țip cât m-a luat gura, îl târăsc cât pot mai departe, să nu ardă și el odată cu fânul, apoi mă reped la boii care stăteau de-a curmezișul și mugeau speriați spânzurați în jug, degrab le scot restele și odată sloboziți, bieții de ei, au rupt-o la fugă spre sat. Eu țipam cât mă lua gura și mă uitam la tata că rămăsese înțepenit. Ploaia turna cu găleata și dinspre sat 24 nu venea nimeni. Toți ședeau ascunși prin case de frica trăsnetelor. Eu eram ud learcă și strigam neîncetat. Speram totuși ca tata să fie numai într-o stare de leșin și apoi după aceea să-și revină. D-apăi, carul nu s-a aprins și nici fânul n-a ars tot, că ploaia a căzut torențial și a stins focul. Ce era să fac? Eram încă copil, dau fuga în sat, strig pe la porțile oamenilor, dar, parcă era un făcut; nimeni nu a răspuns. Mă îndoiesc că ar fi fost plecați cu toții la Sfânta Biserică. Și pe când strigam și imploram ajutor, văd că vine dinspre Coada Malului un autocamion cu prelată în spate și oprește în dreptul unde era carul nostru răsturnat pe o rână. Alerg înapoi la locul nenorocirii și am văzut că din autocamion au coborât vreo patru-cinci soldați și așa prin ploaie au mers degrabă până lângă tata, să vadă ce e cu el. În momentul acesta am sosit lângă ei și plângeam la disperare. Unul dintre soldați, care era ofițer, zicea să-l ducă degrabă la Spitalul din Văleni, că este electrocutat de fulgere. Și așa au vrut să facă, dar când să-l ridice de jos, și-au dat seama, că tata avea burta spartă și-i curgeau mațele afară. Era mort. După asta ploaia s-a potolit, norii s-au risipit, a apărut soarele, dar tata nu mai era. Apoi, spaimă mare în sat, jale multă, noi am rămas orfani, mama văduvă, Și asta e. Așa e viața; Uite-o nu-i. Druma vieții omului este moartea. Moartea e un musafir nepoftit și niciodată nu e binevenit. Toți ne-am născut sub condiția morții și suntem obligați să respectăm acest contract. Așa că, întristarea ce ne cuprinde la moartea vreunuia dintr-ai noștri e firească, dar nu e logică, pentru că moartea nu e altceva decât împlinirea unei datorii. Să ne aducem aminte, de ce i-a zis Dumnezeu 25 lui Adam când l-a așezat în Rai: „În ziua când vei mânca din pomul oprit, cu moarte vei muri”. Și Adam, prin neascultare și-a ales moartea, care va trece la toți fiii lui cât va fi veacul. Asta e condiția fără abatere pentru fiecare. În clipa în care ne-am născut, am și devenit candidați la moarte. Murim încetul cu încetul cu fiecare zi trecută, e o zi mai puțin înaintea noastră. De născut ne naștem toți la fel, dar de murit, nu fiecare își are sfârșitul deosebit de al altuia. Nici felul morții și nici momentul venirii ei nu-l știm. De aceea să fim cu luare-aminte la Cuvântul Domnului care zice: „Privegheați și vă rugați, că nu știți nici ziua, nici ceasul, când veți fi chemați să dați socoteală”. după moartea tatei - Dar să lăsăm chestiunile acestea mai la urmă, că fac parte din alt domeniu și să ne vedem de

evenimentele ce au urmat după moartea lui tata, că, ce să zici, el era „cheia” și acum toată grija avea să cadă asupra mea și cum nu prea eram dedat cu munca câmpului, avea să-mi fie nespus de greu. Dar biata mama, care mă avea ca pe cel mai mic, mă ajuta la toate. Frate-miu despre care vam spus, era cu serviciul lui, venea seara târziu și nu mai avea timp să mai facă ceva pe lângă casă. Și vă dați seama că era tocmai vremea plugăriei și trage-i neică în greu. Mama ținea de coarnele plugului și eu de funia boiler și îi îndemnam cu biciul să intre-n brazdă. Astfel fiind situația am fost nevoiți să vindem calul și șareta, care le aveam numai pentru oraș și alte treburi 26 mai așa și așa. Cu banii câștigați de pe urma acestora și cu ce mai aducea și „ăl mare” de la fabrică, am cumpărat material de construcție pentru casă că el, frate-miu, peste un an avea să plece la armată. Și-apoi era în vorbă cu o fată din sat, care de altfel a și luat-o de nevastă numai la șase luni de la moartea lui tata. Și a adus-o acoloa, că unde avea s-o ducă în altă parte? La câteva luni de la asta, a plecat militar, și cumnatămea Florica așa se cheamă ea a rămas la noi. Era ca o femeie robace, dichisită, n-am ce zice dar răutăcioasă foc, numai că mama avea un suflet bun și i se adresa numai cu fetița mamei încoace, fetița mamei încolo și treburile se linișteau. După doi ani de militărie, frate-miu a fost lăsat la vatră, în timp ce contingentul lui a rămas concentrat sub arme. Și de ce a fost lăsat frate-miu la vatră? pentru că Uzina Mărgineanca unde lucra el, era unitate de stat militarizată și se fabrica numai armament, și cum el era deja calificat, a fost mobilizat pe loc și astfel a scăpat de front. Și să vedeți că n-a trecut decât un an la mijloc și hop, m-a înhățat și pe mine, că doar știți; era tocmai atunci în pragul izbucnirii războiului. Între timp, în fața casei părintești, „ăl mare” își ridicase paianta casei lui, dar n-a reușit s-o termine până să plec eu militar. incidentul - Și tot în ăst timp începusem să am și eu legătură de prietenie cu o fată tot de-acolo din sat îmi plăcea de ea, 27 ce să zic, că era de familie bună, dar prea era un fel de căpriță, îmi făcea niște ocheade, de mă amețea nu altceva. D-apăi, Dumneavoastră să nu mă condamnați pentru asta. Domnule dragă, că de, eram și eu în floarea vârstei și așa e tinerețea. De altfel îi cam semănam mamei în toate cele și cred că păream a fi arătos în ochii acelei fete, că prea era înnebunită după mine. În schimb, eu mă țineam pe cât îmi sta în putință, să nu-mi rănesc inima pentru ea. Vroiam să mă păstrez cât se poate de echilibrat căci mă tot gândeam la situația critică din țară și la soarta care mă aștepta. Astfel stând lucrurile, după cum v-am spus mai adineaori, mă pomenesc cu ordinul de încorporare. Și în ultima seară de stat acasă, pe când biata mama îmi pregătea toate cele necesare plecării mele și ochii ei plângeau neconținut, ce mi-a venit mie, cum să fac, cum să dreg, s-o mai văd pe Luța. Că uite și de asta am uitat să vă spun, că pe fata aceea o chema Steluța și ai casei au mângâiat-o, zicându-i „Luța”. Și mă adresez mamei: „Mamă dragă, aș vrea să

dau o fugă până la Steluța, să-mi iau rămas bun, că nu mai am când. Măine dimineața la ora cinci trebuie să fiu la Haltă” - „Bine, dragul mamei zise ea dar ai grijă să nu întârzi și vino curând să ai timp să te hodinești”, că de altfel se întunecase de-a binelea. Și, am plecat. Ajuns la poarta casei lui Steluța, iau un bolovan” de jos și bat. Câinele a început să latre-n lanț și imediat iese tat-su pe prispă și întreabă: „Cine-i acolo?” și eu îi zic: „Bună seara. Vă rog să mă iertați, eu sunt și aș vrea să vorbesc numai două vorbe cu Luța” a! Tu ești Costică zice el cu multă bunăvoință, că de, ce n-ar fi dat mnealui să mă facă un ginere. Dar fata, auzind din casă despre ce este vorba, într-o secundă a și sosit la poartă. Și ce credeți Dumneavoastră, că n-am apucat să schimb o vorbuliță cu Steluța, că mă pomenesc înșfăcat de guler și odată cu asta mi-au fost adresate injurii din cele mai grele. Fata, de frică a fugit în curte. Eu mă forțez și mă întorc cu fața către cel ce mă atacase, dar el m-a împins cu putere în gard și mă ținea așa, zicându-mi: „Bă, dacă te mai prind că vorbești cu Luța, te omor!” Atunci, după voce l-am cunoscut cine e. Era „Hurducăitu”, o haimana de băiat care se credea că e cineva, dar nu era nici cât pe departe de nasul Steluței. Și ca drept răspuns, când el nici nu se aștepta, l-am lovit cu genunchiul în burtă. Atunci, el, de durere, s-a încovoiat ca semnul întrebării și așa de bine mi-a venit, că-i mai trântesc un pumn în nas, de s-a dus peste cap tocmai în șanț și l-am umplut de sânge. Și fugi neică, și fugi și nu m-am mai oprit până ce-am ajuns acasă. Dar pe când eram ieșit din zona de bătaie și mă aflam fugind, l-am auzit pe Hurducăitu strigând în urma mea: -„Las că n-ai să-mi scapi tu Sfântulețule. De nu te-oi prinde și te-oi potcovi, să-mi zici mie „cuțu”!” Acasă n-am spus nimic la ai mei de asta. D-apoi, Domnule dragă, aia a fost prima și ultima bătaie care am dat-o în viața mea, cuiva. Și o s-o am pe conștiință câte zile voi mai avea de trăit pe pământul ăsta și-oi spune și la morți când m-oi duce acolo. Am spus-o eu și la spovedanie duhovnicului de la Cozia și a zis că nu trebuia să-l bat, ci să-i cer iertare. Și-apoi, dacă eram un băiat cuminte, trebuia să mă duc ziua la fata aceea să-mi iau rămas bun, nu noaptea. Și asta e. 29 încorporarea frontul - Ehe, și a doua zi dimineața la ora cinci eram la halta C.F.R. însoțit de frate-miu și de biata mama, care plângea neconținut și-mi zice: -„Costele mamă, să te rogi la Maica Domnului, să te apere de rele și să te ajute să vii sănătos acasă”. Și mi-a dat iconița asta cu Maica Precista, pe care o vedeți aici deasupra candeliei. Apoi, trenul a fluierat de plecare, noi ne-am îmbrățișat, ne-am luat la revedere, eu am urcat în vagon și am plecat și dus am fost. Am fost încorporat la Regimentul 41 Artilerie brașov. Armă grea cu tunuri și cai, și instrucție la cataramă neică, nu așa de doi bani. Și, of, Doamne, cum am mai fost condamnați unui declin inevitabil și cu implicații grave în viața noastră, că n-am ajuns cu perioada de instrucție decât la nivel de baterie și a început războiul. Am fost printre primele unități

militare intrate în acțiune. Dar, până să vină ziua aceea în care am luat direcția frontului, am trecut și prin satul Dumneavoastră. Am zis: „Am trecut”, că de altfel n-am stat cantonați decât vreo cinsprezece zile. Și, să vedeți; am luat parte la luptele de eliberare a Basarabiei, la cucerirea Odesei, tangențial în Crimeea, la Rostov, Harcov și până la fluviul Don, unde a fost cea mai înverșunată fază a războiului. Apoi, nemții slăbind considerabil, acolo la Cotul Donului, rușii au reușit să ne încercuiască. Au fost luați mii și mii de prizonieri din toate națiile care se aliaseră cu nemții. Cu foarte mare greutate s-a putut sparge undeva frontul rușilor și pe acolo am reușit să fugim un 30 număr neînsemnat de ostași. Printre care, din fericire, am fost și eu. Și apoi, de venit spre România mi-a trebuit o lună de zile și să merg numai noaptea cu mare atenție și prin locuri pustii, că de m-ar fi prins bolșevicii, m-ar fi împușcat pe loc. Până și aici în țară la noi am fost nevoit să mă strecur, cum m-oi strecura, să pot ajunge la Comenduirea din Cetatea Albă. Acolo, m-au luat drept dezertor și m-au ținut sub stare de arest două zile și două nopți, până a venit un colonel plin, care m-a judecat foarte aspru și striga la mine, zicându-mi: „Dezertorule, te dau pe mâna Curții Marțiale, să te împuște ca pe un dezertor trădător de țară!” Și mă rugam de el spunându-i că eu nu sunt dezertor, ci am reușit să scap din marea încercuire de la Cotul Donului și o altă unitate românească, să mă pot prezenta, n-am aflat până aici la Cetatea Albă. Și mai m-au ținut la arest încă 24 de ore și a venit un general maior, care m-a judecat și el și ma amenințat cu moartea, dar până la urmă nu m-au împușcat, că au mai apărut și alții, tot așa ca mine scăpați din necazul ăla mare și ăia au mărturisit și ei aceleași împrejurări prin care trecusem și eu. Și ce credeți că a hotărât generalul? Ne-a dat la fiecare foaie de drum, să mergem fiecare la regimentul de care aparținem, să ne ia în evidență și să hotărască în consecință. o fugă pe-acasă - Și ne-a dat drumul, dar unde e Regimentul meu, de exemplu, 41 Artilerie - 31 te prezinți? brașov și 19 Artilerie ploiești și altele și altele, pur și simplu nu mai existau. Cine știe prin ce lagăre erau atunci, că mai apoi au fost duși cu zecile de mii în regiunea Karaganda din Siberia la bazinul carbonifer, să muncească în minele de cărbuni. Și ce credeți că am făcut? având documentul de drum ce mi l-a dat Comenduirea din Cetatea Albă, am luat trenul și am mers la Brașov, la cazarma Regimentului meu. Dar în drum spre Brașov am dat pe-acasă. unde am stat numai o zi și o noapte. Nu vă mai spun cum m-au primit ai mei! Era cât p-aci să nu mă mai recunoască, pentru că eram într-un hal fără de hal. Biata mamă a leșinat pe brațele mele. Era și ea slăbită și bolnavă de atâta supărare și griji. Apoi m-am spălat, m-am bărbierit și cât de cât m-am odihnit și eu pe patul meu, numai că ceasurile au trecut ca minutele și până la urmă a trebuit să plec. De o fugară revedere cu Luța, nici vorbă. Pe de o parte eram prea slăbit și obosit, iar pe de alta, cu nici un chip nu

vroiam să răscolesc amintirile. Să fi stat mai mult pe-acasă, nu era posibil, căci prezentarea mea la Brașov era legată de data emiterii acelei „foi de drum” cu toate că, nu la Brașov mă trimisese generalul, ci acolo pe front unde ar fi trebuit să-mi caut unitatea de care aparțineam, lucru ce se părea a fi fost imposibil. La Brașov, ce să vă spun, Domnule dragă, mai erau câțiva tot așa ca mine fără căpătâi. Aici, puținii ofițeri ce se mai aflau prin cazarmă, erau până peste cap de ocupați cu instruirea altui contingent. Subofițerul de la Biroul Mobilizare, un om în vârstă și cu inimă de părinte, ne-a pus câte-o viză pe foaia de drum și ne-a sfătuit, zicând: - „Mă băieți, fiți atenți și mergeți de vă prezentați la regiment acolo-n zonă. Nu încercați să stați pitiți prin cele păduri sau prin crăpături de munți, că nu e chip de scăpare. Moartea e cât capra pe noi. Hai, ce mai stați? Plecați și să aveți parte de o călătorie sprâncenată”, încheie el cu un spirit de glumă. iarăși pe front - Și după ce ne-a dat hrană rece pe trei zile, încalecă neică iar pe tren și hai pe front „Na ciorii” (la moarte). Am schimbat câteva trenuri până la Nistru, chestie ce a durat aproape două zile. și de-acolo, când pe jos, când pe sus, ba în câte-o căruță, ba-te miri-în câte un camion, ce să vă spun, ca în spatele frontului. Din loc în loc, mai întrebam pe cine întâlneam despre ceea ce mă interesa pe mine; de era civil, adică rus, dădea din umeri, că n-avea de unde să știe el zona sau locul unde aș fi putut găsi regimentul meu, de era militar român sau german, îmi arăta direcția tot înainte spre răsărit. Azi așa, mâine tot așa, până m-am apropiat de zona fierbinte și din post în post și din unitate în unitate, am ajuns la Comandamentul din zonă, unde m-am prezentat. Acolo, un general, nu știu cum se numea, a semnat și el pe foaia mea de drum și m-a trimis în latura de miazăzi, cam la cinci, șase kilometri depărtare de Comandament. Și iată-mă ajuns la unitatea mea, care era mai mult simbolică, rămăsese cu un efectiv foarte redus cu toate 33 că mai adusesese aici pe front un contingent de tineri instruiți în grabă. D-apoi, de-aici, Domnule dragă, mi-am târât zilele cum numai Dumnezeu știe. Eram eu la o Baterie de câmp de tragere lungă, dar primejdia morții tot ne pândea în orice clipă. Am fost cu frontul până-n Caucazi și-n zilele calde din vara lui 44 s-a întâmplat marea întorsătură și instituirea Diviziilor de Panduri „Tudor Vladimirescu” și „Horia, Cloșca și Crișan”, care au întors armele împotriva trupelor nemțești. Și ne-am înrolat, Domnule dragă, într-una din aceste divizii, adică în Divizia „Tudor Vladimirescu” și astfel am luat parte și la frontul din Apus și am luptat până-n zona munților „Tatra” din Cehoslovacia. invalid - Acolo, în primăvara anului 1945 am fost rănit de explozia unui obuz. Rana cea mai gravă am avut-o aici la brațul stâng. Am fost transportat de urgență la un post de salvare ambulatoriu, unde m-a pansat în grabă, pentru a-mi opri pierderea sângelui. Apoi m-au adus în țară și m-au internat la un spital din Bistrița-Năsăud. După mai bine de două luni de zile mi-

au făcut ieșirea din spital, ca vindecat postoperatoriu și inapt de luptă, că, ce să vă spun, de mâna stângă nu mă pot folosi decât la ținerea toiagului. Am avut de la explozia aceea mai multe șrapnele în corpul meu, dar mi le-au extras la spital și cu toate astea una cât un bob de porumb mi-a rămas, totuși, aici între spete. 34

Și acum fac o mică paranteză și vă spun că, pe când eram la Mănăstirea Cozia, l-am rugat pe Părintele Stareț să mă ducă la spital, ca să-mi scoată și bucata asta de oțel și el m-a întrebat: - „Te supără?” - „Nu” zic eu decât numai dacă duc ceva povară-n spate. - „Las-o acolo, frate”, mi-a răspuns Preacuviosul, că asta e o țandără din Crucea pe care trebuie s-o duci până la capăt”. D-apăi, Domnule dragă, dacă până aici a fost o tragedie, să vedeți ce tragedie a urmat după aceea. Acasă, mama sărmănuța, nu mai era. A avut ea o suferință ascunsă și a dus-o pe picioare, până când a căzut de tot și s-a dus. Vă dați seama Dumneavoastră în ce situație m-am aflat atunci? Frate-miu și cumnată-mea, care, deacum se instalaseră la casa lor și aveau un copilăș de doi ani, nu mă vedeau cu ochi buni deloc ar fi fost mai bucuroși dumnealor să fi murit pe front, decât să mă întorc acasă, că, ce credeți Dumneavoastră, munca câmpului a rămas pe seama lor, că eu n-aveam putere, eram invalid și-mi duceam zilele numai cum Dumnezeu știe. Cu toate astea mă străduiam, pe cât puteam să-mi țin restul gospodăriei așa ca lumea. marea încurcătură - la căsătorie vă gândeați, cumva, Cuvioase Părinte? ehe, păi să vedeți că trecuse aproape un an de zile de când venisem acasă și la căsătorie nu prea mă gândeamerăm așa cum eram și pe deasupra frate-miu cu a lui nevastă deveniseră așa de răi, afară din fire, că nu 35 mai era chip de trăit prin preajma lor. Așa fiind situația mi-a venit în gând să-mi iau drumul călugăriei. Nimeni nu putea ști ce gândeam eu și într-una din zile m-am dus la Jandarmerie și-i spun șefului de post: „Domnule Plutonier, vă rog să mă ajutați într-o problemă”. Și-i destăinui planul meu, rugându-l în același timp să țină asta în secret, la care, Plutonierul, zice: „Bine mă băiete dacă vrei tu așa, du-te sănătos și de la noi vei avea documentul de care vei avea nevoie, după ce te vei hotărî la care mănăstire vei rămâne”. „Bun”, zic eu și încep mai întâi să mă gândesc încotro să apuc. La „Cheia” era prea aproape de ai mei, la „Ghighiu” tot așa. La „Ciolanu”, hm! Dar ce-ar fi s-o iau razna? Și încep să-mi fac pregătirile pe cât se poate în ascuns. Of, Doamne, de-aici începe greul! Era într-o seară din toamna anului 1945 și, ce mai turavura, a doua zi în zori eram hotărât, cu traista-n spate, să dispar de-acasă. Și, să vedeți cum v-am spus, era seara pe când se aprind lămpile și mă pomenesc, că cineva bate-n poartă. Cine credeți că era? tata lui Steluța, dacă vă mai aduceți aminte de ea. Și zice apăsător și hotărât: - „Ia-ți omule, odrasla să ți-o crești, nu s-o lași pe capul meu. Că mi-ai făcut o rușine de n-am cum să mai scot nasu-n lume!” Și-n timpul ăsta vâra pe poartă un copil, ca la trei anișori. O fetiță și odată cu asta îmi aruncă-n față o legătură cu

îmbrăcăminte pentru copil și pleacă înfuriat și înjurând ca un biijar. Vai de mine Doamne, ce mai poate fi și asta?! în ce încurcătură simt că mă afund fără de voie și fără să mă știu vinovat cu ceva... Ce să fac? Ce să fac? iau copilul 36 de mână, care plângea de i se rupea inimioara și merg la frate-miu și-i spun de asta. Și el, în loc să-mi dea un sfat ca unul mai mare ca mine, spre a mă face să-nțeleg care e situația, m-a luat, Domnule dragă, la beșteleală, încât nici n-am apucat să-i spun, că nu mă știu să fiu vinovat de ceva în treaba asta și puțin a lipsit să mă ia și la bătaie. Cumnată-mea, chiar pusese mâna pe făcăleț să mă ardă și a început să țipe și să zică: „Ieși din casa mea stricatul, ai nenorocit fata omului și acum în toiul nopții dai peste mine, ticălosule?!” și apoi, către bărbat-su: „Omoară-l Mitule!! Ce mai aștepți?” Bietul copil s-a speriat într-atâta, că se pitea după mine și zicea: „Hai nene acasă, că ne omoară tanti asta!” Și am plecat, vrei, nu vrei. Eram eu tulburat în sufletul meu — ce să zic dar aveam și o mare speranță, întrucât nu exista nici o probă care să justifice „plăcinta” asta ce-mi picase pe cap. Ehe, Luțo, Luțo, tu ești bâsdâgama aia de albină care are în gură mierea și în coadă acul cu otrava. Da, da dastea-mi ești. D-apoi, Dumnezeu știe că n-am avut decât o fugară prietenie cu tine și de când cu incidentul ăla când l-am pocnit pe Hurducăitu, nici măcar nu te-am mai văzut. Și de-atunci, iată au trecut cinci ani încheiați, căci episodul acela s-a întâmplat în toamna anului 1940, când am plecat militar. Și atunci când am scăpat din încercuire și am dat pe-acasă și am stat numai 24 de ceasuri, vă aduceți aminte în ce hal mă aflam?!. Și apoi, și-n cele câteva luni de zile ce s-au scurs de când am fost lăsat la vatră ca invalid, nu prea am avut timp să mă gândesc la așa ceva, pentru că mă durea mâna îngrozitor și, unadouă, fuga la Spitalul din Azuga unde stăteam internat 37 cinsprezece-douăzeci de zile. Ba într-un rând, am fost propus pentru amputarea brațului. Dar până la urmă, din mila lui Dumnezeu, am scăpat întreg. Și acum, colac peste pupăză; iată-mă aruncat într-o încurcătură, ce se pare a fi foarte dificilă. Ce să fac, Doamne, ce să fac? bietul copil se uita la mine ca la un străin. Ochișorii ei frumoși ca de înger, parcă implorau îndurare, și-o întreb: cum te cheamă, fetițo? - „Ancuța” răspunse ea. și câți ani ai? trei. dar pe tatăl tău cum îl cheamă? eu stau la tataia și mămaia. și de ce te-a adus la mine. nu știu, tataia e om rău, mă bate și-mi zice „pripasa”. Dar pe mine mă cheamă Ancuța, nu așa cum zice el. Și tu vrei să mă bați? mă întreabă bietul copil. de ce să te bat? îi zic eu nu am nici un motiv să te bat. Dar trebuia să te ducă la părinții tăi, nu la mine!... Aici, Domnule dragă, vă rog să deduceți, că fetița nu putea să vorbească așa ca unul mare, dar cum era ea vorbăreață, cu exprimarea ei de copil la trei anișori puteai înțelege totul. Ba chiar să și conversezi cu ea. la Postul de Jandarmi - După asta, ce mi-a venit mie, îi zic: Hai cu mine la Postul de Jandarmi, să le spunem și lor și apoi venim înapoi acasă. să nu mă lași acolo, că

ăia sunt oameni răi, mai zise ea. 38 nu. Nu sunt oameni răi, dar mergem să le spunem ca să știe și ei de tine. dar acum e noapte, mai zise ea. într-adevăr era după ora opt. Cu toate acestea am mers la Jandarmerie însoțit de Ancuța. Plutonierul nu se culcase, avea mult de lucru și de cum mă vede, îmi zice: ei, ce e măi băiatule, ce să fie, domnule Plutonier, doar sosii acasă și mă pomenii că am copil de trei ani! „Cine te-a pus? face plutonierul și eu mă apăr zicând: nu mă știu vinovat de ceva, domnule plutonier. așa zic toți mă bară el cu răspunsul. or fi zicând, dar aici e altceva. adică, ce? mai zice el. copilul are părinți, și mamă și tată și aceștia sînt obligați să și-l crească. măi băiete, zice șeful. Ia fii atent. Tu n-ai auzit că Dima ăsta, sau cum i se mai zice: „Sucitu”, când a luat-o în căsătorie pe Steluța lui nea Stoica, ea, deja avea copilul. Și el, de la început i-a pus condiția, ca pe copil să-l crească părinții ei, pentru că de dumneata nu se mai știa nimic?. să-mi fie iertat, domnule Plutonier, dar aici se ascunde adevărul. adică?. păi, vă rog să observați, că de aș fi fost eu tatăl copilului, ea, Steluța, m-ar fi așteptat pe mine. De ce oare s-a grăbit și l-a luat pe Sucitu? păi, nu-ți spusei: Te-o fi așteptat ea, cât te-o fi așteptat, dar dacă dumneata n-ai mai dat nici un semn de viață... 39 și ce să fac? insist eu. lasă pe mâine dimineață. O să-i chemăm și pe ei să dea declarații. De altfel, ei au mai fost pe aici și au dat declarații că dumneata ești tatăl procreator. cine a zis așa? îl întreb eu. mama copilului. Chiar și bunicul copilului, nea Stoica susține asta. vai de mine, Doamne! Auzi dumneata, om în toată firea să spună o gugumănie ca asta?!. Și dumneavoastră l-ați crezut? până la alte probe contrarii, da. Dar numai expertiza medicală va lămuri situația și va da verdictul. Dar știi ce, măi băiatule; uite, eu, am de lucru și să nu ne aflăm că vorbim în van, vii mâine dimineață, că așa după cum îți spusei, îi chemăm și pe ei, dați declarații în fața noastră, încheiem dosarul și îl înaintăm la tribunal. Și asta e; Dumneata îi chemi în fața Judecătorului, îți pui martori căci numai Tribunalul hotărăște în cazuri d-astea. O să se facă expertize analiza sângelui. Și dacă grupa sanguină a copilului se potrivește cu grupa sanguină a dumată n-o să mai spui că ești nevinovat. și dacă sângele copilului se potrivește cu al mamei ei? îl mai întreb eu pe șeful de Post. păi,... ce să zic,... în cazul ăsta, tot pe capul dumată o să cadă. dar mi se pare că îți cam seamănă, mai zice el privind la copil. eu nu văd asta, domnule Plutonier, mă reped eu contrariat, eu am ochii căprui și copilul îi are albaștrii, îi seamănă mă-sii. măi băiatule, ăsta e ghinionul dumată. Tot nu te poate absolve de culpă. Și dacă și-n fața Tribunalului vei susține că nu dumneata ești adevăratul tată al copilului, iar probele celeilalte părți vor dovedi contrariul, atunci vei ajunge să faci și pușcărie. bine, domnule Plutonier, mai zic eu văd că dumneavoastră le dați câștig de cauză. Nu vă gândiți oare că am fost dus și-n Est și-n Vest, ca să lupt cu moartea? Nu vă gândiți că m-au luat în armată în toamna anului 1940 și

m-au lăsat la vatră abia acum câteva luni? Și încă invalid? Și plutonierul, oarecum enervat, zise: da, dar când ai trecut din Est în Vest, ai dat pe-a casă și data aceea corespunde cu vârsta copilului. Și-apoi mie degeaba-mi spui. Nu sunt eu acela care hotărâsc în acțiuni de genul acesta. Și, asta e. Vii mâine dimineată să încheiem dosarul Și cu asta, domnul Plutonier, mă pofti să plec. Ce să fac, Doamne? încotro să apuc? N-am fost la Judecător de când sunt. Nu știu ce e aia judecată la Tribunal. Și-apoi, după cum se știe, că procesele la Tribunal sunt școli de delikte și închisorile pepiniere de crime. Așa că, n-am ce căuta acolo. Eu nu am bani de aruncat în vânt. Nu vreau să-mi fac dușmani pe toată viața. Măicuța Domnului meu, nu mă lăsa! ajută-mă. ultima noapte - întors acasă, la lumina lămpii, mă uit la copil, frumușică foc, isteată, vorbăreață. Leit maică-sa. Doamne, cum s-o fi îndurat să se lipsească de un îngeraș ca ăsta? îl crești până la vârsta de trei ani și după aceea să-l arunci pe drumuri?. Mare Ți-e grădina, Doamne! Și de aș fi fost eu tatăl acestui copil, ar fi putut oare vreun comandament să mi-l încredințeze spre creștere și educare? Și de ce ghinionul ăsta tocmai acum? Nici n-am apucat să pornesc pe calea ce mi-o propusesem în gând și iată piedica s-a și ivit. Ce să fac? Să plec și să las copilul în seama nimănui? Asta nu se poate. Oricine m-ar putea condamna. Să rămân acasă? Nici asta nu se poate. Nu vreau să ajung pe scările tribunalelor. Să iau copilul cu mine? hm! De unul singur e una, dar în doi?. Și uite așa mi-am frământat mintea o noapte întreagă fiind cufundat într-o stare de efervescență psihică și dezorientare morală. Cam pe la miezul nopții, copilul se trezește, că biata de ea adormise îmbrăcată între perne și zice: - „Nene, mi-e foame!” — i-am dat să mănânce, că nu mi-aduc aminte dacă seara mâncasem ceva și-apoi a adormit din nou, iar eu m-am cufundat iarăși în frământarea gândurilor. Ce să fac? ce să fac?.... Și negăsindu-mi răspuns, mi-am plecat genunchii în fața icoanei Maicii Domnului. De altfel, nu prea aveam de obicei să mă ostenesc cu rugăciuni în toiul nopții, dar mi-am dat seama, că altă nădejde nu mai aveam. Ba chiar am plâns de-a binelea, nu atât pentru faptul că am copil, cât pentru că acesta mi-ar fi putut bara calea spre mănăstire. Și tot într-un plâns încep să-mi fac pregătirile de plecare. Nu mi-am luat decât strictul necesar: o pereche de încălțăminte, vreo două cămăși și te miri ce altceva. Bineînțeles, mi-am luat actele personale, iconița asta ce o am de la biata mama, legătura cu îmbrăcăminte a copilului și un pachetel cu ceva de-ale gurii, și pe toate 42 le-am pus într-un rucsac cel aveam de prin armată. Și când se iveau zorile, copilul s-a trezit din somn de forfoteala mea și văzându-mă îmbrăcat, mă întreabă: tu nu dormi? unde vrei să te duci? și-i răspund: mă duc la Tata Dumnezeu. mă iei și pe mine? bine-nțeles, că doar nu te-oi lăsa singurică. Și să fi văzut, Domnule dragă, cum a sărit bietul copil din pat și câtă bucurie avea că merge cu mine la Tata Dumnezeu! Ce-i drept, e drept; eram

eu în cumpănă, că, de, e greu să te arunci în necunoscut, dar nu eram îndreptățit să mă plâng, deoarece trecusem prin multe încercări în vremea celor cinci ani de militarie și război. Pe de altă parte, să fi rămas pe loc, îmi era cu neputință. Și asta o știți și dumneavoastră. Cât despre copil, ce să vă spun, că se lipise de sufletul meu, încât de ar fi fost cineva să zică: „Lasă copilul la mine”, i-aș fi răspuns: „Asta, nu se poate Domnule. Vezi-ți de treaba dumitale!”. Până să ieșim din casă, zic cu glas auzit: „Împărate și Doamne, fie voia Ta. Și de vrei, ajută-mă. Iar de sunt nevrednic, totuși, pentru inocența copilului acesta, nu mă lăsa. În rest, las totul pe seama Ta, ca să judeci cum este drept. Amin!” Și, am plecat. După, Domnule dragă, după cum văd, dumneata scrii tot ce vorbesc eu. Rog dar să fiu înțeles și iertat în același timp, pentru că am folosit în vorbire un jargon cam dur și pe-alocuri chiar vulgar. Și asta am făcut-o pentru ca istorisirea să fie cât mai fidelă epocii respective, adică vremii de-atunci pe când eram și eu tânăr. Pe de altă parte, se-nțelege, că monahul de azi n-a fost dintotdeauna monah, sau că a fost hărăzit spre aceasta din pânțelele 43 mamei sale, ci a fost mai întâi mirean sub toate aspectele și metehnele vieții de mirean. Pentru aceasta încă odată vă rog, cer iertare de cuvintele mai deocheate și năzdrăvăniile din zilele tinereților mele. Dar să lăsăm astea și să nu uităm, Domnule dragă, că Bunul Dumnezeu pune-n fiecare om chemarea, iar alegerea o face omul. părăsirea casei părintești - Ehe. Domnule dragă, să vedeți dumneavoastră că de aici începe o nouă fază a vieții mele. Prima fază a fost a copilăriei, apoi a adolescenței după moartea tatei, a treia a armatei și care o consider încheiată cu cele întâmplătoare până aici, iar de-aici încolo începe a patra fază. Și să vedeți; după cum v-am spus, era în zorii zilei de marți 10 septembrie 1946, când mi-am părăsit casa părintească țin minte ca și-acum; era vreme caldă și după ce îmi fac semnul Sfintei Cruci, o rog pe Maica Domnului să-mi fie de ajutor în călătorie și să-mi călăuzească pașii încotro va voi Dumnezeu. Apoi iau copilul de mână și cu ranița-n spate, iată-mă ieșit din sat, cu direcția peste deal spre apus, că alte drumuri duceau spre orașul Văleni, sau spre satele din jos, ori eu, vroiam să merg numai pe drumuri lăturalnice. Nu că mă știam vinovat de ceva, dar hotărârea mea de a merge la o mănăstire, mă îndemna să fiu cât mai singuratic în calea mea. Pe când eram prin pădure și urcam dealul pe drumul spre satul P..., am fost nevoit să iau copilul în brațe. 44 Obosise. Și poate nici nu dormise destul. Iar când am ajuns în sat, se luminase bine de ziuă și ce să vă spun, că și eu începusem să obosesc. Pe copil nu-l puteam duce decât pe brațul drept și nu mai mult de două-trei sute de metri, pentru ca apoi, tot pe atâta să mergă pe jos. Pe de altă parte, știți și dumneavoastră, că toată noaptea nu închisese un ochi. După ce am trecut de satul P..., ne-am continuat mersul prin livezi și peste dealuri căutând drumul cel mai scurt dintre punctele noastre de reper și pe cât se

putea fără devieri prea mari de la direcția mai mult sau mai puțin imaginară spre vest. Când și când, unde eram obligați de situație, din pricina cursurilor râurilor întâlneam-n cale, sau a denivelărilor de teren mai pronunțate, mai făceam câte-un ocol că n-aveam încotro. Pe o poiană undeva am fost nevoiți să facem un popas. Soarele se ridicase pe cer cum se mai zice de două sulițe și începuse să se încălzească binișor. Aici copilul mă întreabă. - „Nene, am ajuns la Tata Dumnezeu?” și eu îi răspund: - „Tata Dumnezeu este peste tot și aici și oriunde ne-om duce, dar până acolo unde trebuie să mergem noi, mai avem”. Bietul copil, n-avea cum să înțeleagă. Era prea mic pentru astea. Doamne și tare drăgălașă era. Avea niște ochi frumoși și se uita la mine cu niște priviri nevinovate, priviri de înger, încât mi se frângea inima de mila ei și uitam cu totul de mine și de situația în care eram aruncat. Păcat că nu e de parte bărbătească. O, Doamne, ce minune ar fi fost!!.. Dacă aș fi rămas la vatra căminului meu, nu cred că legea mi l-ar fi lăsat mie spre îngrijire și educare. Nu pentru faptul că eram invalid, ci pentru că fetița are deja mamă și tată care să o crească. Și-n cazul ăsta cel mult aș fi fost obligat să contribui cu parte materială la creșterea copilului. Dar cum este ea așa de scumpă, nu m-aș fi dat în lături să n-o cresc cu toate că nu eram eu tatăl ei. Ehe, dar în cazul acesta, până la urmă, ce credeți; nu s-ar fi dat pe față adevărul? după cum s-a și întâmplat dar asta abia după un an de zile și despre care urmează să vă povestesc la timpul potrivit. Dar iată că ne-am dat la vorbă și ne-am cam depărtat de la subiect. Țasta e păcatul meu. De altfel călugărul trebuie să tacă. Dar va veni și ceasul ăla, când voi tăcea de tot. Deci, cum am zis, să ne întoarcem pe poiana unde am făcut primul popas. După ce am luat o gustare, ne-am mai odihnit câteva minute și.... Poftim mai departe. În prima zi a călătoriei, spre seară am fost ajunși în comuna Bănești, lângă Câmpina, unde ne-a primit o familie de oameni credincioși, cărora, din vorbă-n vorbă le-am istorisit împrejurările ce m-au determinat să părăsesc căminul părintesc și să-mi îndrept pașii și aspirațiile mele spre mănăstire. Și se minunau bieții oameni de această întâmplare și când au privit spre Ancuța, pe dată li s-au umezit ochii de mila ei. La plecarea de aici am mulțumit oamenilor ce ne-au găzduit și ospătat și care ne-au dat și un pachet cu ceva de-ale gurii și niște mărunțiș de buzunar. Așa e omul de omenie întotdeauna se călăuzește conform metaforei: „Cine dă, lui își dă și cât dai, atâta ai”. Și tot el, adică omul credincios știe ce este aceea, „fuga de lume” căci aceasta nu este lașitate și nici misantropism, ci este fuga de păcatul din lume. Și dacă nu e prea mult spus, fuga de 46 lume e idealul cel mai simplu în care sufletul se regăsește pe sine în singularizarea sa. Iată dar, unul și cel mai de seamă drum al monahului, ca și al bunului creștin în viața de aici. Fie, dar, ca drumul ce-l mai avem de mers, să ne fie călăuzit de luciditate și luminat de cunoștința lui Dumnezeu. în cea de-a doua

zi a călătoriei noastre pedestru, am fost ajunși din urmă de o căruță trasă de un cal. Surugiul, un om trecut în a doua vârstă, văzându-mă cu ranița-n spate și cu copilul mărișor purtat în brațe, a oprit și m-a întrebat: - „E bolnăvioară?” - „Nu!” îi răspund. dar e mult prea obosită. - „Poftim sus”, mai zice el, și se înțelege, că n-am așteptat o a doua invitație. Urcat în căruță, am așezat copilul pe fân, care, din pricina monotoniei drumului și a oboselei a adormit. Surugiul, mă mai întreabă: - „În ce direcție, mergi tinere?” - „Spre Curtea de Argeș”, îi răspund. - „Oho, dar de ce nu călătoriți cu trenul sau cu vreo mașină de ocazie?” se înțelege, din lipsă de monetar. eu o să vă duc numai până la Pucioasa sat. e mult prea bine, Domnule, și vă mulțumesc din suflet. în satul Pucioasa - în satul Pucioasa am coborât și am vrut să plătesc omului, dar el înțelegând situația nu a vrut să primească bani. De altfel, așa erau oamenii în vremurile acelea. 47 Socoteau că îi jignești de vroiai să plătești pentru un bine ce ți l-ar fi făcut. Și cum era spre seară am rămas aici în Pucioasa, unde am întrebat pe un om oarecare de găzduire peste noapte și care ne-a îndrumat la casa parohială, că zicea el - „Părintele trebuie să știe de toate casele din sat”. Acolo, ne-a primit preotul, după ce în prealabil ne-a ispitit de toate cele. Printre acestea, el, preotul m-a tot dădăcit și m-a judecat, zicând că nu trebuia să părăsesc satul meu în care m-an născut, devreme ce aveam un cămin, un loc în societate, trebuia să fi rămas acasă și să-mi văd de rostul meu. Și mai cu seamă, pentru Ancuța legea mă va condamna, că părinții copilului vor depune plângere împotriva mea, că l-am răpit. Și-apoi mă ostenesc în zadar, că nici-o mănăstire de călugări nu mă va primi cu um copil de parte femeiască. Și multe altele mi-a vorbit preotul nostru, doar, doar mă va convinge să fac calea-ntoarsă. Dar eu am rămas neclintit în hotărârea mea. Cine oare putea să știe mai bine ca mine, că pe copil nu l-am răpit? Pe de altă parte, de acest lucru știa și frate-miu și șeful Postului de Jandarmi și poate și alții. Și-apoi, cine altul ar fi putut simți ce sentimente îmi nutresc cei din jurul meu? Cine altul ar fi putut ști ce dureri sufletești mă măcinau ceas de ceas? vorba proverbului: „Cine poate să știe unde mă roade pe mine gheata?” D-apăi, Domnule dragă, aici la casa parohială, ne-a ospătat și ne-a oferit ca loc de găzduire magazia de lemne, unde, pe un paravan de scânduri am pus un braț de fân. Am fost mulțumit că era adăpost și-apoi, ce să zici, eram străini, necunoscuți și pentru un preot care 48 dispune de unele valori materiale prin cele case, neapărat trebuia folosită prevedere interogatoriul - Și să vedeți, dumneavoastră, Domnule dragă, că în dimineața zilei următoare, adică pe 12 septembrie, la ușa magaziei în care am dormit, mă pomenesc cu un subofițer, care mă pofteste să merg până la postul de jandarmi. M-am supus fără șovăială. N-avea rost să mă opun. Așa că mi-am luat rucsacul în spate și pe Ancuța de mână și haida după domnul sergent major. Odată ajuns în biroul postului de

jandarmi, a și început interogatoriul: actele dumneavoastră? zice scurt și apăsător șeful de post. imediat îi răspund și scot din buzunarul hainei buletinul de identitate, certificatul de naștere, certificatul de absolvire a cursului primar de cinci clase și dovada de „Invalid de Război” și i le înmânez. Adjutantul, adică șeful de post după ce se uită la toate documentele mele, zice cu voce tăioasă: vreau Livretul Militar. încă nu mi-a fost eliberat, domnule plutonier major șef. în cazul ăsta, zice el trebuie să te rețin pentru cercetări. nu înțeleg; de ce e nevoie de cercetări, domnule șef? actele mele dovedesc identitatea pe deplin și nimic ostil nu e în firea mea. nu e suficient. Orice individ suspect posedă acte. 49 Trebuie să verificăm cele spuse de dumneata..... Și copilul? mai zise el. copilul e al meu, domnule major. Nu am cui să-l las. Nu am nevastă, nu am părinți, sunt invalid precum și actul dovedește, iar rudele,... rudele stau cu toporul în mână. nu-i de mirare, interveni șeful de post și apoi, eu completez: și-n situația asta fiind, m-am hotărât să iau calea mănăstirii, unde să-mi duc traiul așa ca o jumătate de om ce sunt. De altfel, domnule șef, eu am anunțat postul de jandarmi din comună despre asta. o să verificăm. Scoate toate actele. asta-i tot ce am asupra mea. certificatul de naștere al copilului? la acestea am rămas încurcat și-i răspund: nu-l am. Când am venit de pe front, mi-am găsit casa în dezordine, mama copilului măritată,... mai zic eu ca evreul care nu vrea nici să mintă, dar nici adevărul să-l spună folosindu-se numai de șiretenie. Apoi, șeful cu glas apăsător ordonă subofițerului care ne-a adus aici și acum sta de față: - „Percheziție la sânge” iar el, șeful, a început să învântească manivela aparatului telefonic. Subofițerul s-a supus ordinului primit de la superiorul său și eu m-am supus percheziției. Copilul s-a speriat văzând toate astea, dar până la urmă, s-a liniștit. Și ne-a controlat, până la piele și pe mine și pe copil. Mi-a golit rucsacul, mi-a luat toiagul și-a pus urechea pe el, și-l bătea cu degetul să vadă de sună „a gol” sau „a plin”. La urmă ia pachetul cu îmbrăcăminte a Ancuței și 50 controlează minuțios și,... hop, dă de certificatul de naștere al copilului, despre care, eu nu știam nimic, că, de altfel, nici nu desfăcusem acest pachet. Și subofițerul, bucuros, îl pune pe biroul șefului. în timpul ăsta, adjutantul a reușit să obțină legătura prin telefon cu postul de jandarmi din satul meu și-l aud zicând: alo! Postul de Jandarmi G.V.? aici șeful Postului de Jandarmi Pucioasa dâmbovița; Plutonier Major Șef Gorun. am reținut un individ suspect. La interogatoriu s-a identificat cu acte personale și șeful ia pe rând actele mele și le dictează-n microreceptor. cetățeanul, Șerban Nicolae Constantin, născut la data de 17 octombrie 1921, absolvent a cinci clase primare, clasificat invalid de război, cu domiciliul în comuna G.... V.... Județul Prahova. Dacă-l recunoașteți, rog să confirmați telefonic autenticitatea celor relatate și repede continuă: alo! Alo! suspectul este însoțit de un copil de sex feminin. aha! uite am găsit actul de

naștere care „zice” așa: Prenumele copilului, Anca. Prenumele tatălui, Constantin. Prenumele mamei, Steliana. Numele de familie, Șerban. De sex femeiesc, născută la data de 20 iulie 1943 în comuna județul A urmat apoi răspunsul pe care eu nu l-am putut auzi, dar șeful, cu mâna stângă ținea microreceptorul la ureche și cu dreapta nota într-un carnet. el știe ce-o fi notat acolo, că la urmă zice: „Măi băiatule, ai scăpat, că puteam să te leg burduf și să te duc la Chestura din Târgoviște, sau să te expediez ramburs la postul vostru de jandarmi”. 51 La urmă, șeful, zice așa ca pentru toți: „Și bietul părintele G i-a fost frică într-atâta, că n-a dormit o clipă, pentru că a găzduit un spion și că peste noapte ar fi putut fi jefuit”. Apoi, către mine: - „Ești liber, tinere”. iarăși la drum - După asta îmi strâng lucrurile, mi le-nghesui în rucsac, iau copilul de mână și hai mai departe. Și am mers noi, adică eu și Ancuța vreo două ceasuri fără să ne oprim de parcă eram speriați de ce era să pășim. Și știți că pe copil, din loc în loc îl mai duceam în brațe. La o răscruce de drumuri întâlnim un puț cu apă. Aici ne-am oprit și ne-am așezat pe iarbă, că eram frânți de atâta mers pedestru. Și ce să vă spun, că peisajul de aici era încântător și reconfortant, dar sufletul meu era zbuciumat de cele întâmplare. Și așa fiind situația, am scos actele din buzunar și dintre ele aleg pe cel de naștere al Ancuței, pe care, bunicul ei îl pusese-n legătura cu îmbrăcăminte și despre care v-am mai spus, că n-am știut de el, îl citesc și-l răscitesc. Da, așa e; copilul e trecut pe numele meu și nimic alta! cum, Doamne, ar fi putut declara așa ceva?! Or fi sperat să mor în război și astfel, copilul să aibă un drept la pensie de pe urma mea? Sau și-o fi zis ea, Luța, că în felul acesta mi-ar fi putut sări în spate adică, vrei, nu vrei , s-o iau de nevastă? Nu știu ce să vă spun. Nu știu. Un lucru e sigur; Luța mă iubea. Mă iubea mult și poate asta a făcut-o să comită o fraudă de genul acesta. Apoi am privit atent în ochisorii Ancuței și pe dată m-am simțit așa de parcă mă cufundam în albastrul infinit al cerului. îmi fac cruci pe piept și zic: „Doamne Dumnezeule, mari și minunate sunt creaturile Tale! Copilului acesta doar aripioare i-ar mai trebui să fie înger, înger în trup. îți mulțumesc Doamne că mi l-ai dat spre mângâierea sufletului, ține-o sănătoasă, fă-o mare și cuminte! Și de vrei Tu Doamne să se dezvăluie adevărul în această chestiune, să se dezvăluie, iar de nu, să rămână așa. Numai să nu mă lași pradă deznădejdei, că numai Tu știi că eu și Ancuța suntem două ființe nevinovate. Și Te mai rog să mă ierți, că am gândit rău asupra mamei copilului”. Și mi-am încheiat cugetarea cu închinăciuni. Ancuța, care nu era învățată să facă semnul Sfintei Cruci, mă întreabă: de ce faci așa, nene? eu îi explic ce înseamnă aceasta și o învăț să se închine, și adaug: de acum încolo să nu-mi mai spui „Nene” ci „Tată” că, uite, așa scrie aici. Și-i arăt actul ei de naștere, la care, copilul se uita ca mâța-n calendar. De unde avea să știe și să înțeleagă ea, mititica, toate astea la numai trei ani și două luni? Și deodată mă

surprinde cu: - „Nene, mi-e foame!” Și eu o corijez: zi așa: „Tată, mi-e foame!” și copilul a repetat cum am învățat-o. Ei, acum e acum; ce să facem, că nu mai avem nimic de mâncare. Poate că era bine și de datoria noastră, atunci când am plecat de la poliție, să ne fi întors pe la preacucernicul să-i mulțumim pentru grija părintească cea avut-o de a ne găzdui și, mai știi; poate s-ar fi îndurat să ne scape un colac sau o coajă de pâine, cum s-ar fi 53 convenit să fie miluit un pelerin călător. Dar, zic, copilului: ancuța, tată, uite, acum o să mâncăm numai fructe, că, am uitat să vă spun, Domnule dragă, prin acele locuri am mers numai prin livezi de pomi fructiferi. Erau mai cu seamă meri „Ionatani”, nuci, pruni, toate date-n copt. Mai întâi ne-am spălat pe față cu apă din fântână, am făcut o scurtă rugăciune și am mâncat fructe. Ancuței iau plăcut merele, că erau dulci și parfumate. După ce ne-am odihnit un pic, am plecat mai departe. Era aproape de zenit și vroiam ca a doua zi vineri să fim ajunși la punctul final. Cu toate că mersul nostru era anevoios, totuși ne-am silit cum am putut și pe când să mai fi fost un ceas până-n seară, eram ajunși în comuna Mihăilești, Vă rog să nu uitați, și să aveți în vedere, că aproximativ din doi în doi kilometri eram obligați să facem câte-un popas de cinci-zece minute pentru recăpătarea puterilor. Deci, după cum v-am spus, ne aflam în satul ăla.... a., da Mihăilești. Ce să facem? Să rămânem aici? într-o oră cât mai aveam până-n seară, am putea să mai scurtăm din drum. Și așa fiind am întrebat pe un oarecare: domnule dragă, fii bun și spune-mi: Ce localitate urmează să întâlnim în drumul spre Curtea de Argeș și la ce distanță? - „Păi, zice acela la patru kilometri de-aici este comuna Poenița, apoi Stroiești la mai bine de zece kilometri șii...” mulțumesc, zic eu și... Ancuța, tată haida că mai avem un pic și apoi ne vom odihni cum și unde, Dumnezeu știe. După vreo sută de metri am luat copilul pe braț și de dragul lui mi-l strângeam la piept cu duioșie, dar, undeva în inima mea parcă mocnea o amară ciudă împotriva Steluței, că de-ar fi rămas curată până la 54 întoarcerea mea din război, poate eram căsătorit cu ea și copilul când ar fi venit pe lume, ar fi fost cu adevărat al meu. Dar și așa tot al meu este. N-am nici-o putere să î-l pasez înapoi. Și nici n-aș dori. Și dacă nu-i prea mult spus, pentru nimic în lume nu aș vrea să-l dau așa... la fieștecine. Păcat că n-a fost să fie băiat. Până să ieșim din satul acela, la o poartă de casă o bătrânică sta pe un pietroi. Eu îi spun: - „Sărut mâna, mamaie!” - „Să trăiești, maică” fu răspunsul ei. dar ce e cu fetița, nu poate să meargă pe jos? S-o fi înțepat cumva în vreun ghimpe? nu zic eu e obosită peste închipuire că venim mergând pe jos tocmai de la Vălenii de Munte. vai de mine măicuță! Și unde vreți să mergeți? la Curtea de Argeș, îi răspund. Și ea zice: auzi mneatale? ia stai un pic. și apoi strigă către cineva din curte: măi Nică, ia ghino-n coa! și repede sosește un băiat până-n douăzeci de ani și bătrâna-i zice: nică, mamă, iaca mnealor vor să meargă la „Curtea”, înhamă tu calul la

poștalion și repede-i până acolo. nu poci, mămaie, răspunse Nică. roibul a pierdut o potcoavă și o să șchioapete. aolee, maică! dar măcar până la Poenița, măi nepoate, să fie pomană cu dumnealor, pentru bietu tactu, săracu, dumnezeu să-l ierte, c-a fost printre primii care a căzut pe front. Aha, zic eu în gând iată că mai sunt și oameni cumsecade pe lumea asta! 55 în satul Poenița - Și ce mai calea-valea, iată-ne în poștalion tras de roibul ce ne-a dus tot într-un trap și nu s-a oprit până-n dreptul Bisericii din comuna Poenița argeș, (acum e sat component al comunei Bălilești.) Aici, coborâm, mulțumim lui Nică al nostru pentru multa lui bunăvoință și după ce băiatul întoarce căruța și dă bice calului, noi ne facem semnul Sfintei Cruci, că v-am spus, eram în fața Bisericii. Și cum stam locului și nu știam încotro să apucăm, hop că ne pomenim cu preotul satului care-și avea casa chiar lângă Biserică. Acum, desigur aș greși dacă v-aș spune că l-am speriat. adică, să nu credeți dumneavoastră, că de-acum urmează să se repete druma ce am trăit-o la Pucioasa. O! nu. De-o sută de ori nu, că Părintele de-aici care avea ca la șaptezeci de ani, văzându-ne oarecum dezorientați, a venit lângă noi și ne întreabă cu glas blând: de unde sunteți și unde vreți să ajungeți, că îmi dau seama, că veniți de departe? și eu îi spun cine suntem, de unde venim, unde vrem să ajungem și pentru că e deja seara, am avea nevoie de găzduire. Și Preotul, bucuros, zice: poftiți la noi că veți fi destul de obosiți, mai cu seamă, copilul acesta e de mirare că a rezistat până aici! vă mulțumesc, Preacucernice, dar e nevoie să mă prezint la postul de jandarmi, să se știe că în noaptea aceasta, aici în sat găzduiește un străin? vai, nu e nevoie, fiule, zice el. în parohia sa preotul e în același timp o autoritate. Dar, poftiți! Și Părintele, foarte primitor, ne-a condus la casa sa, unde l-am 56 povestit ce s-a întâmplat cu noi în noaptea trecută cu Preotul de la Pucioasa, că doar se înțelege, că un hoț de meserie nu umblă cu un copil mic după el. La care, Părintele nostru, zice: vă rog să nu-l luați în nume de rău pe Părintele G , dragul meu, că bietul de el e „Stan Pățitu”. A găzduit niște străini, ce păreau a fi călători cinstiți și peste noapte i-a spart Biserica și i-au furat de-acolo odoare de cult de mare preț. S-a auzit de asta și pe la noi, că vorba umblă de la om, la om. După asta am continuat să vorbim de multe și de toate și am povestit Părintelui despre cele întâmplate cu mine și tare s-a mai minunat. Când i-am spus dorința mea de a merge la mănăstire, bucuros, Sfinția sa, zice: dumnezeu să te binecuvânteze, fiule, și să te primească în călugărie, să scapi de zbuciumul din lume și să-ți mântuiești sufletul. Dar mai întâi trebuie să știi, fiule, că la Curtea de Argeș e reședință episcopală și nu se primește decât călugări formați și cu o pregătire în acest sens. Iar pe deasupra, mai e și copilul la mijloc. Dar să nu deznădăjduiești, că Dumnezeu e Bun și mult milostiv și nu te va lăsa, că sunt mănăstiri destule prin părțile astea. Să ai nădejde la Maica Domnului și ai să vezi ce bine îți va

merge. După asta, coana preoteasă, și ea tare cumsecade, nea dat apă caldă de ne-am spălat, am stat la masă, nea oferit o cameră alăturată, ce parcă special era amenajată pentru oaspeți ca noi. Și ne-am odihnit, Domnule dragă, ca lumea, nu altceva. Apoi, a doua zi, vineri 13 septembrie, ne-am luat zborul mai departe în speranța deplină, că până-n seară vom fi ajunși la Curtea de Argeș. 57 La plecarea de la casa parohială, Preotul ne-a dat un pachetel și un pol de parale și ne-a binecuvântat și ne-a sfătuit pe care drum să mergem să putem ajunge în ziua aceasta la ținta noastră: „Marea operă a Meșterului Manole”. Și iarăși la drum de parcă eram făcuți numai să călătorim ca niște nomazi. cam pe la ora prânzului, am făcut un popas la umbra unui pom, să gustăm ceva din cele ce ne dăduse Părintele din „Poenița”. Aici, Ancuța mă întreabă: așa departe stă Tata Dumnezeu? Și eu îi răspund: dac-o vrea El, Ancuța, tată, diseară ne odihnim la Casa Lui. Când am desfăcut pachetul cu mâncare, am dat de pâine, măslină, halva și struguri „Perla”. Ce mult s-a mai bucurat copilul de acestea! în fine, după ce servim prânzul, pornim iarăși. Acum, Ancuța parcă avea aripi la picioare, mi-o lua înainte și zicea: hai tată mai repede, că acolo este Tata Dumnezeu”, și arăta cu degetul într-un punct nedefinit. Pe mine, însă nu mă slăbeau gândurile: „Dacă nu era și Ancuța, mi-ar fi fost mult mai ușor și aș fi ajuns aici cu o zi mai devreme. Și oare să constituie acest copilăș o piedică așa de mare încât să nu pot fi primit în mănăstire din pricina lui? dar cum a zis Părintele din „Poenița”: „Să ai nădejde la Maica Domnului, că nu vei fi lăsat cu nici un chip”. în fine, ce-o fi, aia o fi și hai mai departe. Și am mers, Domnule dragă, peste niște plaiuri așa de minunate, încât am zis că numai atât de-ar fi în Raiul lui Dumnezeu și e destul să nu mai mori în veci. Cu toate că era pe la mijlocul lui septembrie, iarba era însă verde ca mătasea, pomii încărcăți de fructe coapte și strugurii dați în copt atârneau grei în boltele de viță. Până și atmosfera era îmbălsămată de parfumul roadelor aurii. la Curtea de Argeș - Ehe, Domnule dragă, să vedeți că pe când soarele se rostogolea la vale spre orizont intram și noi în Cetatea Domnitorului creștin Neagoe Basarab. Câtă bucurie avea Ancuța, că aici se sfârșește călătoria noastră și mai cu seamă că tot aici ne vom întâlni cu Tata Dumnezeu! Ca să ajungem la Sfânta Mănăstire, am întrebat din loc în loc pe trecători, care ne-au îndrumat fără greș. Ehe și când am intrat pe poarta dinspre Fântâna lui Manole, am avut impresia că am intrat în Paradis. O grădină frumoasă ca-n povești, cu arbori seculari, arbori decorativi, arbuști, boscheți îngrijiți și rigole cu flori multicolore, ce arătau că aici e o mână de maestru în horticultură, nu glumă. După aceste desăvârșite satisfacții, ne apare-n față minunăția minunățiilor: Biserica lui Dumnezeu, ca o bijuterie nemaivăzută ce m-a copleșit de-a binelea. Am stat locului minute-n șir și nu mă puteam sătura privind la acest monument ce părea a fi picat din cer. Ancuța, ca un copil ce era,

uitase de oboseala drumului și a alergat înaintea mea, dând roată în jurul Bisericii și apoi s-a oprit în fața Baptisteriului privind cu nesăț. Și fiind spre seară am mers la Biserica Paraclis, unde se săvârșea slujba vecerniei. Aici, văzând interiorul Sfântului Lăcaș și personalul ce oficia slujba de seară, 59 mi-am putut da seama că nu e o mănăstire ca toate celelalte și ca atare nu pot fi primit să rămân aici. Așa fiind situația, la sfârșitul vecerniei mi-am luat inima-n dinți și mă adresez preotului ce mi s-a părut a fi mai mare între ei. Era un Părinte Arhimandrit exarh peste câteva mănăstiri din părțile acelea, căruia în câteva cuvinte îi spun tot pasul meu. Sfinția sa m-a ascultat cu răbdare și în loc de răspuns, ne ia și ne dă în primire călugărului ce sta de veghe la racla moaștelor Sfintei Mucenițe Filofteia. Acesta m-a lămurit de cum stau lucrurile și m-a îndrumat zicând, că de vreme ce am plecat pe calea aceasta, să nu dau nici un pas înapoi, că Dumnezeu e tare bun și sigur, mă va primi. Iar despre copil să nu-mi fac probleme, că Maica Domnului va avea grijă de el, numai să mă rog neîncetat, și în continuare m-a îndrumat către latura aceasta de țară, zicând: - „Dacă vrei liniște și viață sfântă, mergi și fă ascultare fără șovăială la o mănăstire oarecare din Valea Oltului, că, în definitiv, nu ar mai fi mult până acolo. Și-apoi, îngerul Domnului vă va număra pașii făcuți către cele plăcute lui Dumnezeu”. După care, sfinția sa ne dă în primire altuia mai tânăr, despre care am înțeles că era diacon. Acesta ne ia și ne conduce într-o cămăruță, unde ne-a adus și ceva de am mâncat și tot acolo am rămas de ne-am odihnit. Încă decuseară începuse să bată un vântuleț și peste noapte a tras o ploaie bună. A doua zi dimineața, sâmbătă 14 septembrie s-a ivit soarele arătând a fi o zi frumoasă și am zis: „Ce să facem, să pornim la drum?” Și uitându-mă la Ancuța mi s-a părut a fi totuși obosită. Apoi am mers în Biserică la Sfânta Filofteia și am făcut o scurtă rugăciune, după care, Părintele ce era de 60 serviciu, ne spune că putem rămâne aici până luni. Și așa am făcut, că la drept vorbind, aici la Curtea de Argeș e locul de care nu te poți despărți cu una, cu două. Și-apoi, nu vă mai spun cât de frumos a fost și cât de bine ne-am simțit în cele două zile cât am stat acolo. Slujbe Dumnezeiești, predici minunate, înălțătoare și personalul bisericesc cuvios și blând. În fine, în dimineața zilei de luni 16 septembrie, Părintele Arhimandrit Bartolomeu m-a sfătuit să merg la Mănăstirea Cozia, că la Frăsinei nu se putea din pricina Ancuței. De altfel, sunt ele mănăstiri destule, dar în situația aceea că aveam copilul cu mine, COZIA a rămas în mintea mea ca obiectiv final. De mers către Sfânta Lavră a lui Mircea cel Bătrân erau două drumuri: unul prin Râmnicu-Vâlcea și altul, mai mult peste dealuri și pe acesta l-am ales fiind mai auster. Și ce ziceți dumneavoastră, că trecând de-atunci atâția ani, nu-mi mai aduc aminte decât de satele Valea Donului, Șuiei și Sălătrucel, de unde apoi, am ajuns în orașul Călimănești. De altfel, dacă aș încerca să vorbesc

cu de-amănuntul prin câte am trecut, ce fel de oameni și locuri am văzut, ai avea, Domnule dragă, ce scrie acolo-n caietul dumatăle mult și bine. Așa că, să trecem peste astea și să legăm firul povestirii noastre începând cu ajunșii în cum i se mai zice - „Perla Oltului” călimănești. Și să știți că de la Curtea de Argeș și până aici respectiv, până la Mănăstirea Cozia am făcut aproape patru zile, dormind pe la case de oameni credincioși și primitori. 61 ajuns în Călimănești - Deci, după cum v-am spus, iată-ne ajunși joi pe 19 septembrie 1946, cam pe la ora prânzului în Călimănești. Bunăoară, trecând prin oraș, ne-am oprit la Biserica din centru și fiind încuiată, am stat pe scările acesteia și am cugetat în sinea mea către Maica Domnului și am rugat-o să nu fiu socotit ca un nebun ce mi-am luat lumea-n cap, că Ea fiind mult milostivă și Maică a Judecătorului cel Preadrept, să mijlocească și să mă ajute să -mi aflu un căpătâi pentru mine și copil despre care, vă rog, să mă credeți că uitasem de-a binelea că nu e al meu. Dar cu toate astea eram atât de îngrijorat pentru el adică pentru Ancuța că nu știu ce-aș fi fost în stare să fac s-o văd sănătoasă și fericită. Din altă ordine de idei, judecând cum se cuvine, oricine ar fi fost în locul meu, pe bună dreptate ar fi putut spune de la început: „Du-te fetițo la tat-tu mare, că nu te recunosc”. Și s-o fi băgat pe poarta lui să și-o crească, că doar era nepoata lor nu a mea. Și-apoi, de ce s-o cresc eu și nu mama ei care a făcut-o? Și pentru care știți și dumneavoastră, că nu mai aveam nici un simțământ. Vă amintiți, doar că în timpul de aproape un an cât am stat acasă, n-am văzut-o vreodată și nici n-aș fi vrut, că eram așa cum eram: fără tată, fără mamă, invalid, repudiat de ai mei, dezolat complet și închis în mine, fără vreo posibilitate de reabilitare. Doar gândul la drumul mănăstirii mă mai putea mângâia. Dar, ce să zici, vedeți și dumneavoastră că aici în toate astea e ceva despre care nu pot să vă vorbesc. Nu mă ajută mintea pe cât ar trebui, că văzând fetița aceasta cu puritatea ei transparentă, îngerească, cu ochisorii ei 62 frumoși și dulci, cu priviri inocente, parcă-mi tot spunea neîncetat și la tot pasul: „Nu mă lăsa”. Și cum noi oamenii suntem alcătuiți dintr-o substanță de taine, de pe două tărâmură, pe de o parte ne grăbim să judecăm, ceea ce nu este bine, iar pe de alta să iertăm din dragoste, căci tâlcul existenței noastre este dragostea. Și-apoi fiind încredințați că așa a binevoit Dumnezeu cu mine, din iubire către Ancuța, i-am iertat și pe ei, că așa citim: „Din iubire izvorăște iertarea” și de aceea am ținut copilul după mine, timp de nouă zile și am mers mai mult pe jos, poate chiar peste două sute de kilometri. Dar iată că pe neștiute ne depărtăm de la făgaș. Ori, unde rămăsesem? A ba! dincolo de Olt în fața Catedralei din Călimănești. D-apoi, Domnule dragă, când am ajuns în dreptul Primăriei, ne-a venit un miros puternic de friptură și Ancuța, recepționând aroma, zice: - „Tată, mi-e foame!” Ce era să fac. Am coborât pe platoul din spate unde e piața și acolo, din insuficiență monetară, am cumpărat copilului doar o chifteluță, un pahar de must

dulce și o pâinișoară. Din pâine și din must am gustat și eu, că doar și eu eram flămând. Apoi, revenind în strada principală, am aflat de la trecători că până la Mănăstirea Cozia nu mai aveam de mers decât vreo patru kilometri în susul Oltului. La auzul acestora am uitat de toate și am plecat glonț de parcă zburam. Ne crescuseră aripi la picioare, nu altceva. sfârșitul călătoriei - Apoi, după mai puțin de o oră călătoria noastră a luat sfârșit. Ajunsesem la adevăratul cap de drum: „Sfânta 63 Mănăstire COZIA”. Las copilul jos, lepăd rucsacul din spate și fac trei metanii cu închinăciuni la pământ, mulțumind lui Dumnezeu. Ancuța văzând astea, s-a închinat și ea, că o învățasem cum să facă semnul Sfintei Cruci și a încercat să facă metanii ca mine, dar nu se pricepea. Când am dat să înaintăm pe pavaj spre Biserica lui Dumnezeu, am fost întâmpinați de un călugăr bătrân, care ne văzuse făcând metanii în pragul porții și de la distanța de șase-șapte metri ne binecuvântează și zice cu glas blajin: „Bine ai venit, frate Constantine!” Ah, Doamne! am exclamat eu ce-o mai fi și asta?! Și pe loc am amuțit și am căzut la pământ plângând cu hohote. Fetița s-a speriat de mine și a început și ea să plângă tare. La acestea, Bătrânul, zâmbind cu duioșie, se apropie de copil și mângâind-o, zice: - „Nu plânge Ancuța, tată, că aici o să fie bine!” Apoi a întins mâna și m-a ajutat să mă ridic și ne-a condus la Stăreție fără să mă întrebe cine suntem, de unde venim, unde mergem, ce rost e cu noi și care ne-ar fi doleanțele. Pe când mergeam către Stăreție, Bătrânul îmi zice: „Frate Constantine, mergem la Preacuviosul, ai grijă să spui lui toate, ca să știe ce rost să-ți croiască”. Eu, ce să zic, aș fi vrut să-l întreb de unde cunoaște el numele meu și al copilului, dar n-am avut destul curaj și mai simțeam și un nod în gât, care mă obliga să tac. La Stăreție, călugărul nostru ne-a introdus într-un salon mare cu o masă la mijloc și cu mai multe scaune în jur. Aici am fost poftiți să luăm loc și să așteptăm până ce vom fi chemați, iar dumnealui a intrat în altă încăpere 64 alăturată. În cele câteva minute de așteptare, Ancuța privea pe pereți și se minuna de mulțimea și frumusețea icoanelor și a cărților din bibliotecă, iar eu mă rugam la Maica Domnului și ziceam în gând: „Măicuța Domnului și Mântuitorului nostru, Te rog nu mă lipsi pe mine de ajutorul Tău, precum nici eu nu am lăsat în neștire pe acest copilaș. Ai milă de mine, precum am avut și eu milă de el și l-am ocrotit pe cât mi-a fost în putință. Că Tu ești Maica Milostivirii și la al Tău ajutor aflăm scăpare!” Și apoi să fi trecut cel mult zece minute la mijloc și călugărul acela apare din nou, se așază pe unul din scaune și zice: numai oleacă, frate Constantine, că vine acușa Părintele Stareț. Și după alte două-trei minute apare și Părintele Stareț un călugăr tot pe atâta de bătrân ca și cel ce ne-a primit, dar, care avea pe piept un Crucifix ce-i atârna de gât cu lanț auriu. Eu mă grăbesc să-i sărut mâna, iar Sfinția sa mă binecuvântează. Apoi se adresează bătrânului ce ne-a adus aici, de parcă eu eram de altă nație și nu ne-am

fi putut înțelege, dar tâlcul a fost să fie altul, că, de, ce să zici, așa e în viața de Mănăstire. Multe, foarte multe taine sunt ascunse în umila asta de haină călugărească. Deci, Starețul, grăi: ia zi Părinte Eftimie, ce-ai vrut să-mi spui adineaori? și acela deschizându-și gura, zice: blagosloviți și iertați, preacuvioase, că, acușa să fie ca la o juma de ceas d-atunci și eram la canon în chilie și deodată mi se deschide ușa și un călugăr tinerel, tinerel și frumos la chip, nu l-am cunoscut nu era de-aici îmi poruncește: „Părinte Eftimie, mergi și primește pe fratele Constantin, că sosește cu fetița Anca!” Și până să 65 prind a-l întreba ceva, el a închis ușa și a plecat. Eu, ca un slab de minte ce sunt, am ieșit și am întâmpinat pe fratele precum mi-a fost poruncit. Mai departe va vorbi el despre sine, că eu sunt prost și nu pricep nimic. Doar știți că nu sunt bun de nimic, că uit de la mână pân-la gură! După asta, Starețul mi se adresează mie, zicând: ia să auzim. Care-i baiul? și eu mai înainte de a-i răspunde la întrebare, scot din buzunarul hainei toate actele și i le pun în față, apoi îi zic: preacuvioase Părinte, mă numesc Șerban Constantin, vârsta, 25 de ani, din comuna județul am luat parte la front și-n Răsărit și-n Apus și când am revenit la vatră, mi-am dat seama că nu sunt în stare să țin piept multiplelor obligații ce se impun. Nu am părinți, nu am familie și aș vrea să intru în viața de mănăstire. da, dar, mă întrerupe Starețul în mănăstire se cer și mai multe obligații. Și dacă de la cele mai puține te-ai substituit, cum, dar, vei face față celor de aici? preacuvioase, mai zic eu aici, toți au în mâinile lor sfintele metanii și rugăciunea, iar acolo, cuțitul și vrajba. și zici că n-ai familie, dar copilul? zice Bătrânul, având privirile peste certificatul de naștere al Ancuței. cred că-i al meu, Preacuvioase! deci, nu ești poamă bună”. Dar cu mama copilului, ce e? e căsătorită și-i la casa ei. și de ce n-ai lăsat copilul în supravegherea mamei? ea l-a abandonat, Preacuvioase, și eu l-am luat cu mine, să-mi fie în locul Arhanghelului Rafail. aha! Nu te putem primi. vai de mine, Preacuvioase! 66 nu e vai de tine, că Arhanghelul Rafail o să te ducă înapoi de unde te-a adus. preacuvioase Părinte,... Nu se poate... Știți că.... Și am dat să-i explic, să-l conving, să-l implor,dar n-a fost chip. Și apoi, tot el, privind la certificatul de invaliditate, zice: d-apoi, Mănăstirea nu are nevoie de jumătăți de oameni” și eu, plângând, zic: dar mi-e inima întreagă și sufletul, deasemeni, că doar astea nu se pot înjumătăți. și iarăși el și mai hotărât: băiete, te duci aiurea să afli pe ai tăi, aici nu se poate! la acestea, mi s-au umplut ochii de lacrimile deznădejdei. Ancuța văzându-mă, a dat și ea drumul plânsului, iar eu privind către celălalt Bătrân, mai zic așa într-o doară: păi, tocmai asta am făcut, Preacuvioase. Am plecat aiurea și am nimerit la ai mei. Așa a vrut Măicuța Domnului, iar eu a trebuit să mă supun. Și pe dată mi-am plecat capul pe pieptul Părintelui Eftimie, de parcă l-aș fi cunoscut de când lumea. După asta, Domnule dragă, parcă-l văd pe Stareț cum se ridică agale de pe scaun și zice așa ca pentru

sine: -îMda, e rezistent!” apoi, stă câteva clipe gânditor, după care se adresează iarăși către călugărul celălalt și zice: cheamă pe sora Tia. călugărul pleacă unde-a fost trimis. Starețul intră-n biroul lui, iar eu cu Ancuța rămânem în salon ca niște obiecte lăsate-n ploaie așa la voia soartei. La urmă am privit mai atent în ochii copilului și parcă ceva mă sfredelea în adâncul sufletului și nemaiputând rezista, am dat frâu liber lacrimilor, iar Ancuța s-a pus deodată pe plâns zgomotos. Starețul, auzind copilul plângând, a deschis ușa, să vadă ce se întâmplă și ne-a surprins pe amândoi plângând 67 și cum o țineam pe Ancuța la pieptul meu și-i mângâiam perișorul și zice oarecum mai cu blândețe: - „Hai potoliți-vă!” și iarăși închide ușa. Și am stat noi așa ca la un sfert de ceas în așteptarea verdictului. Era înspre seară, eram flămânzi, morți de oboseală, nespălați și ai nimănui. Unde să te duci? Ei, Părinte Stareț, Părinte Stareț, mă dai sfinția ta pe ușă afară, dar eu voi intra pe fereastră și de-aici tot nu voi pleca. Mă voi așeza cu Ancuța în unghiul cel mai dosnic, de Unde nu mă va mai scoate nici mama starețului. Așa numai cu o mână cum sunt, voi arăta tuturor că-mi voi merita codrul de mămăligă pe care-l voi împărți cu Ancuța. D-apăi, cum vine asta? am văzut acolo-n curte câțiva cîini. Adică,... cum,... pe aceia care stau degeaba îi chemați și le dați să mănânce și pe mine mă alungați? Nu! Asta nu se poate. Și până la urma urmei, aici e Biserica lui Dumnezeu, Care a zis: - „Pe cel ce va veni la Mine, nu-l voi scoate afară!” Așa că, Preacuvioase Părinte Stareț mă dai Sfinția ta afară, dar eu nu voi ieși. Asta so știi. Uite așa!.... Și cum zisei, Domnule dragă, cam după un sfert de ceas sosește Părintele Eftimie și din mers îmi zice: - „Numai oleacă Constantine, tată” apoi deschide ușa biroului și din prag, rostește: - „Preacuvioase, am adus-o. E jos”. mama Filofteia - Ehe, acum e acum. Ce-o mai fi și ce-om mai păți, Am mers, deci, cu toții jos în curte. Acolo, o femeie bătrână se apropie de Stareț și-i sărută mâna. Apoi zice: m-ai chemat Preacuvioase Părinte și iată că am ghinit, la care, el răspunse, zicând: mamă Filofteia, dumneata ești singură cuc. Ai vrea să ai copilul acesta să-ți țină de urât? și-i arată către Ancuța că vei primi hrana necesară pentru el, de la noi și vom avea grijă și de altele ce va mai trebui. Și bătrâna, adică mama Tia, care nu prea stătea bine cu activitatea vizuală, se apropie de Ancuța, să o poată vedea mai clar și zice: — Vai, cuvioase Părinte! Așa frumusețe dă copil n-am văzut dă când mama m-a făcut! mânca-o-ar mamaia pă ea dă păpușă. Zău că pă lângă asta, Preacuvioase, faceți și pomană cu mine! bine, mamă Filofteia mai zise Starețul. Dar uite ce e. Să nu mai pronunți cuvântul „zău” că este jurământ greu, păgânesc și e păcat. aoleu, măiculiță — făcu bătrâna să știți că n-o să mai zic. D-apoi, Domnule dragă, de-aici încolo începe o nouă etapă, că, să vedeți, mi-au dat pentru locuit o cămăruță acoloa lângă grajd unde m-am instalat și am mulțumit lui Dumnezeu, că am scăpat de grijile ce mă copleșeau și a căror rezolvare mă

depășeau întru totul, fără să mai amintesc de celelalte neajunsuri făcute de semenii mei. Prima noapte am dormit împreună cu Ancuța la mama Tia. Asta, pentru aclimatizarea copilului la noua ei locuință și pentru faptul că la chilioară mai trebuiau făcute niște amenajări. D-apăi, fiind obosiți de drum, am dormit „buștean” și n-am știut că în noaptea aceea a nins. Tocmai dimineța când m-a trezit dangătul clopotelor, am văzut că afară totul era înveșmântat în alb, de parcă mi-ar fi dat de înțeles, că de-acum totul s-ar fi limpezit. Că toate sunt clare ca zăpada, ca lumina zilei. Dar, să vedeți că zăpada căzută-n noaptea aceea, cu toată frumusețea ei, n-a durat mult, că peste zi s-a și topit. Și Domnule dragă, se înțelege că și pe mine m-a dat în primire la cineva. Și cine credeți că era acel cineva? Chiar Părintele Eftimie. Părintele Eftimie avea în administrarea sa grajdurile, că Mănăstirea Cozia ținea peatunci vreo patru vaci cu lapte, o pereche de boi, una de cai, car, căruță, teleguță,... Dar acum, ce să zici că s-a modernizat, dom-le, are în locul ălora, tractor cu remorcă și plug, mașină d-aia „Aro” și dacă nu mă-nșel, chiar și „Dacia”. Ehe, te joci? Toate după timp și asta e. Oho! Șin vremea aia încălzirea interioarelor se făcea cu sobe și foc de lemne, că Mănăstirea avea câteva hectare de pădure și pășuni, dar acum au calorifere cu încălzire de la o centrală termică, că, vorb-aia, mina de cărbuni e acolo la Lotru. la îngrijirea animalelor - D-apoi, eu numai cu o mână așa cum mă vedeți, îngrijeam de vaci, le țeșălam, le scoteam gunoiul afară cu furca, le așterneam paie curate, le dădeam fân și apă și le duceam la păscut, că doar ați văzut și dumneavoastră, că p-aici sunt destule pajiști, numai vaci să fie. Pentru boi și cai mai era un frate de mănăstire care îngrijea de ele. Până să fiu eu acolo, Părintele Eftimie era 70 cu vacile și cu supravegherea celorlalte, dar sfinția sa fiind obosit de vârstă, venirea mea acolo a fost chiar la țanc. Despre mine, aș putea spune că nimic nu mi-a fost greu. Ba m-am simțit de minune. Și nu-i de mirare, că doar acasă la părinți avusesem și vaci și boi și cai. Chiar și în armată am avut cai. Și-apoi, aici la Mănăstire nici că mi-ar mai fi trebuit ceva. Aș putea spune că eram chiar fericit, că, ce mare lucru e să îngrijești de câteva capete de vită și de rest să nu te doară capul? d-apăi colea Biserica, acolo chilia, dincolo grajdul, mai colea trapeza, adică sala de mese,.... Să tot trăiești, Domnule dragă, numai în cântec, în ritm de toacă și rugăciune continuă. Ehe și ce să zici, asta ar fi aspectul de suprafață al vieții de mănăstire, dar vedeți dumneavoastră că tocmai aici se ascunde frontul de luptă. Lupta aceea nevăzută și cumplită. Aici e zona ispitelor și sâcâielilor care caută să te scoată din răbdări. Călugărul și orice suflet de creștin, care are ca scop neclintit mântuirea și nădejdea la Dumnezeu, trece fără dificultăți prin toate acestea și-și vede de drumul lui către Mântuitorul Hristos. E drept că și eu am avut de înfruntat multe neajunsuri, că nimeni nu e scutit de astea. Dar ce să zici, nu puteam ține pasul cu toți ceilalți. Nu eram întreg ca ei și

de aceea am fost nevoit să înghit multă papară amară. Și cu cât nu pricepeam de ce tocmai aici să aibă loc bântuielele de tot felul, cu atât amărăciunea își făcea mai mult efectul. Ehe și mai târziu am înțeles, că în mănăstire neică, trebuie să fii prost, ca să fii înțelept. Să ostenești și zi și noapte, să ajungi să te odihnești în veșnicie. Să rabzi foamea, setea, gerul, arșița, prigoana, să obții desfătarea Raiului. Să rabzi în tăcere și liniște sufletească 71 toate injuriile, blasfemiile, nedreptățile, să poți fi mângâiat de Domnul Hristos. Când ajungi să înțelegi toate acestea, care la prima vedere par a fi numai paradoxuri, atunci îți vei da seama că tocmai aceasta e logica noastră monahală și climatul în care lucrează dreptatea lui Dumnezeu. Și vă rog să nu uitați, Domnule dragă, că la baza regulii de viață și a credinței noastre stă nemuritoarea „Predică de pe munte” a Mântuitorului nostru cu cele nouă Fericiri. Și asta e. D-apoi, hai să vedeți ce a mai fost cu Ancuța, că drăguța de ea, foarte degrabă s-a obișnuit cu mămaia Tia. Mămaia Tia își avea căsuța chiar peste drum de grajdurile Mănăstirii prima de lângă cimitirul din vecinătatea Bolniței lui Radu Paisie. Avea văcuța ei, grădina ei, câteva găinușe care-i mai scăpau câte-un ouț și se-ndeletnicea cu torsul lânii. Mai înainte de a i se diminua vederea, lucra pentru lumea din sat mănuși, ciorapi, flanele, cojocele,... Dar acum nu mai poate. S-a dus ce-a fost. Odată cu trecerea timpului și mama Filofteia și-a adăugat în spate povara anilor și greul vieții. De acum trebuie să se mulțumească cu ce le mai scapă printre degete celor cărora, ea, bătrâna le toarce câte-un fuior și din mila Mănăstirii acesteia. Dar, ce-i drept, e drept și mama Tia este nelipsită de la muncile din grădina Mănăstirii, ajută la strânsul fânului, la mulsul vacilor și la multe alte treburi. Și de aceea Părintele Stareț a avut-o în vedere când am apărut eu cu Ancuța în fluxul de viață al acestei Mănăstiri. Ancuța noastră, una, două, trecea drumul și venea la mine. De altfel și eu treceam drumul de două, trei ori pe 72 zi dezi duceam de-ale gurii. Mânca împreună cu mama Tia și ce-i duceam eu și ce gătea bătrâna, că știți și Dumneavoastră, că avea văcuța ei. Și ce să vă spun, că se îngăduiau și se iubeau de parcă erau făcute una pentru alta. Pe vremea aceea șoseaua nu era asfaltată și nici mașini multe ca acum nu erau. Rar când mai trecea câte-un autocamion pe-acolo, cu toate că drumul acela face legătura cu Transilvania și e vechi, vechi de tot, din moșistrămoși. Chiar de la Traian și Decebal. D-apoi zilele au trecut, a venit iarna, după iarnă primăvara și între timp. Părintele Stareț, având toate actele mele și ale Ancuței, acolo la Cancelarie, a comunicat prin corespondență cu satul meu și aceia au trimis documentul de care avea nevoie Mănăstirea pentru mine. Astfel s-a știut la comună despre mine și Ancuța unde ne aflăm. Ehe și după cum vă spuneam, timpul a trecut și aici la Mănăstire nimic deosebit. Doar când și când câte-un călugăr era mutat la altă mănăstire dintr-o dispoziție oarecare și mai venea din lume câte-un tânăr din dorința de a îmbrăca

haina călugăriei și atâta tot. Dintre cei înrolați aici, așa la câte-o sărbătoare mai acătării, erau avansați la o treaptă superioară a ierarhiei monahale. De altfel știți și Dumneavoastră, că în mănăstire există o disciplină la centimă. Precum și în armată e o disciplină severă. Numai că în armată e o disciplină din constrângere, în timp ce în mănăstire disciplina e din convingere și la baza căreia stă dragostea. Și asta e deosebirea. 73 hainele s-au rupt - Ehe și odată cu trecerea vremii se înțelege trecem și noi și mai cu deosebire hainele de pe noi. Așa că ajunseseam ca în tot timpul să am ce cârpi. Peticile de pe mine se înmulțeau de la o zi la alta și Părintele Stareț, nici gând n-avea să-mi dea și mie ceva de îmbrăcat, măcar cât de vechi. Să merg la Sfinția sa să-i spun de asta, nu prea îndrăzneam. Eu eram aici ca cioara pe cracă și cu copilul după mine. Și încă nu puteam da uitării nici vorbele alea ce mi le-a zis când am venit la Mănăstire: „Nu ești poamă bună!” Dar, numai Dumnezeu știe în ce măsură sunt sau nu sunt „poamă bună”. Și apoi, Domnule dragă, nu atât pentru faptul că-mi pecetluisem un astfel de calificativ, dar, după cum v-am mai spus adineaori, că mă aflam ca cioara pe gard și oricând mi-ar fi putut zice: „ia-ți copilul și du-te de unde ai venit și-ți descurcă ițele, că noi nu te mai putem ține!” Dar, până una, alta, am mers la chilia Părintelui Eftimie cu gândul să-l rog să pună o vorbă bună pentru mine și zic: - „Părinte Eftimie, ia uită-te la mine și vezi că nu se mai ține petic de petic!” nu-ți stă rău așa cum ești, frate Constantine mă întâmpină Părintele meu. și asta nu e un motiv să te plângi. Uite aici; ia ăștia și-ți completează peticile mai zise el și-mi dă o zdreanță care fusese cândva niște pantaloni și din care rămăsese numai betelia, tivul și manșetele, că din rest își făcuse sfinția sa petice. Îi iau, mă uit la ei, mulțumesc Bătrânului pentru bunăvoință și mai zic așa în ciudă: „Pe alții care au venit aici în urma mea i-a îmbrăcat și pe mine mă ține ca pe un cerșetor”. La care, Părintele Eftimie mă săgetează cu privirile de parcă zisesem cine știe ce ocară, și grăi: 74 nu mă așteptam la dumneata să cârtești împotriva fraților! vai de mine Cuvioase, nu cârtesc împotriva nimănui, ci zic, de ce nu mă înțolește și pe mine Părintele Stareț, cum a înțolit pe alții? Apoi, Bătrânul rostește cu durere: socotesc că e destul. Văd că te afunzi în păcatul cârtirii și al invidiei. Mergi degrabă la Duhovnic și te spovedește, că altfel superi pe Dumnezeu și tare mă mârșăiești. La vorbele Bătrânului m-am umplut de ciudă, că nu reușisem să mă fac înțeleș și pentru că începusem să-mi cam pierd măsura în fața Părintelui meu. După asta am mers la chilie și cercetând darul primit de la Părintele Eftimie, mi-am dat seama că n-am de unde să scot un petic ca lumea și m-am hotărât să rămân așa până într-o zi când ar fi urmat să nu mai pot ieși din casă din pricina îmbrăcămintei. Dar, tot eu mă gândeam și vă dați și Dumneavoastră seama, că de-ar fi fost să aștept ziua în care nu aș mai fi putut ieși din chilie, d-apoi nici la Biserică, nici la masă nu aș mai fi putut merge. Așa

că fui nevoit să-mi iau inima-n dinți și să i-o spun Starețului pe șleau, ce are de gând cu mine? Zis și făcut. Ce-o fi, aia o fi! Doar nu m-o omorî. Să mă dea pe poartă afară? N-are decât. Eu n-am să vreau să plec și pace! Asta e. D-apoi, Domnule dragă, să vedeți ce-a mai urmat, că într-o dimineață dinspre toamna lui 47 când se apropia anul de stat în Mănăstire, după ce am terminat cu treburile la grajd, mi-am spălat mâinile, mi-am dat cu apă pe față și hai în fața Părintelui Stareț. Sfinția sa când m-a văzut, zice scurt: 75 ha! credeam că ești plecat de mult din Mănăstire! și eu care prinsesem ceva rădăcini, zic arătând către hainele de pe mine: oare e posibil să ies de-aici în costumația asta Preacuvioase Părinte Stareț! și el zâmbind îmi mai plasează așa în glumă și vorbele astea: - „Păi, ești destul de elegant!” și dacă Sfinția sa s-a pus pe șotii, am prins curaj și m-am angajat în baraj de vorbe și am zis: de-ar fi să ies în stradă în ținuta asta, pe loc m-ar înhăța Poliția, crezând că cine știe din ce lume sumt picat aici. Apoi iar Starețul: păi, hai să lăsăm glumele, Constantine, tată, și să vedem ce mai e de făcut. Uite ce zic eu. Trebuie să te duci neapărat la satul dumitale să lămurești situația cu copilul, cu soția și poate reușești ceva și cu pensia de invalid de război. Ai, ce zici? preacuvioase, zic eu dumnezeu știe că nevastă n-am avut vreodată și de copil n-aș vrea să mă despart. Iar cu pensia,... cu pensia aranjați Sfinția voastră, că eu nu mă pricep. hm! Ițele-s prea încurcate. Dar, cine ți-e Duhovnic? păi, cine să fie, decât Părintele Nichita, că alt duhovnic nu mai e aici. aha! Ia cheamă-l încoace. părintele Nichita - Apoi, tot într-o fugă am mers la Părintele Nichita și l-am adus în „dinți” în fața Egumenului nostru. El, adică Avva, se uită alternativ și la mine și la Duhovnic, ne măsoară cu privirile și-apoi ia pe Părintele Nichita și intră-n Cabinetul Stăreției, iar eu am rămas solitar în salon. Ce-or fi vorbit Sfințiile lor acolo, nu știu, că au stat aproape o jumătate de ceas. În vremea asta mă tot gândeam și ziceam în sinea mea: „Doamne, de ce l-o fi chemat tocmai pe Duhovnic și nu pe unul din Consilieri care îi erau mai apropiați? Nu cumva Părintele Nichita să-i destăinuie Starețului adevărul despre mine? Că Sfinția sa, ca Duhovnic, cunoștea taina vieții mele și a Ancuței. Precum și pe aceea că între mine și mama fetei n-au existat relații, decât o vagă prietenie și asta, oho, cu vreo doi ani înainte de a fi copilul. Și să vedeți. Domnule dragă, așa după cum vă spuneam, au reapărut în salon după aproape o juma de oră și Părintele ăl mare, îmi zice cu glas poruncitor: - „Ia, frate Constantine, mergi repede la grajd și înhamă calul la șaretă”. Și cum știți și Dumneavoastră, că în Mănăstire ca și-n armată ordinul nu se discută, ci se execută, am mers și fără șovăială am făcut ceea ce mi-a fost poruncit. Și, să vedeți; Dac-am adus șaretă, s-au urcat amândoi și hi la drum în josul apei. Și după asta n-am mai știut ce a urmat, că abia la vreo două săptămâni mă pomenesc că, sunt chemat iar la Stăreție. De ce mai m-o fi chemând Doamne, și

cum să mă arăt acolo așa jerpelit? că mi se vedeau genunchii goi, până și izmenele mi se făcuseră praf, încât nu mai aveam ce spăla de ele. Ce era să fac? Să iau rasa Părintelui Eftimie pe mine să-mi acoper goliciunea, nu se putea. Era penibil. Călcare de canon, nu aveam voie să îmbrac nimic din ce e călugăresc, 77 pentru că eu nu eram în Mănăstire decât un mirean oarecare. Și ce credeți c-am făcut? aveam acolo în grajd, după ușă, pusă-n cui, o pătură veche, mai precis, o jumătate de pătură ce o țineam să învelesc vițeii atunci când sunt cruzi. Am luat-o și cu un capăt de sfoară mi-am legat-o dinainte ca pe un șorț de protecție și așa m-am dus și m-am prezentat în fața Părintelui Stareț. Și el, cum mă vede, zice cu ton hotărât: ia frate Constantine, să te pregătești de drum. Mergi de te laie și te primenește, că, uite, ți-am cumpărat de toate, să te-mbraci de la piele. Îți dăm bani de drum și vezi că ai tren mâine până-n prânz la ora 10 45 din Gara Călimănești. Și să nu te-ntorci până nu-ți descurci situația. Fata, deocamdată, va rămâne aci la mama Filofteia și vom avea grijă de ea până la limpezirea apelor. Deci, grăbește de te pregătește să limpezești apele! La auzul acestora am rămas stană de piatră. Ce să fac? Încotro s-apuc? Eu, pur și simplu, nu aveam ce limpezi. Nu tulburasem nimic. Și dacă totuși era ceva tulburat, nu era din vina mea. Și limpezirea acestei situații, cere deschiderea unei acțiuni judecătorești. Ori, cine s-o facă p-asta? Eu? Doamne ferește! fuga din fața Preacuviosului - Și iată-mă, Domnule dragă, pus într-o cumpănă grea și neputând să-mi găsesc o soluție de moment am pus în aplicare metoda aceea clasică de care m-am folosit când 78 eram copil și m-a bătut învățătorul. Adică, am fugit. Am fugit din fața Starețului lăsând acolo pachetul cu tot ce-mi cumpărase Sfinția sa. Desigur că ăsta e un gest copilăresc și poate că mă și judecați pentru asta, Domnule dragă, dar vă rog să vă puneți în situația mea, privind starea socială de-atunci și pe cea sufletească și veți vedea că am fost covârșit până peste cap și altă ieșire nu puteam afla decât fuga la Dumnezeu. Cel puțin așa am gândit eu și așa gândesc și acum. Văd că vă uitați la mine ca la un blid gol, dar ce să-i faci, ăsta sunt. În fuga mea aș fi vrut să mă pitesc în Paraclisul de sud, dar așa ar fi trebuit să trec prin Muzeul Mănăstirii și acolo totdeauna trebuia să fie cineva. Și-atunci am luat-o prin spatele Bisericii mari, intru pe ușa din colțul corpului de chilii dinspre bucătăria Brâncovenească și urc scările în grabă ca o pisică să nu fac zgomot și mă afund în Paraclisul de Nord, în locul cel mai retras. Acolo, am căzut la Icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și cum eram încă tânăr, deodată m-a podidit plânsul. Și încă ce plâns?! Și am început să mă rog, zicând: „împărăteasa mea cea prea bună și scăparea mea, nu mă lăsa pradă deznădejdei pe mine păcătosul. Milostivă Doamnă, vezi-mă că sunt neajutorat, pleacă urechea Ta și auzi suspinul meu. Vino degrab și descurcă Tu, ceea ce e încurcat, lămurește ce e nelămurit și limpezește ce e tulburat. De sunt vinovat, pedepsește-

mă cu milă și cu îndurări. De mă aflu fără vină, scoate-mă din necaz, de sunt slab, întărește-mă, căci numai Tu Stăpâna mea de Dumnezeu Născătoare știi că nu din lașitate fug, ci din curăția inimii mele fug, că mi-e oroare să ajung să calc pe scările tribunalelor și să-mi încarc sufletul cu nedreptele judecăți omenești. Deci, auzi-mă Mărită Doamnă, Stăpâna îngerilor și Milostiva pământenilor, vino degrab și ajută-mă!” - „Și Tu Dumnezei escul Prunc, dulcele meu Iisus, care ai binevoit a Te naște cu trup, din Preacurata și Pururea Fecioară, Maica Ta și Care singur ești Judecător Drept, vino și judecă drept pricina mea și nu mă lăsa de rușine în fața oamenilor. Tu care ai fost cândva Prunc și ai petrecut împreună cu pruncii oamenilor, nu lăsa în uitare pe prunca Ancuța, fii cu ea și sprijinește-o precum vrei Tu. De este voia Ta să rămână cu mine, o primesc cu dragoste, dar Te rog nu mă lipsi de marele dar al călugăriei, pe care-l doresc cu însetare și de care nu știu de voi fi vreodată vrednic. Și de vrei Tu să fie acest copil cu părinți care au născut-o, facă-se voia Ta, numai n-o lipsi nici pe ea de sprijinul Tău, că Tu ești izvorul sfințeniei și al milostivirii și numai Ție se cuvine a ne închina. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și totdeauna în veci de veci. Amin!”

După astea am luat Cartea Psalmilor și am citit acolo în fața Dumnezeiescului Altar în suspine și lacrimi mult și bine, încât uitasem de mine, uitasem de Stareț, uitasem de vaci, uitasem de tot. Ce se petrecea în cele de afară, nu știu și aproape că nici nu mă interesa. Mă simțeam foarte bine în Casa lui Dumnezeu, numai că, șederea mea acolo nu putea fi prelungită la infinit. Conștiința a început să mă mustre. Am lăsat animalele flămânde și însetate, am fugit de ascultare, am ignorat superioritatea Părintelui Stareț,.... Dar, ce era să fac? spuneți și Dumneavoastră. Eram eu omul acela care să mă războiesc cu cei ce încurcaseră treburile astea? Aveam eu bani de aruncat în 80 vânt târându-i prin tribunale? Și în cele din urmă ce probe și ce martori aș fi putut avea în apărarea mea?.... Și tot frământându-mi mintea cu fel de fel de probleme de genul acesta și negăsindu-mi un răspuns care mi-ar fi putut aduce cât de cât o consolare, m-am văzut deodată aruncat într-un noian de deznădejde și dă-i neică iarăși drumul la plâns. Apoi, m-am dus din nou în fața Icoanei Maicii Domnului, mi-am plecat genunchii și n-am mai putut să mă rog, dar am plâns în hohote ca un copil, că știa, ea, Maica Domnului tot necazul meu. Nu mai era nevoie să i-l mai spun eu. Și să vedeți dumneavoastră, Domnule dragă, mă pomenesc deodată că cineva mă apasă pe umărul stâng și mă întreabă: - „De ce plângi? când mă uit să văd cine e, cine credeți că era? chiar Părintele Stareț! da, chiar el în persoană. Cum m-a dibuit, și cum a venit până lângă mine fără să-i aud pașii, nu știu. Ce-i drept, e drept, că și eu cu plânsul ăla zgomotos n-aveam cum să mai aud altceva în jurul meu. Și, îmi zice, muștrându-mă cu blândețe: - „Zici că ai făcut războiul și-ntr-o parte și-n alta și acum plângi ca o muiere?! doar nu te-a bătut nimeni, să ai motiv

să uzi coada pisicii. Ar trebui să fii mai bărbat, măi frate Constantine! Ridică-te și hai să vedem ce e de făcut”. În sala de judecată - Și, Domnule dragă, aici, nu știu cum, dar mi-a venit așa o rază de curaj și am găsit cu cale că aș putea să-mi 81 frâng starea de slăbiciune și mi-am zis în gând, ce-o fi, aia o fi și orice-ar fi, din Mănăstire nu plec. Și asta știți că am mai spus-o eu. Deci, iată-mă din nou în sala de judecată, adică în salonul de primire al Stăreției și Bătrânul grăi către mine: - „Ia spune, de ce-ai fugit de la fața mea? De ce mă îngrijorezi? Cumva vina ta este așa de mare încât nu ți-e cu putință să ieși din încurcătură?” La care, eu îi răspund: preacuvioase Părinte, sunt prea tânăr pentru câte am îndurat. Eu, de altfel, nu am încurcat nimic la viața mea și cu nimic nu mă știu să fiu vinovat de ceva, decât aceea că exist încă în lumea aceasta. Cu atât mai mult că te știi nevinovat, ar trebui să te duci să ceri de la mama copilului un zapis că renunță la tine. Înscrisul să fie întărit cu ștampila Primăriei că altfel, nu se poate. Poți să stai tu la Mănăstire mult și bine și în rândul celorlalți o să intri, ăhă, nu se știe când. Și eu îl întâmpin cu asta: numai pentru atâta lucru să mă arunc în gura lor, Preacuvioase Părinte. Nu s-ar putea rezolva asta prin poștă? da, cu înscrisul s-ar putea, dar cu copilul, vezi bine; nu se poate expedia prin poștă. Preacuvioase, mai zic eu, îmi este cu neputință să fac călătoria aceasta,... știți, cum vine asta? mă întrerupse Bătrânul. Ai venit aici pe jos și înapoi cu trenul ți-e cu neputință să faci caleantorsă? Așa crezi tu, că ai să stai în Mănăstire, fugind de ascultare?... Hai, du-te repede și te îmbăiază, îmbracă-te cu astea, poftim și bani pentru bilete de călătorie și ce ți-o mai trebui și nu uita, că trenul de unșpe fără un sfert nu te așteaptă. Treci pe-aici mâine dimineața să iei 82 binecuvântarea și să nu te mai întorci, până nu-ți rezolvi situația ta și a copilului. E clar? Și eu, la astea, ca să mai târăgănez, mai zic: iertat să-mi fie Preacuvioase Părinte, dar hainele astea n-o să-mi vină bine. Trebuia să mă luați și pe mine la cumpărarea lor, vedeți că sunt cam deșirat încât ajung cu mâna la streășina casei. ei, nu-i chiar așa, zice el. N-ai decât un metru optzeci. Și-apoi, de ce crezi că l-am luat pe Părintele Nichita? Ce crezi că nu v-am măsurat eu cu privirea și am văzut că sunteți la fel? când stăteați alături, erați ca două minarete de geamii turcești. Și asta e frate Constantine. Ar fi păcat să nu te străduiești să-ți clarifici situația. Doar știi că în Mănăstire n-ai cum să fii cu copil după dumneata. Mai cu seamă că e de parte femeiască. Mâine, poimâine va trebui să mergă la școală, va avea nevoie de multe și de toate și mai ales de priviri calde, părintești și de protecție, că, de, e de parte femeiască. Și asta-i tot.... Hai, gata, du-te și fă ce ți-am spus, că și eu trebuie să mă duc să-mi pun cenușă pe cap și să postesc trei zile, că m-am încărcat de păcate vorbind atâta cu dumneata!” Îngândurat - D-apoi, Domnule dragă, după asta am plecat din fața Stărețului, cu gândurile mai răvășite ca oricând. Nu știam încotro s-oapuc. Desigur, Bătrânul avea dreptate, dar eu nu mă

puteam hotărî să fac ce de altfel ar fi trebuit să fac. Și până una-alta mai întâi am mers la grajd unde 83 biete animale mugeau de zor și cu capetele întoarse către mine. Eram flămânde și însetate, că, de, se apropia ora prânzului și eu încă nu le dădusem la pășunat. Repede le scot afară și să le fi văzut cum tot într-o fugă au tras la apă. Le dăduse foamea-n sete. Apoi le-am îndrumat către livadă. Eu eram așa cu șorțul acela de pătură dinainte și flămând lihnit că nu mâncasem nimic, dar mia prins bine așa cu stomacul gol, că mi-a fost mai ușor să gândesc la Dumnezeu. Stând acolo jos pe iarbă mi se perinda prin fața ochilor, în imaginație, cum trec orele unele după altele și noaptea aceea cum se duce-n zbor spre depărtări de apusuri și cum pe mine mă lasă pe punctul de,... să plec?... să nu plec?... Obligat? da, sunt obligat să-mi iau zborul către satul meu! Dar, nu, asta n-am s-o fac. Ia-mă Doamne din lumea aceasta să scap de toate necazurile, O! nu. Nu mă lua, că Ancuța, mititica de ea, n-ar mai avea pe nimeni. Așa că, totuși e bine să trăiești, așa cum o vrea Dumnezeu. În fine, hai să lăsăm imaginația asta prăpăstioasă și copilărească și să revenim la realitate. Deci, suntem acolo pe pășune; d-apoi, biete vâcuțe, Domnule dragă, să le fi văzut cum rupeau iarba de parcă nu mai mâncaseră de când hăul. Ele, de altfel, n-au nici o grijă, decât să mănânce și să doarmă. Dar cu omul e altceva! Omul trebuie să se depărteze cât mai mult de partea animalică, adică de mâncare, de băutură și trândăvie, să fugă de răutate și să-și cultive în firea sa smerenia și dragostea, gândind numai la ceasul morții lui, de care e sigur că va veni. Cum și când? Asta numai Bunul Dumnezeu știe. Noi, oamenii, datori suntem să fim treji și cu rugăciunea în minte, că altă scăpare nu-i. Mai cu seamă când inima ni-e plină de amărăciune trebuie să ne-o îndulcim cu rugăciune. Și asta e, Domnule dragă, să nu ni se pară lucru de glumă, că ne înșelăm amarnic, timpul trecut, e timp pierdut și posibilitate de recuperare a timpului pierdut nu aflăm decât prin căință, milostenie și rugăciune neîncetată. D-apoi, eu, Domnule și frate dragă, fiind acolo singur, copleșit de gânduri amare, mi-am adus aminte de vorbele Părintelui Postelnicu din Poenița când a zis: „Să ai nădejde la Maica Domnului și ai să vezi ce bine îți va merge!” Așa că mi-am făcut un refugiu din starea sufletească în care mă aflam și am ridicat mintea mea la Măicuța Domnului, rostind cu glas domol „Stăpâna mea de Dumnezeu Născătoare și Prea milostivă Doamnă, grăbește și vino de mă ajută că tare greu mă apasă jugul supărărilor și eu nefericitul și slabul de minte, nu pot și nu mă pricep cum să le depărtez de la mine. Vezi-mă Preacurată Fecioară, Care ai născut pe Dumnezeu cu trup și cu puterea ce-ți este dată, slobozește-mă pe mine robul Tău din toate necazurile ce m-au împresurat, că numai la Tine, după Dumnezeu se cuvine a alerga eu păcătosul, cel ce sunt covârșit de valurile ispitelor. Nu mă lăsa, Te rog, Preabună Doamnă, vino acum și nu întârzia, pentru Numele cel! Preadulce al Fiului Tău și

Dumnezeului nostru, căruia se cuvine toată cinstea și mărirea acum și pururea și în vecii, vecilor, Amin!” Și tot așa mi-am consumat timpul cu fel de fel de gânduri, care mă apăsau fără încetare. Când mă simțeam că mă afund în negurile cele mai de jos, când mă agățam de toarte Cerului. Și uite așa mi-a trecut ziua, că mă 85 pomenesc deodată spre seară, când vitele erau tobă de sătule, ugerile le atârnav ca niște căldări grele și nu mai vroiau să mănânce. Le era sete. După asta le-am adăpat și le-am dus la grajd. D-apoi, Domnule dragă, cu toate că nu muncisem în ziua aceea, mă simțeam atât de istovit, de nu vă dați seama. E drept că-mi lipsea liniștea cea lăuntrică și afară de asta eram și flămând că, păcatele mele, pe-atunci nu ajunsesem la măsura să pot renunța la potol mai mult de câteva ceasuri. Ehe, și să vedeți, că deși eram aproape convins că n-am să vreau să plec la satul meu natal, m-am pregătit totuși; adică m-am îmbăiat și mi-am aranjat hainele cele noi, pe care, mai întâi le-am probat atât hainele cât și încălțăminte și așa de bine mi s-au potrivit, că m-am mirat de iscusința Părintelui Stareț. Dar, precum știți și dumneavoastră, toate acestea nu puteau constitui momeala care să mă poată scoate din Mănăstire. Hotărârea mea era fermă și nimeni n-ar fi reușit să-mi sfarme cazemata încăpățânării mele. la priveghere - Și pentru că nu eram sigur că ceea ce fac e sau nu după voia lui Dumnezeu, am mers la Avva Eftimie pentru sfat și am spus lui cu de-amănuntul tot păsul meu și Sfinția sa a zis: - „Fiule, iată ce trebuie să facem noi; trecem peste cină și vom petrece noaptea aceasta în rugăciune aici în chilie la mine și Bunul Dumnezeu să hotărască precum va găsi de cuviință”. 86 D-apoi, Domnule dragă, o altă soluție mai bună decât asta, nici că se putea. M-am bucurat mult de Părintele meu, că sentimentele lui se asociau cu ale mele și mai cu seamă, vroia să mă ajute cu ceea ce de altfel, avea din belșug: „RUGĂCIUNEA”. Așa că, mai întâi am mers de mi-am rezolvat treburile de seară la grajd, apoi mi-am spălat mâinile, am dat cu apă rece pe față și am plecat către căsuța Părintelui Eftimie, cu sufletul deschis. Și bietul de el, m-a primit cu multă bucurie, zicându-mi: fiule Constantine, să ai speranță deplină la Dumnezeu, că toate cele începute de noi, le termină El, dacă noi nu putem să le ducem până la capăt. Și ceea ce cu desăvârșire nu putem face noi, le face El. La El toate sunt cu puțință, numai să fim și noi de acord, adică să I le cerem cu minte luminată și inimă bună. Și asta-i tot”. Și să vedeți dumneavoastră, Domnule dragă, că după ce Bătrânul nostru își mai așeză niște lucruri mărunte la locul lor și-și aranjă candela, ne-am așternut la rugăciune. Și el începe: - „Stăpâne, Dumnezeule, Căci ce ești nevăzut, Atotțiitor și Necuprins cu mintea, Dumnezeule al totului, Căci ce ești singur, Bun și iubitor de oameni, avut în milă și neînțeleș în îndurări, ascultă-mă pe mine omul păcătos, care în ceasul acesta recunosc a mea fărădelege și iartă-mi toate faptele mele cele rele și dăruiește-mi inimă

sânguitoare. Unule îndurate, Doamne, și întru tot Bunule, dezleagă împietrirea inimii mele și dăruiește-mi lacrimi de umilință. Ascultă Stăpâne Doamne această prea smerită rugăciune vrednică de jale și plină de durere și nu închide urechile îndurării Tale. Privește din înălțimea Slavei Tale și vezi neputințele noastre, că ne zbatem ca peștele pe 87 uscat, fără putere, fără pricepere. Nu ne lăsa Milostive Doamne de izbeliștea dușmanului, ci degrab întinde mâna Ta cea salvatoare și ne scoate pe noi din noianul durerilor și starea de zbucium, ca să se slăvească și de noi neputincioșii Prea Sfânt Numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în veci netrecuți și nesfârșiți, Amin!” Și după asta. Domnule dragă, a continuat cu altă rugăciune prea frumoasă și mult zguduitoare către Maica Domnului, apoi către Sfântul Eftimie cel Mare, Sfântul Antonie, Sfântul Epifanie, Sfinții trei Ierarhi, apoi iarăși, către Sfânta Paraschiva, Sfânta Filofteia, Sfânta Ecaterina și a pomenit el în rugăciune pe mulți Sfinți și Sfinte și la urmă de tot am observat că „ceva” se întâmplă cu el, că vocea îi slăbise de tot încât nu-i mai înțelegeam cuvintele, fața i se acoperise de sudoare și lacrimi și când credeam că e obosit, a ridicat mâinile în sus și din buze rostea cuvinte neînțelese, că abia erau șoptite. La un moment dat am crezut că a tăcut definitiv, că nu mai auzeam nimic, dar la lumina tainică a candeliei am observat că barba lui bogată și albă ca zăpada se mișca ritmic. El, totuși se ruga. Se ruga în tăcere și tăcerea asta a lui, pe mine mă zguduia și mă transforma de nu știu cum să vă spun, încât uitasem cu totul de mine și numai cugetul îmi spunea în taină, că Părintele meu, grăjdarul, în puritatea sa, e undeva departe, dincolo de trup și se mișcă fericit prin lumea duhurilor. Și a durat asta,... n-aș putea spune cât, dar, oricum, pe mine mă transformase de-a binelea. Atunci, mi-am dat și eu seama, pentru ce Bunul Dumnezeu încă nu a răsturnat pământul ăsta cu susul în jos până acum! 88 D-apoi, Domnule dragă, pe-atunci aveam și eu vârsta de 26 de ani, cu armata făcută, nu mai eram un copil dar cu toate astea mă aflam a fi un nepriceput în multe privințe și mai cu seamă în cele duhovnicești, cum de altfel sunt și-acuma. Și vă spun asta fără să ocolesc, că, de, aș păcătui să ascund adevărul. Și de aceea mi-e teamă de nu mă țin pământul, că viața mea de călugăr să nu-mi fie zadarnică din cauza asta. doamne ferește! Am totuși nădejdea la Maica Domnului, că nu mă va lăsa. Și d-aia zic așa, Domnule dragă, că gândesc la Avva Eftimie, la omul ăsta care, de l-ați fi văzut, n-ați fi dat doi bani pe el, foarte simplu, fără multă știință de carte, obosit, hodorogit, cu anteriorul decolorat, peticit și cu toate astea avea el, ceva, de care numai Dumnezeu știe. Mie, de fapt, mi-a fost dat să-l văd în ipostaza asta numai odată-n viața mea, adică, în noaptea aceea. De altfel, avea un sentiment subțire pentru mine și-apoi, mă duc cu gândul și la faptul că-mi petrecusem ziua așa precum v-am spus mai adineaori și vă rog să nu uitați și pe-aceea că nu mâncasem nimic din ziua

cealaltă, de aceea cred că și asta ar putea fi ceva pentru ascensiunea pe treptele rugăciunii. Și să vedeți ce-a mai urmat, of Doamne! n-am să uit asta câte zile voi avea, că, Bătrânul, în cele din urmă a rostit cu glas auzit rugăciunea aceasta: ... „Și voi Sfinților Îngeri și Arhangheli, Scaune, Stăpâniri și Domnii, Căpetenii și Puteri, Heruvimi și Serafimi, cu Prea Sfânta, Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioară Maria, pentru noi ticăloșii rugați-vă Domnului, să se mântuiască sufletele noastre din toate nevoile, pentru slava Numelui Dumnezeului celui Prea înalt, Cel ce este în Treime 89 închinat: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, din veșnicie, în veșnicie. Amin!” Apoi iarăși s-a afundat într-un adânc de tăcere și parcă-l văd cum după momente de vibrație sufletească, cu fața luminată de Harul Dumnezeiesc, Bătrânul, încet, încet, își pleacă fruntea până la podea și a rămas așa în nemișcare minute-n șir. Eu, nepriceputul, deși vedeam și auzeam toate, nu înțelegeam deslușit ce se petrece cu el, că după cum v-am mai spus, nu eram instruit în acest domeniu. Dar aflându-mă într-un astfel de mediu de parcă eram pe altă lume, simțeam așa cum trec peste mine, valuri, valuri, de vibrații nespuse de plăcute, încât n-am cum să vi le definesc. Numai că starea aceasta cu mine n-a durat mult, că eu, așa după cum v-am spus fiind nepregătit și neobișnuit cu șederea îndelungată la rugăciune, m-a prins o oboseală teribilă și ușurel, ușurel, mi-am plecat capul pe pat, că era acolo lângă mine și... atâta a fost, că Moș Ene m-a și luat în primire. Nu cred că am stat prea mult ațipit, că prin somn auzeam glasuri omenești și la o voce pronunțată mai tare, am tresărit și l-am auzit pe Bătrânul meu, zicând: „Stai, Părințele, nu pleca! Spune-mi, cine ești?” Și-n timpul ăsta am văzut cu ochii mei, cum se închide ușa, Dar pe cel ce fusese aici și a vorbit cu Părintele meu, n-am apucat să-l văd, dar am auzit destul de clar răspunsul lui de dincolo de ușă, zicând: „Lasă, Părinte Eftimie, că vei afla cine sunt. Tu, țin-te bine!” D-apăi, tare mi-a fost ciudă de întâmplarea asta, că tocmai atunci mă prinsese letargia somnului. Dar, ce era să mai fac? Faptul era deja consumat. Sau, mai știi? poate că așa trebuia să fie! în cele din urmă îl întreb pe Avva Eftimie: 90 cine a fost, Părinte, că n-am prins să văd decât ușa închizându-se? și în loc de răspuns, el se uită lung și blând la mine și așa stând în genunchi, m-a tras lângă dânsul și m-a strâns la pieptul său ca pe un copil, mângâindu-mi creștetul capului. Și stând așa lipit de umărul lui, simțeam cum tresaltă de suspine și plâns. Un plâns potolit de ușurare. Lacrimile lui calde și sfinte se prelingeau pe fața mea și se amestecau cu ale mele. Nici eu nu mai puteam rezista. D-apoi, din această ordine de idei trebuie să recunosc că sunt tare slab, dar mulțumesc lui Dumnezeu, că așa cum sunt, ca o mămăligă crudă, mă simt bine, ușurat, fericit. Dumneavoastră, Domnule dragă, puteți să credeți și să scrieți ce vreți despre mine, dar să știți că e nemaipomenit de bine când poți să plângi. Lacrimile de căință te curăță și te ușurează, iar lacrimile trezviei și ale

extazului te înalță. Și asta e. Ba merg până acolo să spun că e vai de acela care zice că nu poate să plângă. Un astfel de om ar trebui să ostenească făcând metanii la pământ, până i se udă cămașa-n spate de sudoare. Ehe, hai să lăsăm astea și să vedeți ce-a mai urmat, că nu puteam să mă mai ridic pe picioare. Mi se anchilozase genunchii, dar încet, încet, am reușit, totuși. Apoi am cerut Părintelui meu binecuvântarea și am plecat spre chilia mea. a doua zi - Cât să fi fost ora la vremea aia, nu pot să știu că Avva nu avea ceas. Și cred că e mai bine așa. Ceasul, după 91 părerea mea, nu este bun, că îți măsoară prea repede timpul și te pomenești deodată față-n față cu moartea, dar lipsa ceasului te lasă liniștit și te așează undeva în imediata vecinătate a veșniciei. D-apoi, când am ajuns la chilie, până să mă așez la orizontală, gândeam la situația mea și ziceam: „Doamne, ce-o mai fi cu mine, că Avva Eftimie nu m-a lămurit pe deplin, ci doar atât că mâine trebuie să merg să pasc animalele. Să stau liniștit pe baza acestui cuvânt? adică a vrut să spună, că nu voi pleca la drum? Dar cum se va clarifica situația fără mine? Ei, hai să nu mai trăncănesc în gol, că doar Părintele Eftimie știe ce spune. S-ar putea ca „Cel” ce a fost acolo și a vorbit cu Bătrânul, pe când eu eram ațipit, să-i fi spus ceva în legătură cu cele ce-mi tulbura mie existența?... Mai știi?! Și cine oare să fi fost acela, că nici Avva Eftimie nu l-a cunoscut, că doar l-a întrebat; „Spune-mi cine ești?” După toate astea mi-am făcut în gând o scurtă rugăciune și m-am culcat. Eram frânt de oboseală și burta îmi hodorogea ca o butie goală. Și cred că am dormit foarte puțin, că aud deodată cocoșul cântând chiar în pragul ușii: „Cucuriguuu!” Ei, mânca-ți-aș creasta zic eu tu ești mai vrednic ca mine. Și când am privit afară, razele soarelui deja se proiectau pe cer în partea de răsărit dincolo de coama muntelui. Ce să fac? Repede mi-am făcut patul, mi-am dat cu apă rece pe față, m-am îmbrăcat și fugi la grajd. Vroiam cu orice preț să evadesc cât mai repede scoțând vacile la păscut. La stomacul meu nu mă mai gândeam, ci doar la posibilitatea de a mă eschiva într-un fel sau altul de la călătoria ce ar fi trebuit s-o fac. 92 apele au început să se limpezească - Și pe când îi dam zor cu mulsul vacilor și adăpatul lor, ca după aceea să le fac vânt pe poarta de la grajduri cu direcția spre pajiște, mă pomenesc cu Părintele meu, că mă întâmpină și mă muștră zicându-mi: pentru ce faci asta în chip neobișnuit și fără binecuvântare? și eu îi răspund: cuvioase Părinte, ascultarea mea are binecuvântare permanentă și astăzi vreau să le scot mai devreme la păscut, că ieri fiind ocupat cu părintele Stareț, le-am scos abia la ora prânzului. Și el mă întâmpină: lasă astea și nu te mai piti după un pai. Vezi că astăzi se va griji de vaci fratele Nifon, iar dumneata, vei avea să deslușești situația cu femeia aceea care a încurcat ițele și cu fiica ei, Ancuța. dar ce-aș putea face eu, că nu-s în stare de nimic?! îi răspund ca un deznădăjduit, apoi el: vai frate Constantine, până când vei fi slab cu credința? Lasă astea acum și hai să

întâmpinăm pe cel ce vine să limpezească toată situația ta. Și m-a luat misteriosul meu Părinte și m-a dus la poarta principală din fața Bisericii. Și am stat acolo-n așteptare. Pe cine așteptam, nu știu. Într-unul din momente, Avva îmi zice: trebuie să sosească. Se vede că e obosit, că a călătorit toată noaptea cu trenul. Și-apoi de la Gară până aici sunt atâția kilometri! Dar, ia uită-te, că ai vederea mai bună. Se vede cineva venind dintr-acolo? Și-ntr-adevăr, când mi-am aruncat privirile în lungul drumului, am văzut un om venind și zic: 93 da, vine cineva. el trebuie să fie. Adică cel ce va lămuri toate. dar, bine Părinte, mai zic eu pe drumul acesta trec o mulțime de dimineața până seara! da, dar primul care va trece e cel așteptat. cine? mă reped eu. Și el mă întâmpină, zicând: dumneata trebuie să-l știi mai bine, și iar eu: vai, Părinte Eftimie, sper ca într-o bună zi să-mi destăinuiești și mie din misterele Sfinției tale! cum vine asta? ce mister? eu nu știu de nici un mister. Nici măcar să mă iscălesc nu mă pricep și dumneata îmi vorbești de mistere? dar pe asta că vine cineva aici, de unde-o știi? La care, Părintele meu răspunde privind în altă parte și ca absent. altcineva îmi spune. Pe Acela să-l întrebi. și cine e Acela? caută-l. unde să-l caut? oriunde, dar să fii treaz, că dormind, nu-l vei afla nicidecum. negoiță Hurducăitu - Și după asta aș fi vrut să-l ispitesc de multe și de toate, că aveam o sumedenie de chestiuni nedesluite în mintea mea, dar omul pe care-l așteptam s-a apropiat și când se afla cam la 10-12 metri de noi, l-am cunoscut. Era Negoită, ăla căruia îi mai ziceam „Hurducăitu” și pe care l-an bătut atunci când am plecat militar. Când a sosit lângă noi, zice adresându-se Părintelui Eftimie, că numai sărut mâna Taică Părinte. Aici e Mănăstirea Cozia? da, aici, a răspuns Bătrânul, arătând către tabla de deasupra porții pe care era scris: „Sfânta Mănăstire Cozia”. a, da! mai zice el bucuros, văzând inscripția. și apoi, continuă: aici îl pot găsi pe unul care se numește Șerban Constantin? și Bătrânul răspunse: poate că da. Să întrebăm. Poftiți înăuntru. Și vedeți Dumneavoastră, că pe mine, Negoită al nostru nu m-a cunoscut, purtam barbă și nici el nu ma iscodit cu privirile, dar nici eu nu m-am arătat a fi cel căutat și am lăsat totul pe seama Părintelui meu, că așa cum era el. Bătrânul, avea o înțelepciune ascunsă de care știa numai Dumnezeu. Și pe când mergeam către chilii, am fost întâmpinați de un Părinte care era secretarul Mănăstirii și zice către mine: vino degrab că te cheamă Părintele Stareț. Pe dată mi-a intrat în suflet un fel de frică și Avva îmi zice: du-te și vezi de ce te cheamă, că acuș venim și noi. Și m-am dus. Acolo, Părintele Stareț, cam încruntat, îmi zice: încă nu ești gata? pune repede calul la șaretă, că doar nu te-oi duce pe jos până la Gară. Și vezi dacă mama Tia a pregătit copilul, că am anunțat-o de ieri, că pe Ancuța am înscris-o la „Căminul de copii” din Călimănești și cu data de astăzi trebuie să înceapă programul. Așa că tot mergem încolo o luăm și pe Ancuța cu noi... Hai, grăbește-te, că eu sunt gata, doar să iau documentul

copilului pentru Cămin. Și nu mai sta, hai repede de-ți limpezește situația, că altfel te vei face dumneata călugăr,... hă, hă. în momentul ăsta intră în salon și Părintele Eftimie însoțit de Negoită, iar Starețul și mai grăbit, se repede, 95 zicând și arătând în același timp către ceasul cu pendulă din perete ce indica ora opt ei, ce mai e? nu am timp de nimic acum. Sunt grăbit, nu vedeți? și Părintele meu îl întâmpină cu mult calm, zicând: nu vă mai siliți atâta Preacuvioase Părinte, că iată s-au descurcat itele și apele au să se limpezească. cum, adică? lămuți-mă! mai zise Starețul nerăbdător. Apoi, Părintele Eftimie: uite, dumnealui, a venit acum să ia copilul că-i aparține. Are niște hârtii șampilate de către Primăria lor. Mi le-a arătat și mie adineaori coala jos la scară, dar, după cum știți și dumneavoastră, eu nu prea mă pricep la citit. Și cred că actele dânsului vor lămuri situația care la ținut la perete pe fratele Constantin timp de un an de zile. Ia să le văd, mai zise superiorul, adresându-se către oaspete. în vremea asta, eu începusem să mă cam fierb și cum din păcate nu prea am răbdare, zic: cum să-mi ia copilul? cu ce drept? Și Negoită al nostru, auzind vorbele astea, se uită cu atenție la mine, apoi se repede, zicând: măi frate Costele, tu ești? bată-te sănătatea și fericirea că chiar că nu te-am cunoscut. Hai măi băiete să lămurim treaba ca lumea, că doar știi, că nu-i copilul tău. Uite, am aicea dovezi și declarații că eu sunt adevăratul tată al copilului. Și, mai că nu înțeleg pentru ce te-ai opune, că, după cum mi-a spus Părintele, ești aici mai mult din mila Mănăstirii și oricând ți-ar putea da valea. Tot în timpul acesta, Negoită scoase din buzunarul din sân o seamă de documente și i le înmână Starețului. Bătrânul Avva, le înșiruie pe masă, își puse ochelarii și le 96 citi pe rând. Apoi, parcă-l văd cum se așează ușurel pe scaun și ne face și nouă semn să ne așezăm. Acum nu mai era grăbit. Și după ce citi și răscoli toate hârtiile acelea, se adresează lui Negoită: păi, Domnule, dacă te-ai priceput să încurci treburile, de ce nu te-ai ostenit să le și descurci mai din timp? și el răspunse: am făcut tot ce mi-a fost în putință, taică Părinte, dar nevastă-mea mi-a stat în cale și abia acum am reușit, precum vedeți că reiese și din documente. uite ce e; mai completă Bătrânul, toate actele acestea vor rămâne la noi. Altfel nu poți lua copilul. Mai întocmim un proces-verbal pe care-l vom semna toți care suntem de față, iar dumneata vei mai da o declarație în scris aici în fața noastră. Și în continuare: Când ai vrea dumneata să iei copilul? dacă se poate și acum l-aș lua. dar ce-ai zice dacă ai mai sta vreo zi, două pe la noi? pot să stau și trei zile, taică Părinte, numai să-mi dați fetița, că mor de dragul ei. bine, noi ți-o dăm, numai ea să vrea, aici intervin eu și zic: vai Părinte Stareț, pentru mine e tot una cu ceasul morții! te cred, zice el. ce mai încoa și-n colo și mie mi-e greu. L-am iubit pe copilul acesta, dar ce să-i faci, trebuie să se ducă la părinții lui. Așa cere orice dreptate. După toate astea, Bătrânul se ridică de pe scaun și grăi către Părintele

meu: părinte Eftimie, ia-l pe dânsul și mergi la Arhondar, 97 să-i dea o cameră pentru două-trei zile să se odihnească. apoi către mine: iar dumneata, frate Constantine, du-te și spune la mama Filofteia să vină aici cu copilul. D-apoi, Domnule dragă, vă rog să nu credeți că vă expun acestea spre o plăcere oarecare. Nu, nu, ci eu vă istorisesc întâmplările prin care am trecut în ordinea lor cronologică și nimic mai mult. Ehe, mi-aduc aminte că cele ce vi le-am relatat acum s-au întâmplat în ziua de marți 9 septembrie din anul 1947. Am reținut data aceasta, că acolo-n salon la Stăreție avea un calendar în perete din acelea cu foi pe fiecare zi. Și acum să vedeți ce-a mai urmat, că a trebuit s-o aduc pe mama Tia și pe Ancuța în fața Părintelui Stareț. D-apoi, biata bătrână când a auzit despre ce este vorba, s-a schimbat la față și foarte revoltată, zice: nu se poate Preacuvioase Părinte. Eu nu-mi dau copilul de lângă mine pentru nimic în lume! Și cum vine asta? tocmai acum când mă gândeam să-l trec pe numele meu? Nu, nu se poate! uite, îi dau prin tribunal tot ce am: și casa și curtea cu grădina și vaca, numai să nu mi-o luați, că am să mor fără ea. Am eu vreo trei-patru nepoți de la sor-mea, dar ăia-s tocmai la Căineni și habar nu au de mine. N-au mai venit să mă vadă de-un an de zile. Și când vin, vin numai să strice. Așa că, vă rog din suflet, nu-mi luați pe Ancuța. E copilul meu. Ea mi-a mângâiat obrajii ăștia îmbătrâniți și m-a sărutat cu gurița ei ca o fragă. Ea mi-a îndulcit zilele și mi-a încălzit inima cu inimioara ei caldă și curată ca de îngerăș! Și după asta a început biata mămaia Tia să plângă cu lacrimi șiroaie, la care, și copilul văzând-o, s-a pornit pe un plâns disperat și pe dată s-a aruncat în brațele bătrânei. D-apăi, nici eu nu puteam fi mai breaz, c-am fost nevoit să-mi întorc fața de către ei, să nu mă vadă că plâng „ca o muiere” vorba Părintelui Stareț. La toate astea, Avva Starețul vine cu răspunsul lui, zicând: n-avem ce face, sora Tia. A venit tatăl adevărat al copilului cu documente-n regulă să și-l ia acasă. Asta e. Eu, care nu citisem hârtiile acelea, am zis: nu prea înțeleg Preacuvioase. Cum s-o ia pe Ancuța de vreme ce mama ei stă cu altcineva? Unde s-o ducă? La el, sau la ea? Și iar Starețul: după cum reiese din acte, situația e alta. Uite, ia-le și dumneata și citește-le. Și am luat documentele alea aduse de Negoită și am citit. Erau trei declarații autentificate de Organele Comunale și o Decizie a Primăriei lor. În declarația dată de Negoită, recunoaște că el e tatăl copilului, cu numele de sex și cere să-i fie dat în grija sa. În declarația dată de Steluța, mama copilului, clarifică situația, zicând în scris, așa: „Eu, subsemnata domiciliată în comuna județul declar pe propria mea răspundere, că fostul meu soț, pe nume Dima Pompiliu, la însoțirea cu el, a spus că nu mă ia de nevastă având copil și astfel am fost obligată să las copilul pe nume Anca, în grija părinților mei. Actualmente sunt despărțită de sus-numitul și recăsătorită cu cetățeanul, Negoită Anghel, tot din aceeași localitate, și cer să-mi fie dat copilul spre creștere și educare. Acest copil

se află prin efracție sub protegierea cetățeanului Șerban 99 Constantin, care, prin fuga de răspundere, s-a stabilit la Mănăstirea Cozia din județul Vâlcea. Și apoi, a treia declarație, a fost dată de amândoi, adică de tatăl și mama copilului respectiv de Negoită Anghel și Stoica Steliana, prin care cer cu insistență, să fie puși în toate drepturile legale de părinți ai copilului cu numele sexul vârsta, astăzi, patru ani. Al patru-lea document, cum am mai spus, era Decizia Primăriei lor, care, în virtutea unor capitole și aliniate din legea Codului Civil, întărea cele declarate și solicitate de ambii părinți. Față de toate acestea, spuneți și Dumneavoastră, ce era să mai fac? Trebuia să cedez. cu toată dragostea ce o datoram copilului, n-aveam încotro. Ruptura între mine și Ancuța era inevitabilă. Și cum orice „ruptură” nu se produce fără durere, vă dați seama ce-am simțit eu atunci în sufletul meu?! Dacă nu aș fi cedat cerințelor lor, cu siguranță ar fi urmat să intervină cu organele în drept și tot mi-ar fi luat copilul pe cale silită. Biata Ancuța, gândeam în sinea mea cu un an în urmă bunicul ei mi-a dat-o cu sila și acum, altcineva mi-o ia cu sila! ancuța, tată, prea de mică te-a împresurat necazurile și nu se știe ce-ți rezervă viitorul. De-ar fi fost să rămâi aici, poate că soarta ți-ar fi surâs, că Părintele Stareț s-ar fi îngrijit de tine și-ai fi ajuns la o mănăstire undeva, sau casnică la căsuța mamei Tia. în schimb, nu s-ar fi știut ce s-ar fi ales de mine! Așa că, în fața unei astfel de situații, ne aflăm a fi neputincioși și în acest caz trebuie să lăsăm loc lui Dumnezeu să rezolve și să decidă El pentru viitorul nostru. 100 întâlnirea Ancuței cu tatăl ei - Ehe, Domnule dragă, ce credeți Dumneavoastră, că așa deprimat sufletește cum eram, uitasem de stomacul meu, numai că el nu uitase de mine și mă tot strângea și mă stâlcea, încât abia mai stam pe picioare, dar cu toate astea trebuia să rezist, să văd cum se încheie acest capitol adică, să fiu de față la întâlnirea dintre Ancuța și tatăl ei adevărat. Of, Doamne, câtă durere mi-a pricinuit momentul acela, că nici n-am apucat să plecăm din salonul Stăreției, că ne pomenirăm iarăși cu Negoită însoțit de Părintele Eftimie, care, între timp fuseseră la aranjarea cu camera de dormit și acum iată-i reveniți la „recepție”. Hurducăitu, de cum intră, se și repezi la copil. E drept că-i era drag de el, și de ce să nu-i fie drag, că doar era copilul lui și pe deasupra, după cum știți și Dumneavoastră, copilașul ăsta era,... dar nu vă mai spun, că limba asta păcătoasă nu e în stare să descrie o așa gingășie. și, să fi văzut Dumneavoastră pe biata Ancuța cum s-a speriat și țipând cât o lua gura, se pitea când după mămaia Tia, când după mine. D-apăi, tare greu s-a potolit, mititica de ea și abia când Avva Starețul i-a adus din biroul său o ciocolată, niște biscuiți și un pachetel în care era uniforma ei de „Cămin”. Că, dacă vă amintiți, Bătrânul o înscrisese și-i făcuse actele pentru „Căminul de Copii” din Călimănești, care, tocmai în vara aia luase ființă în locul fostului Orfelinat. Ehe, și Negoită al nostru ar fi dorit să rămână cu el peste noapte pentru aclimatizare,

dar asta nu era cu putință, că acolo la Cozia nu e îngăduit părții feminine să 101 fie decât așa dacă se află în vizită, sau cum s-ar zice: în treacăt. Ei, dar aici la Stânișoara nu e îngăduit nici atât după cum ați văzut și Dumneavoastră, că oaspeții ce-au venit, erau numai parte bărbătească. D-apoi să vedeți ce întâmplare, că tocmai în momentul când eram gata să zic Părintelui Stareț, că mi-e rău de la stomac, exact atunci a bătut clopotul pentru masa de prânz și astfel am mers cu toții la trapeză, unde ne-am potolit foamea. Și după aceea eu am luat pe Ancuța de mână și am mers împreună cu Negoită la camera lui. De vaci, precum știți, în ziua respectivă erau date în grija unui alt frate de mănăstire. de vorbă cu tatăl Ancuței - Acolo în camera oaspetelui nostru, ne-am așezat și ne-am dat la vorbă. Și câte aveam de vorbit, că, ce să zici, eram plecat din sat de un an de zile și pentru perioada asta de timp, aveam multe să-l întreb; eu pe el și el pe mine. Printre altele, zic: Ia spune frate Anghele, care au fost împrejurările de ești acum căsătorit cu Steluța, că doar o știam că stă cu sucitu ăla de Dima? păi să vezi măi frate Costică, zice el că după cum știi și tu, eu mă cam țineam după ea ca umbra, vroiam cu orice preț s-o iau de nevastă. D-apoi, ai văzut că ne-am și bătut pentru ea. Doamne, cum mai trec anii!... Și să vezi, că din ce n-o slăbeam din ochi, din aia se ținea și ea moț, până când într-o seară din octombrie 42 am prins-o la o strâmtoare, din care n-a mai scăpat. 102 E drept că i-am pus cuțitul în piept, ca s-o-nfricoșez și ea, biata, n-a mai zis nici „cârc”. Țăsta e păcatul meu. Și după toate astea, Costică dragă, mă țineam eu mândru și așteptam ca ea să vină după mine, dar, ți-ai găsit! S-a închis în sine și n-a mai ieșit în sat, de parcă trecuse pe tărâmul celălalt. Și ce-a mai urmat, a urmat, că ea, afurisita când a născut, în loc să declare copilul pe numele meu, l-a trecut pe numele tău. Și asta a fost o mare trăsnaie de-a Luții, că puteam d-atunci să-i fac bucata și să iasă un scandal monstru. Dar, n-am vrut, că scopul meu era să pun mâna pe ea și nimic mai mult. D-apoi, în toată perioada asta mă așteptam la ta-su să mă alerge și să-mi dea cu paru-n cap, dar se înțelege de ce n-a făcut-o, că el nu știa de mine, ci de tine așa după cum i-ar fi spus afurisita de fi-sa. Bietu de tine! Când stau și mă gândesc că toată încurcătura asta se urzea numai pe seama ta, în timp ce tu nu știai nimic și erai curat ca lacrima, nu știu ce să zic, că ți-a fost dat să rabzi atâtea. Abia acum îmi dau seama cât de bine ți se potrivește numele de „Sfântulețu” în următoarea clipă, Negoită a întins mâna s-o mângâie pe Ancuța, care sta cuminte pe genunchii mei, dar copilul s-a ferit și s-a ghemuit la sânul meu. Pentru ea, Negoită era un străin necunoscut. Atunci, el, văzând asta a scos din geantă o punguță cu bomboane și i-a oferit-o. ancuța a primit cu bucurie bomboanele și a spus: „Sărut mâna!” Și astfel s-a produs cu șovăială o slabă atingere sufletească între tată și fiică. Și din când în când pe parcursul discuțiilor noastre, el i-a mai oferit: ba 103 un colăcel, ba o ciocolată mică, ba o

păpușică de porțelan și mai îndemnată de mine, încet, încet, copilul s-a apropiat de cel ce a fost cauza adevărată a existenței ei în lume. Și ce să mai zic, că până la urmă, Ancuța noastră a primit să stea chiar pe genunchii lui. În cele din urmă, eu îl îndemn pe Negoită să continue, zicându-i: și ce-a mai urmat măi frate Anghele, că n-am înțeles de ce n-ai luat-o de nevastă încă de-atunci pe Luța? și el zice: păi, eu n-am vrut s-o iau? că doar îți spusei că mi-e drag de ea, dar putoarea n-a vrut. Și-o fi zis că ai s-o iei dumneata. păi, zic eu dacă m-ar fi vrut pe mine, m-ar fi așteptat să mă-ntorc de pe front! ehe, te-a așteptat ea cât te-a așteptat, dar dacă a văzut că nu mai vii, ce era să facă? și apoi, eu: nu s-o fi gândit ea, Luța și la aceea că având copil cu altul, eu n-am să mai vreau s-o iau de nevastă? s-o fi gândit, ce să zic. N-am fost în capu ei să știu, dar cred că s-a gândit și la chestia, că de-ar fi fost ca dumneata să mori pe front, copilul să beneficieze de vreo pensie din partea Statului... Mai știi? Și poate c-a fost și aia că, ce-i drept, e drept, pe dumneata te iubea mai mult ca pe mine. Și-apoi, hapsănu de ta-su de-ar fi știut că eu sunt cel în cauză, ea, biata Luța, n-ar mai fi avut loc în toată lumea. Și asta e. De ce să nu gândim și așa?!... Și-apoi, pe de altă parte, cum e ea cam zvăpăiată și cum zăpăcitu ăla de Sucitu, se tot ținea morțiș după ea, până la urmă s-au luat amândoi. S-au luat, dar vezi dumneata, că el i-a pus condiția de la început și i-a zis: „Fă Luțo, cu mine ai s-o duci bine, dar nu cu copil. Fă-i ce i-oi face, că n-am să-i cresc io copilul lui Sfântulețul. Și astfel, ea, Luța, a fost nevoită să lase copilul în grija părinților ei. Și ei, adică ta-su și mă-sa, ca s-o adune de pe drumuri, au acceptat să vadă de copil, că, de, e nepoata lor și nu a altora. Și să vezi, măi frate Costică, mai zice el c-au stat ei, Sucitu cu Luța ce au stat și cum or fi dus-o în casa lor, nu știu, numai că eu nu-mi puteam lua gândul de la copil era al meu și nu-l aveam. Și cum a ajuns la dumneata, nici p-asta n-o știu. D-apoi, azi așa, mâine așa, până-ntr-o zi când întâmplarea a făcut să-l întâlnesc pe Sucitu și ce-o fi, aia o fi; îl acostez și-i zic de-a-dreptul: „Măi vere Pompiliu, unde-i copilul că nu l-am mai văzut prin curtea lui ta-su mare? ce nevoie ai tu de copilul meu? zice el, și eu mă reped și-i zic: cum să fie al tău, măi fraiere, că doar eu sunt tatăl copilului. Asta s-o știi, că nu-i făcut nici cu tine, nici cu Sfântulețu ci cu mine și-mi vreau copilul. Ce i-ai făcut, că nu l-am mai văzut de mult? Și să-l fi văzut pe Sucitu cum a rămas în mijlocul drumului ca la dentist, adică cu gura căscată. Mă așteptam să devină agresiv, să-mi sară-n cap, că făcea fețe, fețe, dar până la urmă s-a lăsat păgubaș că doar nu-i el mai vânjos ca mine! Și-apoi, ce-a mai urmat, a urmat, se-nțelege, că s-a iscat scandalul între ei și cu fiecă zi trecută, neînțelegerea lua proporții, până când Sucitu i-ar fi zis consoartei sale: „Aha, Luțo, Luțo, d-astea-mi ești? Credeam că numai cu Sfântulețu ai avut de-a face, când colo tu, l-ai băgat pe fir și pe nebunu ăla de Hurducăitu? Acuș du-te după Hurducăitu, că, cu mine nu-ți

mai merge!” 105 Așa că, Sucitu i-a sucit gâtul la spate lui Steluța și i-a dat valea. Ea n-a avut unde să se ducă, decât la părinții ei. Ce i-o fi zis ta-su și mă-sa, asta e treaba lor, dar atunci, eu am zis satisfăcut: „Aha, așa-ți trebuie putoare, umbli după unu și după altul ca o cațaveică. Ce, eu aveam pielea ariciului pe mine? Și am urmărit-o și am urmărit-o, până-ntr-o zi când mi-a picat în cale și-i zic: - „Făi Luțo, ce mai tura-vura, nu mai umbla fă din om în om ca cioara din pom în pom. Hai să ne luăm amândoi, că doar eu ți-am fost prima ta dragoste. Doar n-oi fi eu ăla de lepădat; un terchea-berchea doi lei perechea am și eu un rost bun, doar știi. Și-apoi avem copilul care ne leagă! Tu nu simți asta? Cum de l-ai aruncat în spinarea lui Sfântulețu?! Oh! de nevoie a mai fost și el, că putea să te dea în judecată și precis ar fi câștigat, că io m-aș fi pus martor de binevoie, fa. Și dacă vrei să știi, cu toate că ai stat cu zăpăcitu dă Sucitu, io tot mor dă dragul tău. Și când mă gândesc la copil, crede-mă că-mi vine să-nnebunesc. L-am văzut la tac-tu-n curte și ce mai încoa și-ncolo, e frumușică foc. Și cred că acuma e și mai și. Și azi așa, mâine tot așa, până când, Luța s-a convins că io îs omul potrivit pentru ea,... și ne-am luat că, ce să zici, sunt io dă felul meu cam forfait, sau cum mi-ați zis voi din școală: „Hurducăit”, dar nici ea nu-i mai brează; e o capră, nu altceva. Dar așa cum e, mie-mi place și văd că ne-nțelegem bine. sau cum s-ar zice: „S-a potrivit sacul cu peticul”. Ne lipsește însă copilul și vreau neapărat să-l iau, să ne fie casa plină și masa să ne fie masă. Că de ce să ascund și să n-o spun p-a dreptă?: Copilul ne leagă bine pe amândoi. Iar fără el, cine știe ce i-ar trăzni prin cap coanei Luța? din te miri ce și-ar 106 găsi motiv de supărare și m-ar părăsi, că e obișnuită cu d-astea și io,... bzzz, aș rămâne cu buza umflată. Așa că, d-aia am venit aici, măi frate Costică să-mi iau copilul că e al meu și atâta tot. În urma acestora, Negoită al nostru o strânse pe Ancuța la pieptul său și ea, mititica, s-a lăsat alintată, fără să dea vreun semn de reflex de respingere. Apoi eu, îl mai întreb: Măi frate Anghel, ce poți să-mi spui de frate-miu Mitu, că nu mai știu de el de când am plecat de acasă? pe mine mă-ntrebi? zice el. nu țineți legătura prin scrisori? nu, îi răspund eu. noi cei din Mănăstire nu avem bani nici pentru o carte poștală. păi cum trăiți aicea fără bani?! tocmai de aceea, că trăim mult mai bine fără bani. Avem o liniște deplină și precum vezi, sunt îmbrăcat șincălțat numai cu lucruri bune și încă noi. hm, de mirare! face el. în cazul acesta de ce nu-ți scrie el, că-i la casa lui, nu în Mănăstire? asta e că nu-mi scrie. hm, nu-i de mirare, mai zice Anghel al nostru. aș fi bucuros să știu că nu te superi dacă-ți spun ceva despre el. Și-apoi eu: noi cei din Mănăstiri nu avem voie să ne supărăm pe cineva. asta-i și mai de mirare. Dar ce aș putea să spun, că nu prea știu multe despre ei, decât aceea că nu fac parte din familiile fericite, că se bat ca chiorii, că au ajuns și la Jandarmerie adică la Miliție, c-așa le zice ăstora d-acuma. D-apăi, el numai cu serviciul numai de zi și cu firea lui de zici că-i plouă

mereu în ceafă,... că nu 107 semănați deloc, Costele neică de parcă n-ați fi frați. ș-apoi ea nu-și mai vede capu de treburi și precum o știi că-i o viaspă până-n vârful deștelor, că, ce să zici, de când au aflat că te-ai stabilit aici la Cozia, au luat în stăpânire toate cele ale tale, că doar n-avea să intre altcineva străin în rostul tău. Au și ei un copil așa ca de trei anișori, și, ea, Florica, aleargă de-i scapără călcâiele, nu altceva. Și asta a făcut-o pe cumnată-ta Florica să fie și mai rea pe cât era. Și cum întotdeauna femeia rea are dorul de a guverna, din când în când, oferă vecinilor lor câte-un spectacol la scenă deschisă, în mijlocul naturii și fără bani, că se-ncaieră între ei, ca la ușa cortului, nu alta, vorba zicalei: „Unde guvernează femeia, nu e pace în casa aceea”. La urmă, eu zic: îmi pare rău, frate Anghele, că nu se-nțeleg între ei. Aș fi dorit să aud că sunt sănătoși, muncesc și se iubesc, se bucură de pace și că sunt fericiți! Dar, ia spune, cum ai făcut de-ai scăpat de front? ei, face el aș fi vrut să nu mă întrebi de asta Am un beteșug de care nu știe nimeni, decât cei de la armată. Ți l-aș spune, dar te rog să nu se afle în lume. eu nu umblu cu d-astea, frate dragă. Și-apoi, tocmai pe dumneata să te divulg? îl flatez eu. Atunci Negoită, își trage scaunul mai aproape de mine, ținându-și însă copilul pe genunchi și zice: Măi frate Costele, uită-te la mine. Mă vezi că am doi ochi, dar în realitate nu am decât unul. Numai ochiul stâng. Cu ochiul drept nu văd decât niște pete de lumină și atâta tot. Am ceva acolo pe creier, că nu se formează imaginea. Și asta nu știu de când. Așa m-am pomenit a fi. Te rog din suflet să nu mai spui la nimeni, că vorba 108 zboară ca vântul și Luța,... Ehe, Luța, sigur ar zbura din casa mea. Ți-nchipui ce mare necaz mi-ai face! fii pe pace. frate Anghele, zic eu că nu se va întâmpla una ca asta. Dar, ia spune. Și Sucitu are vreun beteșug, că nici el n-a fost la război? nu știu să aibă vreun beteșug, dar are un unchi colonel pe-acolo pe la Comisariat și ăla l-a cocoloșit pe ici, pe colea și l-a scăpat pe nepotu-su de front. la Vecernie - Și cu acestea a luat sfârșit discuția dintre mine și Negoită zis Hurducăitu. Apoi am ieșit să-i fac cunoștință cu tot cuprinsul Mănăstirii. Când am coborât în curte, ne-a ieșit în cale mama Tia, care ne căuta și nu știa de unde să ne ia, că, ce să zici, biata bătrână nu se putea împăca cu gândul despărțirii de copilașul acesta. Dar ea, Ancuța, de cum o vede, zice arătând către mine și către Negoită: - „Uite, mămaie, ăsta e tata și ăsta e tata” apoi bătrâna făcând ochii mari și ducând mâna la gură, zice cu de-a-mirării: -, „Vai de mine, măicuță, dar cine a mai văzut copil cu doi tați și fără nici-o mamă?” are, are și mămică fetița noastră, căută Negoită să completeze. Apoi, Domnule dragă, după ce am terminat cu vizitarea cuprinsului Mănăstirii, ne-am despărțit. Negoită s-a dus la camera lui, mama Tia cu Ancuța la căsuța lor, iar eu am plecat cu direcția spre grajduri. Dar cum vacuțele mele se aflau încă la pășunat, m-am gândit să mă abat pe la Părintele Eftimie, să văd dacă mai are ceva să-mi spună în legătură cu situația mea. 109

Când am intrat în chilie, sfinția sa era gata de plecare la Biserică și mai înainte de a-l întreba ceva îmi zice: - „Hai, fiule, nu ești gata? uite, a ieșit Părintele Paracliser să bată toaca pentru vecernie!” D-apăi, Părinte Eftimie, îmi zic eu în gând mai toate vorbele spuse de Sfinția ta, cuprind în ele numai enigme. Ori sunt eu prea prost de nu pricep nimic, ori Sfinția ta nu ești pământean de-al nostru! Cum poți să-l vezi pe paracliser pregătit să bată toaca, de vreme ce chilia Sfinției tale se află aici în dos? Și-apoi acuș trecui prin fața Bisericii și n-am văzut nici-un paracliser. Și ce credeți, Domnule dragă? pe când cugetam la asta, aud deodată: pac, pac, pac,... Da, era chiar toaca pentru slujba de seară și cum sunt eu de fel cam îndărătnic, îi zic: - „Părinte Eftimie, Sfinția ta în loc să mă scoți la suprafață, mă tot apeși în adânc de necunoscut. doar mă vezi că sunt slab de minte!” Și el. bietul de el, stă și mă privește câteva clipe și-apoi îmi zice: când te-am primit aici, erai un tânăr fără pricepere, iar acum ești un copil fără minte. „învățătura multă fără viață, te depărtează, iar viața, chiar fără învățătură te apropie”... „Na-ți-o frântă că ți-am dres-o!” mi-am zis iar în gând. să-l mai întreb ce a vrut să spună și cu asta, cine știe ce-mi mai răspunde. Poate tot ceva care să mă lase suspendat undeva între Cer și pământ. Ei, Doamne, Doamne, ce poate fi și cu omulețul acesta uscățiv și bătrân, care abia își mai târșâie ciubotele și pe care foarte ușor îl poți trece cu vederea, tocmai în acesta Ți-ai găsit să-Ți ascunzi ceva din tainele Dumnezeirii Tale?! Ajută-mă Doamne să ajung și eu la vârsta priceperii. Luminează-mi mintea să pot înțelege vorbele drese cu aromă de aforisme ale Părintelui meu. Ține-l și pe el sănătos încă mulți ani de-aici încolo, încarcă-l de înțelepciune și putere, că ne e de mare trebuință nouă celor ce suntem la început de drum! Acolo la Biserică, am stat tot timpul lângă Avva Eftimie. Eu, de altfel, nu puteam participa la toate slujbele Bisericii, din pricina ascultării ce o aveam cu îngrijirea vitelor, dar în ziua aceasta, fiind în locul meu fratele Nifon, despre care v-am mai spus, iată-mă prezent în Casa lui Dumnezeu, unde am căutat să fiu cu luareaminte. Dar, ți-ai găsit. Eu și cu luare-aminte?! Și, n-am stat, decât, să zic, cinci-șase minute, că mintea mea p-ici ți-e drumul și nu s-a oprit până-n lumea viselor. E drept că în noaptea ce trecuse, nu dormisem decât foarte puțin. Când, deodată mă trezesc mângâiat pe cap, de către Părintele meu că-mi zice-n șoaptă: știi ce rugăciune s-a citit acum? Eu, buimac cum eram, ce era să mai zic? Mai aveam grai? Și așa cum ne aflam stând în genunchi, ușurel mi-am plecat capul la pieptul său în semn că-i cer iertare pentru slăbiciunea mea și mai ales că-l iubesc și-l prețuiesc din tot sufletul. Din altă ordine de idei mult doream să-l pot auzi vorbind despre cele dumnezeiești, dar faptul că eu eram ocupat tot timpul zilei, asta pe de o parte, iar pe de alta, nici Bătrânul nu era din fire vorbăreț, am fost nevoit să mă mulțumesc doar cu dorul de a-i asculta cuvintele sale pline de duh. 111 sfaturi prețioase - în perioada

aceea de timp, eu fiind încă tânăr și neajuns la cunoașterea tainelor vieții călugărești, începusem a-l considera pe Avva Eftimie a fi o ființă misterioasă și la terminarea vecerniei, după ce am ieșit din Biserică, m-am adresat lui, zicând: părinte Eftimie, iată că Dumnezeu a făcut ca situația mea să se limpezească. De-acuma, Părintele Stareț își poate da seama ce fel de „poamă” sunt. Ce-ar putea să fie, dar, cu soarta mea în viitor? și el după cum îi e felul, se uită mirat la mine, de parcă ar fi vrut să-și câștige timp pentru formularea unui răspuns, dar nu de asta face el așa, ci pentru că întrebările mele întotdeauna l-au surprins și la urmă, zice: de unde să știu eu ce va fi cu tine? Asta numai Dumnezeu știe. Lasă totul pe seama Lui și nu-ți mai face griji, că nimeni din cei ce și-au pus nădejdea în El, n-au fost lăsați de rușine. Și de vrei să ajungi să îmbraci rasa monahală, va trebui să te obișnuiești să mănânci mai puțin. Și cu somnul, de asemenea. Vorba puțină și mâncarea puțină nu strică niciodată. Și nu mâncarea, băutura și somnul ne apropie de Dumnezeu, ci dimpotrivă. Va să ne grijim mai mult de suflet, că sufletul omului fiind din suflarea lui Dumnezeu, este fără de moarte și trebuie să ni-l purtăm cu multă osârdie către acolo de unde-și are obârșia, iar de celelalte, adică de cele necesare vieții trecătoare, să nu ne îngrijim, că toate vin de la sine. Să nu lași deoparte, sau să dai uitării rugăciunea de totdeauna, despre care ți-am mai spus, ca să-ți fie mintea trează. Să mulțumim Domnului pentru 112 toate câte ne-a dat și care ne sunt de trebuință vieții de-aici și să-L rugăm să aibă milă și de sufletele noastre pentru viața ce va să fie dincolo în veșnicie. Iată, Bunul Dumnezeu, te-a adus aici la loc de liniște sufletească, ți-a dat darul de a cunoaște slova tiparului, cărți ziditoare de suflet avem destule, așa că, nu-ți rămâne decât să treci la treabă. Când ești cu animalele la pășune, ai destul timp să citești și să te rogi. La fel și noaptea când nu ai altceva de făcut, decât să te rogi și să citești. Când te simți obosit la rugăciune, treci la citit și când îți obosesc ochii citind, revii la rugăciune. Astăzi mai puțin, mâine mai mult, poimâine și mai mult, până te obișnuiești, făcându-ți astfel o conduită de viață și biruind lăncezeala care adoarme duhul. Din cărțile Sfintei noastre Biserici vei învăța cum să te porți cu tine, cu semenii, cu tot ce te înconjoară. Cu deosebire să căutăm a ne cunoaște pe noi înșine, că tocmai aici se pare a fi lucrul cel mai greu, dar, dacă ne vom umili în fața lui Dumnezeu, vom înlătura și această greutate. Două lucruri importante trebuie aplicate în viața noastră de toate zilele: să ne smerim pe noi înșine și să nu judecăm pe alții. Că, de nu ne smerim, vom cădea și de vom judeca vom fi judecați. Este clar și logic. Așa cere Dreapta judecată. Iată că de-acum Sfânta Mănăstire e-n posesia documentelor ce arată că nu ai legături sau obligații sociale, Ancuța va merge la părinții ei, așa că ne rămâne să mulțumim Preabunului Dumnezeu, Care în chip minunat a rânduit toate spre a se risipi întunericul. De aceea zic: Alungă-ți moleșeala și fă lumină în viața ta, că

Dumnezeu nu ne va ajuta de ne vom afla dormind și nici iertare nu ne va acorda, de nu vom cere cu osârdie și lacrimi. 113 De-acum mergi la grajd, că iată seara se lasă și vacile au venit. Nu uita că timpul de noapte să ți-l folosești numai spre zidire. Că nimic altceva nu suntem pe pământul ăsta, decât niște iarbă uscată care o poate spulbera vântul. Și-apoi cât durăm aici? mai nimic viața omului e o clipă față de veșnicie. Sau chiar nimic. Uite, eu, pare-mi-se că am trecut de optzeci, dacă nu mă-nșel și de-mi zvârl gândul înapoi parcă ieri a fost când am călcat pragul acestei Sfinte Mănăstiri. Deci, „să trecem la treabă frate Constantine, că nu-i lucru de șagă și nici timp de pierdut!”... Și cu aceasta s-a încheiat prima mea convorbire cum s-ar zice mai de lung metraj, că ce-a mai fost pe parcursul timpului, după cum ați putut observa și Dumneavoastră, Domnule dragă, au fost foarte succinte și cu subiecte greu de deslușit, dar de data aceasta mi-a vorbit pe înțeles și am plecat din fața Sfinției sale cu sufletul liniștit și meditănd în cugetul meu asupra celor auzite de la dânsul. procesul verbal de predare-primire - în fine, a trecut noaptea aceea cum a trecut și a doua zi, miercuri, după ce am terminat cu treburile cele de dimineața, am dat o fugă pe la camera lui Negoită să-l întreb dacă pleacă astăzi, sau mâine și el îmi răspunde: aş pleca de astăzi, dar nu cred că am timp să-mi pregătesc copilul și să prind trenul. Mai ales că trebuie să încheiem și „procesul-verbal” despre care a zis Părintele Stareț. 114 Iată, zic eu cu gândul să mai trag de timp, s-o știu pe Ancuța că nu a plecat și mai e încă prin preajma mea. Înainte de a scoate vitele la iarbă, m-am repezit și până la mama Tia și biata de ea nu-și mai afla loc. Era tare mâhnită, că rămâne fără copil și cu lacrimi în ochi, îmi zice: io am să mor frate Constantine. Mare supărare am, că mi-o ia pe Ancuța. Nu știu ce simți dumneata, dar io n-am cum să mai trăiesc dacă rămân singură. Ancuța e un copil minunat. Dacă aş avea vreun drept legal asupra ei, m-aş lupta la disperare pentru ea”. Văicăreala bătrânei m-a mișcat profund și gândind la situația aceasta ce este într-un tot ireversibilă, deîndată mi s-au umezit ochii. De altfel v-am mai spus, Domnule dragă, că Ancuța cu inocența și gingășia ei se cuibărise în inima mea și de aceea mi-a fost foarte grea despărțirea. Și să vedeți ce-a mai urmat, că în dimineața aceea când am scos vitele la păscut, am luat-o și pe Ancuța cu mine, gândind că poate n-am s-o mai văd în viața mea. Și să zic, dac-am stat un ceas acolo pe pajiște, că mă pomenesc cu fratele acela, Nifon, care-mi zice: frate Constantine, am fost trimis să rămân eu cu vitele, iar frăția ta să mergi de îndată la Stăreție că ești chemat până acolo”. D-apoi, mam dus, că n-aveam încotro, că de altfel, poate știți și Dumneavoastră, în călugărie fiecăruia îi este dat să răspundă de o părticică din bunurile și rosturile Mănăstirii în care, călugărul, se află-n subzistență. Și în afară de asta, mai e și aceea că oricine poate fi luat de la rostul său și trimis să săvârșească altceva. Asta, în viața de Mănăstire nu

înseamnă deturnare, că ceea ce-ți este poruncit să faci acum, este mai de folos și cel ce-ți poruncește: „Lasă asta și fă pe cealaltă”, este mai 115 înțelept. Și pe de altă parte, monahul trebuie să fie supus în toate. Și la toată lucrarea, el trebuie să se simtă bine, pentru că orice-ar face, face pentru Domnul Hristos. Așa că, iată-mă prezent la Stăreție împreună cu Ancuța. Acolo mai era de față Părintele Eftimie, Negoită, Avva Starețul și Secretarul, care deja întocmise Procesul-verbal în care se cuprindea situația de fapt a copilului, predarea și luarea în primire a lui, starea sănătății și menționarea certificatului de naștere, a obiectelor vestimentare, precum și actele în baza cărora se adevărea că Negoită este tatăl copilului. Acestea din urmă, adică actele ce au fost aduse de Negoită, au rămas în dosarele Secretariatului. Ca „Predător prim” am semnat eu, cel ce am fost tutore al copilului. Ca „Predător secund” a semnat Avva Starețul. La rubrica „Primitor” a semnat Negoită, ca „Asistent” a semnat Părintele Eftimie și la „Întocmit”, Secretarul Mănăstirii, care era și diacon. Astea au avut loc în ziua de miercuri 10 septembrie 1947. Din acest moment, copilul a rămas sub tutela propriului său tată. De remarcat a fost faptul că Ancuța n-a ripostat cu nimic, când Negoită a luat-o de mână și ia zis: - „Fetița tatii, de-acum rămâi cu mine și mâine dimineată vom merge cu trenul la mămica ta!” La care copilul a răspuns: - „Da, dar mâine aia venim înapoi la mămaia Tia și la tata ăsta!” și a arătat către mine. Biata Ancuța cugetam eu în sine câtă nevinovăție e în firea ei și cât e de scumpă la vedere și cu toate astea, acolo la bunicii ei n-a știut ce-i aia mângâiere. Poate de acum în colo să aibă și ea parte de bucuriile copilăriei, de fericire, că, după cum se vede, Negoită o iubește foarte mult. 116 În încheiere, Părintele Stareț a binecuvântat pe Ancuța și pe tatăl ei, dorindu-le să trăiască cu toată familia mulți ani fericiți, cu sănătate sufletească și fizică sub oblăduirea Proniei cerești spre care trebuie să tindă neîncetat cu nădejdea deplină a mântuirii sufletelor lor. vizitarea împrejurimilor - După toate astea, eu, având încuviințarea Părintelui Stareț, am rămas în compania lui Negoită și a Ancuței pe tot restul zilei și i-am condus într-o plimbare de agrement, vizitând Biserica Bolniță, ctitorie a Voievodului Petru Șchiopul și ruinele Mănăstirii Cozia Veche, iar pentru vizitarea obiectivelor ce se află de partea cealaltă a Oltului și care-s vrednice de toată luarea-aminte, am mers până-n dreptul Stației C. F. R. Turnu, unde pe vremea aceea se afla un om cu barca ce făcea oficiul de traversare de pe un mal pe altul și așa am putut vizita și Sfânta Mănăstire „Turnu”, Sfânta Mănăstire „Cornetu”, precum și Castrul Roman „Arutela” și „Masa lui Traian”. Și cu astea s-a încheiat ziua aceea memorabilă. În noaptea următoare, de la sine se înțelege, că fiecare a dormit la casa lui. Ei, dar, or fi dormit care or fi dormit, nu zic ba, dar eu, vezi bine, n-aveam cum să dorm, de vreme ce după toate astea urma să vină trista zi a despărțirii de Ancuța, copilul acela drăgălaș și dulce. o

scurtă convorbire cu Avva Eftimie - Și de cum sosi dimineața zilei respective, adică joi 11 septembrie, mai înainte de a începe lucrul meu, m-am 117 repezit până la Avva Eftimie pentru binecuvântare și să-l mai întreb câte ceva. Și i-am zis: părinte Eftimie, eu, astăzi nu știu ce să fac. Ar trebui să merg cu vacile la păscut, dar tare aș dori s-o conduc pe Ancuța până la Gară, că iată a sosit ceasul despărțirii și mult mi-e inima rănită din cauza asta. Și el m-a privit cu duioșie și mi răspunde: constantine, tată, dacă nu ai fi avut această subțirime de suflet, n-ai fi intrat în inima mea. Deocamdată îți lipsesc multe, dar asta nu e un neajuns. Așa am fost și eu la început și cu timpul am învățat și eu ceea ce au uitat alții. Așa că mă prezint astăzi a fi cel mai prost din lumea noastră, că nu știu nimic. Și nu-mi fac probleme din asta, că e mai bine așa. Nu știi ceva, fugi la Dumnezeu. Te simți strâmtorat, fugi la Dumnezeu fugi la El și stai acolo, spune-i Lui toate, cere de la El milă și îndurare și dacă El vrea să-ți dea învățătură, prinește-o cu capul plecat și inima zdrobită, iar de nu, fii mulțumit numai că te afli aici. Iată că de astăzi, sau de mâine, sau, mai știi, poate de la întâi octombrie, asta cum va hotărî Avva Starețul - „vei intra în porție”. Și odată cu intrarea în rândul celorlalți, vor apare mai ceva ca până acum, acei îngeri despre care am mai spus și altădată. De aceea zic, trebuie să fii atent, că îngerul ce se arată a fi îmbrăcat în lumină este foarte periculos. Nu știi de unde vine vine de sus, sau din adânc? Și dacă nu știm de unde vine, e dovada certă că suntem nepricepuți, slabi la minte, fără putere și că trebuie neapărat să alergăm la Dumnezeu. Și cum spuneam, dacă îngerul se prezintă a fi luminat și noi necunoscându-l, să-i zicem așa: „Du-te acolo de unde ai 118 venit, că iată ai greșit adresa!” Iar dacă vine cătrănit și întunecat, degrab să facem semnul Sfintei Cruci cu credință tare și ocărându-l, să-i zicem: „Pleacă de-aici împielițatule, cum de îndrăznești să te apropii, nu vezi că Domnul meu Iisus este de față?” Deci, să fim cu luare-aminte, frate Constantine, nu toate ce le vedem că sunt albe, sunt albe, precum nici cele ce par a fi negre, sunt negre, căci urechea ne poate minți și ochiul ne poate înșela. Aici e subțirimea duhului la care foarte puțini ajung. Dar, să nu deznădăduim gândind că degeaba mai trăim, că din mila lui Dumnezeu avem Biserica Lui cea plină de sfinte învățături și pe Preasfânta Lui Maică la care ne aflăm salvarea. Iată, tu, ai venit să mă întrebi ce vei face? oare ascultarea ta nu este să porți de grijă celor patru vaci cu vițeei lor? Deci mergi de-ți fă lucrul tău cu toată osârdia. Nu uita că fiecare dintre noi suntem o părticică din trupul Bisericii și fiecare părticică trebuie să-și aibă lucrul său. Deci, noi toți, cu lucrarea noastră laolaltă suntem Biserica lui Dumnezeu. Biserica cea lucrătoare și luptătoare. Lucrătoare ca Marta și Luptătoare ca Maria. Știi doar istorisirea evanghelică a celor două surori ale lui Lazăr. Așa a lăsat Dumnezeu, ca acestea să se ajute una pe alta, să se întregească una pe alta în viața de aici. Maria, însă e partea cea bună și Marta

e parte bună, dar partea Mariei e superioară, precum și lupta e superioară lucrului. Noi, aici suntem chemați să lucrăm și să luptăm. Dar, mai ales să luptăm. Cine nu e ajuns la vârsta de a lupta, să se ostenească cu lucrul și lucrând, să se îndeletnicească cu lupta cea ascunsă, care are ca pavăză smerenia, ca armă puternică și drapel Crucea Domnului și imn de luptă rugăciunea continuă. În orice împrejurare să ceri sfatul celor 119 mai în vârstă, să iubești fecioria, tăcerea, postul, singurătatea. Să ai inima înfrântă și smerită, fața senină și primitoare, că Bunul Dumnezeu nu te va urgisi, ci te va primi cu multă bucurie și cu brațele deschise. Deci, mergi de-ți fă lucrul tău. Lucrează binele și aruncă-l în toate părțile, ca la nevoie să-l găsești. Și lasă-te în seama lui Dumnezeu și vom vedea ce va mai urma de-aici în colo”. despărțirea - Așa că, am fost nevoit să plec cu animalele la păscut. Nu vă dați seama cum am fost eu acolo, că, deși stam jos pe iarbă și în deplină libertate, mă simțeam totuși așa de rău, de parcă eram încarcerat. Gândul și sufletul îmi erau numai la Ancuța. Nu atât faptul că acest copil pleacă de lângă mine, că trebuia să plece la ai săi părinți, cât aceea că nu sunt de față la acest eveniment. Și m-am tot frământat și m-am ciudid până la ora nouă nouă jumătate, când văd că vine șaretă Mănăstirii acolo pe imaș. În șaretă era Ancuța îmbrăcată în uniformă ce i-o cumpăraseră Părintele Stareț, încadrată-n stânga de Negoită -tatăl ei și în dreapta de fratele Nifon. Acesta din urmă, coboară și-mi zice: - „Frate Constantine, ia șaretă în primire și mergi până la Gară cu dumnealor, că eu sunt trimis să am grijă de vaci”. măi frate Nifon, îi răspund eu pentru mine ești un adevărat înger binevestitor. Tocmai mă gândeam cum să fac, cum să dreg, să pot conduce copilul acesta la 120 Stația de tren, că nu se știe de-l voi mai vedea în viața mea. Și iată cât de minunat a rânduit Bunul Dumnezeu, încât nu sunt în stare și nu mă pricep cum să-I mulțumesc. Și după asta, cu multă bucurie am urcat în șaretă, am întors calul și am pornit cu direcția spre Călimănești. Când am trecut prin dreptul casei unde Ancuța și-a petrecut un an din viața ei, mama Filofteia se afla stând în marginea șoselei și plângând cu amărăciune. Am oprit pentru câteva clipe și biata bătrână s-a apropiat de șaretă și înecată de suspine, i-a luat mâinile Ancuței și le-a sărutat, zicând: - „Dumnezeu să te binecuvânteze fetița mea scumpă. Nespun de greu o să-mi vină fără tine, că sunt bătrână și altă mângâiere nu am. Mergi în pace și, dacă poți, păpușo dragă, nu mă da uitării!” La care, Ancuța i-a răspuns: - „Măine vin la tine mamaie!” Apoi am plecat și în dreptul porții principale am oprit iarăși pentru a-i da posibilitate copilului, cu frumoase închinăciuni să-și ia rămas bun de la Sfânta Mănăstire. Apoi am pornit din nou și nu ne-am mai oprit până-n fața Gării Călimănești. Aici, am tras șaretă lângă un gard și am legat calul, iar eu și cu pasagerii mei am mers în sala de așteptare unde, Negoită și-a cumpărat bilete de călătorie până la București, urmând ca de-acolo să-și cumpere altele până la

Ploiești și așa mai departe până la Vălenii de Munte. Când am fost sosiți acolo la Gara Călimănești, ceasul arăta ora 10 15 așa că, având timp destul la dispoziție pentru a mai sta de vorbă, ne-am așezat pe bănci. Și Ancuța, cu ciripitul ei de copil inocent, ne-a luat-o înainte, zicând: „Uite ce mi-a dat tata părintele, (adică Starețul) și deschizând geanta mi-a arătat o rochiță de culoare roșie, o pereche de pantofiori, ciorăpei, mi-a arătat și cruciulița cu lănțic 121 ce o purta la gât și tare se mai bucura bietul copil. Și eu îi zic: - „Să fii sănătoasă, fetițo și să le porți cu plăcere. Nu uita ce te-am învățat; să-ți faci sennul Sfintei Cruci când stai la masă, când te culci, când te scoli și mereu dacă poți, ca Tata Dumnezeu să te facă mare și cuminte”. După asta, Negoiaș, privind la copil și mângâindu-i obrăjorii, a zis: „Dar, Ancuța, dragă, ai uitat că tata părintele ne-a dat și astea? Și a scos din buzunarul hainei o iconiță pliant cu Domnul Iisus și cu Maica Domnului și mi-a mai arătat și un pachet ce-l primise de la bucătărie în care, cred că le dăduse ceva de-ale gurii să aibă pe timpul călătoriei. D-apoi minutele au trecut foarte repede și curând s-a auzit în microfon vocea impegatului anunțând sosirea în Gară a trenului Accelerat ce circulă pe distanța: Sibiu, Călimănești, Piatra Olt, București prin Caracal. Am ieșit toți trei în fața Gării și ne-am îndreptat privirile către trenul ce venea din amonte și se apropia pufăind. Degrab ne-am îmbrățișat și ne-am urat reciproc sănătate, pace și bună înțelegere. După asta am luat-o pe Ancuța în brațe, am strâns-o la pieptul meu cu toată dragostea și am sărutat-o pe obrăjori. De vorbit cu ea nu mi-a mai fost cu putință. Nici măcar un cuvânt n-am putut să rostesc, că mi se pusese un nod amar în gât și lacrimile nu mi le-am mai putut stăvili. Apoi, trenul a oprit scârțâind din frâne și Anghel cu geanta-n mână a urcat primul, după care, eu i-am dat pe Ancuța și doar au apucat să intre în compartiment, că a 122 și fluierat de plecare. Și în timp ce trenul a pornit din loc, Anghel cu Ancuța și-au făcut apariția la fereastra vagonului făcându-mi cu mâna. Și ne-am salutat până când „șarpele de oțel” s-a tot dus aval și s-a pierdut în zare. călugărul străin - După aceea m-am întors la șaretă. M-am întors dar cu destulă greutate, că picioarele-mi erau ca de ceară și dădeam să cad la fiecare pas; inima mi-era zdrobită și lacrimile curgeau șiroaie. Când am sosit la șaretă, am luat calul pe după gât și am continuat cu plânsul ca o femeie bătută de soartă și cugetând în sinea mea pentru Ancuța: „Milostive Doamne, nu lăsa ființa aceasta în neștire. N-o lipsi pe ea de purtarea de grijă și iubirea Ta. Trimite îngerul Tău s-o călăuzească spre tot lucrul bun. ține-o sănătoasă la minte și la trup până la adânci bătrâneți și revarsă asupra ei darul credinței în Dumnezeu și fă-o din iubirea Ta de oameni să fie nedespărțită de Biserica Ta Dreptmăritoare, pentru mântuirea sufletului ei și a părinților ei. Amin! Și pe când cugetam așa, apare lângă mine un călugăr necunoscut și mă întreabă: aceasta nu este șareta Mănăstirii Cozia? da Părinte, îi

răspund eu e a Mănăstirii Cozia. -mai aștepți pe cineva? nu. Am adus niște cunoscuți ce i-am avut ca oaspeți și care au plecat adineaori cu Acceleratul de București. 123 păi, mai zise el eu vin de la Sibiu și când am coborât din tren, am văzut șaretă și am cunoscut-o pentru că am mai călătorit odată cu ea, tot așa ocazional, și m-am uitat prin împrejurimi să văd vreun călugăr de la Cozia și dacă n-am văzut pe nimeni de-al Mănăstirii, mam întors și iată că acuș te văzui pe dumneata... Mai stai mult aci? nu. De ce mă întrebați? întreb pentru că de vrei, să mă iei și pe mine până la Căciulata. păi, urcați, Părinte, că n-am de ce să mai stau. Trebuie să mă întorc la Mănăstire, mai sunt atâtea treburi de făcut. Și în timp ce urca în șaretă și eu dezlegam dârlogii calului, el mă mai întreabă: cumva ai vreo durere sufletească de plângi așa cu lacrimi, frate dragă? părinte, îi răspund cu toate că sunt trecut prin multe necazuri, îmi lipsește totuși cerbicia bărbătească, nu-mi pot alunga această slăbiciune. Adineaori m-am despărțit de un copilaș ce l-am iubit mult, mult de tot și sunt sigur că n-am să-l mai văd vreodată. Și-n acest timp m-am urcat în șaretă și-am pornit la drum, iar el continuă cu întrebările: era copilul dumitale sau vreo rudă apropiată? nici una, nici alta, Părinte, dar soarta a făcut să fie sub protecția mea un an de zile și acum a venit tatăl copilului și l-a luat. -îMda. Aproape că-nțeleg. Dar la Mănăstire ești înrolat în efectivul sobornicesc, sau lucrezi ca muncitor zilier? 124 nici înrolat, nici zilier nu sumt. De astăzi încolo să vedem ce va mai fi. acum înțeleg. Dar să nu fiu luat în nume de rău că iscodesc! Observ că la dirijarea calului te folosești numai de mâna dreaptă, ai cumva vreun betșug la cea stângă. sunt invalid de război, Cuvioase Părinte, dar am început să mă obișnuiesc și să mă împac cu soarta aceasta. pensioară ceva este? încă nu, până acum, dar trebuie să se lămurească și cu asta. în cazul acesta nu văd să te primească la Cozia. Acolo sunt exigențe mari, că, de, e Mănăstire Domnească și munca și răspunderile sunt pe măsura unei astfel de instituții. ce să vă spun, Părinte, că în timpul de un an de zile de când sunt aici, nu mi-a fost adresat vreun cuvânt de respingere. Dar de-acum încolo, știe Dumnezeu. aha; uite ce e; mai zice el dacă întâmpini greutăți, vino sus la Stânișoara. Am să-l rog eu pe Starețul nostru pentru dumneata. Vorbesc cu toată seriozitatea. Am observat că lira sufletului dumitale este foarte sensibilă și în monahism, această sensibilitate e de mare folos. Ajută la zidirea sufletului. Iar cerbicia de care ai amintit e distrugătoare. în cazul că vei fi primit și va să fii numărat cu ceilalți ai Mănăstirii, să-ți cauți un cap albit duhovnicește cu calități spiritual curative pe care să-l ai de doctor, că e mare lucru în viața aceasta să fii sub asistența unuia mai bătrân, care să te ajute în a te cunoaște pe sine-ți, să-ți poți descifra tainele spirituale și morale, că fără cunoașterea de sine nu poți înainta pe calea credinței. 125 Și-apoi, Părintele acela, Domnule dragă, mi-a vorbit multe despre viața de Mănăstire și printre altele, zice că aceasta,

adică viața de Mănăstire, trebuie privită cu toată atenția, că monahul este înrolat ca voluntar într-un război continuu, într-o luptă dârză și perseverentă cu sine însuși pentru alungarea tuturor pasiunilor dăunătoare sufletului și înlocuirea acestora cu obiceiuri frumoase, cu săvârșirea faptelor bune, cu practicarea virtuților creștinești; Credința, Nădejdea și Dragostea. Să am o viață smerită și o ținută generoasă, iar inima să-mi fie izvor numai de sentimente nobile. Și m-a sfătuit Părintele acela zicând că orice-mi va fi dat să fac, să fac, numai din dragoste. Din dragoste pentru Domnul Hristos, căci El mai întâi nea copleșit cu dragostea Sa, încât S-a dat pe Sine jertfă pentru salvarea noastră. Și tot în legătură cu asta, mi-a mai spus că înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere mărimea sau valoarea darului ce-l oferim semenului, ci cantitatea de dragoste încorporată în darul oferit, precum ne lămurește Sfânta Evanghelie în istorioara cu cei doi bănuți ai văduvei. Și-n încheiere, Părintele acela, mai zice: - „Multe ar fi de vorbit în domeniul acesta, frate dragă, dar iată că ne apropiem de punctul unde trebuie să cobor. Uite colo unde e omul acela cu barca. Acolo trebuie să oprești, că de nu erai dimineța cu șareta, n-aș mai fi avut nevoie de barcă, pentru că aș fi mers pe partea cealaltă pe lângă calea ferată, dar așa aș fi fost nevoit să merg pe jos cinci-șase kilometri și-apoi de-aici în sus tot pe-atât. Așa că îți mulțumesc din suflet și Bunul Dumnezeu să te binecuvânteze.” 126 Și cu asta, am ajuns la locul unde acel monah a coborât și eu mi-am continuat drumul spre Mănăstirea mea. Și să zic, după vreo zece, douăzeci de minute eram sosit cu șareta în fața grajdului o nouă etapă - Și după ce am deshămat calul și l-am dus la locul lui, am dat o fugă până la chilia Părintelui Eftimie, să văd dacă mai are ceva de zis, dar nu l-am găsit și așa fiind situația, mi-am făcut de lucru pe la grajd cu ordinea și curățenia. Și n-a trecut mult și hop că apare Părintele meu și mă întrebă: cum a fost despărțirea de Ancuța, frate Constantine? cum să fie, Cuvioase Părinte, îi răspund eu cam cu greutate, că nodul ăla din gât încă nu dispăruse. pentru mine n-a fost chiar așa ușor, iar pentru Ancuța, mititica de ea a rămas convinsă că mâine o să vină înapoi la mămaia Tia. și sora Filofteia cum s-a prezentat? mă mai întrebă la care eu, n-am mai putut să răspund și mi-am ascuns fața de către el. Bătrânul văzând starea mea sufletească își întinse mâna și mă întoarse către dânsul, zicând: te-am întrebat de sora Tia,... -Plânge, Părinte! aha! V-ați găsit două mioarțe. Da, așa este. V-ați găsit două mioarțe. Ce-i drept, e drept. Aveți de ce plânge. Și pe mine m-a mișcat situația aceasta, dar, ce să-i faci, așa a fost să fie. Păcat de copil că e destul de inteligent, dar locul ei nu putea să fie aici. Am zis că-i 127 păcat de ea pentru că n-o prea văd să fie fericită acolo la părinții ei. Acum, hai să lăsăm astea frate Constantine și să ne vedem de treabă, că de acum va să ne căutăm cu toată fervoarea modalitatea de rezolvare a destinului nostru aici și dincolo și trebuie să ne folosim de fiecare clipă din viața

aceasta pentru viața ce va să fie, care ne așteaptă și a cărei penumbră o simțim încă de aici. și ce aş putea să fac eu, Părinte Eftimie, că sunt complet analfabet în domeniul acesta? și el se grăbește cu răspunsul: doar n-oi fi mai analfabet ca mine? că doar ți-am mai spus: „Meritul și răsplata nu se acordă pentru ceea ce știi, ci pentru ceea ce faci!”. Nu multa știință te mântuiește, ci viața curată și deplina ascultare față de Biserica lui Hristos, cea Dreaptă și Adevărată, Sfântă și fără de prihană, Stâlpul și Temelia Adevărului dumnezeiesc. Și asta e, frate Constantine, să cauți să fii cât mai supus tuturor și în toate, că nimeni nu-ți va pretinde marea cu sarea, sau să dărimi muntele acesta. Și-apoi prin ascultare îți alungi mândria și prin osteneală îți frângi trândăvia. Acestea două: mândria și trândăvia sunt păcate grele. Păcate de moarte și trebuie să le omorâm noi mai înainte de a ne Omorî ele pe noi. D-apoi, frate Constantine, de acum în colo să cauți să fii cât mai aproape de mine, că, precum știi vremea bătrâneții este iarna vieții, de aceea am nevoie de sprijin. E drept că n-ai ce învăța de la mine că la nimic nu sunt bun, dar precum vezi, am început să nu mai pot merge ca lumea. Așa că ne-am găsit două nevoi: eu cu 128 neputință la piciorul drept, dumneata cu beteșug la mâna stângă și abia amândoi facem cât unul singur. Numai că la masă suntem două guri. Barem să ne țină Dumnezeu sănătoși la minte, să putem fi ascultători în toate, să nu dăm prilej de dispută prin nesupunere, că e vai de acela care are duh de ceartă, că de mare sminteală se face vinovat. Departe de noi un astfel de duh. un cap albit de ani și înțelepciune - De aceea trebuie să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu, să ne ferească de tot ce e păgubitor sufletului omenesc. Am venit aici, Constantine, tată, pentru mântuirea sufletului nostru și calea spre mântuire trece numai prin ascultare. Printr-o smerită ascultare că de nu avem ascultare din smerenie, zadarnică ne e osteneala. Smerenia este rădăcina sănătoasă a tuturor virtuților creștinești. Ea trebuie să fie adânc înfiptă în gilia inimii noastre și udată mereu cu lacrimile căinței să poată odrăsli și crește viguros în climatul ascultării și din corola neîncetatei rugăciuni vor înflori multe și frumoase flori, dintre care cea mai minunată și mai parfumată este floarea dragostei. Nici-o floare nu poate exista fără rădăcină și nici-o virtute nu poate fi fără smerenie. Că tocmai smerenia ne așează în raporturi corecte cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Ca model desăvârșit de smerenie avem pe însuși Fiul lui Dumnezeu, Care a fost smerit cu inima și ascultător lui Dumnezeu Tatăl până la jertfirea de Sine. Și astea toate numai din dragoste față de noi, ca să ne facă fericiți aici și dincolo, făgăduindu-ne 129 bunătăți și frumuseți netrecătoare, cerești, care limba omenească nu le poate spune și nici mintea să le priceapă și Bunul Dumnezeu ne este tare credincios nouă și ne va oferi în dar tot ce ne-a făgăduit, dacă aici vom fi și noi credincioși Lui, ascultători și smeriți cu inima, cum a fost și Fiul Său, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Și,

Constantine, tată, să nu uităm și pe aceea că trebuie să fim iertători și plini de iubire, că din iertare izvorăște iubirea. Și cum vom trata noi pe semenii, așa ne va trata și pe noi Dumnezeu. Aceasta este o ordine morală și în lumea de aici și în lumea de dincolo, este o condiție ce face ca existența noastră să capete consistență logică. Așa că judecata lui Dumnezeu este determinată de noi, de aici din viața noastră. De fapt când iertăm pe aproapele nostru, ne iertăm pe noi înșine și facem loc lui Dumnezeu în inima noastră. Dumnezeu este neînchipuit de bun și drept și nu iartă decât la cerere și bineînțeles, dacă și noi iertăm pe semenul nostru. Și să luăm seama că iertarea nu desființează dreptatea. Așa că, atenție! Dacă iertăm pe aproapele de șaptezeci de ori câte șapte și Dumnezeu, cu siguranță ne va ierta și pe noi și suspendă dreptatea. Și asta e, că de ar fi aplicat El dreptatea de la început, totul ar fi fost ras de pe fața pământului. Dar pentru iubirea Lui față de noi, încă mai existăm aici. S-ar putea, Constantine, tată, să ai și necazuri în viața aceasta, că d-aia ești om să fii și ispitit. Și aurul că e aur, de nimic nu e bun, dacă mai întâi nu e ispitit prin foc. Ahă și încă ce foc! Așa că, atunci 130 când ai necazuri, înalță mintea ta la cer și roagă-te lui Dumnezeu să te întărească. Și apoi, cu cât ispitele te tulbură mai mult, cu atât îți dai seama că te afli pe drumul cel bun și că trebuie să fii atent să nu cazi, sau să te abați din calea ta. D-apoi, cred că am vorbit prea mult și mi-e teamă să nu-mi fie socotit ca păcat, de vreme ce sunt un neștiutor, fără ținere de minte, așa că ar fi trebuit să fiu ca unul fără glas, adică, să tac ca un pește. Tu care ai școala primară, să te silești să cunoști cât mai multe din tainele vieții monahale și felul de viață călugărească, că doar n-am intrat în Mănăstire să fim numai purtători de haine negre. De acum încolo, frate Constantine, vom vedea ce va mai fi. S-ar putea să-ți schimbe ascultarea și s-o iei de la capăt, așa cum de altfel se procedează cu oricine e nou venit. La aceasta m-am simțit oarecum tulburat. De ce să-mi schimbe ascultarea, că acolo la vaci mă puteam descurca așa numai cu mâna dreaptă. Și-apoi, nu eram chiar nou venit, și am zis: am un an de stagiu în Mănăstire, Părinte Eftimie, așa că nu sunt chiar proaspăt aici. Alții au venit în urma mea și asta o știu toți,... ba ești nou venit, Constantine, tată, pentru că până acum ai fost cu starea socială neclară și nu se putea să fii socotit decât un mirean oarecare picat aici. Și s-o mai știi și pe aceea că în Mănăstire viața monahală se ia de la început în fiecare zi, fără încetare și cu multă osteneală până la moarte. Și atunci îți vei da seama că n-ai făcut nimic vrednic de Numele lui Dumnezeu. Poate ți-e greu să pricepi cum vine asta, dar cu timpul vei înțelege. Nu trebuie să te tulburi, ci să te bucuri că totuși va să fii primit. 131 În altă ordine de idei toți suntem veniți de „ieri” și toți vom pleca „mâine”. Și cum vom pleca? Iată întrebarea cea mai de seamă. La asta trebuie să ne gândim cu toată seriozitatea. Pentru tine e firesc să întrebi: „De ce să fii mutat de la ascultarea ce o ai. De ce

altora care au venit mai târziu li s-au dat să poarte fes călugăresc sau chiar și alte articole de îmbrăcăminte monahală. Am zis că e firesc, dar nu ai dreptate. Nu suntem noi în măsură să judecăm acestea. Este cine să se îngrijească de noi, să nu ducem lipsă de ceva, că de cerem ceva, fie de îmbrăcăminte, fie o ascultare mai blândă, sau mai cu seamă o treaptă mai sus, am pierdut totul, ba chiar și ceea ce ni se pare că am avut. Și dacă nu e mult spus, cu cât nu ne văicărim și ne vedem de lucrul ce ne este dat să-l facem, cu atât suntem mai despovărați. Deci, mai ușori, mai liniștiți. De altfel, Constantine, tată, preocuparea de bază a monahului este ascultarea. Fără ascultare nu te poți mântui. Să-ți fie mintea trează și îndreptată către cer, căci fericirea călugărului constă în rugăciunea neîncetată și având ochii încărcăți de lacrimile căinței, că aici în această vale a plângerii nu este loc de râs. Cine-și petrece viața pământească în râs și desfătare, dincolo va plânge și va scrâșni din dinți. Iar cine aici va iubi mai mult sărăcia și răbdarea, acela se va veseli în veci, precum Lazăr împreună cu îngerii în sânul lui Avraam. Aceasta e o regulă consfințită și aplicată riguros pe ambele tărâmuri. Și la urmă de tot, Domnule dragă, Părintele meu mai zice suspinând: of, Doamne, iartă-mă că iarăși m-am lungit la vorbă! apoi către mine: și asta e, frate Constantine, cu toate 132 că ar trebui să tac chitic pentru că în viața de Mănăstire mai mult spune o gură tăcută, decât una limbută, eu, totuși, ți-am mai spus câte ceva, să-ți fie de înștiințare și învățătură pentru acest început de drum. Și să nu dai uitării, că oricine din cei ce sunt aici, au trecut prin toate felurile de ascultări. Chiar și Părintele Stareț. Și dacă vrei să știi, toți Arhiereii Bisericii noastre mai întâi au fost supuși la orice ascultare în mănăstirea lor. Așa că, tu să ai credință și dragoste multă și ai să vezi ce ușor îți va fi. Acum o să mergem la masă și după aceea te duci să-ți vezi de văcuțele tale, iar pe fratele Nifon să-l trimiți încoa. Și nu uita să-ți iei Psaltirea cu tine, ai cel mai bun prilej să înveți în fiecare zi câte un psalm pe de rost. În urma acestora, Părintele meu mă privește adânc în față și iarăși îmi zice: așa-i că te frământă gândurile? nu-ți lăsa mintea să se răvășească, ci caută pe cât îți stă în putință să-ți restabilești echilibrul sufletesc. Nu vezi oare cât de minunat a lucrat Dumnezeu cu tine? Eu te-am înțeles de la început, că nu puteai să refuzi copilul deși nu era al tău pentru că nu ești omul care să te răzbați cu confruntările omenești prin tribunale. Și cred că tocmai asta a făcut să fii primit și nu alungat când ai venit aici cu copilul de mână. D-apăi, după spusa Cărții Sfinte, oricărui om i se pune-n față două cărări, pentru aș alege una din ele; una duce la foc și alta la apă. Una la moarte și alta la viață. Bunăoară, în cazul acesta de cumpănă și tu ai avut două căi: calea tribunalului și calea Bisericii și ai ales pe aceasta a Bisericii, că nu se putea să aibă loc în inima ta și învrăjbirile omenești și primirea Evangheliei. 133 Deci, fii atent să nu-ți fure Hoțul „bănuțul” acesta. Lasă toată grija în seama lui Dumnezeu, hrănește-ți

sufletul cu ruga neîncetată și mintea să-ți fie orientată numai la ceasul morții, precum acul busolei către Polul Nord. Așa că, frate Constantine, cam asta să ne fie ocupația de-acum încolo. Ocupație cât se poate de ascunsă și de fiecă clipă, că nu e de glumit cu soarta sufletului nostru!... Ehe, și Domnule dragă, la urmă de tot mi-am zis în gând: „Hai că-i bine!” Iată că Părintele meu a început a-și dezlega limba față de mine. Așa că, tăticule dragă, dă-i drumul că-mi place să te ascult. D-apoi, ce să mai zic, că mai ai ceva Sfinția ta de care știe numai Dumnezeu. Și cred că și Avva Starețul nu e străin de asta, că doar nu așa de florile mărilor te cheamă el de câte ori are nevoie de vreun sfat mai acătării. Doamne, ține-mă bine, că afară de aici mă pierd și cu siguranță, Tu nu dorești așa ceva. D-apoi, Domnule dragă, acuș mi-amintii și de călugărul acela ce l-am adus de la gară cu șareta și de spusa lui când a zis, să-mi aflu un bătrân albit de înțelepciune, că mare lucru e aceasta pentru oricine. Și ceea ce am vrut să spun, este că pentru mine nu a mai fost nevoie să caut un astfel de om, că m-a găsit el, Bătrânul de mai înainte și pentru care a trebuit să mulțumesc lui Dumnezeu, că fără nici-o vrednicie și fără nici-o osteneală din partea mea, am primit totuși la vremea aceea un mare dar, darul de care aveam absolută nevoie, tocmai în momentele acelea de grea încercare din viața mea. Darul de care vă spusei, Domnule dragă, e însăși 134 persoana Părintelui Eftimie, care m-a așteptat și cu iubire m-a întâmpinat decum am pășit pragul Mănăstirii. fratele Filimon - Și acum să vă povestesc o întâmplare. Una din cele multe: într-una din zile un tânăr cu vârsta ca la 22-24 de ani, a venit acolo la Mănăstire și a cerut să fie primit în rânduiala cinului monahal. Și se înțelege că Părintele Stareț, după cum și regulamentul cere, — l-a supus testării ispitindu-l în fel și chip pe măsura vârstei și priceperii lui, în cele ale credinței și moralei creștine. Cum s-o fi prezentat el la acest examen de admitere, nu știu, că doar n-am fost de față, nici eu, nici Părintele Eftimie. Dar ce am vrut să spun, este că la vreo două săptămâni de la asta, mă aflam mergând împreună cu părintele meu printre chilii și văzând pe tânărul de care vă spusei adineaori, zic către Bătrânul: părinte Eftimie, cred că fratele Filimon, (că așa îi era numele acelui tânăr) va fi să fie ceva de capul lui, că e tare frumușel la chip și prezentabil cu statura, la care, misteriosul meu Părinte îmi răspunse: nu te grăbi cu înălțarea fratelui, că la Cina Domnului au venit numai betegii, ologii și neputincioșii, iar cei frumoși la chip și arătoși cu statul, au refuzat, sfidând chemarea. Dar ia poștește-l încoa, mai zice el și l-am chemat și fratele acela venind, ceru blagoslovenie, iar Bătrânul îl întreabă: zici că vrei să intri în Mănăstire, frate? 135 da, Părinte! fu răspunsul lui. d-aia am venit aici. îmi place mult să port haine negre. hm! bună dorință ai, fiule, dar ia seama că „aici se intră cât mai „nevăzut” și numai cu tămâie și cu smirnă!” La acestea, fratele nostru Filimon a răspuns încruntat. N-a priceput cuvintele și

Avva Eftimie, mai zice: să știi că e mare păcat să aduci tămâiere străină pe Altar. Mucul de țigară ce l-ai aruncat adineaori, încă mai fumegă acolo-n spate pe prundiș!” — Și, demascat, fratele Filimon, deîndată își scoase din buzunar pachetul de țigări și chibriturile și le aruncă la picioarele Părintelui Eftimie, ca pe un idol nesuferit și zicând: - „Iartă-mă Părinte, că am greșit. Din armată am început să fumez, dar de acum încolo nu-mi va mai trebui spurcăciunea asta”. așa să faci, fiule, că altfel te osândești, i-a răspuns Avva și apoi l-a trimis la rostul lui. Cuvântul Bătrânului, pentru fratele Filimon a fost sabie cu două tăișuri și care a lovit la moment; cu un tăiș i-a extirpat tumoarea în devenire cancerigenă a fumatului și cu celălalt l-a vindecat de boala păcatului ucigător de suflet. Așa am crezut și așa am sperat să fie pentru fratele acela, dar din păcate, se vede că, pentru unii e tare greu să se lase de acest urât obicei. Ei, și în urma acestora eu am rămas meditând adânc la cele întâmplate, pentru că iarăși fusei pus în dilemă. Dar cu acest prilej mi-am întărit convingerea că tainele ce-l învăluie pe Părintele meu sunt de natură spirituală. Pentru că și puritatea Sfinției sale e tot de ordin spiritual, chestiuni care ne depășesc, căci, mai fără să vrem, ne punem întrebarea: „Cum de a știut Bătrânul, că fratele acela a tras din țigară acolo lângă râu la piciorul Mănăstirii? oare să fie aceasta o calitate condiționată, ce trebuie să o aibă orice candidat la intrarea în Mănăstire? Dacă e așa, eu, care sunt un nepriceput ce am să mă fac?” un răspuns dat la moment - Bătrânul, văzându-mă îngândurat și pricepând cu duhul ce mă tulbură, îmi grăiește așa: - „Dacă îndrăznești să cugeți la ceva măreț, înseamnă că ești stăpânit de o naivă extravagantă. Nu-ți pierde clipele gândind așa, ci folosește-le numai pentru rugăciune, că de rugăciune avem nevoie cât suntem în trup, frate Constantine. Rugăciunea sporește gradul de smerenie, iar smerenia, într-un cuvânt înseamnă liniște sufletească și supunere din iubire. Vremea zilei este pentru rugăciunea mâinilor, ostentând din dragoste la lucrul ce ne este dat, împletind-o cu rugăciunea continuă din minte. Și de nu putem să devenim apologeți ai divinei liniști în timpul zilei, să dorim cu însetare acea sfântă și minunată stare sufletească contemplativă, care n-o putem afla decât în tăcerea nopții, mediul cel mai prielnic pentru rugăciune și meditație. Mare meșteșug este să știi a vorbi cu Domnul și mare înțelepciune să-L ai în inima ta totdeauna. D-apoi, fie că lucrezi, fie că mergi, sau te afli în clipe de răgaz, sau altceva de faci, mintea să-ți fie trează, curată, eliberată de gânduri negre și în liniștea cugetului tău ca să zici așa: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!” iartă-mă cu iubirea Ta de oameni, pe care pururea o ai și luminează cugetul meu cel întunecat!” - „Poruncește-mi Doamne, să vin la Tine și deschide-mi ușile pe care Tu însuși le-ai zidit!” - „Duhule Sfinte înviază și în mine, cu darul Tău, chipul Domnului și Mântuitorului meu Iisus Hristos!” De

acum încolo, ia seama frate Constantine, să primești sfatul și să asculți povața, ca să fii înțelept toată viața. Deci, „Patimile Domnului și Viețile Sfinților, rugăciunea continuă și meditația la ceasul morții!” asta să ne fie ocupația cugetului nostru, că nu e lucru de șagă. Așa că, „cine vrea să mănânce miezul, va trebui să spargă coaja!” Și acum să încheiem și să mergem la trapeză, că iată bucătarul a ieșit să anunțe că masa e gata. Și cu asta, Părintele meu, îmi mai vâra în suflet încă o notă necunoscută, că tocmai în minutul acela s-a auzit clopotul bătând pentru masă. o testare hotărâtoare - D-apoi, Domnule dragă, v-o spun și p-asta, că eu nu prea rămâneam o dată cu ceilalți, din pricina ascultării ce o aveam cu animalele mele, dar acum cu prilejul plecării Ancuței iată-mă așadar la masă cu toată obștea. în fine, după ce am servit prânzul și s-a făcut rugăciunea de mulțumire, Părintele Stareț, precum îi e obiceiul, aduce la cunoștința tuturor, ultimele noutăți din perimetrul 138 Mănăstirii și unele măsuri ce se impun pentru bunul mers al vieții de obște. în cele din urmă, Avva se adresează mie, zicându-mi: ce zici, frate Constantine, ești hotărât să rămâi definitiv în Mănăstire? și eu am răspuns: blagosloviți și iertați, Preacuvioase Părinte, dar hotărârea aceasta am avut-o de acum un an de când am părăsit pragul casei părintești. cine a rămas în case după plecarea dumatăle? nimeni, Preacuvioase Părinte. păi, să te duci să ți le pui în vânzare, să-ți faci rost de bani. o! Nu, Preacuvioase Părinte, mi-e teamă că-n felul acesta nu aș mai nimeri aici. Punga cu bani e o busolă afurisită care derutează și decât așa mai bine lipsă. totuși trebuie să le porți de grijă, pentru că lăsându-le se vor ruina și va să ai de pierdut. iertați-mă, Preacuvioase, dar îngrijindu-mă de ele, nu cumva să mă pierd pe mine?! aha, dar când te va prinde dorul de ele adică de casele părintești, să ne spui, să-ți dăm bilet de voie și bani de drum. să-mi fie iertat că îndrăznesc, Preacuvioase Părinte, dacă cineva din cei ce sunt de față ar dori să meargă acolo, dați-i biletul de voie și banii de drum, că eu de-aici n-aș vrea să mă clintesc pentru nimic în lume! mda! face Avva Starețul minunată încăpățănare! apoi se adresează către unul din călugării de 139 la masă care era croitorul Mănăstirii: părinte Arsenie, să-i iei măsura ca să-l facem „CORB”. deodată, n-am priceput ce înseamnă: „Să-mi ia măsura și să mă facă „CORB”. am crezut că o să-mi croiască câteva toiege pe spinare și astfel, vreau, nu vreau va trebui să zbor ca un cerb spre satul meu de baștină și mi-am zis în gând: „N-au decât să mă croiască, eu aici am prins rădăcini și n-am să dau voie nimănui să mă smulgă, căci răsădul smuls, se usucă. Și asta e” enigma fratelui Nifon - în urma acestora, am luat cu mine Cartea Psalmilor și am purces la imaș unde erau văcuțele mele și zic fratelui Nifon: frate dragă, eu de obicei când aud clopotul pentru masa de prânz, îndenmn vacile spre grajd, le adăp și în timp ce ele se mai odihnesc și rumegă, eu merg la masă și-mi astâmpăr foamea, dar frăția ta, după câte observ, nu te-ai mișcat de-aici. Și el îmi răspunde: ba da,

m-am mișcat, când am dus animalele la pârau și le-am adăpat. Nu vezi că acum stau culcate și rumegă? ei bine, mai zic eu dar dumneata n-ai stat la masă! la întrebarea asta nu mi-a mai răspuns și s-a lăsat cufundat în gânduri. Eu neștiind ce se petrece cu el, am încercat, ispitindu-l: ești flămând, frate dragă, sau te bântuie vreo suferință ascunsă? spune-mi, te rog, căci s-ar putea să-ți fiu de folos. Și punându-mi amical mâna pe umărul lui, am căutat să-i întâlnesc privirile. La acestea, el, îmi răspunde cu o profundă tristețe și arătându-mi cărticica ce o purta cu dânsul: frate Constantine, e timpul să lăsăm deoparte grija stomacului. Trăim astăzi zile apocaliptice. Iată ce scrie 140 aici: „în zilele din urmă, lumea va cădea în mare mândrie, nu va mai crede în Dumnezeu, nu va mai asculta de Sfânta Biserică, dragostea de frate se va răci și vor pune la îndoială Adevărul sublim, vor înjosi ceea ce este sus, vor murdări ce este curat, vor zdruncina ce este solid și vor ucide cu pietre ce este respectat.” Așa că, frate Constantine, iată faptele întunericului, iată baza invizibilă a ateismului ce bântuie lumea de astăzi. Secolul nostru este secolul idolatriei și, din păcate, foarte mulți din cei ce zic că sunt credincioși, se prefac de frică, sau din superstiție că venerează pe Dumnezeu, dar în schimb iubesc mai mult banii și bunurile trecătoare, folosindu-se numai de inteligența șarpelui, șiretenie diavolească! în urma acestora, mi-am zis în gând: „Vai cât de mult sunt eu în urmă! iată cât de departe este fratele Nifon în calea mântuirii! Ce mai încoa și-n colo e înțelept, nu glumă! Vede și înțelege lucruri delicate. E spiritual,... jos pălăria. D-apoi, cred că are la bază o școală mai înaltă, căci se vede cât e de mintos. Nu e așa prost ca mine. De ce oare l-o fi ținut de colea, colea ca de umplutură și nu i-a dat o ascultare mai acătării? și el pricepând că în capul meu se frământă gândurile, zice: la ce cugeți, frate Constantine, sau ești bântuit de vreo suferință ascunsă? și eu îi răspund: da, ai dreptate, frate Nifon, mă bântuie maladia nepriceperii. Recunosc că sunt un nătâng pe lumea asta..., Dar, ia spune-mi: Ce școală ai urmat? cinci clase primare, la Vâlcea și la trei ani după aceea, adică în luna iulie 1935 am fost adus aici. Așa că am unsprezece ani încheiați de când mănânc din hambarul Mănăstirii Cozia. 141 în ce an ești născut, măi frate Nifon? îl mai întreb. în 1921. Peste o săptămână voi împlini vârsta de 26 de ani. dumnezeu să te binecuvânteze, frate dragă. Suntem amândoi de o vârstă. Dar, nu înțeleg. După unsprezece ani de stagiu în Mănăstire, încă nu ești călugărit!? asta nu se cade nouă a ispiti. „Cheia” e la Dumnezeu Tatăl și când va voi El, va porunci lui Avva Starețul pentru mine. bine, bine, dar frăția ta n-ai cerut asta până acum? nu! Și încă nu voi cere. Știe Bătrânul Avva ce face. Iată, de pildă, în ajunul Sântămăriei anul trecut, fără să cer, m-au făcut rasofo, că până atunci nu pusesem pe mine nimic din ce e călugăresc. Și cu acest fericit prilej mi-au dat numele de „Nifon”. Așa că de la data aceea sunt mort și un mort nu cere

niciodată ceva, ci numai primește, dacă i se dă. cum poți să fii mort, devreme ce grăiești cu mine? mai zic eu. da! Sunt mort. Și încă de două ori -, răspunse el cu hotărâre. La vorbele astea eu am rămas descumpănit și am privit atent la el, zicându-mi în sine: „Iată un om necultivat, un simplu văcar și a ajuns să grăiască în enigme. îl văd bine că e în carne și oase și el pretinde că e mort. Și încă de două ori mort. Ehe, măi frate Nifon, eu unul, nu înțeleg ce mai poate fi și asta! Trăsnaie, sau taină?! Ori îmi vorbești în limpezimea graiului românesc, ori taci chitic ca un mort. Și asta e. Să fim înțeleși!” hai, gata! zice el deodată scoțându-mă din noianul gândurilor. nu te tulbura, că iată acum te 142 voi lămuri. d-apoi, măi frate dragă, chiar că m-ai dat gata. Hai lămurește-mă odată, că nu știu unde vrei să ajungi cu asta! uite ce e, zice el în continuare în viața mea, eu, n-am avut păr inți. N-am avut familie. M-am pomenit a fi pe lumea aceasta la „Orfelinatul” din Râmnicu-Vâlcea. Și cum îți spusei, după absolvirea cursului primar de cinci clase, am fost adus aici la Mănăstire, dar pe când eram în ultimul an de școală, unul dintre colegi pe nume Tudor F. Nicolae, s-a îmbolnăvit rău, a fost internat în spital și acolo s-a întâmplat de a murit. D-apoi frate Constantine, zice el de aici începe marea încurcătură încurcătură făcută de Orfelinat, că acela în loc să figureze pe numele lui, a bolit și a murit pe numele meu: Tudoran F. Nicolae. Și așa eronat s-a emis și certificatul de deces. Așa că, eu, în realitate trăiesc, dar în documente, sunt mort. Pe când celălalt e invers; în realitate e mort și trăiește în documente. Și asta e. Se zice că la vremea cuvenită s-ar fi clarificat situația, dar în ce măsură nu știu. Ca document de identitate am numai o dovadă eliberată de „Comitetul Provizoriu” al Municipiului Râmnicu-Vâlcea, dar cu evidența militară, ioc. Probabil că la ăia figurez decedat, că nu m-au deranjat cu nimic până acum. Și sunt sigur că pentru ei sunt mort, că doar nu m-ar fi lăsat liniștit până la vârsta asta! Putea foarte ușor, să mă încorporeze și să mă trimită pe front, dar, vezi bine; cum avea să mă înhațe de vreme ce nu mai exist?! Văd, frate Constantine, că te uiți la mine, ca la nu știu ce, dar dacă vrei să te convingi de asta, mergem împreună la Secretariat și-l rugăm pe Părintele Diacon să ne arate dosarul cu pricina, adică dosarul meu și-ai să vezi acolo actul de deces, despre care-ți spusei. 143 D-apăi, tatăl colegului acela mort se numea Filip, iar pe mama mea o chema Floarea de aceea ni s-au potrivit inițialele. în certificatul meu de naștere la rubrica „Tatăl copilului” scrie „Natural” adică, au vrut să spună, că sunt făcut „din flori” și de aceea s-a utilizat la numele meu inițiala mamei. Așa că, despre genealogia mea nu știu decât atât. De altfel, eu o pomenesc pe mama în rugăciunile mele către Dumnezeu, dar nu știu dacă ea mai este sau nu pe lumea asta. Așa a fost, frate Constantine, cu moartea mea adică cu prima mea moarte din scripte. Iar a doua a fost reală, în duh, când m-au îmbrăcat în rasa monahală. Atunci a murit definitiv Nicolae și s-a născut Nifon, adică am fost

născut din nou de o altă mamă: Sfânta noastră Biserică și „botezându-mă” din nou mi-au dat nume nou. Și asta a fost atunci de Sfântă-Mărie, anul trecut. Și cu acestea, fratele Nifon își încheie istorisirea, iar eu, uimit de cele ce s-au petrecut cu dânsul, zic așa ca pentru mine: Vai câte erori se pot săvârși în viața oamenilor! Unele se fac cu intenție, altele din neatenție. Unele din lipsă de mijloace, altele din incompetență. Unele se pot remedia, altele sunt ireversibile. Unele sunt scuzabile, altele condamnable. d-apăi, până aici a fost bine, Părinte Nifon, și de vor mai trece încă doi ani, vei sta și mai liniștit, că în evidențele militare se urmăresc tinerii numai până la vârsta de 28 de ani și după aceea nu-i mai interesează. Și mai cu seamă, de cei morți nici atâta. Oricum, de aici înainte ar trebui să te simți fericit, ca unul născut din nou, că de acum ai și mamă ai și tată. Ai o familie indestructibilă supravegheată de Dumnezeu și de duhul 144 Bătrânului voievod, Mircea Basarab, la care, el mi-a răspuns așa: să-ți fie auzite la Cer, vorbele astea, frate Constantine, că nu poate fi mai bine să-ți duci zilele aiurea, decât aici în Casa lui Dumnezeu și înconjurat de Părinți duhovnicești. Și frăției tale să-ți dea Bunul Dumnezeu, sănătate, tărie și bucuria mântuirii. Și cel puțin, tot atâtea satisfacții sufletești câte mi-a dăruit mie de când sunt aici. Amin! Și uite așa, Domnule dragă, s-a încheiat încă un capitol din viața mea, odată cu încheierea zilei de joi 11 septembrie din anul 1947, care a rămas de neuitat. Și nu atât pentru istorisirea fratelui Nifon, cât pentru evenimentul despărțirii de Ancuța, de copilul acela minunat, a cărei imagine a stăruit a fi multă vreme în fața ochilor mei. o etapă crucială - Ehe și odată cu trecerea zilei aceleia, viața mea a început a se derula sub alt aspect. E drept că deodată mi-am simțit sufletul golit și parcă mâna stângă n-o mai aveam deloc, dar a trebuit să mă lupt cu mine să-mi uit tot trecutul. Aș fi dorit pe moment să mă pot realiza a fi un alt om, un om perfect lucid, să pot ține piept atacurilor multiple și de toată ziua ale forțelor malefice. Dar, după cum v-am mai spus, eu fiind cam slab de înger, mi-am dat seama că aș putea cădea oricând și așa fiind situația am fost nevoit să mă refugiez ca puiul de găină sub aripa protectoare a Părintelui meu. De altfel, când și 145 când, am mai încercat eu să depășesc această stare de lucruri și să-mi integrez războiul cel lăuntric în sfera rațiunii, dar așa ceva nu mi-a fost posibil. Eram insuficient pregătit în acest domeniu, care, insuficiență nu mi-am putut-o lichida nici până-n clipa de față. Iată de pildă, sunt ajuns la vârsta de șaptezeci de ani și încă mă aflu sub protecția altui Părinte. Și asta în afară de duhovnicul Mănăstirii, și așa voi fi până la moarte. Am simțit nevoia a fi totdeauna sub ascultarea altuia, că e tare greu, e chiar cu neputință să fii pe baricade așa de unul singur. Dușmanul stă nevăzut și cu cât stă ascuns, cu atât e mai periculos. Și apoi, chiar de vine la vedere, vine îmbrăcat în piele de oaie și e tot pe atât de periculos și de aceea am căutat să stau pitit. Să fiu mai explicit în această

privință, permiteți-mi să vă relatez o istorioară: „Se zice că un Avva a plecat într-o călătorie împreună cu ucenicul său. Deodată le apare-n cale doi îngeri. Unul strălucit iar celălalt negru cârmâș, și-i zic Bătrânului: „Avvo, trebuie să primești pe unul din noi să ai ghid pe cale!” Și Bătrânul a răspuns: „Dacă aș fi obligat să iau pe unul din voi, te-aș lua pe tine” zice arătând către cel negru ca păcura dar, pentru că nu sunt obligat, nu voi lua pe nici-unul. Plecați!” la urmă, ucenicul îl întreabă cu nedumerire: „De ce Avvo, l-ai fi preferat pe cel negru și nu pe cel alb?” - „Pentru că, a răspuns Bătrânul, pe cel negru îl cunosc cine e și de unde vine, dar pe cel alb nu. De cel negru mă pot feri, dar de cel alb e mult mai greu”. Iată dar, că ucenicul din istorioară, din insuficientă cunoaștere ar fi ales ca îndrumător pe îngerul ce se arăta a fi alb și s-ar fi înșelat amarnic, neștiind că acela era un lup îmbrăcat în piele de oaie.

146 De aceea zic, în orice împrejurare ne-am afla e bine să cerem sfatul altuia. Altuia mai înțelept. Așa au procedat înaintașii noștri, Părinții noștri duhovnicești, așa trebuie să procedăm și noi. Că, după adevăr, de-ar fi să trăim pe pământul ăsta și cinci sute de ani, nici atunci nu vom ajunge să cunoaștem totul. D-apăi, să nu fie cu supărare, Domnule și frate dragă, că Dumneavoastră, mirean fiind, s-ar putea să nu aveți aceeași optică și să mă judecați cu asprime, dar eu vă mărturisesc din propria mea experiență, că de câte ori am încercat să mă despart de cele pământești și să-mi înalț cugetul la cele cerești, tot de atâtea ori au apărut factori deturnanți, sau, cum zicem noi, ispite din partea duhului întunericului. Iată-mi dar, neputința și dovada certă că hotarul intelectului meu nu e prea departe. Pentru aceasta vă rog să-mi acordați circumstanțe. Și acum să revenim la subiectul nostru, să vedeți ce-a mai urmat, că, ce să zic, dacă cele petrecute nu puteau fi clasificate ca evenimente cruciale, pentru mine, totuși, acestea n-au fost lipsite de importanță, să le pot da uitării. Și-așa aflându-mă, cum v-am mai spus am simțit nevoia implacabilă de a mă cuibări cât mai afectiv lângă inima bună și curată a Părintelui meu. Da, a Moșneagului acela, care, pe cât era de firav la trup, pe atât avea un suflet mare. Și, Doamne, nu pot să trec cu vederea și să n-o spun și p-asta, că avea o smerenie cum nu mi-e posibil s-o descriu, căci mă lovesc de neputința limbajului meu. Ce mai încoa și-n colo, într-un cuvânt, era personificarea simplității, stăpân pe sine, veșnic binevoitor, din ale cărui priviri simțeam cum se degajă asupra-mi o mângâiere dulce, lină, ca un flux plăcut 147 terapeutic și care, nu odată m-a transpus în starea de a uita cu totul de mine însumi. Iată deci pentru ce aș fi dorit să rămân eclipsat în umbra acestui Bătrân, unde cu siguranță aș fi aflat multe din tainele vieții călugărești, care conduc la longevitatea stării de liniște sufletească. Așa fiind situația și după toate cele ce s-au petrecut în ziua aceea, mi-am luat hotărârea ca noaptea următoare să mi-o

petrec în priveghere cu rugăciuni, după cum auzeam că fac unii din Părinții noștri. Or fi făcând care or fi făcând, dar eu ca un neputincios ce sunt, n-am reușit, că toropeala s-a dovedit a fi mai puternică decât mine. Și din păcate, nu numai acest neajuns l-am avut. Niciodată nu mi-am fost suficient. De aceea am zis și repet acum că aflarea aceluia Părinte, mi-a fost un mare dar de la Dumnezeu trimis în calea mea la momentul potrivit și care mi-a întins mâna și m-a regenerat din noianul deznădejdei. Moartea omului vechi Ehe și să vedeți că la câteva zile de la astea a urmat împlinirea făgăduinței Părintelui Stareț, de a mă face „corb”, că imediat ce a trecut înălțarea Sfintei Cruci, croitorul mi-a luat măsura și după vreo trei săptămâni, adică, de Cuvioasa Parascheva, m-au îmbrăcat în negru de sus până jos, primind și botezul călugăriei cu prilejul căruia mi s-a dat numele: „CASSIAN”. Abia atunci mi-am dat seama de vorbele fratelui Nifon: „Moartea omului vechi și nașterea celui nou.” Dar, să fiu explicit, 148 nu atunci m-au călugărit, ci m-au făcut numai Rasofor, adică, purtător de rasă veșmânt călugăresc, ceea ce pentru mine a constituit un eveniment crucial în viața mea. În ziua aceea am rupt-o definitiv cu viața de mirean. La început aveam tendința de a mă împiedica în noua mea ținută, dar curând m-am obișnuit. Și-apoi, ce să zic, că la treburile gospodărești și pe la grajd îmbrăcam tot hainele cele de mirean, căci nu mă înduram să mi le murdăresc pe cele negre și pe care, știți și Dumneavoastră că mi le dorisem foarte mult. Îndărătnicia lui Filimon - Nu târziu după aceea, într-una din zile, am întâlnit pe fratele acela ce avusese obiceiul de a fuma. Eu eram îmbrăcat în rasa neagră, căci fusesem la Biserică și el, de cum mă vede, îmi zice plin de ironie: ehe, Părințele, parc-ai fi „hornul de la bucătărie”! Și eu, îi răspund: dragă frate Filimon, să știi că în Mănăstire nu este îngăduit nimănui să facă glume. Haina călugărească e veșmânt bisericesc sfințit de Părinți cu har și trebuie să fie respectată. Iar între noi ca oameni ce ne dorim mântuirea, să ne respectăm din dragoste, că, să știi, după cum ne învață Sfânta Biserică, omul va da socoteală înaintea Dreptului Judecător, de orice cuvânt rostit, ce nu folosește. Ba chiar și pentru gândurile sale va să dea răspuns!. Și să-l fi văzut, Domnule dragă, pe Filimon al nostm, cum, deodată s-a schimbat la față și se repede zicându-mi cu obraznicie: - „Ce bă, doar te văzuși cioară și ai și 149 început să-ți dai aere de pedagog? Păi te-a îmbrăcat bă, că ești un codoș. Tu m-ai pârlat la „babacu” ăla că fumez. De unde avea să știe el că am tras din țigară acolo-n dos? Las’ că te aranjez eu pe tine!” Drept să vă spun, m-am tulburat în sinea mea de cuvintele lui și când am vrut să-i răspund că nu-i nimic adevărat din ceea ce crede el, mă pomenesc că cineva mă trage de mână. Era iubitul meu Părinte Eftimie și întorcându-mă, îmi zice: - „Mergi la chilia ta și roagă-te pentru tine, iar pe acesta lasă-l, că nu e nici-o nădejde să rămână-n Mănăstire. El este al aceluia despre care se zice că și-a pus tichie de mângăritar

să nu i se vadă coarnele.” în cele două luni de când e aici, am încercat de câteva ori să-l apropiu de mine, să-l fac să înțeleagă, că în Casa lui Dumnezeu, trebuie să fim toți de o credință, de o simțire și să stăruim în bună înțelegere, dar n-a fost chip. E un ins singuratic în felul lui, contradictoriu și inconsecvent. Se substituie de la orice muncă și-i ostentativ are duh de ceartă. De patima fumatului încă nu s-a debarasat și spre călugărie, după cum se vede, nu are chemare. A venit aici cu credința că va obține tot ce e necesar vieții trupesti, fără să lucreze ceva. Urechea lui nu prinde unda tainică a clopotelor Bisericii, ci numai pe cea a clopotului bucătăriei așa că, Mănăstirea nu este elementul lui. înclină mai mult spre nebunia efemeră a tinereții, iar de ascultare, supunere și blândețe, nici nu vrea să audă. Afară de toate acestea are și legături de prietenie cu o femeie și aceia se cam ține de capul lui și după cum se vede, nu se va lăsa până ce nu-l va câștiga de partea ei. „Dumnezeu să aibă milă de el!” Și eu am încheiat spunând, „Amin!” 150 și „Radu l-a chemat” D-apoi, Domnule dragă, cam asta a fost cu Filimon al nostru, că la vreo două săptămâni mai târziu, ce credeți c-a făcut? A dispărut din Mănăstire. Da, a dispărut fără să spună cuiva un cuvânt și dus a fost. Vorba istorioarei aceleia cu țiganul; „Radu l-a chemat”. în urma acestora m-am adresat Părintelui meu și am zis: Avvo, ai avut dreptate cu Filimon voinicul și arătosul, că nu va sta la Mănăstire, iată că și-a luat bocceluța și s-a dus de unde a venit. Păcat de el, că putea săăăă...!” nu. Nu era locul lui aici, zice Bătrânul dar să nu mai vorbim de el, că nu e al nostru să judecăm pe cineva, ci mai degrabă să fim cu luare-aminte asupra noastră, să nu ne clătinăm. așa este Părinte, am mai zis eu, dar totuși sunt nelămurit. Se spune că tot omul este chemat la mântuire, oare să purtăm noi vreo vină pentru plecarea lui Filimon de-aici? nu, pentru că nimeni nu l-a silit să vină și nimeni nu l-a dat afară. Ba a fost primit cu dragoste și sfătuit să-și lepede vechile obiceiuri. De aceia singur va răspunde pentru sine. Iar cu privire la mântuirea sufletului, tot omul e chemat spre aceasta, dar nu înseamnă că toată lumea e chemată la călugărie, ci fiecare să-și aibă un rost în lume și acolo-n rostul lui trebuie să-și ducă viața de adevărat creștin. Într-o istorioară veche se spune, că cineva s-a dus la un om înțelept și l-a întrebat: „Domnule, am văzut un om zburând prin aer. Oare să fie acesta drept înaintea lui Dumnezeu? nu știu. Să mă mai gândesc, a răspuns 151 acela. — Am mai văzut și un om mergând pe apă ca pe uscat, va fi fiind acesta drept în fața lui Dumnezeu? nu știu. Să mă mai gândesc, a răspuns și de data aceasta înțeleptul. am văzut și un om ca toți oamenii, unul ca noi care-și făcea datoria cea de toate zilele în fața lui Dumnezeu, dar nu se deosebea cu nimic de ceilalți oameni, nici nu zbura, nici nu mergea pe apă ca pe uscat. Acesta cum va fi? Și înțeleptul i-a răspuns fără ezitare: „Acesta este drept în fața lui Dumnezeu, pentru că acesta face cele ale oamenilor. Nu este dat oamenilor, nici să zboare, nici să meargă pe

apă ca pe uscat, dar le e dat să fie oameni cumsecade. Și dacă sunt oameni de omenie, aceștia sunt drepti în fața lui Dumnezeu”. D-apoi, Domnule dragă, a fi oameni cumsecade putem fi toți, așa că, să nu ne mâhnim, că nu putem zbura și nu putem umbla pe apă ca pe uscat. Despre acestea din urmă nu ne va întreba și nu ne va cere socoteală nimeni. Dar cred că despre cumsecădenie vom fi întrebați. Așa că, după cum spuneam. Biserica Triumfătoare din Cer, sau, cum pe drept i se mai spune: „Norul de mărturii” este formată din Sfinți ce au avut diverse dregătorii în viața pământească. Deci și din călugări și din plugari și ostași și meseriași și dintre cei săraci și dintre cei bogați. Din toate straturile sociale și de pe toate meridianele pământului. Adică, în genere, din oameni care în viața pământească au lucrat ce le-a fost dat să lucreze în cinste, dreptate, credință și dragoste. Iar la Judecata de Apoi cu acea mare Ceată de Sfinți, Dreptul Judecător va judeca lumea. Citeam cândva în Pateric, că un frate a întrebat pe Starețul său, dacă în iad sunt călugări și acesta i-a răspuns zicând: - „Nu! Toți călugării vor merge la Rai. Ci numai cei care au lăsat toate și au urmat lui Hristos. Iar cei care sunt îmbrăcați în haina călugărească, dar nu au lăsat toate ca să urmeze lui Hristos, aceia nu pot fi numiți călugări și partea lor e necazul cel mare!” Și asta e, Corbule tată, nu haina trupului contează, ci haina sufletului. altceva este cu Nifon - Ei bine, am zis eu, până aici am înțeles, dar cu fratele Nifon ce poate fi? Are „stofa” de călugăr, e venit aici de când era copil de 15 ani și cu toate acestea încă nu e călugărit. la vorbele astea, Avva Eftimie își duce un deget la buze și-mi face semn să tac și apoi grăiește: - „Despre fratele Nifon nu trebuie să vorbim ceva. Nici măcar un cuvânt. El pentru noi este mort și unui mort nu i se poate acorda această investitură. Când l-a făcut rasofor, nu fără risc l-a făcut. Dar, să mai treacă un an, doi și după aceea vom vedea ce va hotărî Bunul Dumnezeu”. D-apoi, Domnule dragă, atunci n-am știut de ce a zis Avva Eftimie că rasoforia lui Nifon a fost riscantă dar mai târziu am aflat că pentru astfel de cazuri trebuie întocmite niște acte, un dosar întreg și trimis la Episcopie pentru aprobare. Ori, aceasta nu se putea întreprinde, câtă vreme el încă nu era ajuns la vârsta de 28 de ani, adică atunci când va fi fost socotit ieșit din perioada de obligații militare. schimbarea ascultării - și după acestea ce evenimente au mai fost în Sfânta Mănăstire, Cuvioase Părinte? după toate astea n-au mai fost să zic așa evenimente vrednice de luat în seamă, că viața în Mănăstire a decurs în deplină pace. Prin părțile acestea nu prea s-a simțit criza de alimente din cauza secetei din anul acela nu zic pentru noi cei din Mănăstire, care trebuie să ne grijim mai mult de suflet, ci pentru poporul laic. între timp, acolo la Cozia s-au organizat ore de muzică bisericească în cadrul Mănăstirii, cu cei care erau mai tineri. Scopul a fost să selecționeze pe cei cu vocație, dar eu nefiind înzestrat cu darul acesta, din mila lui Dumnezeu, am fost supus altor ascultări. Și să vedeți;

trecuse Sfântul Dumitru și vremea începuse să se răcească și într-o seară, după cină, Avva Starețul îmi zice: ia spune „Corbule”, tată, cum te simți ca integrat în soborul nostru și în noua ținută? Și eu am zis: ce să vă spun Preacuvioase Părinte Stareț, că sunt un nepriceput și nu sunt în stare să vă dau un răspuns, dar, Dumnezeu știe cât am dorit să ajung aici. și crezi că ești ajuns departe? mai zice Bătrânul, apoi, eu: n-am zis că sunt ajuns departe, ci că sunt în această ținută și încorporat în soborul Mănăstirii și de aici în colo, Dumnezeu cu mila. ei, bine mai zice el pentru că ai avansat în ierarhie, vei „avansa” și cu ascultarea. De la întâi noiembrie 154 vei lăsa grajdul și vei griji de curățirea latrinelor. La una ca asta, Avva se aștepta la împotrivire din partea mea. să mă simt ofensat, dar n-a fost așa, că eu am primit cu toată supunerea și chiar cu dragoste, dacă mă credeți. Păi, oare nu se cădea să fie așa? Adică cel ce fusese cu această ascultare, nu trebuia să fie odată schimbat? Și-apoi, acolo la Cozia, chiar că nu prea aveam ce face în această răspundere, că au o instalație perfectă, cu o canalizare bună, apa curge în continuu, că vine de sus și deversează acolo-n Olt. Așa că, după cum v-am spus, nu prea aveam ce face și dacă lucrul acesta nu-mi acoperea timpul din zi, am început să mă frământ cu mintea și mi-am pus în gând să merg la Avva Starețul, să-mi mai dea ceva de lucru, dar, să nu întreprind nimic așa de capul meu, am spus despre aceasta Părintelui Eftimie. Și el mi-a zis: să nu faci una ca asta, că-ți vâri singur șarpele-n sân. Așa că, nu deștepta ursul care doarme. D-apoi, se înțelege că aici e vorba de „ursul” mândriei. Fugi de mândrie, că-i mai periculoasă ca vipera. Uite, ia colea cartea aceasta și citește-o cu luare-aminte și nu uita că în toată vremea trebuie să îndepărtezi din minte gândurile vătămătoare. Să dorești și să te lupți pe cât îți stă-n putință să-ți păstrezi cugetul curat de orice întinăciune, că de va fi Cuvântul lui Dumnezeu cugetarea ta, respirația ta, atunci și ochiul tău va deveni mai luminat și vei putea deosebi cu multă claritate lucrurile și cum să te ferești de ceea ce nu vine de la Dumnezeu. Deci, fiule, controlul gândului, trezvia inimii, controlul simțirii, așa fel încât să-ți păstrezi viu darul deosebirii binelui de rău, al duhurilor bune, de cele rele, ca toate în viață să le tratezi cu dreptă 155 socoteală cu discernământ, Deci. cu mintea trează, căci și inima veghează, pe când noi dormim și când ne odihnim inima lucrează. Ea este motorul perpetuu, dar totuși vremelnic. Ia seama dar, că în Mănăstire e de pagubă să te lauzi că ai făcut ceva și nici să te tulburi că n-ai reușit să duci la bun sfârșit ce ți-a fost dat să faci, că Părintele Stareț are o chibzuință bine șlefuită și știe el ce face. Așa că, apucă-te de citit și ai să vezi cum trebuie să fie călugărul zilelor noastre. În urma acestora, eu am rămas ca picat din pod și mă întrebam: „Oare toți călugării trebuie să fie la fel ca Sfinția sa, adică misterioși? Și gândind așa, deodată mi-a năzărit în minte chestiunea cu misterul și l-am întrebat: părinte Eftimie, a mai venit la Sfinția ta călugărul acela

tinerele și misterioase? Și el mi-a răspuns: da, a mai venit odată, tot așa noaptea și l-am implorat, zicând: - „Părințele, dacă nu vrei să-mi spui de la care Mănăstire ești și cum ți-e numele, te rog, pentru numele Domnului Iisus Hristos, să nu mai vii la mine că sunt un gunoi împrăștiat!” Atunci, el a zâmbit și mi-a răspuns cu glas dulce: - „Bine, Părinte Eftimie, n-am să mai vin, că de altfel am venit numai dacă am fost trimis de „Stăpâna noastră”. Totuși, la sfârșit când vei pleca la drum, am să vin, că n-ai să poți merge singur”. Și cu adevărat, că de-atunci n-a mai venit, dar i-am simțit prezența. ispita e încercare - D-apoi, să vedeți Domnule dragă, că odată cu schimbarea ascultării, mi-a fost dată o altă chilie o 156 cămăruță în latura dinspre Olt, de unde auzeam cum se sparg valurile lovindu-se de piciorul Mănăstirii. Nu mult după instalarea mea acolo, într-un moment din zi, pe când terminasem cu treburile din rânduiala dată și mă aflam citind în Pateric, mă pomenesc deodată vizitat de Părintele Stareț și văzându-mă citind în timpul programului din zi, îmi glăsuiește: de ce nu ești la ascultare? și îi răspund: preacuvioase, știți că... și i-am explicat cum stau lucrurile. În timpul acesta, el trece la fereastră, privește afară și mi se adresează, zicând: ai văzut cum bat talazurile la temelie? da, am văzut Preacuvioase. și nu te-ai gândit că la un moment dat va să ne pomenim că ne ia apa cu totul? vă rog să mă iertați, dar la așa ceva nu m-am gândit, Preacuvioase, i-am răspuns. Apoi iarăși el: pentru că nu prea ai de lucru, mergi la magazie și ia-ți de-acolo uneltele de care crezi că ai nevoie și, ori că va să sapi în partea stângă să abați cursul apei, ori vei rostogoli aici niște bolovani mai mari care să zăgăzuiască valurile. desigur, că de la bun început mi-am dat seama că Avva Starețul mă pune la grea încercare, dar, de, porunca e poruncă și ascultarea e ascultare. Se zice că ascultarea e mai mare ca rugăciunea, pentru că e mucenicie de bună voie într-o răbdare și smerenie, că nu faci voia ta, ci voia celui mai mare. Așa că, degrab am mers la magazie și am luat cu mine o lopată, un târnăcop și o rangă de fier. Acolo la fața locului stam și gândeam ca un neputincios: Ce să fac? Vă dați seama și 157 dumneavoastră, că asta era o lucrare pur inginerescă. O lucrare ce ar fi trebuit organizarea unui șantier în toată regula, dotat cu utilaje de mare tehnicitate și cu mai mulți muncitori calificați în acest sens. Dar, după cum v-am spus, a trebuit să mă supun și pe când stam ca un neputincios privind la valurile înspumate, apare lângă mine iarăși Părintele Stareț și zâmbind lovește cu palma în masivul de piatră pe care stă Sfânta Mănăstire și zice: măi copile, de când îi lumea și pământul lovesc valurile în stânca aceasta și o să mai bată încă multe veacuri de-aici în colo, dar pe Bătrânul Mircea Voievod nu-l va putea clinti nici măcar o țără. Am vrut numai să știu cât te poate ajuta mintea, dar văd la tine că supunerea e mai acătării ca istețimea, mergi dar, la chilia ta și mănâncă-ți cartea, că e de mare folos! și asta a fost cu Avva Starețul. Și cred că din momentul acela când

am luat uneltele pentru a merge la râu și până-n clipa când a venit lângă mine acolo la piciorul Mănăstirii, m-a urmărit îndeaproape, râzând în sine de naivitatea mea. una cam hazlie - Și acum să vă mai spun una. Una cam hazlie. Și asta a fost tot în toamna aceea, adică, mai precis în luna noiembrie a lui 47. Vremea se răcise de-a binelea și dimineața cădea bruma și cu toate acestea nu puteam scăpa de purici. îmi făceam curățenie, îmi scuturam ce aveam și eu pe acolo, dar, degeaba. Se prăsiseră domnule, considerabil câinii și pisicile și de la aceste animale erau purici și prin curte și peste tot. Bunăoară, lângă chilia 158 mea, aveam ca vecin, un călugăr bătrân ca la optzeci de ani și într-o dimineață mă pomenesc cu acest Părinte că vine în chilie la mine și-mi zice: ia spune, fiule. Cum ți-a fost odihna în noaptea aceasta? și eu îi răspund: din mila lui Dumnezeu și cu rugăciunile Sfinției tale, m-am odihnit bine, Cuvioase Părinte. nu te-a deranjat nimeni? nu! i-am mai zis. dar suferi de vreo meteahnă? nici asta. M-a ferit Dumnezeu. Și iarăși el: sau cumva ești somnambul? vai de mine, Părinte! îi răspund cam speriat. ei bine, mai zice Bătrânul, nu cumva practici magia? habar n-am de asta, Cuvioase Părinte. Dar nu înțeleg. Ce rost au aceste întrebări? păi, ce să zic, că în noaptea trecută, te-am văzut de câteva ori ieșind pe balcon și simulai că arunci ceva peste balustradă. Așa că, ce-ai avea de zis despre aceasta? of, Doamne! abia atunci m-am lămurit despre ce este vorba și-i răspund râzând: blagosloviți și iertați, Cuvioase Părinte, că nimic din ce-ai bănuț nu este, ci de cum prindeam un purice, să nu-l ucid, îl aruncam afară acolo jos pe bolovani. La răspunsul meu, Bătrânul s-a veselit la față și zice: eu, nu-i arunc afară ci îi las să mă înțepe să mă țină treaz toată noaptea”, și apoi a plecat liniștit la chilia lui. D-apoi, Domnule dragă, ce să vă mai spun, că după cum vedeți, am cam intrat în amănunte, de exemplu, chestiunea asta cu puricii, despre care v-aș ruga să nu scrieți, că ar râde și curcile de mine. 159 Și acum, vă rog să-mi dați un răgaz de câteva clipe, să văd ce-aș putea să-mi mai amintesc, că, de, e vreme de-atunci și cum eu sunt așa cum sunt, le-am cam uitat. așa-i viața de Mănăstire - D-apoi, să zic așa, că în decursul vremii de multe ori am fost luat de la ascultarea mea și obligat să lucrez altceva și iarăși altceva și toate astea din porunca altora ce se considerau a fi mai „vechi” în Mănăstire: deci, lăsam una și luam alta și-n felul acesta se nășteau nemulțumiri, iar pârile împotriva mea se întetiseră ca tirul artileriei, la care, eu, tăceam chitic și nu ziceam nimic și nici nu mă tulburam, căci îmi ziceam în gând: „Numai cu răbdare și tăcere se face agurida miere”. Și tot în desăvârșită tăcere, viermele își țese căsuța din mătase aurie. Așa că,... Dar să vedeți că într-o seară, tot așa după cină, Părintele Stareț, cu răbdarea-i de fier, după ce i-a ascultat pe toți pârătorii, ia cuvântul și zice:

Lăsați-l pe Corbu în mâna mea, că-i vin eu de hac. Dar, până una, alta, să fie

lăsat în pace să-și vadă de ascultarea ce-i este dată. Și am stat Domnule dragă, aproape doi ani în această ascultare, fără să cer să fiu schimbat. Și nici nu am cârtit, că, de ce trebuia să cârtesc, de vreme ce eu ca invalid, eram foarte potrivit acolo unde eram. Dar, să vedeți că până-n lăsatul secului de Postul Crăciunului din anul 1949 am fost luat de la acea ascultare și dat la bucătărie, unde nu prea mă puteam 160 descurca. Acolo-mi trebuiau două mâini zdravene, nu așa,... Dar, până la urmă am fost înțeles și-mi dădeau să fac ce puteam să fac; aduceam din magazia de alimente fasole, cartofi, ceapă, făină, mălai și tot ce trebuia pentru pregătirea mâncării. Alegeam fasolea, orezul, grâul pentru colivă. Ehe și câte nu erau de făcut la bucătărie? Doar că aici nu mai aveam o clipă de răgaz și niciodată nu mă puteam culca mai devreme de unu noaptea și ca un trândav de cum intram în chilie, îmi făceam o scurtă rugăciune și hai la orizontală cât îi patul de lung, în timp ce la Sfânta Biserică, Părinții noștri oficiau slujba Miezonopticii. Și asta e vai de mine și de capul meu ăsta păcătos! D-apoi, să vedeți că tot în vremea aceea aveam acolo la Mănăstire vreo doi călugări bătrâni de a căror râvnă nu știa nimeni decât Duhovnicul lor, care, abia după moartea bătrânilor a spus totul spre lauda lui Dumnezeu. Și iată în ce consta osteneala acelora: în afară de ascultarea ce le era dată ca unor ființe bătrâne, pe lângă canonul de chilie, ei își osteneau trupul cu multe metanii și neculcându-se pe pat, ci-și petreceau viața stând în picioare și când ajungeau să cadă, se așezau pe scăunele în ungher, fiecare în chilia lui și adormeau cu rugăciunea pe buze, stând rezemați de pereți. Și asta e, Domnule dragă, cu unii călugări, dar cu mine ăsta leneșul și păcătosul,... ă hă! dar, ce să-i faci? pe fiecare ne știe Dumnezeu. Așa-i viața de Mănăstire. Mereu în lucrare și-n ascultare de toți. Chiar și de cei mai mici. Că, se știe de toată lumea, cum că, „munca aduce sănătate, iar trândăvia doar păcate”. Și-apoi dacă ești conștiincios și lucrezi numai din dragoste pentru Domnul Hristos și 161 Sfânta Lui Biserică, nici capul nu te doare. Chiar dacă alții caută să te supere, că, ce să zici, e mult mai ușor să ascuți, decât să poruncești. Și pe de altă parte, viața de Mănăstire e mult mai de dorit, ești mai sigur de mântuire, ești mai aproape de Dumnezeu, decât viața în lume, unde, vezi bine cum e în lume, că mai bine se-nțelege lupul cu oaia decât om cu om și unde sunt numai griji, dureri, necazuri și câte și mai câte neajunsuri, încât nici nu mai spun, că te-ngrozesc. Și-apoi, cu mântuirea sufletului? Dumnezeu cu mila Lui cea mare. Și asta e, omule al lui Dumnezeu, să nu credeți că eu am fugit de răspunderea din lume și de ispite, care, din păcate, sunt multe și de tot felul și care-s chiar în trupul nostru. Da, da, ispitele sunt chiar în trupul nostru pentru că din ispite suntem născuți; după ce scăpăm de una, dăm peste alta și pătimirea se ține lanț. Și de ce toate astea? pentru că tezaurul fericirii noastre l-am pierdut de la început. Și-apoi, oricine a încercat să fugă de ispite, n-a realizat nimic, pentru

că ispitele te pot bântui oriunde și înlăturarea lor nu se poate obține decât numai prin ascultare, smerenie și răbdare. Răbdare din dragoste. D-apoi, Cuvântul lui Dumnezeu se înfiripă numai în inima smerită, răbdătoare, că, așa după cum spusei, ispitele dau năvală unde nu e ascultare. Și unde nu e ascultare din dragoste, se înțelege, nu e nici smerenie, că, n-are cum să fie. Și unde nu e smerenie, păcatul e iminent și păcatul taie aripile de zbor către înălțimi, către mântuire. După cum se știe smerenia este dinamica vieții spirituale, fundamentul progresului duhovnicesc și al personalității creștine. 162 Dar, neajunsul e, Domnule dragă, că de cele mai multe ori, nu ne cunoaștem pe noi înșine, ci numai în ispite ne putem da seama de ceea ce suntem în stare. Nu-i mai puțin adevărat, că și păcatele și slăbiciunile părinților se transmit copiilor încă de la începutul existenței lor, dar asta nu înseamnă că aceștia nu vor fi răspunzători de propriile lor slăbiciuni, pentru că tot omul este chemat la luptă. La luptă împotriva tuturor slăbiciunilor și cultivarea virtuților, care, nu se transmit, ci se câștigă prin voință și osteneală. Iată dar, pentru ce omul este chemat la luptă că, doar în împărăția lui Dumnezeu nu se poate intra cu slăbiciunile personale sau ale eredității, ci cu virtuțile pentru care trebuie să te ostenești, căci răsplata așteaptă pe ostensor și cununa pe luptător. Și, se înțelege: Osteneală și luptă dusă până la sfârșit într-o răbdare și dragoste. ispitirea lui Ioanichie - După cum cred, ați înțeles și Dumneavoastră, că nevoința cea mai de seamă a monahului este să se roage neconținut în smerenie, în ascuns. Și în legătură cu aceasta aș vrea să vă istorisesc ce i s-a întâmplat unui frate de mănăstire în vara anului 1950, pe când se afla la ascultare în grădina de legume de lângă Sanatoriul de odihnă al înalților ierarhi ai Bisericii noastre. Probabil că fratele despre care vreau să vă vorbesc, practica rugăciunea neconținută a minții și într-un moment când gândul i-ar fi fugit în altă parte, i-a și apărut ispita. Și încă ce ispită!! Despre această întâmplare s-a adus la 163 cunoștința Obștei, tot la masa de seară când toți sunt laolaltă și se poate discuta și prelucra multe și de toate. Fratele acela, Ioanichie, înainte de a fi în monahism, după cum zicea el că ar fi dorit să se înroleze în armată, să devină ofițer de carieră, dar mama lui fiind o bună creștină l-a sfătuit și l-a îndrumat pe calea aceasta a mănăstirii. Și să vedeți ce a urmat cu fratele nostru! Se pomenește deodată că, de unde, de neunde îi apare-n față un ofițer. Un ofițer de Roșiori din cei vechi cu multe zorzoane pe piept și pe umeri și cu un aer prefăcut îi zice: - „Bucură-te Ioanichie, că pentru multa ta rugăciune, am fost trimis să te sfătuiesc, să te ții bine, că te afli pe drumul cel bun și răsplata-ți este asigurată!” Fratele, fiind luat prin surprindere, grăi așa: - „Nu știu să fi făcut vreo rugăciune cum trebuie, sau vreo altă ispravă. Dar, mă rog, cine sunteți dumneavoastră, că nu vă cunosc? Și acela a răspuns: - „Cum, nu mă cunoști? Eu sunt îngerul ce nu te slăbesc o clipă, te însoțesc oriunde și te ajut

în chip nevăzut să te „desăvârșești”. cum să fiți înger, deoarece eu vă văd că sunteți ofițer? și acela i-a răspuns: - „Tocmai tu pui întrebarea asta? tu care ești mai înțelept decât toți?! Păi, dacă mă arătam ție cum sunt cu aripi și în toată strălucirea mea, ori te-ai fi speriat foarte, ori te-ai fi mândrit de o așa vrednicie. Dar, să nu-ți fie spre cădere, iată m-am arătat ofițer de cavalerie cu gradul de căpitan”, apoi, fratele zice: eu vă mulțumesc pentru bunăvoință, domnule căpitan și Bunul Dumnezeu să vă răsplătească osteneala după cum știe El. Dar ar trebui să vă aflu numele, să știu cui să mă adresez, la care, necunoscutul, grăi: nu-ți 164 este de trebuință să-mi cunoști numele. De altfel, am mai multe. Tu însă, țin-te bine și bucură-te că ești la înălțime, nu ca alții de teapa ta! și iarăși fratele: sunt încredințat că ai greșit adresa, domnule căpitan. Nu la mine trebuia să veniți. Și-apoi, dacă nu-mi spuneți cine sunteți, nu pot să cred ceea ce-mi spuneți. - „Ți-am spus cine sunt, mai zice ofițerul. și să știi că am sub comanda mea mulți subalterni și de vrei să te mântuiești, să fii cu adevărat fericit, înscrie-te în compania mea” și degrab scoase din buzunarul vestonului o hârtie și un stilou și vru să i le înmâneze, dar fratele nostru, îl respinse, zicând: o, nu. Nu domnule ofițer. Ce să faceți cu mine, că sunt cel mai prost dintre toți? și străinul, continuă: nu te subestima, Părințele. Îți cunosc veleitățile. Ești unul dintre puținii ce au ajuns la acest nivel de desăvârșire. E păcat că nu te bucuri de asta!” și fratele acela, simțind din plin ispita, îi răspunse tutuindu-l: de-ai fi vreun sfânt al lui Dumnezeu, ai fi în Cer, nu prin vadurile de varză ale Mănăstirii. Iar de-ai fi ofițer adevărat, ai fi în cazarmă că nimeni nu poate hoinări așa hai-hui de capul lui. Așa că, domnule căpitan îți ordon: „Pleacă de la mine și du-te la cel ce te-a trimis!” la urmă fratele s-a închinat strigând cu glas tare „Maica Dumnezeului și Mântuitorului meu, nu mă lăsa pe mine păcătosul, ci vino degrab și mă ajută!” După asta, ofițerul ispititor, a fost nevoit să facă stânga-mprejur și s-a dus în pas alergător de s-a afundat în albia adâncă a Oltului. Și ce credeți, Domnule dragă, vorbele de la urmă ce au fost rostite cu glas strigat, din rânduiala lui Dumnezeu 165 au fost auzite de un Părinte bătrân care avea în supraveghere toată grădina și livada de pomi fructiferi și acesta merse la fratele cu pricina și-l întrebă: ce ți s-a întâmplat, frate Ioanichie, de strigi ca un deznădăjduit? și el i-a istorisit întâmplarea cu ofițerul dubios, după care, Bătrânul zice: -Ăhăă! Nu miroase a bine! am să înștiințez imediat Stăreția despre aceasta”. Și așa a făcut, Domnule dragă, după cum am spus la începutul istorioarei, că Părintele Stareț, la rându-i a adus la cunoștința Obștei despre această întâmplare și printre altele, Sfinția sa, s-a adresat tuturor, zicându-le: - „Să nu creadă cineva că e scutit de astfel de curse ale vicleanului. Deci, atenție, iubiți smerenia pentru că ispita e mai perseverentă decât virtutea”. Apoi, către cel în cauză: - „Frate Ioanichie, de mâine dimineața treci la bucătărie, să ai ocupație de tot momentul. Iar fratele Cassian îți va lua

locul”. la grădinărie - Și astfel am fost schimbat de la bucătărie, la grădinărie. Aici, ce să zic, ce-i drept, e drept; eram eu învățat cu munca, dar nu prea puteam să dau cu sapa. La irigații era o plăcere, că aveam apă din belșug ce venea de sus și o dirijam unde trebuia și asta nu era o muncă prea robustă, numai că eu fiind așa cum sunt, la sfârșitul zilei de muncă mă simțeam istovit. E drept că la săpat, la desfundat cu hârlețul și la alte lucrări mai grele, veneau 166 mai mulți frați și munceau, îndrumați fiind de Părintele acela bătrân, care era cu adevărat un grădinar priceput. D-apoi, Domnule dragă, acolo între legume și zarzavaturi și nu departe de astea pajiștea și pădurea cu o vegetație abundentă și luxuriantă de parcă sfida procesul de fotosinteză, precum și izvoarele de apă, formau un peisaj încântător, în mijlocul căruia străjuia Biserica lui Dumnezeu, precum Pomul Vieții în mijlocul Raiului. Tare minunat ești Doamne! — Vedeam cu ochii cum se strânge varza de vară și cum crește răsadul celei de toamnă, cum cresc tomatele și cum rodul lor capătă culoare, proșteime fiecare cu gustul său savuros. Și câte nu aveam acolo? tot ce trebuie pentru viața omului. Apoi, la sfârșitul zilei de muncă, în parfumul cimbrului printre flori multicolore priveam în jurul meu și mă minunam de atâtea bunătăți și frumuseți ale lui Dumnezeu, Care face ca toate să crească și să-și dea rodul la timpul său. Iată, dar, că toate acestea sunt numai taine. Cu adevărat că suntem înconjurați numai de taine, Domnule dragă. Orice sămânță, orice firicel de iarbă ascunde-n el o taină. De pildă, grăunțele de trandafir, o bobită mică, mică de tot, ascunde-n el o taină. De unde am putea ști noi că în interiorul său stau pitite roșul acela catifelat și parfumul acela neegalat? Iată adevărul de necontestat, că toată natura e lucrul mâinilor lui Dumnezeu, iar noi, ca niște păcătoși ce suntem, trebuie să cinstim această minunată lucrare și s-o protejăm, că și ea ne protejează pe noi. Natura a fost creată și nu are puteri creatoare, cum greșit cred păgânii și ateii. Și dacă, Domnule dragă, omul a fost pus să stăpânească peste toate cele de pe pământ, ar trebui ca 167 această stăpânire să fie plină de iubire și respect, să cunoaștem legile ei așezate de Părintele Creator, s-o lucrăm și să o păzim precum ne-a fost porunca de la început, că doar aici ne-a așezat Bunul Dumnezeu, aici în mijlocul naturii între Cer și Pământ. Țsta e mediul nostru firesc, mediul ființei umane. D-apăi, munca la câmp în aer liber și creșterea animalelor, sunt cele mai legate de viața noastră. Aceste îndeletniciri înnobilează sufletul omului, îl îndeamnă la smerenie, îl face evlavios și-l apropie de Dumnezeu. D-apoi, să revin la cele ce vă spuneam mai adineaori, că acolo-n grădina de legume mă simțeam nespus de bine. Frumoasă ascultare și mai puțin obositoare. Incomparabil cu cea de la bucătărie. De altfel, din această ordine de idei cam așa am fost crescut: cu munca și cu ascultarea, și sunt convins că va veni și vremea aceea de odihnă, precum stă scris: „După cum știi a lucra, așa plată vei lua”. și se înțelege că nu vreau să mă

laud prin aceasta, doamne ferește! Și cum mi-aș putea permite așa ceva, din moment ce totdeauna am fost în urma tuturor? Însă e știut că cel ce se eschivează de la muncă, cel mult, poate să înșele pe oameni, dar pe Dumnezeu care vede totul, nicidecum. Dumnezeu fiind veșnic, El are toată știința și preștiința. El pune în fiecare dintre noi o chemare, iar noi în libertatea noastră facem alegerea. Așa cred că a fost și cu mine, că, de altfel puteam să rămân la vatra părinților mei, să mă căsătoresc și să-mi văd de cele ale lumii, dar mi-am ales calea aceasta, calea Mănăstirii, fiind cea mai bună și din mila și cu ajutorul lui Dumnezeu, vreau să mi-o țin așa cum pot. De altfel însuși Domnul Hristos a zis: „Cine voiește să vină după Mine, să se lepede de 168 sine, să-și ia Crucea și să-Mi urmeze Mie” (Matei 16 24). Asta e urmarea lui Hristos: viața de Mănăstire, viața de rugăciune și umilință, muncă și ascultare. Viața în Mănăstire nu e odihnă cum cred unii. Au fost câteva cazuri de acest fel acolo la Cozia. Au venit tineri și au cerut să fie numiți în viața călugărească și când au văzut că trebuie să facă ascultare, au dat bir cu fugiții. Astfel de oameni nu pot vedea decât cele de suprafață, iar pe cele tainice ba. Acest aspect este un produs tot al mândriei, al iubirii de sine. De altfel, după adevăr, cel ce se iubește pe sine, de fapt, se urăște cu o ură ce ucide veșnic. Așa că, precum se știe din mândrie, căderea e iminentă, se cade oricând, dar din smerenie adevărată, nicidecum. Monahul trebuie să aibă inima curată și înarmat cu multă răbdare. D-apoi, răbdarea e o adevărată energie, este una din podoabele monahului. Și nu numai ale monahului, ci și ale oricărui creștin. Așa trebuie să fim în toată vremea: plini de răbdare, cu inima curată și mintea trează, căci inima curată și smerită este locul unde se instalează Împărăția lui Dumnezeu, după cum a zis însuși Domnul Hristos: „împărăția lui Dumnezeu este înălăuntrul vostru”, iar antecamera acestei împărății este Biserica Lui Dreptmăritoare biserica Creștină Ortodoxă în bolta căreia se oglindește Cerul cu toate Puterile Sale. Aici este nădejdea mântuirii noastre. Nădejde tare și neștrămutată pentru că sfârșitul este aproape și din păcate, noi suntem slabi, neputincioși și călători grăbiți pe acest pământ. D-apoi, în acest sfârșit de mileniu cuprins în întregime de un complex de astenie, multiple crize și nonsensuri, 169 lumea creștină de astăzi cere și așteaptă mult mai mult de la Mănăstiri. Lumea iubitoare de Hristos așteaptă cuvinte de mângâiere și de învățătură, așteaptă duhovnici iscusiți sfinți, așteaptă dezlegarea de păcate și răspunsuri clare la marile lor întrebări. Așteaptă de la monahi rugăciuni de foc, viață îngerească, mai multă iubire, mai multă căldură și Har dumnezeiesc, vrea să vadă viața lor ca pe niște candelă neadormite de rugăciune și vase ale Duhului Sfânt. Și asta e, Domnule dragă, dar în același timp și dumneavoastră mirenii care mai simțiți creștinește, aveți datoria sacră de a vă ruga neîncetat și stând cât mai lipiți sufletește de Biserica lui Dumnezeu, pentru că pericolul e mare. Cea

mai grea plagă pe capul omenirii e mândria. Blestemata de mândrie care a adus necredința, iar necredința a împins omenirea în starea nefericită de astăzi decăzută moral și robită de grele păcate sufletești și trupești certuri, avorturi, divorțuri, crime, sinucideri, pornografie, beție și multe feluri de boli incurabile și câte și mai câte necazuri. Biata omenire, în ce hal a ajuns! Cum a alunecat pe panta desfrâului și se lasă dusă de nas și manevrată de diavol la o supunere oarbă, instinctuală, la un abis orb, abis de necredință și rupere de orice legătură cu Dumnezeu! vai și iarăși vai! poți să zici că nu trăim zile apocaliptice? Numai un alienat mintal nu-și poate da seama, că aceasta e vremea cea mai de pe urmă. Așa că, nu mâine, ci astăzi, fiecare creștin, este dator să se înfrâneze de la tot ce-i păgubitor mântuirii sufletului său și a se ruga neîncetat cu priveghere, pentru a nu cădea în ispită. Să se străduiască în tot momentul a fugi din 170 calea răului și a împlini orice faptă bună, care-l va putea ajuta în ascensiunea spre desăvârșire. Într-un cuvânt, orice creștin din lumea laică trebuie să ducă o continuă luptă cu trupul său slab ce totdeauna, din pricina slăbiciunii sale. Înclină spre săvârșirea păcatului. Acestea toate constituie premisele vieții spirituale. Fără o viață trăită spiritual nu e posibil a se păstra cineva pe sine curat de întinăciunile acestei lumi. Și mai cu seamă ale lumii zilelor noastre. Cu toată nepriceperea mea în exprimarea ideilor ce aș dori a vi le oferi, sper ca Dumneavoastră Domnule dragă, să nu mă înțelegeți greșit în privința ascezei, crezând că aceasta ar fi un exercițiu care să preocupe numai viața monahală, ci trebuie să fim cu luare-aminte la Cuvântul Domnului din Evanghelia Sa, precum și Sfânta noastră Biserică ne spune clar și hotărât când zice: „împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dragoste, dreptate și sfințenie.” Ori, pentru a ajunge la sfințenie fără asceză nu este cu putință și fără sfințenie nu se ajunge la împărăție. D-apoi să ne amintim și de cuvântul acela care zice, că, „Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate și Dumnezeu: pe acestea le va strica”. Le va da putreziciunii, nefiind vrednice pentru Ceruri, pentru că în împărăție nu este loc la nimic din ce e stricăcios. Să ne rugăm, dar, Bunului Dumnezeu, să ne întărească în credință, căci zilele sunt așa cum sunt și să lucrăm binele, pe cât ne stă-n putință, acum cât mai e vreme. Credința cea adevărată, mântuitoare, domnule dragă, este cea care dă valoare milei. Acțiunea milei, adică fructul ei, este fapta bună. Credința fără faptă bună este 171 fățarnică, insubstanțială, nu poate pune temelie virtuților, iar sufletul fără podoaba virtuților este respins și scos afară ca cel ce nu avea haina de nuntă. Dar cel ce rabdă toate și se roagă Domnului cu lacrimi și smerenie, dobândește sfârșit bun și odihnă veșnică sufletului său. Aceasta este garanția ce o dă Domnul Hristos tuturor celor ce ascultă de El: viața în veșnicie și fericire de nedescris împreună cu cetele Sfinților și cu toți îngerii Lui. Așa să ne ajute Dumnezeu! Și cam astea au fost,

Domnule dragă. Așa că după cum ați văzut, nimic vrednic de luat în seamă n-a fost în viața mea asta păcătoasă. -Vă mulțumesc Cuvioase Părinte, dar cred că n-ați terminat de povestit; nu mi-ați spus cât ați stat la grădina de zarzavat, ce alte ascultări ați mai avut, cum și când ați primit metania și ați fost tuns în monahism și cum de sunteți aici la Stânișoara și nu la Cozia, unde, bănuiesc că v-a și călugărit? ei și cu dumneata, doar se înțelege, că toate astea au decurs de la sine așa în limitele firescului. da, dar am observat, Cuvioase Părinte, că tocmai în fluiditatea firescului stau o mulțime de taine! da, s-ar putea să aveți dreptate. Depinde de ochiul și judecata fiecăruia. Trebuie să recunoaștem totuși, că, de cele mai multe ori nu dăm atenție mersului vieții și nici lucrurilor ce ne înconjoară, ni se pare că așa e firesc și cu asta, basta. Totul îl așezăm în așa zisul normal, și-n felul acesta trecem prin timp și spațiu ca niște ființe fără 172 rațiune. Și abia când suntem ajunși la capătul drumului, atunci ne trezim și strigăm: „Unde ești Doamne?!” o nouă ascultare - D-apoi, ce să vă spun Domnule dragă, că acolo la grădină n-am stat decât până s-au recoltat toate legumele și zarzavaturile, că după aceea, adică pe timpul de iarnă m-au luat la Stăreție, unde aveam în grijă curățenia: scoteam cenușa din sobe, aduceam lemne, făceam focurile, măturam, ștergeam praful,... Ehe! și câte nu erau de făcut? În zilele alea s-a întâmplat să avem ca oaspete pe Preasfințitul Episcop Vicar de la Episcopia Râmnicului și care venise să stea acolo două-trei zile pentru recreere. Și într-una din acele zile, Părintele, care avea în grija sa Muzeul Mănăstirii, m-a rugat să-l ajut să-și facă ordine-n sectorul său și printre altele eu am scos afară un preș de pe culuarul de sus, pentru a-l bate de praf și pe când mă ostoiam să-l ridic pe balustrada ce era instalată în acest scop, jos în curte, aud un glas ce mă strigă, zicând: - „Ascultă, tu, frate, care ești cu covorul!” Mă uit în direcția de unde venea glasul și-l văd pe Preasfințitul Episcop despre care v-am spus adineaori ce sta sus pe cerdac, că-mi face semn cu mâna să merg la dânsul. Ajuns acolo îi fac închinăciunea și el, după ce mă binecuvântează, mă întreabă: - „Ai vreo durere la brațul stâng, că te-am văzut cum te chinuiești să ridici covorul, numai cu mâna dreaptă? la care, eu îi răspund: 173 da, Preasfințite Părinte, sunt beteag. te-ai accidentat aici la Mănăstire? mai zice el. nu, îi răspund. sunt așa de pe front. înainte de stagiul militar ai fost înrolat în Mănăstire? nu, Preasfințite Părinte. păi, fiind așa de pe front, adică invalid, cum de te-a primit Starețul aici în Mănăstire? precum vedeți, m-a primit totuși. și ce poți să faci aici? de toate, Preasfințite Părinte. — Adică, pe cinstitelea; pe toate le încep și nimic nu termin ca lumea. văd că ești sincer. Așa trebuie să fii. Ai pensie de invalid? cred că da. Părintele Stareț știe mai bine. ești călugărit? încă nu. nici nu te văd să fii blagosloviți și iertați, Preasfințite Părinte, că sunt așa de nepriceput, încât nu-mi dau seama dacă e de pagubă să nu fiu călugărit. Una știu,

că și așa e prea mult pentru mine. Nu meritam nici rasoforia, dar dacă Avva Starețul a hotărât așa. o fi hotărât, o fi hotărât, dar de la vârsta dumitale să trăiești pe spinarea altora, nu e cinstit. Iar dacă ai pensie de la Stat, în acest caz ai avea cu ce trăi la casa dumitale. Eu, de altfel, n-am nimic împotriva, dar te-ai orientat oare, pe care drum vei apuca, în cazul că Mănăstirea nu te va putea ține? blagosloviți și iertați, Preasfințite Părinte mai zic eu. orientarea mi-am făcut-o, de când am venit aici. De altfel, drumul îmi va fi foarte scurt, de aici și până-n 174 colțul acela și i-am arătat latura cea mai dosnică a cimitirului de vis-a-vis și am încheiat zicând: - „Cu nici un chip alt drum nu voi avea!” - „Binee!” face Preasfințitul. du-te la lucrul tău!” și așa s-a încheiat convorbirea mea cu Episcopul nostru. Ehe, și ce-a mai trecut? Mai nimic, că de Sfântul Nicolae, m-au și călugărit. Mi-au dat metaniile, culionul călugăresc, camilafca, perimanul și ce-o mai fi pe-acolo. Rasa deja o aveam m-au tuns și iată-mă de-acum, monahul Cassian. Mai înainte de asta, Avva Starețul m-a întrebat: Vrei să-ți schimbăm numele? și eu am stăruit, zicând: vă rog Preacuvioase Părinte, dacă se poate, lăsați-mă cu acest nume, că e tare minunat!” Și el mai zice apostrofându-mă: daa, e tare minunat, dar mai minunat este că te-ai așezat bine cu Preasfințitul Vicar. El a insistat să-ți întocmesc dosarul și să te călugăresc, că mie nici prin gând nu-mi trecea să te înțolesc în monahism, așa,... cu una, cu două. Poate că avea dreptate Avva în privința aceasta dar, oricum, intrasem în al cincilea an de stat în Mănăstire. D-apăi, mi-aduc aminte că sărbătoarea Sfântului Nicolae din acel an, era într-o zi de miercuri și cu toate acestea la masa de obște s-a servit mâncare de pește și câte un pahar cu vin la fiecare. Era dezlegare pentru toată lumea, numai pentru mine, nu. Trei zile-n șir nu mi-am scos hainele de pe mine. Poziția de ședere era în genunchi, sau în picioare, sau pe scaun. Nicidecum culcat și ținând tot timpul lumânarea aprinsă în mână. Mâncarea: o cană cu 175 ceai și-o felioară de pâine după apusul soarelui și nimic altceva. Mi-aduc aminte că nu mi-a fost chiar ușor de trecut această probă, păcătosul de mine. dar am trecut-o cu bucurie, totuși. Și bucuria mea nu era atât pentru că ajunsesem la această treaptă, ci mai mult pentru faptul că având votul dat, aveam și certitudinea, că de-acum nimeni nu-mi va mai putea zice: „Ce-i cu tine aici? du-te la invalizii tăi, să te țină Statul, că la Mănăstire n-ai ce căuta!”... Și... asta e. în urmă la toate acestea am dedus, Domnule dragă, că Preasfințitul Vicar l-ar fi ispitit pe Părintele stareț despre trecutul meu și-ar fi hotărât în consecință călugărirea mea, așa... hodoronc-tronc, înăl mult trei luni de zile de la convorbirea ce am avut-o cu dânsul. Și-apoi, cum, necum, a trecut și iarna aceea ca multe altele. Eu precum vă spusei, aveam ascultarea mea cu ordinea și curățenia la Stăreție și Secretariat, ba mai făceam și pe omul de protocol când era cazul. Și apoi, fiind acolo eram mereu trimis ba înapoi, ba încolo cu fel de fel

de treburi,... vă dați și Dumneavoastră seama cum este când stai la îndemâna unuia mai mare care răspunde de atâtea suflete și înaintea oamenilor și înaintea lui Dumnezeu. Așa că, ce să vă spun, m-am simțit destul de bine, de altfel ca și-n celelalte ascultări ce le mai avusesem. Și,... asta e. ei, bine, asta să fie, dar despre Avva Eftimie Cuvioase Părinte, oare ce-a mai fost cu dânsul? ei, a mai fost, ce-a mai fost, dar dumneata m-ai rugat să-ți povestesc despre viața mea, nu a altora!. da, dar după cum ați lăsat de înțeles, o bună parte din viața Sfinției tale a fost indisolubil legată de sufletul Părintelui Eftimie. Așa căă... 176 da, așa este, aveți dreptate, dar cu asta mă băgați iar la încurcătură, că din mulțimea învățăturilor ce le-am auzit din gura Sfinției sale, nu prea am reținut mare lucru; pe o ureche îmi intra, iar pe cealaltă îmi ieșea. D-apoi, ce să zic, că așa se întâmplă când capul nu-i bun de nimic. De altfel, din această privință, Domnule dragă, că știți că Părintele Eftimie, niciodată nu și-a făcut din vorbire o predică, sau vreun volum de sfaturi moraliste, ci la fiecare prilej ce se ivea, plasa și învățătura potrivită împrejurărilor. Și de-aceea ici, colea mai prindeam câte ceva. Și mai cu seamă atunci când în vorbire se folosea de câte-o istorioară. Și, să vă dau un exemplu: cum trebuie să postim - Ne aflam în Postul Mare și Bătrânul, parcă anume să-mi pună la încercare capacitatea de cuprindere și de tâlcuire a cuvintelor lui pline de duh, mă întreabă, zicând: - „Ia spune, frate Cassian (asta, pe când încă nu eram călugărit) ce știi despre post? cum trebuie să postim?” Și eu, care, de acum intrasem pe făgașul vieții de obște, am zis: păi, nu mă pricep să dau o definiție, dar, post, este acesta pe care-l ținem, că mâncarea ne este gătită numai din legume, zarzavaturi, fructe, fără nici un fel de grăsimi. nu-i destul, zice Bătrânul. Apoi, eu, mai completez: și trebuie să ne rugăm neîncetat. 177 nu-i destul, zice iarăși. Și eu care știam că postul trebuie conjugat cu rugăciunea, am considerat că am spus totul și zic: ceea ce am știut, am spus și cred că am spus totul. nu. Nu e totul. Să-ți spun, dar, o istorioară. O istorioară în legătură cu postul. Fii atent, dar. „Într-o Mănăstire, Superiorul zice celor din obștea sa: „Fraților, iată suntem la începutul Postului Păresimilor și precum ne este datina, trei zile nu se aprinde focul și nu se mănâncă nimic pregătit la foc. Cei ce pot și au râvnă sunt chemați să nu mănânce nimic în aceste zile. - (în unele Mănăstiri nu se aprinde focul și nu se mănâncă nimic în toate zilele din prima săptămână a Postului Mare.) Și tot în vremea asta fiecare e liber să facă ce voiește; fie că-și vede de ascultarea ce-i este dată, fie că se liniștește la chilie. Unul dintre ei, tânăr, care avea râvna postului și a meditației, s-a închis în chilia sa și s-a afundat în rugăciune ziua și noaptea pe cât i-a fost în putință. Un altul, tot așa, având libertatea și binecuvântarea de la Stareț să lucreze ce crede de cuviință, a socotit că e mai ușor să parcurgă cele trei zile de post absolut, lucrând în sectorul său. Și fiind precum știm începutul primăverii, a luat o scară, un toporaș și un fierăstrău și a

început să curețe arborii din grădina Mănăstirii. A lucrat el cu voie bună fredonând Polielee și Doxologii în toată vremea asta și se afla de acum aproape de terminarea lucrului și era până-n prânzul zilei de joi; când urma pentru toată obștea să ia prima gustare: o cană cu ceai. Ultimul arbore pe care-l curăța de uscături, se afla în apropierea ferestrei fratelui acela care se ocupa cu rugăciunea și s-a 178 întâmplat, din îngăduința lui Dumnezeu, să se rupă scara și fratele căzând, s-a rănit grav la picior. Celălalt, auzind zgomotul produs de ruperea scării și căderea fratelui său, s-a ridicat de la rugăciune și privind pe fereastră, l-a văzut pe cel căzut și cum sângele-i curgea din rană și a cugetat: „Iată cum l-a pedepsit Dumnezeu! Așa-i trebuie. Din cauza lui nu m-a călugărit, că a zis: „Mai lăsați-l Preacuvioase Părinte Stareț, că nu e ajuns la vârsta bărbăției, Așa că ce să mai zici, e bine de mine că mi-am văzut de rugăciune și nu m-am arătat a fi grozav ca el. Aha, bine i-a făcut!” Și nu s-a dus să-i lege rana. L-a lăsat acolo”. Și asta fuse istorioara. La urmă intru în vorbă și zic: ei, se înțelege, Părinte Eftimie, că fratele cel cu râvna rugăciunii ar fi trebuit să alerge la cel căzut și să-i lege rana. Așa că, aici a greșit. și numai asta i-a fost greșala? mai zice Bătrânul. cam asta, i-am răspuns. Și-apoi el continuă: fii atent, fiule, că cel ce se credea că are postul și rugăciunea, s-a dovedit a fi un fariseu. Chiar mai rău ca un fariseu. în primul rând, l-a făcut pe Dumnezeu vinovat de rănirea fratelui. Apoi a socotit că accidentarea e o pedeapsă, nu încercare spre încununarea postului aceluia. Apoi, ura ce o avea față de fratele care s-a opus la călugărirea sa. Ură neîndreptătită. niciodată ura nu poate fi îndreptătită. Apoi, ținerea de minte a răului. Apoi socotirea binelui a fi rău, căci fratele acela nu i-a dorit răul, ci dimpotrivă, i-a dorit binele spre a lui desăvârșire. Apoi, părerea de bine pentru suferința fratelui său. Apoi, nepăsarea față de aproapele. nepăsare născută din răutate. Apoi, iubirea de sine, că și-a dorit treapta 179 călugăriei, nefiind suficient pregătit pentru aceasta. Apoi zavistia și la urmă, ca să-i pună vârf, s-a îngâmfat, s-a mândrit și asta l-a dărâmat. Așa că, fiule Cassian, numai postul cel adevărat și complet ne apropie de Dumnezeu, iar neînfrânarea ne depărtează. Prin neînfrânare de la mâncare am fost despărțiți de Tatăl Ceresc și dați pe mâna morții. Postul este mijlocul numărul unu prin care ne putem uni iarăși cu Dumnezeu, biruind gravitatea pământului și intrând în grădina vieții. Și precum îți spusei, abstința de la mâncare, e doar un pas făcut către post, ea numai ne ajută să mergem către postul cel adevărat; schimbarea în bine a inimii. Postul e una din virtuțile de căpetenie și capătă consistență logică, numai atunci când e conjugat cu postul sufletesc. Deci, abstința de la mâncare și iertarea din iubire a aproapelui. Așa-zisa mâncare de post fără carne, grăsimi, lactate, dar care e gătită să înlocuiască „cu succes” mâncarea de dulce, nu constituie post. Nu e post când nu ai ce mânca și ai dori să mănânci, ci când renunți la mâncare din

dragoste către Dumnezeu și aproapele tău. Răsplata celui ce renunță la cozonac cu dorul de a posti, este mai mare decât a celui ce renunță la mămligă. Ia seama, dar, fiule, când postești să ai lacăt la gură și inima deschisă, binevoitoare, față senină și cugetul la împărăția Cerului. Aici este taina. Deci, în concluzie, post, înseamnă: fuga de îmbuibare și păcat și apropierea de Dumnezeu, de Iubire. Și asta e fiule; abstenența, după cum am spus, ne îndrumă către adevăratul post plăcut lui Dumnezeu. Postul sufletesc e complex, trebuie să-l înțelegem, să-l 180 cunoaștem și să-l trăim. Altfel, zadarnică ne e osteneala.”... Am adăugat, Domnule dragă, aceste pasaje ale Părintelui meu Eftimie, cu privire la post, pentru că s-a observat, cum din păcate, mulți dintre creștinii noștri nu cunosc adevăratul fel de postire și de cele mai multe ori îi dau o interpretare greșită. Ehe și în urma acestei analize făcută de Avva Eftimie, mi-am dat încă odată seama, că eu, păcătosul de mine mănânc mămliga degeaba, că sunt tare îndărătnic. Cu toate că sunt înalt cât un munte, dar mintea mi-e cât un grăunte. De aceea am socotit că e mult mai bine să fiu sub ascultare, căci, în fond, ascultarea e baza virtuții. „Cu ascultarea treci și marea”. Și apoi, ascultarea nu presupune un sacrificiu, ci mai degrabă eliberarea de griji. Și să știți Domnule dragă, și să rețineți că orice creștin, în orice funcție s-ar afla, trebuie să respecte posturile rânduite de Sfânta Biserică și să lupte fără încetare cu trupul său, înfrânându-l de la tot ce este dăunător spiritului. Altfel nu e cu putință să se păstreze cineva pe sine curat de întinăciunile lumii. Iată dar, în ce constă premisele vieții duhovnicești. Doar știți că stă scris: „împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și sfințenie cu abstenență”. Și asta este pentru toată lumea creștină, nu numai pentru călugări. Asta ne învață Sfinții Părinți ai Bisericii noastre, de care trebuie să ascultăm întru totul. Și,... să zic,... eu am cam terminat cu ce aveam de zis, adică, cu cele auzite de la Părintele meu și acum mai doriți ceva? 181 se înțelege, Cuvioase Părinte. Și îmi vine să cred că nu numai o istorioară ați auzit-o de la Avva Eftimie. Aș dori, desigur, să-mi mai spuneți și altele de care vă mai amintiți. ei, dar, istorioare sunt multe, dar vedeți și dumneavoastră, că vremea ne cam silește să finalizăm convorbirea. izvorul patimilor - Dar, ia fii atent dumneata și iartă-mă că te-ntreb: Poți să-mi spui care e izvorul tuturor relelor din lume? din păcate, izvoare sunt multe Părinte, unele sunt la vedere, altele stau ascunse, dar cred că vă referiți la „iubirea de sine”. - Drept ai răspuns, că iubirea de sine este un cumplit izvor al păcatului și al morții, iar lepădarea de sine este icoană a jertfei și izvor al învierii și al vieții. Din iubirea de sine răsar ca buruienile otrăvitoare multe patimi: mai întâi lăcomia, apoi zgârcenia, care e nedreptățită de lăcomie, apoi desfrânarea, înșelătoria, hoția, minciuna, mânia, trândăvia, beția, slava deșartă, mândria și multe altele. Toate izvorăsc din iubirea de sine. Cel ce se iubește pe sine, nu poate iubi pe

nimeni. nici pe Dumnezeu. Cel ce se iubește pe sine, dorește să stăpânească, nu să fie stăpânit. Vrea numai să primească, nu să dea. Și mult se veselește când e lăudat de oameni. Of, Doamne! vai de un astfel de om! unde duce beția - Dintre toate patimile enumerate mai sus, beția e tare groaznică. Toate sunt groaznice, pentru că toate urmăresc uciderea sufletului omenesc, dar beția le întrece pe toate, că din ea se nasc multe alte nefericiri. Și ca cineva care e robit de această patimă, să se lase de ea, nu prea am auzit. O minune ca asta prea rar se întâmplă. Iată, dar, să vă spun o istorioară despre care-mi amintesc, că am avut-o în cartea de citire pe când eram copil la școală. Se zice că unui oarecare om ce-și vedea liniștit de lucrul său, îi apare necuratul în față și-i zice: - „Uite, omule, îți dau o mie de lei, dacă omori pe fratele tău care, știi că te-a nedreptățit!” - „Nu!; Asta nu. Pentru nimic în lume nu voi face o astfel de faptă, răspunse omul. „Ei, da!” face diavolul și-apoi îl îmbie să ia banii, zicând: „Uite, ia mia de lei, că doar îs bani, nu glumă și du-te acasă la „cutare” că el e plecat la muncă și femeia lui te așteaptă”. „Vai de mine! Cum să fac eu așa ceva? Bărbatul acelei femei e cel mai bun prieten al meu și pe ea o respect ca pe însăși sora mea. Și-apoi sunt creștin și mă va pedepsi Dumnezeu pentru un astfel de păcat”. - „Ei, da!” face necuratul dar nu te îndărătnici și ia banii de colea și mergi la ăla care te-a jignit și împroașcă-l cu cuvinte de ocară. Nu te lăsa, că doar știi cât de mult te dușmănește”. „Nici așa ceva nu voi face, că nu se cuvine unui om sănătos la cap a defăima pe semenul său.” apoi, iar spurcatul: „Ei, da. Să lăsăm toate astea. Nu lua în serios ceea ce ți-am spus, pentru că am vrut numai să glumesc cu dumneata, dar pentru că ești un om corect, „așa cum îmi place mie” și mai cu seamă că ești obosit 183 de muncă, uite, „din dragoste și respect” vreau „să te cinstesc cu o rachie” ia colea și trage o dușcă, că doar vei merita atâta lucru”. Și necuratul scoase din straița sa o ploscă plină și-l îndemnă să bea. Omul, gustă și rachiul fiind dulceag și dres cu tărie, a curs în gâtul lui până la ultima picătură și când vru să-i mulțumească „binefăcătorului” său, ia-l de unde nu-i i-a auzit numai râsul puternic, strident depărtându-se prin văi. Atunci, omul nostru s-a supărat nevoie mare și ca să-și verse necazul, s-a dus la cel ce nu-l iubea și l-a împroșcat cu cuvinte de ocară, până l-a făcut de două parale. Apoi, plin de curajul ce i l-a dat rachiul, s-a dus la femeia prietenului său și astfel a distrus căsnicia, liniștea și fericirea și pe a lui și pe a prietenului. Și văzându-se într-un hal de nedescris, s-a îndârjit într-atâta că degrab a alergat la fratele său care-l nedreptățise cu o palmă de pământ și l-a ucis fără milă. Iată dar, unde duce beția! Și câte alte nefericiri nu curg din beție?! că nu e cu puțință a spune toate neajunsurile care le naște nenorocita de beție. Cumplită patimă, Domnule dragă! D-apăi, dacă numai beția naște atât de multe păcate, cât de multe alte neajunsuri aduce în lumea de astăzi necredința în Dumnezeu?! și din libertatea care e

înțeleasă greșit?! Libertatea este un dar, un dar mare de la Dumnezeu și care trebuie să aibă granițe. Din păcate, Domnule dragă, putem să vorbim noi de astea până la vară, că nu ne va fi de nici-un folos dacă nu suntem în stare să le și înlăturăm. Asta e!... în acest secol al egolatriei, secol bântuit de idolatrie, crize de tot felul, patimi fără număr și nonsensuri, lumea 184 noastră, e preocupată numai cu problemele de ordin economic, iar de cele religioase nicidecum. Nici măcar nu gândesc. Așa că, morala creștină a rămas mult prea înaltă pentru omenirea de azi atât de rebelă și ipocrită. Astăzi, mai mult ca oricând, se cere de la om întoarcerea la Adevărul dumnezeiesc, să înfăptuiască binele, să-și curățească inima, să se poată instala împărăția Cerului și împăratul Ei. Să avem curaj, Domnule dragă, în lupta contra păcatului și să avem dragoste către Dumnezeu și aproapele nostru, să putem nădăjdui câștigarea împărăției de Sus, unde se vor restaura toate valorile spirituale, fără eroare. Acolo avem pe Sfinții Bisericii noastre, care, în viața pământească, au luptat lupta cea bună pentru Crucea lui Hristos. Ei, fiind intrați în ordinea spiritualității, în veșnicie, sunt contemporani ai tuturor oamenilor, ai tuturor timpurilor de pe traiectoria istoriei. Ei ne sunt nouă mijlocitori în fața lui Dumnezeu a Dreptului Judecător. Astăzi, Bisericii noastre îi revine sarcina nobilă, sarcină, care de altfel, a avut-o în toate timpurile, să lupte din răputeri, pentru a readuce pe calea cea bună pe tot omul. D-apăi, mare păcat că s-a scos din învățământul școlar educația moral-religioasă. De aceea a ajuns lumea noastră și-n special tineretul la acest nivel oribil de degradare. Ce mai încoa și-n colo, biata omenire este într-o stare de plâns și nimic alta. Ar trebui guvernării noastre să gândească bine asupra acestui lucru, să nu mai ezite și să introducă negreșit religia în școli. Și n-ar fi de prisos dacă s-ar introduce și-n 185 cadrul Armatei. că de s-ar proceda așa, omenirea noastră ar avea numai de câștigat. Păi, să stăm un pic să judecăm. Cu cine e mai bine să pleci la muncă sau la luptă? Cu un ateu care n-are inimă, nu știe ce e aceea omenie, nu vrea să audă de Dumnezeu, de cinste, de dreptate, sau cu un om credincios care nutrește numai sentimente nobile și e gata a se jertfi pentru căminul său, pentru Biserică, pentru Patrie?? și asta e... D-apăi, Domnule dragă, iată că am trăncănit atâtea ore în șir ca o moară învechită și să fiu sincer, parcă ceva mă face să cred, că nu prea aveți ce alege de la o jumătate de om ca mine. Dar vedeți Dumneavoastră cum faceți, cum dregeți, să nu ne fie timpul consumat în zadar. cuvioase Părinte, eu nu voi face și nu voi drege nimic alta, ci voi scrie exact ceea ce mi-ați spus și ca temă și ca exprimare. Pentru mine, după adevăr, sunteți un om întreg. Poate chiar mai mult. Și-apoi, de multe ori s-a întâmplat ca în unele infirmități trupesti, să se ascundă nesecate comori sufletești. Așa că, vă rog continuați. ei bine, s-ar putea ca Dumneavoastră, Domnule dragă, să vă puneți întrebarea întrebare firească cum de suntem puși în temă cu neajunsurile

din societatea omenească, deoarece suntem așa de izolați de lume? Dar, precum ați văzut și Dumneavoastră, la noi vin grupuri de oameni, oameni istoviți de multiple necazuri și aici la Sfânta noastră Biserică, la Duhovnicii noștri află multă mângâiere, se despovărează, își mărturisește fiecare greșalele sale și cu lacrimi de căință își curățește sufletul 186 de orice întinăciune. Și de aici pleacă altfel de cum au venit: ușurați, luminați, fortificați sufletește. Căci problema spălării sufletului, a mântuirii nu e de durată, ci de intensitate. Mănăstirile noastre Ortodoxe sunt adevărate case spirituale pentru vindecarea sufletului omenesc, oaze de mângâiere și reconfortare a spiritului uman răsărite în lumea aceasta pustiită de păcat. Ele au luat ființă încă de la începutul creștinismului la chemarea Mântuitorului, când a zis: „Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia Crucea sa și să-Mi urmeze Mie”. Primul călugăr creștin, a fost ultimul Profet al Vechiului Testament, (al Legii Vechi): Sfântul Ioan Botezătorul. El e modelul ascetismului, al înfrânării, al credinței înflăcărate, al jertfirii de sine, al luptei neînfricate împotriva păcatului ucigător. După el, la chemarea Domnului au fost mulți mulți de tot. „Nor de mărturii” care au lăsat totul acolo-n lume: și case și averi și părinți și frați și s-au afundat în pustiu, pentru a-și curăți sufletul de orice întinăciune. Nu e de mirare că în lumea de astăzi sunt mulți care nu concep și nu văd cu ochi buni retragerea la liniște a călugărului. Dar, se știe că pentru omul fără Dumnezeu, singurătatea e un adevărat dezastru, mizantropism, dar pentru călugărul ascet e cu totul altceva, el e în stare să-și țină loc de mulțime. El se retrage la liniște pentru reculegere și dragostea lui Hristos. Și nu se roagă numai pentru el, ci și pentru toată lumea. Bunul meu Părinte Eftimie, îmi spunea oarecând. „Fiule, să iubești fuga de lume, adică, fuga de păcat. Retragerea din lume e idealul cel mai simplu în care sufletul se regăsește pe sine în 187 singularizarea sa. Retragerea din lume, înseamnă retragerea la liniște. Iar liniștea este învățătoare de sfințenie. Domnul însuși a zis: „Când te rogi, intră în camera ta” retrage-te din zgomotul și grijile lumești, că numai așa te poți ruga Tatălui ceresc în duh și-n adevăr”. S-a zis: „Retragerea din zgomotul și grijile lumești, nu înseamnă ruperea de lume, că tocmai de aceea se duce monahul la liniște, să se roage pentru lume”. Și asta o face chiar din dragoste pentru lume. Sfințenie fără dragoste, nu există, iar dragoste fără sfințenie, nu e dragoste curată. Numai dragostea aureolată de sfințenie poate da rod bun. Rodul dragostei este fapta bună, binele făcut aproapelui. Omul sfânt fără fapte bune, e ca pomul plin de frunze, dar fără fructe. Fapta bună ca să dea rod trebuie făcută-n ascuns, după cum sămânța ca să rodească, trebuie ascunsă sub brazdă. Așa că, oricum am da, oricum am socoti, fapta bună, milostenia, rămâne pe primul plan. Fapta bună făcută cu credință în Dumnezeu, ne așează în raporturi bune în fața Dreptului Judecător. „Mila biruiește Judecata”. „Fericiți cei milostivi, că aceia

vor fi miluiți”. D-apoi, ce să mai zicem, Domnule dragă, că la drept vorbind, de nimic altceva nu avem nevoie mai mult ca de milă. Și de vrem să avem parte de milă și noi să avem milă de alții. Mila noastră să aibă ochii închiși și mâna deschisă. Așa dovedim că iubim pe aproapele nostru. Să iubim cu fapta, nu cu vorba. Să ne veselim împreună cu cei ce se veselesc și să plângem împreună cu cei ce plâng. Aceasta n-o poate face decât gingașul simț al iubirii. 188 Iată dar, o istorioară care ilustrează elocvent cele ce am spus mai sus: „Se zice că un copil, în joaca lui, s-a lovit de o piatră și a început să plângă tare. O fetiță s-a dus să-l mângâie și el s-a liniștit. Mama copilului a întrebat-o: „Ce i-ai făcut fetițo, de s-a liniștit? Ce i-ai spus?” - „Nu i-am spus nimic. L-am îmbrățișat și am început să plâng împreună cu el”. Și asta e, Domnule și frate dragă; Nu cunoașterea, nu vorbăria, ci înfăptuirea. Cunoașterea numai ne apropie, iar înfăptuirea e totul. E act de viață, care ne duce la Viață acolo Sus în veșnicie. Așadar, milostenia ne scoate din Judecată. Ea este cheia de aur care ne deschide porțile împărăției Cerurilor. Așa că, nu vorba, ci fapta. Fapta de milostenie se impune de la sine și întărește vorba. Cine înfăptuiește binele, dovedește că e ajuns să-L cunoască pe Dumnezeu și voia Lui. Și dacă cel ce înfăptuiește binele, cel care astâmpără foamea semenului său, se mântuiește, cu cât mai mult cel cu viață duhovnicească, imaterială, încât, abia își poate da seama că trăiește pe pământ? unul care s-a purificat de toate întinăciunile pământești, complet nevinovat, transparent, capabil de a zbura la înălțime? Iată dar, cum din acestea reies cele două feluri de slujiri: slujire consistentă în faptă și slujire în Duh și Adevăr. Iată dar, pe Marta și pe Maria sora ei. Marta s-a mântuit prin faptă, Maria s-a mântuit prin trăire în duh. Din cele două feluri de slujiri, Maria și-a ales pe cea mai bună. Marta din lume se jertfește tăcând, se consumă latent și se mântuiește prin nașterea de fii. în același timp, Maria, sora ei, retrasă-n liniștea Bisericii, stă smerită la 189 picioarele Domnului și ascultă cu nesaț cuvintele Lui. Marta se sacrifică pentru vremelnica viață a trupului, iar Maria pentru viața cea fericită și veșnică a sufletului. Marta din lume e pe pământ și ostenește pentru binele tuturor. Maria e între Cer și Pământ și se roagă neîncetat pentru mântuirea tuturor. Domnul Hristos mântuitorul, în nețărnamurita Lui dragoste față de Creaturile Sale își va întinde brațele și va lua la Sine și pe Marta și pe Maria, pentru a se veseli împreună cu îngerii în veci de veci. Să avem grijă mare de sufletul nostru și să nu neglijăm trupul lăsându-l pradă întunericii, că nici Domnul Hristos nu a lăsat deoparte și nici nu a imputat Martei osteneala ei pentru cele trupesti, dar pe Maria a lăudat-o. Marta e trupul, Maria e sufletul. Trupul este muritor, sufletul este nemuritor, dar pentru că trupul este haina sufletului trebuie să purtăm grijă și de una și de alta lucrând toate ce duc la mântuire. Să ne învrednicească Bunul Dumnezeu de un sfârșit creștinesc și de

răspuns bun la înfricoșătoarea Judecată. ehe, Părinte Cassian, dar în lumea de acum oare să mai existe Marte și Marii? da, mai sunt, dar cu durere constatăm că numărul lor s-a diminuat considerabil. De aceea zic, Domnule dragă, noi care mai simțim creștinește, să fim cu luare-aminte, că nimic nu ne rămâne, decât să ne ducem zilele ce le mai avem de trăit aici pe pământ, numai în osârdie către cele de Sus, să ne purificăm inima pentru odrăslirea tainelor credinței și să-I facem loc de odihnă Domnului Iisus în viața, în inima noastră Nu e lucru de glumit, nici timp de pierdut. Vedem cu ochii noștri ce e în lume. Grozăvenie 190 mare, tragedia sfârșitului. D-apoi, ce alt rezultat putea aduce ateismul? Așa că acum pe drept se poate zice, că mai bine se înțelege lupul cu oaia, decât om cu om. Mi-adusei aminte și de o frumoasă poezie a lui Traian Dorz, - (că minunat a mai fost și omul acela, Doamne! Și ce-a mai îndurat, bietul de el din partea necredincioșilor! dumnezeu să-l odihnească-n pace cu Sfinții Săi!). în poezia aceea era vorba de rugăciunea Domnească prelucrată și așezată-n versuri, în care unele stihuri ilustrau felul de a fi al oamenilor de astăzi. Și zice:... Ajuns-am vremi de grea urgie, Ca lupii frații se sfâșie Și-și fac cu mâinile mormânt, Că mă-nfior și mă-nspăimânt! precum e-n Cer, când o să fie Și pe pământ?! Când toți sunt plini de dușmănie, Când tot e ură și mânie, Când toți se zbat și se frământ, Străini de-al Tatălui cuvânt, precum e-n Cer, Când o să fie Și pe pământ? Părinte Bun din veșnicie în fața Ta cădem și Ție îți cerem azi cuncrezământ, să faci cu darul Tău cel sfânt, precum e-n Cer, Așa să fie Și pe pământ!? 191 Daa... o să fie, dar, când? După Judecata de Apoi? Atunci, pentru cei de acum va fi prea târziu. Acum de-ar fi pe pământ precum este în Cer, Judecata n-ar mai veni. Nu ar avea de ce să vină. Dar vedem cu toții că oamenii de acum o grăbesc să vină. Oamenii de pe pământ prin faptele lor îl silesc pe Dreptul Judecător să-și așeze Scaunul de Judecată și chiar mulțimea cea mare de Martiri din Cer, a căror Sfinte Moaște zac sub Altare, se roagă Lui, cu glas mare, zicând: „Până când Stăpâne Sfinte și Adevărate nu vei judeca și nu vei răzbuna sângele nostru, față de cei ce locuiesc pe pământ?” (Apocalipsa 6). Așa că și Sfinții Martiri îl roagă pe „Fiul Omului” să vină pe pământ, ca să judece lumea. Și asta e, Domnule și frate dragă; fără nici-o întârziere să trecem la treabă cu toată puterea, cu toată osârdia la lucrarea de mântuire a sufletului nostru și la salvarea din infern a semenilor noștri. Așa să ne ajute Dumnezeu. Amin! Uite, dumneata, de-aici vei pleca iarăși în lume, de unde ești venit. Ai deci datoria sfântă să spui tuturor cunoscuților și celor ce vor să asculte: să se lase de rele, să nu mai înjure, să nu se mai dușmănească, să se lase de fumat, de beție și de tot ce e păgubitor mântuirii sufletului, că vremea s-a scurtat. Să iubească Biserica noastră Ortodoxă, care e de la început, Sfântă, Dreaptă, Adevărată, Apostolică, Dumnezeiască. Ea este instituită de Fiul lui Dumnezeu prin Sfinții Apostoli, o

ocrotește și o îndrumă cu puterea Duhului Sfânt, până la sfârșitul veacului. Biserica noastră a fost instituită în Ziua Cincizecimii cu puterea Duhului Sfânt. într-ânsa a fost instaurată o ierarhie sacră, asupra căreia Domnul Hristos a suflat 192 zicând: „Luați Duh Sfânt; căroră veți ierta păcatele, iertate vor fi și în Cer și căroră le veți ținea, vor fi ținute și în Cer”. - „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-i pe dânșii în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”. „Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului.” Deci, la porunca Domnului, Sfinții Apostoli, mergând în cele patru zări, au înființat Biserici și le-au înzestrat cu așezăminte sacre, au instituit Ierarhia prin punerea mâinilor transmițându-le Harul sfințitor. Așa că, Ierarhia în Biserica lui Hristos este succesiune Apostolică. Prin Ierarhie se transmite credincioșilor Bisericii Harul mântuitor. Harul dumnezeiesc este principiul vieții Bisericii. Clerul este organul prin care circulă și se consumă în trupul Bisericii. Preoția lui Hristos este sublimul existenței umane, este semnul dragostei lui Dumnezeu pentru oameni. Așa că, oricare altă confesiune apărută după aceea, nu este de la Dumnezeu, ci numai amăgiri satanice. Orice grupare religioasă fără ierarhie nu se poate numi biserică. Prin serviciul Ei, prin viața Ei, Biserica noastră re trăiește viața în trup a Mântuitorului, începând cu proorociile cele despre Dânsul, mistica Sa Naștere, Botezul, propovăduirea, minunile, Patimile, moartea pe Cruce, Slăvita Sa înviere, înălțarea la Cer și cum va veni a doua oară să judece lumea, după care va urma prea luminata și Preafericita Sa împărăție, care nu va avea sfârșit. Bine-ar fi, nemaipomenit de bine ar fi, dacă toată firea omenească ar iubi Sfânta Biserică și ar asculta de glasul Ei. 193 „O, Doamne Iisuse Mântuitorule, îndură-Te de omenirea aceasta care zace în noianul păcatelor. Mai îngăduie, Doamne, o vreme și cu puterea Duhului Tău cel Sfânt, fă ca lumea toată să se întoarcă la pocăință, să nu ajungă să fie lovită de blestemul cel cumplit. Și pe noi, o, Doamne, ne întărește întru frica Ta, să fim statornici în dreapta credință. Ferește-ne de ispitele cele peste puterea noastră și fă să sălășluiască întru noi voia Ta și ne învrednicește și pe noi de cereasca Ta împărăție. Amin!. Amin!... Doamne, așa să fie!”... credința e un mare dar - Și asta e, Domnule dragă, ne trebuie credință. Credință tare. Credința e un dar de la Dumnezeu. Oricare alt dar din vistieria Duhului Sfânt, se află în iconomia lui Dumnezeu și Dumnezeu îl oferă omului ce-l știe că este vrednic de primirea acelui dar. Numai darul credinței se dă tuturor celor care-l cer cu inimă curată. Oho! și încă se dă fără măsură. Omul, aici singur omul, rămâne să primească darul credinței, în măsura umilinței și osârdiei sale. Credința în Dumnezeu, este fructul voinței libere a omului, sub protecția și ajutorul energiei Harului Divin. Creștinismul, precum se știe, Domnule dragă, s-a întemeiat pe credința în Hristos. Pe credință desăvârșită încununată de virtuți. Nici-o virtute, nici-o faptă nu are valoare dacă nu e

izvorâtă din credință cu participarea lui Dumnezeu. Fără binecuvântarea Divină, ostenele noastre sunt lipsite de strălucire, sunt nedesăvârșite, sărace, omenești. 194 În primul rând, credința înseamnă apropierea celui ce crede, de Cel în care crede. Este o schimbare de condiție umană prin alianță cu Dumnezeu. Credința, constituie legătura tainică dintre infinita măreție divină și firea omenească trecătoare. Aceasta ne-a deslușit nouă Domnul Hristos când a zis: „Rămâneți întru Mine și Eu întru voi”. Aceasta este în toată măreția taina credinței în El. Aceasta este adâncimea și esența religiei celei atât de suprafirești a Domnului Iisus. Dumnezeu, în nemărginita lui iubire față de noi oamenii dorește cu orice chip restabilirea făpturii Lui în lumina Sa veșnică, în fericire. Pentru aceasta oricărui om venit pe lume, i se cere spre binele, spre mântuirea sufletului său, să aibă credință în Dumnezeu și se înțelege, credință însoțită de fapte bune, altfel n-ar fi de nici-un folos, ar fi sterilă, nemântuitoare. Prin credința în Dumnezeu, omul recunoaște că este creat și că viața și fericirea lui depinde de Creatorul său, Care în fel și chip îl cheamă la El și-l așteaptă. Așadar, cum am putea sta noi nepăsători față de o chemare așa de înaltă, așa de strălucită?! Deci, repet: Credință tare, credință statornică, credință însoțită de fapte bune de faptele credinței. Credința este salvarea sufletului. Fără credință nu mai putem fi liberi, căci ne asfixiem de miazmele grijilor trecătoare și viața ar deveni o tragedie insuportabilă, căci finețea ei s-ar usca și duhul i s-ar întuneca și s-ar pierde armonia raporturilor dintre Dumnezeu și om. Fericirea și Raiul, Domnule dragă, înseamnă acordul perfect între oameni și Dumnezeu. Iar distrugerea acestui acord e haosul dramatic și teroarea civilizației cu spitalele și temnițele pline. 195 Și asta e, că numai într-un acord perfect și într-o inimă purificată de toate miazmele, de toate grijile lumești pot odrăsli tainele credinței și în ea se poate odihni Hristos Domnul și Dumnezeul nostru. „Învrednicește-ne Părinte Sfinte, să ne curățim inimile, să Te putem vedea și urma în viață, după cuvântul Tău și dă-ne Doamne, bucuria mântuirii Tale. Amin!” despre călugărie - Ei, și acum, nu știu ce să fac. Să vă mai spun ceva și despre călugărie, sau să nu vă spun? oare v-ar interesa acest domeniu? cum să nu mă intereseze, Părinte? Se poate? Spuneți, vă rog, tot ce aveți pe inimă, că doar am loc destul pentru notițe în carnetul meu. d-apoi, Domnule dragă, vă rog să aveți în vedere și pe aceea, că eu v-am vorbit cu vocabularul meu sărac, de călugăr neînvățat. Și numai din cele ce mi-a fost dat să aud de la Părinții mei duhovnicești, că de la mine, din capul ăsta sec n-am ce să dau. deocamdată, să lăsăm astea Cuvioase Părinte, că tot Sfinția voastră ați spus printre altele: „Dar din dar se face Rai”, „Cine dă, lui-și dă și cât dai atâta ai”. Așa că, dați-i drumul... ehe, văd că nu mă lăsați măcar o clipă să-mi trag sufletul. Dar, hai. Fiți atent, vă rog. Monahismul, ce să vă spun, Domnule dragă, izvorăște din creștinism. Creștinismul este pepiniera din care se selecționează cei

atrași către liniștea acestei sublime instituții. Instituție de sine stătătoare, care-și transpune în viață toată învățătura Sfințelor Evanghelii în duhul dragostei. 196 Așa că, Monahismul nostru, precum se vede purcede din Biserica lui Hristos din Biserica Primară și va exista cât va fi lumea, cu o orânduire superioară de trăire morală și dragoste aprinsă către Domnul Hristos. În Monahism trebuie să predomină o ordine proverbială numai în liniște și reculegere. Activitatea fizică și materială fiind numai cât le e necesar traiului și tot ce fac, fac împletit cu rugăciunea continuă. Așa că, putem spune cu toată fervoarea, că Monahismul nu-și poate afla îndreptățire decât prin credință și dragoste în Domnul Hristos. Pentru aceasta monahul își alege un loc curat, retras și frumos. Și de-ar fi locul mult prea frumos, el, tot nu rămâne cu duhul aici, ci-și ridică sufletul către înălțimi, către acolo de unde vine mântuirea, pentru că frumusețile simțuale doar îl ajută să meargă către Cel ce le-a făcut. Frumusețile naturale sunt amprente ale frumuseților spirituale. Bine a zis bunul meu Părinte Eftimie când a zis că în călugărie frumusețea vizibilă se identifică cu frumusețea spirituală, cu binele și e mistuită de el. Iar Binele cel mai înalt este Dumnezeu în a Căruia frumusețe nespusă, călugărul, se desfată cu nesațiu și pe care o vede cu ochii sufletului în clipele de contemplare! În momentele acelea el se simte ușurat, fericit de parcă ar fi ieșit din trup și astfel și trupul i se înduhovnicește. Atunci lacrimile abundă din izvorul bucuriei celei lăuntrice și spală tot ce constituie entitate sesizabilă a ființei umane. Și să mai știm, Domnule dragă, că lumea spirituală devine cunoscută nu numai monahului, ci și fiecăruia dintre creștini, — după puterea lui de acceptare, după nivelul de finețe al cugetului, al curățirii conștiinței, al 197 curățirii inimii, al ostenețelor de a se rupe și a se depărta de tot ce este sesizabil. Ori, omul zilelor noastre, bietul de el e mult prea împovărat de grijile materiei, influențat adânc de factori vizibili cu ochii trupești. El, omul, neputând să urce cu slabele sale forțe sufletești spre cele duhovnicești, ar trebui să alerge deîndată la Sfinții Părinți, la viața lor, la scrierile lor, să se spele în baia Sfintei Biserici a Domnului Hristos. D-apoi, dintr-o altă ordine de idei, lume și monahism, înseamnă lucruri diametral opuse, căci în timp ce lumea ostenește numai pentru trup, monahul se află în luptă continuă pentru desăvârșirea sufletească. De aceea monahul a fugit de lume și s-a retras la liniște, ca să poată contempla pe Dumnezeu. Este cu neputință ca monahul, sufletul lui să poată fi satisfăcut fără liniște. Oricine intră în Mănăstire, Domnule dragă, dorește să fie sfânt, iar dacă nu dorește să fie așa, degeaba se duce la Mănăstire. Și odată intrat în această rânduială, el, călugărul, trebuie să se roage pentru cei din mijlocul cărora a plecat. Dacă nu face așa, zadarnică îi e osteneala. Aici în Mănăstire, prima lecție ce o iei și ce o dai, este ascultarea. Ascultarea e sfântă, e ruptă din Rai. În ascultare deplină, în tăcere evlavioasă și smerită, monahul trebuie să-și adune

mintea, să și-o curățească și s-o îndrume către viața de dincolo. După adevăr, în incinta oricărei Mănăstiri există o lume retrasă, izolată oarecum de lume și care se roagă pentru lume. Aici trebuie să domnească ordinea, curăția, blândețea, disciplina în toate. Aici este lupta aceea nevăzută, ce constă în spălarea de toate patimile cele rele 198 și îmbrăcarea sufletului cu cele bune, sfinte, echilibrate. Aici se folosește viața în trup, ca de un lucru ce are termen de existență foarte scurt, trecător. Toată osteneala este concentrată numai spre viața ce va să fie dincolo-n veșnicie. Așa ar trebui să lucreze în lumea aceasta orice suflet de creștin. D-apoi, multe, foarte multe definiții s-au dat vieții monahale, dar cu toate acestea, ea rămâne totuși un mister. Un mister pentru că stă ascunsă în Marele Mister. Asta e Biserica lui Hristos. Sfinții Apostoli au instituit Biserica creștină pe învățătură de abstenență și ascetism. Și dacă Sfânta noastră Biserică este ascetică, tot așa trebuie să fie și Clerul ei. Eu unul, merg cu îndrăzneala să spun că Ortodoxia fără monahism și-ar pierde conținutul. creștinătatea ar rămâne doar ca ceva arhaic, fără pediment, fără contururi precise, căci cu timpul s-ar estompa în fondul schizofrenic al vremii. Milostive Doamne, ajută-ne în toate, iartă-ne trecutul, întărește prezentul și luminează-ne viitorul, pentru Numele Tău. Amin! sfârșitul Părintelui Eftimie - Și acum să încheiem convorbirea, povestindu-vă cum a fost sfârșitul bunului Părinte Eftimie și ce am mai putut reține din cele auzite de la Sfinția sa. D-apoi, bietul de el, a dus-o multă vreme pe picioare și a suferit în sine fără să se vaiete, sau să spună cuiva.

199 N-a vrut să supere sau să devină povara altuia și a răbdat cât i-a fost în putință ca om, până s-a așezat la pat. Dar și-așa fiind, n-a vrut să stea culcat, ci în poziție șezând, căci zicea: „Tocmai acum să mă găsească Stăpânul trândăvind?” Ehe, picioarele, Domnule, picioarele nu l-au mai putut duce. Doamne și cât a tras de ele! Mergea în două bastoane numai să nu ajungă să-l sprijine altcineva. Și nu de asta a căzut la pat, ci plămânii foalele îi erau obosite într-atâta că nu-l mai întreținea cu cantitatea necesară de oxigen. Era de-acum, să zic, până în Rusaliile anului 1957 și Avva Eftimie ajunsese cu mila și darul lui Dumnezeu, la vârsta de 87 de ani și știindu-l că se află la capătul drumului, am mers la chilia Sfinției sale, să-l văd cum se mai prezintă. Am bătut în ușă și neauzind răspuns, am intrat încetișor și cu frică, gândind, nu cumva să fie plecat pe cea lume, așa fără să fim pe lângă dânsul. Și, ce credeți? Bătrânul sta pe pat în capul oaselor, cu ochii închiși și se ruga în taină și în mâna dreaptă ținea o lumânare de ceară curată, aprinsă. N-am îndrăznit să-l întrerup din starea de contemplație, că, de altfel, ce să zic nu știam dacă se află în extaz sau agonie. Așa fiind, am vrut să merg în grabă să anunț pe Părintele Stareț, pe Duhovnicul Mănăstirii și pe alții să fie de față, dar în timpul ăsta, Bătrânul, trecu lumânarea în mâna stângă și cu

dreapta m-a prins de mânecă și m-a tras lângă dânsul. Atunci, eu l-am întrebat în șoaptă: „Vă e așa de rău, Părinte Eftimie? Și el a răspuns abia auzit și avându-și ochii întredeschiși: „Cum aş putea spune suferinței că este rea? Ea este bună, că ajută la curățire. Dar acum simt 200 că mă sfârșesc. Îți mulțumesc pentru că ai venit. Te rog așeză-te aci lângă mine”. Eu, cu inima strânsă și tremurând de emoție, m-am așezat alături de dânsul și eram numai ochi și urechi. Apoi, el îmi zice: „Până să vii dumneata, a fost aci călugărul acela necunoscut, frumos la chip și tinerel. Nu te-ai întâlnit cu el, că doar acuș a ieșit pe ușă?” Nu am văzut pe nimeni ieșind de la Sfinția ta, -i-am răspuns... „Și mi-a poruncit să-ți comunic să iubești tăcerea, tresvia inimii și să ai dragoste către toți. Și mi-a mai spus că poimâine la ora trei după-amiază, voi pleca de aici, să nu mă tem, că el va fi lângă mine”. „Deci, te rog, fiule Cassian, mergi la Părintele Nichita duhovnicul și spune-i să vină să mă spovedească. Aș vrea acum să merg eu pe la toți Părinții și frații să le cer iertare, dar vezi bine că nu mai pot să merg decât de la pat până la ușă și să mă sprijin de pereți. Așa că te rog pe dumneata să-i anunți pe toți din obștea noastră să treacă pe la mine, să-mi dea iertare și binecuvântare și pentru ultima oară, să-i mai văd pe fiecare!” În urma acestora, am dat să plec să-i vestesc pe toți, dar Sfinția sa m-a oprit zicând: „Mai stai o țară lângă mine și ascultă-mă cu luare-aminte. Ia fii atent. În toată vremea să-ți stăpânești limba și în tăcere să vorbești cât mai mult cu Dumnezeu, să-L iubești din toată inima ta, pe El și pe toți cei ce sunt după chipul și asemănarea Sa. Să iubești Biserica și să nu ieși din cuvântul Ei. Fii ascultător în toate, fără șovăială, că e de mare câștig să fii cel din urmă. Să cauți totdeauna să fii sprijin și ajutor tuturor. Să-ți conduci viața și voințele tale numai după voia lui Dumnezeu. Să te rogi neîncetat pentru tine, pentru obștea aceasta și pentru toată lumea. Roagă-te lui 201 Dumnezeu pentru cei adormiți ai tăi: părinți, frați, surori, rude, moși, strămoși și pentru mine păcătosul. Să iubești tresvia inimii, că acest lucru ni se cere mai mult în viața asta trecătoare. Și să nu dai crezare duhurilor. Lasă duhurile să-și vadă de ale lor, tu fii mereu treaz și cu osârdie să-ți vezi de ascultarea ta. Să cugeți neîncetat la scurtimea vieții și la ceasul morții tale. Să iubești smerenia că e floarea și regina virtuților, e cea mai frumoasă și mai parfumată floare dintre toate florile pământului. Parfumul ei ajunge până la Cer, la Dumnezeu, precum fumul jertfei lui Abel neprihănitul. Parfumul smereniei rămâne și pe pământ în moaștele Sfinților și durează până la învierea cea de Obște, după care intră și se contopește în veșnica Fericire. În mireasma veșnicei Fericiri, smerenia te învață cum trebuie să ascuți de Dumnezeu și te întărește într-atâta că în adâncă liniște ai dori să te jertfești pentru Adevăr în fiecare zi. De ești sărac și nu poți să sature pe cel flămând, sau să îmbraci pe cel gol, numai smerenia singură te mântuiește negreșit. Și apoi, asta să fie ținta finală: „Mântuirea sufletului”. ehe, multe ar fi

de vorbit, fiule, dar nu mai pot. Mă simt foarte obosit, fără să fi lucrat ceva. vai mie trândavul! Acum, nu mai sta, du-te și cheamă Duhovnicul și pe Părintele Stareț. Și anunță pe toți ceilalți, că simt cum n-am să mai pot scoate o vorbă. Haide pleacă fără grijă că lumânarea e groasă și nu se termină curând”. Apoi, Domnule dragă, cu lacrimi în ochi, am mers și i-am anunțat pe toți. Mai întâi și mai întâi, la căpătâiul Bătrânului a sosit Părintele Duhovnic, apoi Avva Starețul, 202 după care, pe rând, toți ceilalți Părinți și frați care se aflau în acea vreme în Mănăstire. Of, Doamne, cât s-a veselit, bietul de el, văzându-i pe toți în jurul său. Și cu câtă smerenie a cerut iertare de la toți! Că Mare și Minunat ești Doamne! D-apăi, toate astea s-au întâmplat într-o zi de miercuri, adică, pe nouă iunie 1957. în vremea asta, adică în cele trei zile ce au mai urmat, eu a trebuit să alerg și la ascultarea mea și să fiu și pe lângă dânsul. Ba chiar și Părintele Stareț, grijuliu, îmi spunea: „Stai pe lângă el, Cassiane, tată. Nu-l lăsa, că poate mai dorește ceva”. Ehe, bietul de el, în ultima fază nu mai putea vorbi decât în șoaptă. Eu îl îmbiam să stea liniștit și să nu mai vorbească, că, ce mai încoa și-n colo, era ajuns la capătul drumului său. Păi, ăhă. la optzeci și opt de ani ai lui la ce era să mai aștepți? Of, Doamne și cât de lucid a fost până-n ultima clipă! și după cum v-am mai spus și altădată, era el o fire retrasă și tăcută, aş putea spune; un om ascuns, dar cu toate acestea. cel puțin cu mine a fost foarte darnic în minunate sfaturi. Până și pe patul de zăcere nu cerea nimic pentru sine, ci ne dăruia nouă celor ce stăm pe lângă dânsul, bogăție de învățături. Bănuiesc că și el a fost unul din aceia care nu se culca pe pat, ci numai stând pe scăunel. E, numai Dumnezeu știe. De altfel, eu am văzut scăunelul lui acolo-n colțul chiliei, dar n-am îndrăznit să-l iscodesc despre asta, că nu se cădea. Se înțelege de la sine, că pe când încă mai putea vorbi, și-a făcut ultima spovedanie, a primit Sfintele Taine și de acum își aștepta semnalul de plecare. Singur și-a ținut lumânarea. Am stat lângă dânsul până-n ultima clipă. Și 203 exact așa a fost, la centimă după cum a fost înștiințat, că în ziua de vineri 11 iunie 1957 la ora trei după-amiază Avva al meu și-a dat obștescul sfârșit în mâinile îngerilor lui Dumnezeu. Of, Doamne, n-am să uit cât voi trăi momentele acelea și tare aş vrea să pot să fiu și eu în viața mea așa de liniștit, precum a fost Avva Eftimie, când și-a dat duhul. Inima lui bună bătea din ce în ce mai rar, până când s-a oprit pentru totdeauna și Bătrânul nostru a închis ochii încetișor ca un pui de găină, stingându-se din viață ca o lumânare de ceară curată care luminează și se consumă arzând până la ultima scânteioară. Așa a părăsit viața asta vremelnică bunul și sfântul meu Părinte Eftimie, cel ce oarecând m-a întâmpinat, m-a primit cu inima caldă și plină de iubire și m-a învăluit în taină până mi-a zguduit sufletul de-abinelea. D-apoi, Domnule dragă, eu am cam terminat cu ce am avut de povestit. Ia spuneți-mi, Cât să fie ceasul la ora aceasta? păi, să tot fie

cincisprezece fără cincisprezece minute, Părinte. La ce oră ziceți că aveți slujba Vecerniei? la ora patru. Adică, să fiu în ton cu dumneata: la ora „șaisprezece”. bun, zic eu așa că avem destul timp să-mi spuneți și cum ați ajuns aici la Stânișoara? ei, dar, ce să vă spun, că n-au fost împrejurări deosebite, ci numai niște cerințe obișnuite intermânăstirești. Dar, hai să lăsăm astea și să înnodăm firul povestirii și să trecem mai departe. 204 transferat la Nucet stânișoara - D-apoi, eu, după plecarea Părintelui Eftimie, rămăsesem ca dezorientat. Ce mai încoa și-n colo, eram zguduit de moartea Bătrânului. Acum, să nu credeți că intrase în mine frica morții, dar prea m-am simțit așa de parcă rămăsesem într-un pustiu unde nu există picior de om. Un gol imens. Așa e când pierzi pe cineva pe care l-ai iubit, l-ai respectat și l-ai considerat ca un adevărat tată. Și, probabil, datorită acestei stări sufletești, rezultatele muncii mele nu mai erau ca cele de mai înainte. Nu sunt sigur de asta, dar presupun. Presupun pentru că nu știu ce gândeau ceilalți despre mine, căci am observat totuși că în taină se urzea ceva împotriva mea. Între timp, acolo la Stăreție, în locul meu a fost numit un altul, iar pe mine m-au dat la Paracliserie, unde trebuia să răspund de ordine și curățenie la Biserică. Dar ca paracliser era un alt călugăr cu vreo cinci-șase ani mai mic ca mine. Acesta era absolvent a șapte clase primare și avea o voce de ziceai că-i înger, nu altceva. Cu toate acestea, după părerea mea cred că depășea limitele exigenței, că prea îmi căta nod în papură. Și cred că-l mai informa și pe Avva Starețul de eventuale șchiopătări în serviciul meu. Ar fi trebuit, zic, că și el să mai fi pus umărul la treabă, că doar el era titular ca paracliser, iar mie, ca un infirm ce eram, să-mi mai tolereze pe ici pe colea, nu chiar așa să pună șaua pe mine ca la militarie. N-aș fi vrut să cârtesc împotriva nimănui, dar, de ce mai încoa și-n colo, care mai de care îmi căutau prilej de imputații din te miri ce. 205 D-aia zic, că de la moartea Părintelui Eftimie, multe lucruri mi s-au părut a fi schimbate. Ba chiar întoarse pe dos. Cât era ziua de mare, nimeni nu schimba cu mine o vorbă, de parcă-și pusese lacăte la gură. Sau, dacă totuși careva îmi vorbea, îmi vorbea cu atâta răceală, de ziceam că mă aflu la Polul Nord. Față de toate acestea, ce era să fac? A trebuit să rabd în deplină tăcere și să mă resemnez. Ehe, neiculiță, am crezut că bietul Părintele Eftimie când a plecat din lumea aceasta a luat cu sine și o parte din buna înțelegere dintre oameni și îngăduința și climatul de grație de care mă bucuram acolo la Cozia. Și asta e. Eh, și să vedeți, că într-una din acele zile, mă pomenesc că sunt chemat la Stăreție și cum sunt din fire puțin cam prăpăstios, gândeam, că cine știe ce s-a mai întâmplat pe-acolo și să-mi arunce tot în spinarea mea! Mergând către Stăreție, îmi ziceam: „Ce mai tura-vura, acum cred că se dospește soarta mea. De au motive temeinice să mă alunge, am să fac ce n-au făcut alții. Îmi voi construi o colibă lângă mormântul Părintelui Eftimie și acolo îmi voi petrece restul zilelor. În duminici

și sărbători voi merge la Biserică și nimeni nu mă va scoate afară, că doar e Biserica lui Dumnezeu, nu a lor”. Și să vedeți, Domnule dragă, acolo la Stăreție împreună cu Starețul nostru mai era un călugăr ce-i atârna pe piept un crucifix și pe care nu l-am cunoscut, decât după aceea; era Starețul de la Stânișoara părintele Arhimandrit Grigore. Le-am făcut metanie și m-am retras în așteptarea verdictului. Atunci, Avva al meu zice către celălalt: Iată-l Preacuvioase Părinte. Dumnealui este în carne și oase, cel pe care-l căutați. Nu m-aș lipsi de el cu 206 una, cu două, dar dacă situația cere așa, fie voia Domnului”. Celălalt Stareț după ce mă măsură cu privirile de sus până jos, mă întreabă: ai bagaj mult fiule, sau ți-l poți căra singur în spinare?” și eu am răspuns: - „Blagosloviți și iertați Preacuvioase Părinte că sunt luat prin surprindere și nu știu despre ce este vorba!” Apoi, iarăși el: - „Oare n-ai priceput, că trebuie să mergi sus la Stânișoara? Acolo avem multă liniște și dumneata vei griji de averea mișcătoare a Mănăstirii: vaci, oi, capre, păsări,... Sunt vreo trei frați care se ostenesc cu acestea, dar avem nevoie și de sfinția ta să supraveghezi asupra lor”. - „Preacuvioase Părinte, zic eu unde-i lege nu-i tocmeală, dar tare greu îmi vine să mă rup de sfântul și bătrânul Mircea Voievod. În cei aproape 13 ani de când sunt în această Mănăstire, numai de câteva ori am ieșit din perimetrul ei. Și asta doar până la Gară și înapoi”. - „Da, mai zice Preacuviosul. doar până la Gară și înapoi și asta a făcut să fii mutat la noi, că Părintele Ilarion iconomul nostru, mi-a povestit de dumneata cum l-ai adus cu șareta de la Gara Călimănești până la Căciulata și ce a vorbit cu dumneata pe cale. Și din cele spuse de iconom, am socotit că vei fi potrivit acolo la noi pentru ascultarea despre care-ți spusei. D-apăi, sunt două luni și mai bine de când mă rog de Părintele Stareț să încuviințeze mutarea dumată și abia, abia, acum a reușit să facă demersurile necesare. Vrem neapărat să vii Părinte Cassian, că, iată primăvara a sosit 207 și va trebui să ne mișcăm la treabă.” Și eu mai completez: ce mai calea-valea, Preacuvioase, știu că ordinul nu se discută, ci se execută, dar să știți că ruperea mea de aici e dureroasă pentru mine, că mă despart definitiv de Părintele meu, Eftimie. Dumnezeu să-l numere cu Sfinții Săi!” - „În primul rând, mai zice el aici e o mișcare necesară de personal în funcție de cerințele mănăstirești și nu un ordin precum ai zis adineaori. Iar de Părintele sfinției tale, adormit, nu te desparți definitiv, că nu va trece mult și iarăși ne vom întâlni cu toții”. și iarăși eu: - „Dar Părintele Ilarion nu v-a spus oare că sunt invalid de mâna stângă? Și-n felul acesta n-am să pot fi în pas cu ceilalți?” - „Tocmai de aceea că ești infirm, vei fi potrivit la noi la Stânișoara, că vei fi numai cu supravegherea și de mai poți face câte ceva, vei mai face, iar de nu, nu e de pagubă. Și... asta e!” În cele din urmă, Starețul nostru, zice către oaspetele său: - „Preacuvioase, Mănăstirea are nevoie de auzitori și de împlinitori, nu numai de auzitori. Sper ca Sfinția voastră să puneți

mâna pe un om de nădejde, că a fost instruit și crescut sub aripa celui ce a fost „mâna mea dreaptă”, apoi, către mine: - „Fiule, Bunul Dumnezeu să te binecuvânteze cu binecuvântare cerească și să-ți mântuiești sufletul. De te pierd pe dumneata, pierd și umbra celui ce a fost cândva, Părintele Eftimie. Mergi, dar, acolo la Stânișoara, că am credința că așa e și voia lui Dumnezeu și îngerul Lui să-ți călăuzească pașii în toate acțiunile tale! Iar cu pensia de invalid, o să aranjăm cu factorul poștal s-o transfere pe adresa Mănăstirii Stânișoara”. 208 D-apoi, Domnule dragă, au mai trecut doar câteva zile la mijloc, timp în care mi-am cerut iertare de la toți, mi-am luat cele câteva cărți, care le vedeți aici și care sunt rămase de la Părintele Eftimie. Adică, Psaltirea, Ceaslovul, Patericul și Acatistierul și mi le-am pus în rucsac. Biblia am dat-o la bibliotecă, pentru că o aveam luată cu împrumut. Și după duminica „Izgonirii lui Adam din Rai” mai precis, în ziua de joi 5 martie 1959, deci, în săptămâna mare a Păresimilor, însoțit de un frate venit în acest scop, de sus de la Stânișoara, am luat ultima binecuvântare de la Avva Starețul și am plecat la drum. Dar pe când încă mă aflam în fața Părintelui Stareț, fiind pătruns de un sentiment funest de despărțire, cu lacrimi în ochi, am zis: preacuvioase, mă izgoniți de-aici din Grădina Maicii Domnului, precum a fost Adam izgonit din Rai!” și el, bietul de el, auzind așa, m-a tras la pieptul său, m-a sărutat pe frunte și cu ochii umezi de duioșie, zice: - „Frate Corbule, Părinte Cassiane, Adam a fost izgonit din Rai pentru neascultare și trimis să lucreze și să asude muncind pământul din care a fost zidit. Iar sfinția ta pleci cu binecuvântare din grădina Maicii Domnului și mergi în Raiul lui Dumnezeu, în Raiul pământesc, unde, deocamdată trebuie să muncești în sudoare, să poți câștiga Raiul de Sus. Mergi în pace!” Și așa am plecat la drum pâș, pâș în josul apei pentru ca după un sfert de oră, haida, haida pe Valea Păușei în sus, tot mai sus, până am ajuns aici, unde, din mila lui Dumnezeu, mă aflu și acum. Ehe, și aici au fost destule evenimente în decursul anilor, dar pe Dumneavoastră vă interesează numai cele ce privesc persoana mea. 209

accidentarea - Ei bine, să lăsăm astea și hai să vă povestesc ce mi-a fost dat să pătesc odată: Era înspre primăvara lui 65. Să zic așa,... cu vreo două-trei zile până-n 40 de Mucenici. Noaptea căzuse o burniță de ploaie, iar dimineața se formase un polei ca sticla, nu altceva. Eu, eram cu treburile mele pe-acolo prin ocol și ce să zici domnule, că deodată mi-au fugit picioarele, am alunecat și am căzut. Am căzut chiar în mâna asta beteagă. Pe moment n-am simțit decât o fierbințeală, de-aici de la cot până la umăr, dar după aia, țin-te neică; durere, nu așa,... A hă. Am stat eu în ziua aceea cum am stat și noaptea ce a urmat fără să închid un ochi, dar dimineața, nemaiputând suporta durerea, am fost nevoit să-i spun Părintelui Stareț, i-am spus, dar el m-a muștră, zicându-mi: - „De ce Părinte Cassian, n-ai spus de ieri, căci s-ar putea să fie osul rupt. Hai,

spovedește-te și împărtășește-te și nu mai sta. Uite, îți dau imediat un bilet și mergi degrab la spital. Iei pe fratele Stelian să te însoțească și,... nu mai zăbovi. Doamne ferește!” Și așa am făcut, Domnule dragă; am luat pe fratele acela și... teapa-leapa, leapa-teapa până-n Călimănești. Acolo la Policlinică, doctorul, un om foarte cumsecade după ce m-a consultat, zice: „Părinte, îmi pare rău, dar trebuie să mergeți la Spitalul din Râmnicul-Vâlcea să vă faceți radiografie, că aici, deocamdată, nu avem posibilități. Vă dau eu trimitere la „Chirurgie” și „Salvarea” noastră și poftim la drum”. Și m-am dus, domnule, ce era să fac. Acolo la Spitalul din Râmnicul-Vâlcea, medicul chirurg, după ce m-a 210 consultat și el, mă ia de mână și merge cu mine la „Radiografie” și zice către radiolog: - „Fă-i repede filmul!” Ala mă ia imediat, mă așează pe o masă sub un aparat cât toate zilele și mi-a pozat brațul și din față și lateral. Și n-a durat mult să zic așa, ca o juma de oră, după care, radiologul mă ia și merge cu mine în cabinetul chirurgului și-i arată filmele, zicând: - „Ia uitați-vă domnule doctor, ce puteți să ziceți de asta?” Chirurgul le ia și se uită la ambele filme în lumina ferestrei. Apoi se uită la mine cu un aer întrebător, ceea ce m-a făcut să mă cam îngrijorez și am zis în gând- „Ce-o vrea Dumnezeu cu mine” și asta e. Și zice: - „Părinte, ați mai avut mâna asta fracturată cândva că văd mușchiul atrofiat și cu urme de leziuni și filmul arată că osul l-ați mai avut spart?” - „Da, domnule doctor zic eu. am fost rănit pe front. Sunt invalid”. - „Aha! Va să stați câteva zile internat. E nevoie de intervenție chirurgicală. Mergeți cu biletul ăsta la „Internări” și mâine dimineață vom hotărî în consecință”. D-apoi, m-au internat într-un salon la etaj, mi-au făcut o injecție să-mi mai aline durerile, m-au așezat la pat, dar de dormit, n-am putut să dorm, decât așa pe furatele 15- 20 de minute. A doua zi pe nemâncate mă ia și mă duce la sala de operații, m-au așezat pe masă, mi-au dat cu nu știu ce pe la nas și m-au adormit. Aș putea spune că m-au omorât, că n-am știut nimic de mine până pe la ora douăsprezece, când m-am trezit în patul din salon cu mâna băgată-n ghips. Nu mai aveam durerea de mai nainte, dar ceva, ceva mă tulbura totuși. Mă durea capul îngrozitor și stomacul mi se 211 răsucea, de nu știu cum să spun. Noaptea m-am simțit din ce în ce mai rău și în dimineața zilei următoare, când s-a făcut vizita medicală, am spus doctorului de treaba asta și el mi-a prescris niște „hapuri” și zice către sora de serviciu: - „Ai grijă să le ia pe toate.” Și mi-au dat, Domnule dragă, o grămadă de pastile pe care le-am înghițit cu ceai de zahăr ars, chiar acoalea pe loc în fața asistentei. pe târâmul celălalt - D-apăi, de-aici în colo să vedeți patarama, că, să zic,... dac-au trecut cinci minute la mijloc și dus am fost pe cea lume. Ce a fost, ce n-a fost, că mă pomenesc deodată ușor, ușor de tot ca un fulg plutind în aer și îmbrăcat doar cu o cămașă din pânză albă și lungă până la degetele picioarelor. Când iau seama, eu, adică trupul meu, era lungit în pat și dormea dus. Sau,

poate, mai știi? eram mort de-abinelea. Și gândind la întâmplare ca asta m-am înspăimântat și am zis: „Vai mie ticălosul, iată cum m-a răpit moartea nefiind suficient pregătit! Ce voi face, dar, că de-aici va trebui să mă prezint în fața Dreptului Judecător? Am căutat să mă cercetez cu de-amănuntul, să fiu convins dacă sunt trecut în lumea dreptilor, sau mă aflu cufundat într-un vis așa,... năstrușnic. Dar, ce să mai zici, ce să mai faci, eram ușor ca o pană și mă puteam mișca prin aer oriunde voiam. Vedeam pe ceilalți bolnavi din salon, îi auzeam cum vorbeau, i-am întrebat ce e cu mine, dacă sunt mort sau nu, dar ei nu auzeau nimic. Și cred că nici nu mă vedeau. După asta am ieșit prin fereastră și deodată am observat că mi se alătură o făptură nedefinită, cu totul 212 confuză, nu avea chip, sau, poate că nu mi-a fost mie dat să văd. Era, să zic, așa ca un drug de lumină de înălțimea mea și plutea prin aer împreună cu mine, oriunde mă mișcam eu. L-am întrebat de câteva ori: „Cine ești? Ce vrei de la mine?” dar n-a vrut să răspundă. Apoi, am părăsit spitalul plutind înapoi și-n colo și de la înălțimea aceea am văzut orașul, mașinile pe șosele, oameni forfotind, trenurile alergând pe drumurile lor, fabricile fumegând, câmpiile, dealurile, ceva mai în colo munții, cunoșteam punctele cardinale,... Totul mi se prezenta ca un uriaș tablou panoramic, viu și fantastic. După asta, mi-am luat direcția către Stânișoara și în zborul meu am făcut un raid pe deasupra Mănăstirii Cozia, locul metaniei mele. cunoșteam orice locșor, așa precum îl știam. Numai casa bătrânei Filofteia n-am văzut-o și în locu-i era un cimitir cu toate crucile la fel și așezate-n rânduri drepte. De aici, peste Biserica Bolniță, am zburat în linie dreaptă către Stânișoara. Pretutindeni, făptura aceea luminată mă însoțea fără să scoată o vorbă, sau să se împotrivescă la voința mea, de a zbura într-o direcție sau alta. Ajuns aici la Stânișoara, am intrat mai întâi în chilia mea, candela încă ardea frumos și am crezut că s-a auzit deja de moartea mea și de aceea s-au îngrijit să-mi aprindă candela. Apoi am mers la chilia Părintelui Stareț și l-am aflat lucrând la niște documente, sau cam așa ceva. Am căutat să-l fac atent că sunt de față și că eu am decedat acolo la spital, să meargă să-mi ia trupul să-l înmormânteze, dar el tot își vedea de lucrul său. Habar n-avea de mine. Ce să fac? Ce să fac? Și am zis, să merg iarăși la spital să văd ce-o mai fi pe-acolo. Și-așa am făcut. Ajuns la 213 spital, iar am intrat în salon tot prin fereastra închisă și am văzut trupul meu cum sta lungit în pat. Nu-l duseseră încă la morgă. Și abia acum, făptura aceea luminată mi-a vorbit și a zis: - „De aici mergi cu mine!” Atunci am simțit cum m-au cuprins niște fiori ca gheața și am gândit în sinea mea: „S-a zis cu mine! Acum îmi dau seama că sunt mort cu adevărat, adică, trupul meu e mort, iar ceea ce sunt e numai sufletul și mă aflu după cum se vede sub stăpânirea altuia. Și m-a luat, Domnule dragă, că de-acum nu am mai putut merge unde aș fi dorit eu, ci unde vroia el. Și asta e. Și m-a dus într-o câmpie

întinsă cât vezi cu ochii și-n mijlocul acelei câmpii era un munte înalt, în borta căruia se vedea o intrare ca într-o peșteră. Ființa aceea, care semăna cu un om, dar după cum v-am mai spus, n-am putut să-i văd fața, m-a silit să intru în peșteră. Acolo, un întuneric adânc încât nu puteam distinge nimic, doar simțeam că mergem și tot mergem ca printr-un tunel fără sfârșit. În cele din urmă am ajuns totuși la capătul celălalt al tunelului și am ieșit la lumină. Aici ne-am oprit în fața unui zid înalt și lung de la o margine la cealaltă a pământului. În fața noastră, în zidul acela, era o ușă cu prag înalt. Ușa era deschisă și de cealaltă parte se vedea o livadă foarte frumoasă, ca-n povești, cu tot felul de flori și pomi fructiferi. Ființa aceea mă întreabă: - „Vrei să treci pragul acesta?”. Atunci, pe loc mi-am dat seama, că totuși mi-a fost dată libertatea să aleg. Dar gândind la starea mea sufletească, am zis: „Lasă-mă o țară să mă mai gândesc. Nu mi-am plâns păcatele îndeajuns!” - „Dar 214 ce-ai făcut până acum?” mă mai întreabă el cu un ton de reproș și-n același timp îmi arde două palme peste față, încât n-am mai văzut nimic, decât niște scântei multicolore ce săreau de colo, colo printr-o pâclă deasă, deasă de tot. Iar el, ființa aceea continua să mă lovească cu palmele peste obraji, până când, încet, încet, ceața a început să se destrame și pe măsură ce ceața aceea se risipea și ochii mei, ochii ăștia trupești mi se deschideau, dar plesniturele de palme nu încetau. revenirea - Și, deodată mi-am dat seama că sunt în trup și văd în fața mea, conturat în ceață, chipul doctorului care n-a operat și care mă bătea cu palma peste obraz și mă certa, zicându-mi: „Hai, Părinte, trezește-te! Până când ai de gând să dormi?. Așa călugăr ești dumneata? D-apăi, la Mănăstire, tot așa faci? Ahă, să vă fiu eu stareț aș pune șaua pe dumneavoastră și ați avea de furcă cu mine, nu glumă!”. Și uite așa, Domnule dragă, m-am trezit din somnul ăla greu. Sau,... știu eu ce-o fi fost? Poate că a fost somnul morții,, mai știi? Tranchilizantele alea și-au făcut efectul din plin. Dar, ce să zic, că n-aș mai înghiți așa ceva pentru nimic în lume! Păi, Domnule dragă, ce spaimă am tras și câte palme am încasat! E he... Apoi, după vreo două zile mi-au făcut ieșirea din spital, cu mâna asta operată, băgată-n ghips și legată cu o fașă de gât. După o lună de zile a trebuit să merg din nou la spital, mi-au făcut o nouă radiografie și mi-au scos ghipsul. Operația a fost făcută cu succes, dar, la plecare, doctorul mi-a atras atenția, zicând: „Să fiți atent Părinte că de data 215 asta ați scăpat, dar de se mai întâmplă încă odată necazul ăsta, sigur, veți pierde mâna definitiv!” D-apoi, ce să vă spun, Domnule dragă, anul acela a fost mai bogat în evenimente tulburi decât toți anii care au mai trecut de-atunci încoace. Dar, ce să-i faci? Așa e viața. Și dacă viața asta ne oferă satisfacții și toate cele bune, oare nu se cuvine să primim și pe cele rele? Sigur că trebuie să le primim fără cârtire și să mulțumim lui Dumnezeu și pentru cele bune și pentru cele rele, așa precum făcea dreptul Iov. Și cu acestea, eu închei

aici și punem punct, stimate domn și frate dragă.” vă mulțumesc din suflet Cuvioase Părinte, dar mult aș fi dorit să știu ce s-a mai întâmplat cu Ancuța, după plecarea ei de la mama Tia. N-a venit nimeni din satul ei în Stațiune, ca să se abată așa în vizită pe-aici la Mănăstire și de la care să fi putut afla ceva despre ea? ba da, am aflat. Am aflat chiar de la ea, că a venit pe aici cam prin 65-66, adică, după întâmplarea cu fracturarea mâinii mele. Dar,... mai avem timp? Ia vedeți cât e ceasul. oho, mai avem 45 de minute la dispoziție. Cuvioase Părinte. bun! Hai s-o spunem și p-asta: D-apoi, cu Ancuța, Domnule dragă, s-au întâmplat lucruri grozave, nefaste, să zic așa; grea soartă a mai avut. Mi-aduc aminte că după ce a plecat de aici, Părintele Eftimie, cu durere în suflet a zis: „Păcat de copila aceasta n-o văd să fie fericită acolo la părinții ei!” 216 povestea Ancuței - Și, să vedeți,... după cum vă spuneam, prin vara lui 65 sau 66, nu mai țin minte exact eram cu treburile mele pe la grajduri și mă pomenesc că vine un frate de Mănăstire și mă anunță să merg până la poartă, că sunt căutat de cineva. Am mers să văd cine e și-n fața Bisericii întâlnesc o fată cu vârsta ca la 22 24 de ani și zice: „Sărut mâna, tată!” Te rog să mă ierți că te deranjez. Eu sunt fiica dumitale, Ancuța și am venit la dumneata că sunt tare amărâtă și nu știu încotro să apuc. Și a început să plângă cu hohote. ei, cum așa? -zic eu. ia să stăm colea pe bancă și să-mi spui ce ai pe suflet. Și ne-am așezat, și ea a început așa: - „Tată dragă!”... Iar eu o întrerup: să nu-mi spui „Tată” ci „Părinte” pentru că ăsta e termenul de adresare către un călugăr. Și-apoi, nu eu îți sunt tată. - „Da, știu” zice ea. dar trebuie să-ți zic tată, pentru că acela care mi-e tată, numai tată nu poate fi. E un zbir! Un călău. vai! Cum poate să fie așa? Ia-o binișor și povestește-mi. Și ea, biata, și-a ascuns fața-n palme și a început să plângă din nou cu amar. Eu, ce eram să fac? Am lăsat-o să se potolească și după aceea, printre sughițuri își începe vorba: -, „Mi-aduc aminte, tăticule dragă, că, pe când eram mică, părinții mă iubeau nespun și mă simțeam fericită. Numai că bunicii mei nu prea mă „înghițeau”. Atâta că nu stăteam la ei, ci la casa lui tata Anghel, zis „Hurducăitu” că tare i se mai potrivește porecla asta! apoi, tăticule dragă, a venit vremea și m-au dat la școală și pe când eram în clasa 6-a, s-a întâmplat necazul ăl mare. Ce să zic, la școală, învățam bine, dar printre colegele mele era una ce se chema Eleonora, care se ținea numai cu „zece pe linie” și aceasta era tare mândră. Nu-i ajungeai cu prăjina la nas. Locuia cu părinții ei la vreo două-trei case de noi. Mă-sa, la fel; mândră foc, își dădea niște aere,... și ne sfida cu atâta impertinență,... Ăhă!. în vremea asta, în casa noastră, neînțelegerile se înteteau de la o zi la alta. După câte am priceput eu, mama a mai fost căsătorită cu un altul și chestiunea aceasta constituia motivul numărul unu al incidentelor. Tata, un zbir ce nu s-a mai pomenit. O beștelea pe mama în fel și chip și îi zicea tot ce-i venea la gură. Eu, ca un copil la 13 14 ani, fugeam cât mai departe, să

nu-mi mai audă urechile astfel de cuvinte. Mama, amărâta de ea, nu se lăsa mai prejos, că fiind de fel cam repezită, din te miri ce îi și sărea țandăra cât colo și atâta era, că se încingea tărbăoiul între ei. Azi așa, mâine mai ceva, poimâine și mai și, și tărăraia se ținea lanț. Pe deasupra la toate astea, mai era și colega aceea „Nora” adică Eleonora împreună cu mama ei, căci cu ifosele lor puneau jar pe buba din sufletul mamei. D-apoi și amărâta aia de mama, ce să mai zic că în ultima vreme, părea a fi ca o epavă ajunsă la marginea societății, împinsă de viciu și de degradare psihică și că de-acum nu mai are puterea necesară să se smulgă din mocirla care o trăgea tot mai mult spre fundul hăului. Și asta e tăticle dragă, că de-aici încep durerile cele mari, ehe! 218 Și să vedeți ce a urmat, că într-o seară târzie și întunecată, în sat, mare hărmălaie; Ce-i? ce-i? A dispărut Nora! A dispărut și pace. La început au așteptat-o ei, părinții, o oră două, au căutat-o peste tot, au întrebat vecinii, pe la cunoscuți, rude, dar urmă de Nora, ioc. Au dat fuga la Miliție și au cerut să-i ajute, să afle unde poate fi găsită fiica lor. Cei de-acolo au zis să aibă răbdare, că poate apare peste noapte și că dispariția este prea proaspătă, ca să întreprindă o acțiune judicioasă. Așa că, bieții părinți și-au așteptat fata stând toată noaptea ca pe ghimpi și în zorii zilei următoare au plecat în căutare prin grădini, prin livezi, prin pădure strigând desperați și,... nimic, ia-o de unde nu-i. În sat, zvonuri peste zvonuri. Unii ziceau că ar fi fost furată de un băiat, alții că ar fi pus ursul laba pe ea, alții că nu știu mai ce; vorbe peste vorbe, care mai de care mai deșuchiate. În vremea asta, în casa noastră domina o atmosferă vetustă, închisă, apăsătoare. Și am zis în gândul meu: „E firesc, deoarece la numai două case de noi, Nora, colega mea de clasă, era dispărută și încă pentru totdeauna. După o săptămână de căutări febrile și amară jale au găsit-o moartă, aruncată într-un cuptor de var de pe prundul gârlei, băgată-ntr-un sac și acoperită cu bolovani de râu. Putea însă să mai dureze căutările mult și bine, dar niște câini vagabonzi, care dădeau târcoale locului cu pricina, că le mirosea a pradă au dat semnalele ce au condus la depistarea cadavrului. De îndată au fost chemați la fața locului un medic legist, procurorul și Organele de Miliție din Oraș. 219 Cadavrul se afla în a șaptea zi de la deces și începuse să intre în putrefacție, astfel că, nu s-a putut preciza ce fel de tactică de ucidere a folosit făptașul la comiterea crimei, căci, de altfel, corpul moartei nu prezenta nici lovituri, nici leziuni și nici intoxicații și prin supoziții au dedus că ar fi fost ucisă prin sufocare, singurul argument logic și plauzibil. După toate aparențele părea că ucigașul este un schizofren paranoic și de sex bărbătesc, căci corpul neînsuflețit al fetei a prezentat violarea semnului fecioriei ei, dar după o cercetare mai minuțioasă a medicului legist, s-a precizat că violarea s-a comis după deces adică după ce a murit și că acest act bestial s-ar fi putut comite și de către o persoană de sex feminin. După înmormântarea Norei, Miliția a trecut la

cercetări asidui. Mai întâi au interogat pe cei bănuți, apoi pe cei ce nu se aveau bine cu legile țării, chiar și holteii satului au fost chemați la interogatoriu. Nici vecinii, mai ales vecinii, n-au fost scutiți de aceste neplăcute sâcâieli ale Organelor de cercetare. Și aici a fost ce a fost, că venind rândul lui tata să răspundă la întrebări, el a negat hotărât ca toți ceilalți; că el, după adevăr, chiar nu știa nimic din toate astea, dar, în acest timp, Milițienii, asta numai ei au știut cum, au suspectat atitudinea mamei, care era pe hol și aștepta să fie chemată înăuntru. Și de felul cum arăta ea, trăda o puternică agitație interioară, că făcea fețe, fețe și nu sta o clipă locului, ochii îi scăpărau sub frunte și tremura ca luată de friguri. Când a fost chemată și ea în birou, tata nu mai era acolo, că-l băgaseră într-o cameră alăturată și nici n-au 220 apucat Milițienii să-i pună prima întrebare, că mama, albă-galbenă la față, a început să se bâlbâie și mai mult țipând, a zis: „De ce mă puneți pe mine să dau declarație, că sunt femeie? Numai unul din derbedeii satului au putut să o omoare și să-și bată joc de ea. Chiar așa de fără de minte sunteți?!” Milițienilor nu le-a mai trebuit alte probe, că i-au și pus cătușele și au închis-o. Și închisă se află și astăzi, că după judecata care n-a durat prea mult, a fost condamnată la detenție pe 16 ani de zile. Vă dați seama în ce situație ne aflam atunci? Și din nefericire necazurile nu s-au oprit aici, că în afară de ura fără măsură a părinților Norei, tata, s-a luat de băutură și de-acum totul a început să meargă de-a-ndoaselea. Eu n-am mai putut să urmez la școală și abia, abia m-au clasificat promovată a clasei a 6-a. Și poate nu știi, că n-ai de unde să știi, aveam totuși un rost bun, dar ce mai puteam face, că tata, amărâtul de el, a rămas șocat de-abinelea. Lovitura soartei a fost pentru noi mult prea puternică. Cum ne-am mai putut descurca cu treburile numai Dumnezeu știe. Din când în când îmi făceam câte-un refugiu la bunici, să plâng împreună cu ei, că și ei erau mârniți până peste cap și de-acum bătrâni și nu prea sănătoși. Timpul trecea greu și cu toate astea, cum necum am ajuns la vârsta de 19 ani și de-acum, un băiat din sat de-ai lui „Sucală” începuse să mă îndrăgească. Și într-una din zile îmi propune să mă căsătoresc cu el. Nu știam ce să-i răspund. Nu aveam curajul să fac acest pas. Mă mai gândeam și la faptul că de așa fi părăsit casa părintească și să merg la rostul lui, d-apoi și tata și tot

221 rostul nostru s-ar fi ruinat de-abinelea. Până la urmă, Petrică, adică băiatul cu pricina l-a convins pe tata să consimtă să ne căsătorim și pentru că mă iubea mult de tot, a acceptat să vină și să se stabilească el la noi. Și ne-am căsătorit în toamna lui 61 și se părea că viața noastră începuse a se reacheza pe picioarele ei. Dar Petrică, soțul meu, căuta pe cât îi sta în putință să poarte de grijă și caselor lui ce le avea de la părinții săi, să nu se degradeze. D-apoi, vremea a trecut an după an și copii n-am avut. Nu știu care să fi fost pricina. Nici mama n-a mai

avut alți copii afară de mine, că precum s-a dat de înțeles, primul ei soț ar fi dus-o la un medic care i-a făcut o anume operație, să nu mai nască copii. Ehe, dar și-n casa noastră s-a observat că se hălăduia un duh rău, care căuta să zdruncine tânăra noastră căsnicie. Tata, aproape că nu mai semăna întru nimic cu Anghel cel de mai nainte și începuse să devină din ce în ce mai uricios, nu mai vrea să mute un cocean de colea, dincolo și sta mai mult în Bufet să-și înece necazurile. Soțul meu, să zic, sărmanul de el alerga de colodincolo, și-n rostul nostru și la rostul lui, despre care am mai spus și avea și serviciu la schimb, la o fabrică în Văleni. Și toate au mers bine, ba chiar am reușit să facem niște economii și a mai luat și el un împrumut de la C.A.R. și ne-am cumpărat mașină mică, un „Wartburg” care ne-a fost de mare folos, că era un mijloc rapid de deplasare înapoi și-n colo. Ei, dar, toate au mers bine până-n primăvara lui 64, când, într-una din zile, tata, vine acasă beat chior și cu o 222 gălăgie, of! of! of!. De altfel, cum avea el de obicei, și-mi zice: „Ce stai fă proasto cu ăsta? Tu n-ai auzit că se ține cu alta? Zice că grijește de casele lui și el, curvarul, o duce p-aia acolo, trăiește cu ea, o plimbă cu mașina și pe tine te ține ca pe o nătângă să muncești până nu mai poți!” D-apăi, tăticle dragă, vorbele astea mi-au căzut ca un trăsnet și puțin a lipsit să apuc câmpii. A trebuit totuși să am răbdare, căci am socotit „Tata nu mai e în mințile lui. Acolo la cârciumă se vorbesc toate aiurelile”. și am așteptat să vină el, soțu, de la serviciu, nu l-am așteptat să-l iau la rost, nu, ci să fiu cât mai atentă la felul lui de purtare, dar, ce să zic, că n-am observat ceva deosebit. Nici atunci și nici după aceea, dar pentru mine n-a fost chiar ușor, că a rămas totuși ceva care mă rodea pe suflet. D-apoi, deși aveam casa în mijlocul satului, mă simțeam de parcă eram în câmp. Vecinii nu prea căutau relații de bună vecinătate cu noi. Și se-nțelege de ce. Și așa fiind situația, eu nu am putut avea o prietenă cu care să-mi împart necazurile. Pe parcursul vremii, cum, necum, mi-am putut cunoaște toată istoria vieții mele: Cum am venit pe lume, cum am ajuns și am stat un an de zile prin preajma Mănăstirii Cozia și toate cele cu privire la mama și la tata, că, ce să zici, eram prea mică și nu-mi pot aduce aminte, decât de cele de după vârsta de cinci-șase ani. Și să vedeți că, după cum vă spuneam, căutam să nu dau în vileag vorbele lui tata și mai așteptam să mai aud și de la alții despre purtarea ascunsă a bărbatului meu. Cu toate acestea, el a observat la mine o răceală sufletească, dar tăcea și nu zicea nimic. Și sunt sigură că și-n sufletul 223 lui mocnea ceva. Așa că, amândoi ne jucam fiecare rolul lui, prefăcut, teatral, pe scena vieții. Eram niște marionete mișcate de un duh negru, ascuns. În vara aceluia an, ce mi-a venit mie, îl întreb pe dumnealui: „Tu când iei concediul?” - „Sunt programat în luna august” zice el. „Plecăm și noi undeva?” îi mai zic. „Bine zici tu, că uite stăm cu mașina în curte. Dar n-o să putem decât trei, patru zile. Mai mult, nu, că vezi bine; nu putem lăsa casa la voia întâmplării.

Tata socru a ajuns să nu mai poți pune baza pe el”. „Bun!” zic eu cu multă mulțumire, că începuse a mi se înfiripa în suflet o speranță de îndreptare a lucrurilor. - „Hai să facem o plimbare de două-trei zile pe Valea Oltului, că doar vom merita și noi atâta lucru!” la care el, adăugă: „Bună idee ai tu Ancuțo. Să mergem, dar”. Și așa am făcut, că ne-am pregătit totul mai înainte și-n august când și-a luat el concediul, am plecat în voiaj prin părțile acestea. Când am ajuns la Mănăstirea Cozia, am oprit și te-am căutat, tată dragă, și dacă nu te-am găsit, am întrebat pe un călugăr bătrân care ne-a spus de dumneata că ai fost mutat aici la Stânișoara. Dar n-am putut veni atunci la dumneata și am rămas cu un dor în suflet până-n ziua de astăzi când necazurile m-au împresurat încât nu știu încotro să apuc. Și să vezi, că liniștea ce se părea a fi între noi n-a durat mult și relațiile au început a se zgândări. El, îmi găsea motive în toate cele, eu îl certam zicând: „De ce murdărești atâtea cămăși pe săptămână? Și unde ai fost toată noaptea, că trebuia să fii acasă înainte de lăsarea nopții?” Azi așa, mâine așa, până-ntr-o zi când la masă, 224 dumnealui, deodată trăneste lingura și zice mânios: „Asta-i mâncare pentru porci, nu s-o mănânce un om!” Puțin a lipsit să-i zic și eu: „Dute să-ți faci mâncare mai bună putoarea aia care te ții cu ea”, dar am tăcut și am suportat totul cu resemnare. Nu vroiam să agravez lucrurile cu nici-un chip, deși, multe aveam pe vârful limbii să i le zic, dar am socotit că e mai bine să tac, vorba ceea: „Tace o gură, tac o mie”. Și asta e. D-apoi, a mai trecut ce-a trecut, și-ntr-o zi, amărâtul de tata Anghel, că d-aia am zis că nu merită să-i spun tată, a venit ca de obicei, beat criță și mă ia la rost: „Da nepricepută mai ești, Ancuțo neică, - (N-a zis; Ancuțo tată) pune-l fă bleago pe goană pe stricatul ăsta, că te ține ca pe o proastă!” Eu îi făceam semn să tacă, pentru că soțul era alături-n șopron, nu știu ce făcea pe-acolo pe la mașină. Dar, el, tata, dacă se învârtea pământul cu el, n-a înțeles și deodată a devenit oarecum agresiv, cu ochii scăpărători și roșii ca focul, a pus mâna pe mine și eu crezând că vrea să mă bată, l-am îndepărtat și am vrut să fug afară fără să țip. Nu vroiam să audă bărbatu-meu de astea, că și așa devenise morocănos, nevoie mare, dar el, tata, s-a așezat cu spatele în ușă și zice: „De ce vrei să fugi fă proasto, că nebunu de bărbat-tu nu se mai uită la tine. O are p-aia și ar trebui să te gândești și la mine, că de trei ani mă-ta stă la pușcărie!” Atunci, eu l-am luat de piept, l-am îndepărtat din dreptul ușii și când am dat să fug afară, mă pomenesc față-n față cu bărbatu-meu, că el se afla acoloa lângă ușă și asculta și poate a auzit tot și aștepta un atare moment conceput de mintea lui și apoi să dea buzna. 225 Și el zice cu glas cătrănit: „Aha, d-astea-mi ești putoare? Tu ții cu Hurducăitu de tat-tu? Las că până aici ți-a fost!!” Zadarnică mi-a fost toată osteneala să-l conving, că nu-i nimic adevărat, că el, cu înverșunare și-a strâns tot ce era al lui, le-a aruncat în portbagaj, în timp ce eu plângeam disperată, mă țineam după el și-l

imploram să nu plece, că de acum ne vom instala la casa lui și acolo vom trăi fericiți departe de bețivul de tata, dar, n-a fost chip. A pornit motorul și a plecat. Și plecat a fost, că înapoi nu s-a mai întors. Eu n-am mai putut să mă apropiu de el, că de moment ce a plecat la rostul lui, și-a adus acolo și concubina, că așa a fost cu el, precum se zvonise-n sat. Am încercat într-un rând să intru în curtea lui, că doar eu eram cununată cu el, dar n-a fost chip. M-a întâmpinat pațachina aia cu o prăjină și ocărându-mă: „Pleacă d-aici criminalo și du-te la bețivu și incestu de tat-tu!” Și am plecat de-acolo ca bătută de soartă și am nimerit la bunicii mei, căroră, înecată-n plâns le-am istorisit toate cu de-amănuntul. Și ei au zis să rămân acolo la ei, deocamdată și vom vedea după aceea ce va mai fi. Într-o zi vine acolo tata. Eu n-am vrut să ies și am stat pitită. L-a întâmpinat bunicu și i-a spus că nu sunt la ei, ci sunt plecată la tatăl meu, călugărul, și că nu știe de mă mai întorc sau ba. - „Aha!” zice el. — „Dacă n-a vrut să stea acolo cu mine, trebuia să se ducă la bărbat-su, nu să hoinărească așa de nebună!” Și asta e sfîințite Părinte și tată dragă, sunt supărată de nu mă mai țin picioarele și nu știu încotro să apuc. N-am 226 nici un rost pe lumea asta... Ah, mamă mamă, cine te-a pus să faci o astfel de faptă atât de oribilă? Iată că ne-ai nenorocit pe toți! D-apăi, pentru călătorie mi-au dat bunicii bani de tren, dar ca să mai cumpăr și eu un coltuc de pâine, nu am un chior. Și bătrânii ăștia sunt și ei așa cum sunt, nu știu ce să mai zic! Nu s-or fi gândind că mâine, poimâine, or să aibă nevoie de ajutor? Se uită la mine așa chiorâș, de parcă le-aș fi furat butelia, sau cine știe ce altceva. Parcă n-aș fi fiica fiicei lor. Când le-am zis să-mi mai scape un pol de parale-n plus, că doar n-o fi foc, au sărit în sus zicând că și-așa mi-au dat destul și că n-au nici-o obligație față de mine și că sunt destul de isteță să-mi pot drămui banii să-mi ajungă. Parcă la ghișeul gării e ca la piață să te poți tocmi. Și asta e, că de la gură pân-la pungă, este cale foarte lungă. Gândesc acum în momentul acesta cu amărăciune la ceea ce mi-a spus tata Anghel, că pe când aveam patru ani deci, cu douăzeci de ani în urmă, a venit la Mănăstirea Cozia cu acte-n regulă și m-a luat de la dumneata. Nu trebuia să-l lași să mă ia. Indiferent de ce rost aș fi avut în viață, tot aș fi fost cât de cât mai fericită și în nici un caz nefericită ca acum. Spune-mi tată dragă și Părinte sfîințite, ce să fac? încotro s-apuc?... Față de tot ce mi-a spus biata fată, Domnule dragă am rămas profund îndurerat. Și atunci, eu am luat cuvântul și am zis: - „Mai întâi, Ancuțo tată, să te întreb. Iubești Biserica? Mergi în duminici și sărbători la sfînta slujbă? Te spovedești și te împărtășești, măcar în Posturile mari? Și ea mi-a răspuns: 227 - „Nu prea. Adică, ce să zic, că n-am mai fost la Biserică de când eram în școală, că atunci ne obliga învățătorul. Și apoi, când ne-am cununat, dar în familia noastră nici măcar nu se pomenea de așa ceva” la asta, eu am mai zis: - „Păcat! Nu m-am așteptat să fiți chiar așa de străini față de Adevărul Dumnezeiesc.

Oricum, eu, totuși ți-aș propune, ca să scapi de toate grijile și durerile vieții din lume, ar fi nemaipomenit de bine să mergi la Mănăstire, să te călugărești, că,... Și deodată, ea se repede cu vorba și mă întrerupe: - „Să nu-mi spui să merg la Mănăstire, că asta n-am s-o fac pentru nimic în lume. Nu vreau să-mi închid tinerețile și libertatea între zidurile Mănăstirii și toate călugărițele d-acolo să arunce cu lături după mine!” D-apoi, eu am căutat s-o liniștesc, zicându-i: - „De ce te grăbești și nu mă lași să-ți vorbesc? Sunt sigur că și mama ta ar fi spus vorbele astea. Dar, să știi că cea mai desăvârșită libertate nu poate fi decât în călugărie, unde ai la dispoziție timpul și spațiul până la Dumnezeu, Cel ce ne oferă deplina libertate și viața fericită în veci. Nu te pripi, dar, Ancuța tată, în a da verdicte funeste călugăriei, devreme ce nu știi nimic din tainele vieții monahale, care stă ascunsă în Cel ce a făcut Cerul și Pământul. Iată că ai în față două posibilități: Una este cea la care te-ai referit și pe care nu vrei s-o concepi, deși ar fi nemaipomenit de bună și pentru viața de aici și pentru cea viitoare. Și-apoi, nu este așa precum ai spus, că de-ar fi așa, n-ar mai exista Mănăstiri. Și a doua posibilitate, este să mergi la bătrâna la care ai stat un an 228 de zile pe când erai mică, la mama Tia, dacă o mai fi trăind, sărmana de ea, că ar fi bucuroasă să te primească.” - „A, da. Asta da. Mă duc neapărat. Să-mi dai detalii cum s-o găsesc și dacă vrei să scrii și un bilet pentru ea. Aci ai fost la înălțime, tăticule dragă. O, Doamne, fă să fie așa!” D-apoi, Domnule Vasile, după toate astea am dus-o pe Ancuța la trapeză, am ospătat-o și fiind destul timp până-n seară și cum aici nu putea să rămână peste noapte, am îndemnat-o să meargă la bătrâna Filofteia, în speranța că o va găsi în viață, ca astfel, Ancuța să-și afle un căpătâi pe lume. Apoi, eu am mers la Avva Laurențiu, Starețul nostru, i-am povestit în câteva cuvinte toată situația Ancuței și Avva a dispus Casierului să-i dea fetei o sumă de bani. O sumă modestă, că aici nu avem posibilități financiare. La plecare, bucătarul, i-a dat un pachet cu ceva de-ale gurii, iar eu, i-am dat o iconiță cu Maica Precista, o carte de rugăciuni în care era și Paraclisul Maicii Domnului și biletul pentru mama Filofteia. Și am sfătuit-o să întrebe la Mănăstirea Cozia despre ea și să-i citească biletul că bătrâna nu știe carte. Și așa a plecat biata Ancuța de aici. În urma ei gândeam: „Domnule, ce mai încoa și-n colo e ruptă din maică-sa și pace. Îi seamănă întru totul și la înfățișare și la încăpățănare. Și, vai, în ce hal de degradare psihică au ajuns! Unde a putut să-i ducă lipsa elementului religios din casa lor! Vai, Steluța să fie o ucigașă! Ce anume oare a împins-o pe drumul delicvenței? Auzi 229 dumneata, Anghel bețiv și Ancuța părăsită, dezorientată și așa de îndărătnică!! Vai ce grozăvii poate pricinui necredința în Dumnezeu, operă a diavolului, care a ajuns să arunce peste viața socială o monstruoasă incertitudine în care se comit cele mai oribile fapte ce grăbesc aplicarea Dreptății Dumnezeiești! Vai și iarăși vai! „Doamne

Dumnezeule, întoarce-Te cu milele Tale bogate asupra lumii acesteia ce zace în bezna necredinței și a răutăților !” O, de s-ar mai îmblânzi și lumea asta odată și s-ar întoarce la credință, că e tare greu! Păcatul face ravagii în lumea de astăzi. Și se pare că oamenii s-au luat la întrecere în răutăți cu diavolii. Păi, ce poți să mai zici, domnule dragă, de mama Ancuței? Să ucidă ea un copil scos din toate necazurile, când ți-e mai mare dragul de el?! Și asta numai din satanică pizmă?! Și auzi dumneata, după ce a ucis să o și mutilizeze?! E tare groaznic! oamenii sunt inventivi în răutăți - D-aia zic, că uneori oamenii sunt mai inventivi în răutăți decât diavolii. Întâlnim prin cărți, când și când, câte-o istorioară. Iată deci, una care lămurește cum diavolul a rămas uimit de inventivitatea în răutăți a omului: „Se zice că într-un târg erau doi cerșetori orbi și care trăiau în bună prietenie, hotărâți să se sprijine unul pe altul în viață, găsindu-și în această prietenie însăși bucuria vieții lor necăjite și mângâierea față de infirmitatea care-i lovise atât de greu. Nimeni și nimic nu i-a putut face să se certe vreodată și să-și strice prietenia. 230 Nici diavolul nu izbutise și era trist. O babă văzând tristețea diavolului, îi făcu o propunere: „Ce-mi dai să-i fac eu să se certe? Conveniră cu diavolul să-i dea babei o pereche de cizme noi. Baba se apropie de cei doi orbi, iar diavolul supraveghea scena din depărtare. „Vai vouă, sărmanilor! Lipsiți de lumina soarelui, sunteți oropsiți și mie mi-e milă de voi. Iată vă dau un galben. Să-l împărțiți între voi, că n-am monezi mai mici”. Acestea zicând se depărta, alăturându-se diavolului de la care trebuia să primească răsplata. „Un galben” zise unul din orbi. - „Nimeni nu ne-a mai dat vreodată chiar un galben. Ce doamnă milostivă!” „Păstrează-l bine. Vom merge la Bancă și-l vom schimba și-l vom împărți frățeste”. „Cum, adică să-l păstrez?” întrebă mirat și mâniat celălalt. ție ți l-a dat. Tu să-l păstrezi. Ori vrei să mă înșeli. Cum a intervenit aurul, te-ai și gândit să mă înșeli și să trădezi vechea noastră prietenie!”. „Mie nu mi-a dat nimic. Ție ți-a dat galbenul. E limpede. Dacă nu mi l-a dat mie, nu ți-l putea da decât ție. Și acum o iei înainte cu acuzația. Să-ți fie rușine!” Se mâmiară amândoi strașnic și se ridicară în același timp, învârtindu-și toiegele în aer și încercând să se lovească. Se încaieră o bătaie cumplită. Se și zice în popor: „Să te ferească Dumnezeu de bătaia orbului și a surdului!”. Unul nu știe unde dă, celălalt nu te aude țipând, și dă tot mai tare!” Baba jubila. E limpede că nu dăduse nici-unuia din ei galbenul, ci voise doar să-l ridice pe unul împotriva celuilalt și cu ajutorul ispitei aurului reușise. După asta a 231 voit să se apropie de diavol să-și ia răsplata conform învoielii. Dar diavolul înfricoșat el însuși de viclenia babei, o opri la distanță, îi aruncă cizmele și îi zise: „Stai acolo. Cine știe ce mai ești în stare să-mi faci și mie!”... Și asta e, Domnule cu lumea zilelor noastre. D-apăi, vai de Ancuța biata de ea! O, de-ar lumina-o Dumnezeu la minte să-și poată da seama că cea mai bună, cea mai frumoasă cale, alta nu poate fi,

decât calea Mănăstirii. Mai cu seamă pentru ea care este lovită atât de greu de soartă! Și asta a fost. Domnule dragă, tot ce am știut despre Ancuța, până la data aceea. Și iată că au trecut de atunci atâția ani și n-am mai putut afla nimic despre ea. Un lucru e sigur, că Ancuța, n-a mai rămas pe aceste meleaguri. Sunt sigur de asta, că după plecarea ei am stat de vorbă cu Starețul nostru și el, care mai era în temă cu unele evenimente de pe la Cozia, mi-a spus, că, de altfel n-a știut-o pe mama Tia, dar din cele auzite de pe acolo că bătrâna, până să moară, a donat Mănăstirii căsuța și tot cuprinsul, cu condiția ca Mănăstirea să-i facă înmormântarea și toate parastasele. Dar, dacă n-au apucat să facă actele legale de donație până să moară bătrâna, mai târziu au venit cei de la Primăria din Călimănești și au hotărât ca pe acel loc să facă cimitirul pentru ostașii străini care au căzut pe pământul nostru în războiul trecut. Au umblat atunci niște specialiști Americani prin părțile acestea și și-au adunat morții lor de unde erau îngropați și i-au dus acolo să fie toți laolaltă. Eu n-am fost acolo să văd, dar vă spun și eu din ce-am auzit de la Starețul nostru. Aoleu! să nu mint; cimitirul 232 acela !-am văzut totuși. L-am văzut atunci în visul ăla năstrușnic când am luat tranchilizantele la Spitalul din Râmnicu-Vâlcea. D-apoi, ce-o fi fost și-atunci, cine poate ști? Dar, ce să zic, Domnule, că imaginile acelea prea mi s-au prezentat a fi cu multă claritate. Am simțit și am văzut aievea cum am evadat din lumea asta reală și am pătruns involuntar și fără premeditare într-o lume tot reală, dar cu totul altfel, stranie, în care procesele raționale se aflau parcă totuși suspendate și orice control de sine era depășit. Dar, hai să lăsăm astea, că n-o să dăm crezare viselor, sau altor năluciri de genul acesta... Sau, mai știi?! Poate că am trecut printr-o moarte clinică și din brațele căreia palmele doctorului m-au readus iarăși la viața de aici!!. și asta e... vai lumii zilelor noastre - Ehe, Domnule dragă, și acum să ne pregătim la vecernie. păi, nu vă grăbiți Cuvioase Părinte, că mai avem aproape o jumătate de oră la dispoziție. Așa că vă rog să mai spuneți câte ceva: o istorioară, o învățătură, un sfat bun,... — Ei și cu dumneata! Tocmai la mine v-ați găsit să cereți sfaturi? Dar, hai să vă dau totuși un sfat. Și cred că e un sfat bun. Și iată ce vreau să spun. Pentru că Bunul Dumnezeu v-a ajutat să ajungeți la pensie de vârstă și 233 încă mai puteți lucra câte ceva, cunoștințe văd că aveți, d-apoi timpurile sunt așa cum sunt, ar trebui, zic eu să lăsați totul și să intrați în Mănăstire să vă călugăriți. Numai voință vă trebuie, în rest, nimic. Așa că,... -Cuvioase Părinte, dacă cineva mi-ar fi sugerat această idee la vremea tinereții, înainte de a mă căsători, cred că ar fi fost cu totul altceva, dar acum la bătrânețe, cu multe obligații familiale mi-ar fi foarte greu să fac acest pas. Nu cred că m-ar lăsa soția, copiii, nepoții... Ehe... treaba dumitale, ești liber să faci ce vrei. Eu cred că ar fi nemaipomenit de bine. Dar, pentru păzirea poruncilor Bisericii, Domnule dragă, nu mai puteți invoca motive

că obligațiile de familie vă rețin de la acestea. Așa că, fiți atent și iar fiți atent, că Domnul și Stăpânul veacurilor este gata să-și așeze scaunul de Judecată. Foarte puțin a mai rămas și trâmbița Arhanghelului va străpunge toate văzduhurile. Sfârșitul nu e la poartă, ci la ușă. Trăim zile apocaliptice. Ne neliniștește însă faptul că știința omenească din zilele noastre a ajuns la culme, a depășit orice fantezie și-l împinge pe bietul om în prăpastia necredinței și-l face să se creadă că e atotputernic și prin urmare el este totul și poate să supraviețuiască fără Dumnezeu, ceea ce a adus între oameni și între popoare ură, dușmănie, dezordine și-n ascuns pregătesc capcane unii împotriva altora prin așa zisa „democrație” și „diplomație politică”. Deci, o cruntă anarhie care silește apropierea sfârșitului. Noi, lumea de astăzi suntem, oarecum, asemenea Ninivitenilor de odinioară, care uitaseră cu totul pe 234 Dumnezeu și săvârșeau tot felul de păcate. Aceia, însă, când au fost înștiințați de Proorocul Iona, că Dumnezeu a hotărât pierderea cetății pentru nelegiuirile lor, s-au întors la pocăință. Toți Ninivitenii, de la cel din față și până la cel cu barba albă împreună cu împăratul lor, s-au umilit cu fața la pământ, și-au pus cenușă pe cap și au strigat către Cer, cerșind îndurare de la Dumnezeu. Însuși împăratul lor a poruncit ca tot ce are suflare într-însul, de la om până la dobitoc să nu mănânce nimic și să nu bea apă trei zile. Mugeau animalele, scheunau câinii, țipau copii de foame și sete și acestea toate erau strigăte către Cer. Și Dumnezeu văzând pocăința lor, S-a îndurat de ei și nu i-a mai dat pierzării. Și asta a fost cu locuitorii Cetății Ninive. Ehe, dar astăzi evoluția societății omenești preponderent materială este lipsită complet de sens, dezorientată și merge orbește fiind suprasaturată de parametri utopici, de degradare. Toate acestea au condus la înlăturarea din conștiința oamenilor a credinței în Dumnezeu, iată, dar, ce-a fost în stare să facă blestemata de mândrie. De aceea nelegiuirile se țin lanț și se intensifică de la o zi la alta, încât se pare că omenirea noastră e în alunecare pe o pantă primejdioasă, încât nu se mai poate opri. Și-apoi, cine s-o oprească? Guvernării? Cum s-o oprească, domnule, când tocmai ei alimentează și stimulează această cădere?! Ei se bat cu politica pentru putere, ei dau voie să se scrie toate porcăriile în presă, ei vorbesc la radio ceea ce nu se cuvine, ei dau fără rușine la televizor toate pornografiile. Ei care ar trebui să fie model de bună-cuviință și 235 înțelepciune, tocmai ei s-au găsit să alimenteze această monstruoasă mașină a nelegiuirilor și spun că asta e „democrația” și că toate acestea fac parte din „drepturile omului”. Așa că, după părerea dumnealor, omul are dreptul și e liber să se îndobitocască pe cât se poate de mult. Oare, așa să fie democrația? Vai de lumea noastră dacă nu se întoarce la Adevărul Dumnezeiesc, în sânul Sfintei Biserici a Domnului Hristos! D-apoi, Domnule și frate dragă, astăzi, puținii creștini care au mai rămas răspândiți pe ici pe colea, ar trebui, spre

binele tuturor, să-și unească cugetele, că, unde-i unire e și fericire și împreună cu cinul monahicesc și tot clerul bisericesc, să cerem de la Dumnezeu îndurare, să Se întoarcă cu milă către noi, că nu-i timp de pierdut. Și de suntem nevrednici de grațiere, măcar să obținem o amânare. D-apăi, ce mai încoa și-n colo, Domnule dragă, în ziua de astăzi numai postul, rugăciunea și milostenia ne mai poate salva. Milostenia, că de milostenie vom fi întrebați la Dreapta și înfricoșătoarea Judecată. Milostenie cât de multă și făcută în ascuns. Și mai ales cu cine trebuie. Ordinea cu cine trebuie făcută milostenia, eu aș cataloga-o astfel: Mai întâi și mai întâi cu Mănăstirile sărace, pentru ca să putem întreține focul sacru al credinței și al rugăciunii. Apoi, cu „Fondul Central Misionar” care are menirea să lățească cuvântul Evangheliei Domnului la toată Zidirea, apoi cu cei săraci și cinstiți și la urmă, cu tot omul care se află în nevoie. 236 Când dăm de pomană, să nu dăm rudelor noastre, ci străinilor, celor de la care nu primim nimic în schimb. Rudele sărace sau aflate la strâmtorare cad în sarcina și obligația noastră să le întreținem, dar săracii străini, fiind străini și neajutorați, e de datoria noastră să-i miluim cu tot ce au nevoie și putem, căci aceștia au fost numiți de Domnul Hristos, „frați ai Lui”. Să ne iubim Biserica noastră strămoșească, s-o apărăm cu patos și însuflețire, că, vedem bine cum în vremurile astea e lovită din toate părțile de felurite curente, erezii, necredință, indiferentism, apostazie și sciziuni. Să păzim întru totul poruncile Ei, să ne însușim învățăturile Ei, să citim zilnic în Sfânta Scriptură și Viețile Sfinților, să fim ascultători în toate Părinților noștri duhovnicești întru răbdare și dragoste, să ne putem mântui cu Harul lui Dumnezeu Tatăl, pentru Preasfânta Jertfa a iubitului Său Fiu domnul nostru Iisus Hristos și cu darul Preasfântului Duh, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale Sfinților Părinților noștri și ale tuturor Sfinților Săi, care din veac bine au plăcut Lui. Și asta e, Domnule și iubite frate Vasile, să fim foarte atenți la felul nostru de viață, căci s-ar putea să fim generația cea mai de pe urmă. Fărădelegea covârșește închipuirea și cere să vină dreptatea Dumnezeuască. Trăim vremuri de mari învălmășeli, încât ni se pare și avem credința că iarăși se deschid izvoarele marelui Adânc, care va spăla pământul de puzderia păcatelor. Astăzi, omenirea se zbate în mocirla păcatului, asemenea mormolocilor care forfotesc într-un lac mocirlos și a cărei apă se împuținează de la un ceas la altul sub razele fierbinți ale soarelui, după care urmează să moară cu totul. Să ne descătușăm dar de patimile omului vechi și de povara grijilor lumești, după porunca Sfântului Apostol Pavel să ne răstignim trupul, omorând poftele și să dăm libertate duhului să se înalțe. Că, de se înalță duhul, ridică cu sine și trupul, îl curățește, îl luminează și-l transfigurează, făcându-l templu Duhului Sfânt, Care sfințește toate. Lupta cu sine-ți este grea, dar biruința e posibilă, că doar nu suntem singuri în linia de luptă. Avem pe Dumnezeu de-a dreapta noastră să nu

cădem. Să nu deznădăduim, nici să batem în retragere, că ne pierdem cununa care ne așteaptă. Avem o sumedenie de pilde vii modele de Sfinți care mai întâi au fost păcătoși ca noi, dar fiecare venindu-și în sine, degrab au alergat la Harul Dumnezeiesc și schimbându-și felul de viață după Evanghelia Domnului, au devenit moștenitori ai împărăției celei de Sus. Să ne aducem aminte de sutașul care, din porunca lui Pilat a răstignit pe Domnul Iisus și după aceea recunoscând în persoana Celui crucificat pe Fiul lui Dumnezeu, din păgân a devenit sfânt. Să ne aducem aminte de tâlharul de pe Cruce din dreapta Mântuitorului, de Mariă Magdalena, de Pavel Apostolul, de Maria Egipteanca, de Cuvioasa Pelaghia, și câți, că numai Dumnezeu îi știe și care, din pilde ale căderii, au devenit pilde ale sfințeniei. Curaj, deci, frate dragă, curaj, că nu poate fi ceva mai plăcut, mai folositor, mai de dorit și mai minunat, ca lupta împotriva EU-lui nostru. Această luptă dacă e dusă după 238 rânduiala cea bună, ne aduce biruința asupra pasiunilor dăunătoare mântuirii sufletului, ne dă puterea să săvârșim cea mai mare minune din viața noastră: „Nașterea din nou”, fără de care nu e posibilă câștigarea împărăției Cerurilor. În vremea luptei noastre va să luăm seama că suntem totuși slabi și din când în când s-ar putea să mai cădem deși n-ar trebui dar, deîndată să ne și ridicăm. Și din pricina acestei slăbiciuni, trebuie să ne aflăm un sprijin de nădejde, un duhovnic bun și pe care să ni-l păstrăm toată viața. Un duhovnic bun, e un învățător bun el ne va recomanda ca program de învățământ rugăciunea neîncetată și „Viețile Sfinților”. El ne va sfătui și ne va călăuzi pașii către Sfinții din Cer, care mijlocesc pentru noi, ca lupta noastră să fie dusă după lege, și să ne fie încununată de biruință. D-apoi, ei, Sfinții lui Dumnezeu, ne sunt buni apărători și adevărații învățători. Fără Sfinți nu există învățători adevărați. Fără sfințenie nu există educație adevărată. Adevăratul învățător pedagog trebuie să fie sfânt. De aceea am zis, să vă aflați un duhovnic iscusit și pe care să-l păstrați pentru totdeauna, că, fără un duhovnic bun, ne suflă vântul și ne poartă pe unde vrea el. Dar, să nu fie așa. sfaturi prețioase - Iată, Dumneavoastră, domnule dragă, de-acum veți merge iarăși în lumea laică, vă rog, dar, pentru Numele lui Dumnezeu și pentru fericirea dumneavoastră, să nu vă lăsați copleșiți de grijile cele lumești, materiale care sunt vremelnice, ci căutați mai mult la salvarea sufletului dumneavoastră și a familiei dumneavoastră pentru care veți da răspuns. Să fim, dar, foarte atenți că ne aflăm la sfârșitul vremii lor și după cum v-am mai spus, s-ar putea chiar noi să fim ultima generație. Să nu neglijăm virtuțile creștinești cele de căpetenie: Postul, rugăciunea și milostenia. Să dorim cu însetare retragerea la liniște pentru reculegerea sufletului acum cât mai e vreme. Sunt printre noi unii Părinți bătrâni, care, după felul lor de trăire, ne-am putut da seama, că sunt ajunși la acea stare sufletească, mistică, de simțire, cunoaștere și unire cu Dumnezeu. La această

fericită stare nu poate ajunge decât cel ce are continua rugăciune, numai acela își poate cristaliza gândurile și să și le înalțe la Cer, la Dumnezeu și ziua și noaptea fără încetare. La o viață mistică este chemat tot creștinul. Oricine poate avea acces, numai că cei ce trăiesc în lume, sunt ocupați cu grijile lumii, de aceea ei se află cam departe de această nobilă și cerească virtute. Să nu vă supărați pe mine, că vă spun vorbele astea, dar, mistic, în ultima analiză înseamnă strădania de unire cu Dumnezeu, iar pentru aceasta, o condiție de bază este renunțarea la cele lumești. Și la o lucrare ca aceasta ce se află la înalt nivel în domeniul transcendentului, nu se poate realiza de către sufletul ocupat cu grijile pământului. Și asta e. Desigur și creștinul din lume, creștinul adevărat sfințește lucrul său prin supunerea gândurilor în ascultarea de Dumnezeu, 240 având inima curată, milostivă, pioasă, dar, după cum am spus, la o viață mistică e nespus de greu pentru cel din lume. Să ne învrednicească și pe noi Bunul Dumnezeu să ajungem la acea stare pacifică, ce este umbră și gustare încă de aici a fericirii Raiului celui de dincolo. Amin! Nu ne rămâne, deci, frate Vasile, decât să ne îndreptăm viața noastră către Părintele nostru Cel ceresc, pentru că de El, Creatorul, depinde și începutul și sfârșitul întregii făpturi. Trebuie să-L recunoaștem, să-L mărturisim și odată cu El și pe Fiul Său unul-Născut, Iisus Hristos și pe Duhul cel Preasfânt. La aceasta ne cheamă, de fapt Sfânta Evanghelie! Să ne mărturisim dependența de Dumnezeul cel Ceresc și pe Fiul Său Iisus Hristos, pe care-L acceptăm ca Mântuitor și îndrumător către împărăția cerurilor, prin Duhul Sfânt. Fără această dependență, recunoaștere și acceptare nu putem fi creștini. A-L mărturisi pe Dumnezeu și pe Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos, înseamnă a mărturisi filiația noastră divină. Așadar, atâta vreme cât încă mai zăbovim aici pe pământ, avem obligația să muncim, să creăm bunuri materiale și duhovnicești, să ne creștem copiii după legea morală creștină a binelui și a dreptății, a cinstei și a onestității, a generozității și a dăruirii pentru alții, a fricii de Dumnezeu și a ascultării de poruncile Lui. D-apoi, Domnule dragă iubite frate Vasile, ar fi multe de spus, dar când gândesc că din tot ce am vorbit până acum nimic nu e de la mine, ci numai de la Părinții mei duhovnicești, nu știu ce să zic, — eu nu am nici un merit în toate astea -, sunt asemenea unui zid rece și fără 241 suflare de care s-au lovit vorbele Părinților noștri, iar eu ca un perete mort, n-am putut face altceva, decât să retransmit ecoul și pe care, dumneavoastră, recepționându-l, l-ați însemnat acolo în caiet, și atâta tot. Consider, de altfel că cele ce v-am povestit despre viața mea nevrednică și păcătoasă nu merită și nu poate constitui motiv de imortalizare în pagini de carte. Dar, dacă totuși găsiți cu cale și reușiți să tipăriți această istorioară, v-aș ruga să-mi dați și mie un exemplar. Dar, iată ce e. Domnule dragă, grăbiți cu scrisul căci s-ar putea să nu mai zăbovesc p-aici, că, să știți, încă de la operația

aceea am rămas cu o durere molcomă ce mă sâcâie-ncontinuu și nu-mi dă pace. Ba chiar de la o vreme s-a extins și la umăr, iar de mână nu mă mai pot folosi la nimic. De aceea țin mâna dreaptă pe umărul ăsta bolnav, că simt așa, cât de cât o alinare a durerii. De altfel, între timp, am mai fost de vreo două ori la spital, dar ultima oară când am fost, doctorul mi-a spus: „Să zici mersi, Părinte, că ai dus-o până acum, că altă soluție n-ar fi decât amputarea brațului. Și după aceea,... de,... Nu se știe! și asta D-apăi, dragă și iubite frate Vasile, înc-odată vă rog să grăbiți cu scrisul. Bunul Dumnezeu să vă ajute la toată lucrarea și să vă dea sănătate trupească și sufletească, să puteți face față obligațiilor ce se cer ca unui cetățean și bun creștin. Aș dori să ne mai întâlnim aici pe meleagurile acestea și mai cu seamă, dincolo de pragul acestei lumi, să ne 242 învrednicească Scumpul nostru Mântuitor, să fim cu toții laolaltă în lumina și bucuria Sa cea veșnică, amin!.” sfârșitul convorbirii - Și cu acestea, iubiți cititori, Părintele Corbu și-a făcut încheierea povestirii sale. În urmă la toate astea, eu am luat cuvântul și am zis: - „Vă mulțumesc din suflet, Cuvioase Părinte, pentru multa bunăvoință a sfinției voastre. Iată dar, pentru atâta osteneală, vă rog să primiți din partea mea o modestă sumă de bani”. la care el, a sărit ca ars, zicând: cum puteți cugeta la așa ceva, Domnule dragă? Sau vreți să vă iau caietul din mână și să-l arunc în sobă?! vedeți-vă de treabă, frățioare dragă, că asta n-o voi face pentru nimic în lume! Mâna călugărului nu trebuie să se atingă de bani, ci în tot timpul să se îndeletnicească numai cu închinăciunea. Nu am pus mâna pe bani, decât atunci, când, cu binecuvântare, am fost trimis să mai fac unele cumpărături. Ba, de la o vreme, din cauza suferinței mele, nici la așa ceva nu am mai fost trimis. Și dacă totuși vreți să dați ceva, puneți acolo în cutia Bisericii, să fie darul dumneavoastră pentru Sfânta Mănăstire. Și acum, mergeți sănătos și nu uitați, vă rog, trimiteți-mi și mie un exemplar din cărticica asta. Să ne ajute, dar, Bunul Dumnezeu, să ne întâlnim cu bine cât de curând. Dacă nu aici, să ne învrednicească Cerul să ne găsim cu toții acolo Sus. 243 „Maica Domnului nostru să ne aibă-n pază și să ne lumineze cu a Sa sfântă rază”. Amin! Amin! Amin! Mergeți sănătos, Domnule și frate dragă!”. Ehe, iubiți cititori, iată că au trecut mai bine de doi ani de-atunci și treburile astea zilnice așa de multe sunt, că nu mi-au dat răgaz să mă mai ocup de scris. Dar, cum, necum, așa printre picături, și mai mult pe timpul nopții, am reușit totuși să retranscriu notițele acelea cu privire la viața călugărului nostru. Și când am fost gata cu manuscrisul și urma după aceea să-l dactilografiez, am expediat o scrisoare pe adresa Părintelui Corbu, în care i-am adresat rugămintea să-mi transmită pe scurt, eventuale întâmplări ce s-ar fi putut să mai aibă loc în acest interval de timp, să le adaug la modesta mea lucrare. Și răspunsul n-a întârziat să vină. A venit, dar a venit din partea Mănăstirii. A venit un răspuns scurt ca la telegraf: „Stimate

Domnule Vasile, vă înștiințăm pe această cale, că Părintele Șerban Cassian, zis „Corbul” „doarme”. Să-l lăsăm, dar. să se odihnească-n pace!” După acestea, cu durere în suflet, am zis: „Of, Doamne, iată cum se înțelege că suferința Părintelui Cassian, tot de natură cancerigenă a fost. Și vai, cum rețeaua bolii s-a extins încât nu s-a lăsat până nu l-a dat gata. Doamne, Dumnezeu, ai milă de sufletelul lui curat și bun și nu ne lăsa nici pe noi netrebnicii care ne zbatem ca niște deznădăjduiți prin valurile acestei lumi zăpăcite. 244 încheiere - Și acum la sfârșit, iubiți cititori, se cuvine să mai zăbovim un pic și cu mintea să reflectăm împreună asupra persoanei celui ce a fost, monahul Cassian, zis: „Corbul”.

Așadar, urmărind firul povestirii vieții sale, ne-am putut da seama, că Părintele Cassian, cu tot anonimatul său, rămâne, fără doar și poate un om deosebit. Deosebit nu prin nivel de cultură, precum singur recunoaște că îi lipsește, ci prin felul său de a fi, prin temperamentul său de om pașnic, lucid, hotărât, echilibrat. De om supus, răbdător, generos și iubitor. De om credincios lui Dumnezeu și oamenilor. Credincios în tot ce e de folos mântuirii sufletului și rezistent, incoruptibil în lupta cu ispitele. După câte am văzut, nu s-a format ca om prin cele școli sau prin alte mijloace de cultivare, ci prin muncă neostoită și supunere fără șovăire. A fugit din calea lumii, de pierzare și a ales calea cea bună a slujirii lui Dumnezeu. În acest timp, am mai văzut cum și multiple curente au căutat sub toate formele a-l deturna din drumul și gândul său cel bun, dar prin statornicie a rămas neclintit pe piatra credinței sale. Am mai putut observa și aceea că pentru a merge neabătut pe calea ce duce la mântuire, nu s-a folosit, atunci când a fost ispitit, de te miri ce retorică sau argumente plauzibile, ci pe loc a pus în apărarea sa tăcerea pașnică, sau un răspuns simplu „dres cu sare” și hotărât. Acestea au fost singurele sale 245 arme de apărare. Arme, de altfel, puternice, și pe cât de puternice, pe atât de pașnice. Din pricina infirmității a fost socotit de către unii, ca o jumătate de om, dar, precum am mai spus, prin muncă și iubire a dovedit a fi pe deplin un om întreg. Poate chiar mai mult. De la frageda vârstă a copilăriei și până a îmbrăcat rasa monahală, a suportat toate rigorile vieții de mirean sub toate aspectele și metehnele ei și ale împrejurărilor nefaste prin care a trecut țara noastră, după care, simțindu-se în elementul său, toate cele ce au fost împotrivă-i pe parcursul vremii, le-a socotit a fi asemenea unei adieri de vânt trecător. Tot în această perioadă de timp am văzut și ce se poate petrece în lumea laică. Așa că, ce să mai zicem? iadul pe pământ, încât nu trebuie să mai amintim, că ni se face părul măciucă și ne cuprind fiori de groază. Și acum să revenim iarăși la cel ce până nu de mult a fost Părintele Cassian și să-i rezervăm un gând pios, că doar n-a fost picat din alte lumi, ci a fost de aici dintre noi, om asemenea nouă, contemporan cu noi, numai că, bietul de el venind pe lume înainte de noi, s-a grăbit și să plece înaintea noastră, lăsând celor ce l-au cunoscut un model de

viață vrednic de urmat. Un model de viață cumpătată, ordonată în răbdare și iubire. Dumnezeu să-l odihnească-n pace cu Sfinții Săi și să-l învrednicească a se ruga și pentru noi păcătoșii. 246

Epitaf Mergi iubit (Părinte), sus la cele Sfinte, Că amărăciunea, tu, cu rugăciunea (Din amar ca fierea) o prefaci ca mierea. Zbori Corbule alb cu părul codalb, Cu pana ca spada, albă ca zăpada. Zbori Corbule, zbori, peste țări și mări pe dulci cărări dincolo de zări Și pe (line) drumuri spre alte țărâmurii Zbori de pe pământ pe aripi de vânt Sus spre înălțimi cu îngeri, Heruvimi Zbori pe-o rază lină la viața Divină, Că unde vei ajunge, ochiul nu mai plânge. Acolo nu-i teroare, ci doar desfătare. Nu. e nici durere, ci doar mângâiere. nu sunt nici prigoane, ci îngeri, milioane. Zbori tot mai departe unde nu e moarte, Ci doar viață lină plină de lumină Și multă veselie, acum și în veșnicie. Amin! Părintele Casian zis „Corbu” Aceasta-i Ancuța micuța drăguța... Măicuța cred că își duce zilele în una din Mănăstirile Olteniei dar n-am putut-o găsi este ascunsă sub vâlul cernit al cinului monahicesc! ...Dumnezeu s-o mângâie cu mângâiere Cerească acolo unde este! RĂBDAREA O! Răbdare sfântă, basm mântuitor

Liman de scăpare tu ești tuturor. Din copilărie tu mă-mbrățișași

La toată nevoia lupta-mi protejași De-oricemprejurare tu mă izbăviși

Și orice-nveninare tu mi-o îndulciși. Multele-mi necazuri a ți le descrie

Îți sunt cunoscute, nu mă părăsi. Tu la Mănăstire cu mine veniși

Multe frământări mi le stăviliși. Râuri de necazuri ce vreau a mă-neca

Le puseși hotare a nu mă călca. Furtuni când bătură, mă adăpostiși,

Vrăjmași se sculară și îi risipiși. M-ai trimis cu gându-n veacul bătrânesc Să citesc Scriptura să mă răcoresc. Stând în mănăstire cu al meu avânt

În cumpene grele tu mi-ai dat cuvânt,

Mi-ai arătat pildă pe câți ți-au urmat Câți te-mbrățișară și au triumfat. Scorpii, șerpi, balauri ei au biruit, Tu le-ai dat putere și s-au izbăvit.

Fericesc pe acela ce pe tine te-are Căci Tu-n viața asta iești avere mare... 248
Răbdare! Răbdare, zid sprijinitor, Tu vin și mă scapă de-al Iudei următor

Ce vrea să mă vândă vezi cum îmi dă chin

Vino și mă scoate din cumplit suspin. Tu-mi zugrăvești plata desfătări cerești, Eu nu pot să sufăr zile tirănești, Pentru ne-nțelegeri amărât trăiesc. Ah! viața-mi scurtă rău o cheltuesc Vezi dacă se poate stavilă să pui Să-mi ridici nevoia cândreptare nu-i! Soarta-mi împilează viața la pământ N-am trai, n-am odihnă, n-am nici crezământ. O! Răbdare sfântă! dă-mi a imita

Ș-a lua de pildă chiar numirea ta. Solomoane drepte tu pildă ne-ai spus Tu cu-nțelepciunea ai cătat și-ai scris: Leii și balauri, toți se îmblânzesc, Iau de-nvățătură, se domesticesc, Iar a necredinții boală n-are leac

N-are îmblânzire ea e crudă-n veac. Ca vermii ce rod pomi verzi și copaci Ca rugina ferul și n-ai ce să-i faci! Căci pe omul îndărătnic cât l-ai învăța, El mereu cârtește zicând „nu-i așa”. 249 Când îl văd c-ajunge de răs ori de plâns

Ah! îmi curmă viața vezi cum am ajuns?

Nu mai am putere viața nu-mi răpi Și petec de petec nu mi-o tot cârpi. Știe Cel Puternic cât îs de-amărât

Care soarta-mparte la toți pe pământ, Știe greutatea ce-i pe capul meu, Dar aud ce-mi zice acum Dumnezeu: Veniți toți la Mine cei însărcinați Cei care-acum jugul Meu ușor purtați,

Smeriți-vă zice și fiți blânzi mereu

Prin răbdare crucea s-o duceți vreau Eu... Vino dar răbdare, vino nu-nceta Vino, că prin tine voi înainta... Trista mea viață, tu o sprijinești

De orice ispite tu mă mântuești. Tu mi-ai fost doar școală, tu învățător, Te-am avut în patimi ca un protector. Ale tale sfaturi mi-au fost de folos, Mi-au dat mângâiere în timp dureros. Tu pe câți te-ascultă așa-i îmbunezi, Le dai cerești daruri și-i încununezi, Nu-n flori împletite ce se vestejesc

Și putrezitor lucru pământesc; 250 Ci de raze sfinte luminând mereu

Drept răsplată bună de la Dumnezeu...

O! Maică răbdare nu mă părăsi, Tu îmi ești speranța sprijin a-mi găsi. Sunt pierit

atuncea când mă vei lăsa

Să-mi fii mie razim și nu-mi va păsa! Vreau să mor cu tine, să mă-ncununez

Cu tine-n drag viața vreau s-o încetez. NĂDEJDEA Nădejde, cerească hrană Ce pre muritori hrănești Și-n cumplitele necazuri

Mângâind îi sprijinești. Zână, tu ce din primejdii, Din lacrimi, nefericiri, Ne făgăduiești tu iară,

Viitoare fericiri... Tu ce depărtezi pe furii, Și pe cei căzuți rădici,

Întărești a noastră minte,

Mângâind pe mari și mici. 251 Preumblând tu lumea toată, Prin nefericiri alergi, Celor ce plâng în necazuri, Lacrima ce-o vărs, le-o ștergi. Cu „azi, „măine”, „doar” cu „poate”,

În răbdare-i întărești

Viitoare fericire, Tuturor făgăduiești. Când soarta ne vrăjmășește

Și nearuncă-n mari nevoi, Tu atunci de grab, îndată, Te arăți, zâmbind la noi. În tot locul a ta mână

Sprijină pe muritori; Tu pe cel slab îl faci tare,

Îl deprinzi de răbdător. Asupriri ce pe tot ceasul

La om vin și-l înconjur, Tu le-mprăștii, învățându-l, A privi la viitor. Tu pe Dumnezeu cu omul.

Îl apropii și-l împaci, De-o familiaritate, Tu pe om cu El îl faci. 252 Cuprins 1. introducere în timp și spațiu 3 2. reîntâlnirea 12 3. dialog de început 14 4. În vremea copilăriei 16 5. Tragicul sfârșit și alte întâmplări 23 6. După moartea tatei 26 7. Incidentul 27 8. Încorporarea frontul 30 9. O fugă pe-acasă 31 10. Iarăși pe front , 33 11. Invalid 34 12. Marea încurcătură 35 13. La Postul de Jandarmi 38 14. Ultima noapte 41 15. Părăsirea casei părintești 44 16. În satul Pucioasa 47 17. Interogatoriul 49 18. Iarăși la drum 52 19. În satul Poenița 56 20. La Curtea de Argeș 59 21. Ajuns în Călimănești 62 22. Sfârșitul călătoriei 63

23. Mama Filofteia 68 24. La îngrijirea animalelor 70 25. Hainele s-au rupt 74
 26. Părintele Nichita 76 27. Fuga din fața Starețului 78 28. - În sala de judecată
 81 29. Îngândurat 83 253 30. La priveghere 86 31. A doua zi 91 32. Apele au
 început să se limpezească 93 33. Negoită Hurducăitu 94 34. Întâlnirea Ancuței
 cu tatăl ei 101 35. De vorbă cu tatăl Ancuței 102 36. La Vecernie - 109 37.
 Sfaturi prețioase 112 38. Procesul verbal de predare primire 114 39. Vizitarea
 împrejurimilor 117 40. O scurtă convorbire cu Avva Eftimie 117 41. Despărțirea
 120 42. Călugărul străin 123 43. O nouă etapă 127 44. Un cap albit de ani și
 înțelepciune 129 45. Fratele Filimon 135 46. Un răspuns dat la moment 137 47.
 O testare hotărâtoare 138 48. Enigma fratelui Nifon 140 49. O etapă crucială 145
 50. Moartea omului vechi 148 51. Îndărătnicia lui Filimon 149 52. Și,... „Radu l-
 a chemat” 151 53. Altceva este cu Nifon 153 54. Schimbarea ascultării 154 55.
 Ispita e încercare 156 56. Una cam hazlie 158 57. Așa-i viața de Mănăstire 160
 58. Ispitirea lui Ioanichie 163 59. La grădinărie 166 60. O nouă ascultare 173 61.
 Cum trebuie să postim 177 254 62. Izvorul patimilor 182 63. Unde duce beția
 183 64. Credința e un mare dar 194 65. Despre călugărie 196 66. Sfârșitul
 Părintelui Eftimie 199 67. Transferat la Nucet-Stânișoara 205 68. Accidentarea
 210 69. Pe târâmul celălalt 212 70. Revenirea 215 71. Povestea Ancuței 217 72.
 Oamenii sunt inventivi în răutăți 230 73. Vai lumii zilelor noastre 233 74. Sfaturi
 prețioase 239 75. Sfârșitul convorbirii 243 76. Încheiere 245 77. Epitaf 247 78.
 Răbdarea (poezie) 248 79. Nădejdea (poezie) 252 80. Cuprinsul 254
RUGĂCIUNEA UNUI EDITOR! Doamne, eu nu am altă dorință Să Te rog să-
 mi împlinești, Decât să-mi ajuți Părinte Cărți sfinte să tipăresc... Așa cărți în a
 mea vieată Doresc a tipări mereu, Și mă-nchin acum ca astfel Să m-ajute
 Dumnezeu! Amin. EDITURA „LUMINĂ DIN LUMINĂ” tipărește cărți și
 manuscrise religioase str. Gura Ialomitei nr. 5, Bloc P.C. 8, sc. B, et. 3, ap. 17,
 sector 3 bucurești, telefon 630.54.71. Autorizație nr. J. 40/8781 cont B.C.R.
 sector 3, 40726540 I.S.B.N, 973-97704-9-5 Format 32/70x100. Tiraj 10.000
 exemplare Apărut 1998 Iubite Sufleț!

În trecerea grăbită. În trecerea grăbită prin lume către veci, Fă-ți timp măcar o
 clipă să vezi pe unde treci. Fă-ți timp să vezi durerea și lacrima arzând, Fă-ți
 timp să poți cu milă să le alini trecând. Fă-ți timp pentru adevărul ce-n față ne
 stă-ntins,

Fă-ți timp pentru privire cu Sufletul deschis. Fă-ți timp să vezi pădurea, s-ascuți
 lâng-un izvor,

Fă-ți timp s-auzi ce-ți spune o floare, un cocor. Fă-ți timp s-aștepți din urmă când

mergi cu slăbănogi,

Fă-ți timp pe-un munte seara, stând singur să te rogi. Fă-ți timp să stai cu mama și tatăl tău bătrâni, Fă-ți timp de-o vorbă bună și-o coajă pentru câini. Fă-ți timp să stai aproape cu cei iubiți, voios, Fă-ți timp să fii și-al casei în slujba lui Hristos. Fă-ți timp să guști frumusețea din tot ce e curat,

Fă-ți timp, căci ești de taine și lumini-nconjurat. Fă-ți timp de rugăciune, de post și meditări, Fă-ți timp de cercetarea de frați și de adunări, Fă-ți timp și-adună zilnic din toate câte-un pic

Fă-ți timp căci viața trece și când nu faci nimic! Fă-ți timp lângă Cuvântul lui Dumnezeu să stai,

Fă-ți timp căci toate acestea au pentru tine-un grai.

Fă-ți timp s-asculți la toate, din toate să înveți, Fă-ți timp să-i dai vieții și morții tale preț. Fă-ți timp acum, că-n urmă zadarnic ai să plângi, Comoara risipită a vieții,nu-o mai strângi.

TRAIAN DORZ.